

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

Καταγραφή φαινομένων, ζητημάτων και κρουσμάτων
ρατσισμού, διακρίσεων, ξενοφοβίας αλλά και
Ερευνητικών Μελετών ή Καλών Πρακτικών της
Διοίκησης στους 6 κρίσιμους τομείς της
Απασχόλησης,
της Νομοθεσίας, της Εκπαίδευσης, της Στέγασης,
της Ρατσιστικής Βίας και της Υγείας & Πρόνοιας.

Νάσος Θεοδωρίδης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

A) Παραβιάσεις δικαιωμάτων σε επίπεδο απασχόλησης
(εργασιακές συνθήκες και αμοιβές εργασίας)

B) Καλές Πρακτικές

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

A) Εξελίξεις σε επίπεδο ελληνικής νομοθεσίας

B) Δικαστικές αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις οργάνων και
Επιτροπών

3. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

A) Κρούσματα διακρίσεων στο χώρο της Εκπαίδευσης

B) Καλές Πρακτικές

Γ) Δικαστικές αποφάσεις

Δ) Έρευνες για ζητήματα εκπαίδευσης

4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

A) Ενδεικτική περιπτωσιολογία κρουσμάτων που σχετίζονται με ρατσιστική βία

B) Παρεμβάσεις θεσμικών οργάνων σχετικά με θέματα ρατσιστικής βίας, Δικαστικές αποφάσεις και Καλές Πρακτικές

5. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

A) Κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο

B) Ζητήματα παραβίασης του δικαιώματος στη στέγαση και στο άσυλο

Γ) Καλές Πρακτικές

Δ)) Δικαστικές αποφάσεις, εκθέσεις, γνωματεύσεις και έρευνες για ζητήματα Στέγασης / Διαμονής

6. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Α) Κρούσματα παραβιάσεων του δικαιώματος σε υγεία και Πρόνοια

Β) Καλές πρακτικές

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Α) Παραβιάσεις δικαιωμάτων σε επίπεδο απασχόλησης (εργασιακές συνθήκες και αμοιβές εργασίας)

1. Λάππα Αχαΐας : Αλλοδαπός εργάτης χτυπήθηκε με αξίνα στο κεφάλι γιατί ζήτησε δεδουλευμένα

Νέες καταγγελίες για ξυλοδαρμό μετανάστη εργαζόμενου στο Λάππα της Αχαΐας είδαν το φως της δημοσιότητας στις 22/7/2018¹. Σύμφωνα με ανακοίνωση παράταξης του Εργατικού Κέντρου εργοδότης στου Λάππα Αχαΐας χτύπησε στο κεφάλι με αξίνα έναν Πακιστανό εργάτη που ζήτηγε το αυτονόητο, τα δεδουλευμένα 5μηνών σκληρής εργασίας.

¹ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/07/blog-post_516.html

Ήδη έγινε καταγγελία στην επιθεώρηση εργασίας από τον ίδιο και τη Κίνηση υπεράσπισης δικαιωμάτων προσφύγων και μεταναστών.

Το περιστατικό αυτό είναι ανατριχιαστικά ανησυχητικό γιατί παραπέμπει στις ματωμένες φράουλες της Μανωλάδας του πιο σκληρού εργασιακού μεσαίωνα.

Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση θα πρέπει να συνεχίζονται οι έλεγχοι γιατί μόνο έτσι μπορεί να σπάσει αυτό το απόστημα της άγριας εκμετάλλευσης, εγκληματικής ασυδοσίας και ένοχης σιωπής.

2. Απαράδεκτες εργασιακές συνθήκες Πακιστανών στη Μύκονο

Μια επίθεση που θυμίζει Μανωλάδα σημειώθηκε στη Μύκονο στις 19/9/2018, σύμφωνα με καταγγελία εργαζόμενου στην ΚΕΕΡΦΑ, που τονίζει ότι ο εργοδότης του, μετά την άρνηση να του καταβάλει τα δεδουλευμένα του του επιτέθηκε με γροθιές και κλωτσιές απειλώντας ότι θα τον πυροβολήσει, ενώ τράβηξε βίντεο δηλώνοντας «για να δουν όλοι τι παθαίνουν οι Πακιστανοί»².

«Ο εργαζόμενος Νασάρ Ικμπάλ καταγγέλλει στην ΚΕΕΡΦΑ ότι την Τετάρτη 19 Σεπτεμβρίου στις 2.30μμ δέχτηκε επίθεση με γροθιές από τον εργοδότη του. Ο εργοδότης αρνιόταν να καταβάλει τα μεροκάματα που είχαν συμφωνήσει και έτσι κατέθεσε καταγγελία στην Επιθεώρηση Εργασίας» αναφέρει η ΚΕΕΡΦΑ (Κίνηση Ενάντια στον Ρατσισμό και τη Φασιστική Απειλή), μαζί με την Πακιστανική Κοινότητα.

Ο Ικμπάλ «εργαζόταν ως ψήστης και του έβαζε ένσημα ως λαντζέρης και η αμοιβή που συμφώνησαν ήταν 50 ευρώ για 10 ώρες! Το αφεντικό έπρεπε να του είχε δώσει 2950 ευρώ και του έδωσε μόνο 660! Ο εργαζόμενος περνούσε μπροστά από το κατάστημα όπου και τον φώναξε το αφεντικό να μπει μέσα. Του φώναζε: “Δεν θα αφήσω κανένα Πακιστανό να είναι εδώ στη Μύκονο. Αν σε δω εδώ αύριο μετά 7.30πμ θα σε πυροβολήσω”. Όταν χτυπούσε με γροθιές και κλωτσιές” τραβούσε βίντεο, γέλαγε και φώναζε “για να δουν όλοι τι παθαίνουν οι Πακιστανοί.”»

Μάλιστα, πολύ σοβαρή είναι η καταγγελία και για την στάση της αστυνομίας: «Μετά την επίθεση ήρθε η Αστυνομία όπου ζήτησε να υποβάλει μήνυση αλλά οι αστυνομικοί δεν την παρέλαβαν λέγοντας του ότι πρέπει να πάρει ότι του δίνει το αφεντικό και να μην ζητάει ότι του λείπει η Επιθεώρηση Εργασίας.»

Σύμφωνα με την ΚΕΕΡΦΑ, «οι συνθήκες εργασίας στο νησί που κατακλύζεται με πάνω από ενάμισι εκατομμύριο τουρίστες θυμίζουν Μανωλάδα. Απλήρωτοι εργαζόμενοι να μένουν σε άθλιους χώρους την ώρα που η τουριστική βιομηχανία μετράει κέρδη», ενώ η Κίνηση καλεί το υπουργείο Εργασίας να διασφαλίσει τα δικαιώματα των εργαζομένων και απαιτεί από την υπουργό Δημοσίας Τάξης, Όλγα Γεροβασίλη, να ερευνήσει τη λειτουργία της αστυνομίας.

3. Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις εργασιακές συνθήκες στη Μανωλάδα

² https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/09/blog-post_374.html

Έντονη κριτική στις ελληνικές αρχές άσκησε στις 16/10/2018 η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την υπόθεση εμπορίας ανθρώπων και εργασιακής εκμετάλλευσης στη Νέα Μανωλάδα, η οποία εκτυλίχθηκε το 2013 και προκάλεσε διεθνές ενδιαφέρον³.

Η Επιτροπή συζήτησε και έλαβε απόφαση σχετικά με την πορεία επίβλεψης της εκτέλεσης των –καταδικαστικών για τη χώρα μας- αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) τον Μάρτιο του 2017, ζητώντας από τις εγχώριες αρχές να προβούν σε σειρά ενεργειών για την εξάλειψη του φαινομένου.

Μεταξύ των όσων αναφέρονται στο κείμενο, αξίζει να σημειωθεί η ειδική αναφορά στα ελληνικά δικαστήρια και στον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν και εφαρμόζουν τη νομοθεσία για την εμπορία ανθρώπων και την εργασιακή εκμετάλλευση.

«Καλούμε τις Αρχές να μας διαβιβάσουν παραδείγματα αποφάσεων από τις οποίες μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας», τονίζεται.

Παράλληλα, η Επιτροπή Υπουργών ζητά από την Ελλάδα πληροφορίες για τις έρευνες που έχουν γίνει τη διετία 2015-17 σχετικά με την ύπαρξη παρόμοιων περιπτώσεων και τι ποινές έχουν επιβληθεί σε καταδικασθέντες. Στο ίδιο πλαίσιο, ζητά στατιστικά για εντοπισθέντα θύματα τράφικινγκ ή εργασιακής εκμετάλλευσης, καθώς και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αποτελεσματική τους προστασία.

Στο τέλος του κειμένου της απόφασης, η Επιτροπή Υπουργών χτυπά «καμπανάκι» στη χώρα μας, καθώς την καλεί να εφαρμόσει «ενεργητική πολιτική προσέγγισης για τον εντοπισμό των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας, ενθαρρύνοντας τις τακτικές και συντονισμένες πολυεπίπεδες επιθεωρήσεις στους τομείς που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο».

Ο δικηγόρος των προσφευγόντων Βασίλης Κερασιώτης, ο οποίος έχει χειριστεί την υπόθεση όλα αυτά τα χρόνια, δήλωσε στην εφ. «Πατρίς» ότι η απόφαση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ουσιαστικά καταδεικνύει τη μη συμμόρφωση των ελληνικών αρχών με τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ.

«Στην πραγματικότητα αποδεικνύεται η μη συμμόρφωση της ελληνικής πολιτείας με την απόφαση για την υπόθεση της Μανωλάδας. Η απόφαση της Επιτροπής συνιστά το «πρώτο βήμα» στην παρακολούθηση της διαδικασίας συμμόρφωσής της. Οι συνθήκες εκμετάλλευσης στην αγροτική οικονομία δεν έχουν αλλάξει επ' ουδενί και με δεδομένη την παντελή έλλειψη ελεγκτικού μηχανισμού στην αγροτική οικονομία, οι ελληνικές αρχές κινδυνεύουν να

³http://www.patrisnews.com/evropaiko-kabanaki-gia-ti-manolad/?fbclid=IwAR3-11K5JPqPlcNEVdBxTc-J9qNJ8rbYeAez-eLy7c_3Gh-amEziYEU4WrQ

υποπέσουν στην πλάνη της προϋπόθεσης του ζητουμένου, καθώς νομολογία δεν υπάρχει. Αυτό μπορεί να γίνει εφικτό μόνο αν υλοποιηθεί η πρόσκληση που απευθύνεται στην ελληνική πολιτεία για πιο ενεργητική πολιτική, με τακτικές και συντονισμένες επιθεωρήσεις. Αυτό πρέπει να είναι το στοίχημα για να μην υπάρξουν ξανά «Μανωλάδες», τόνισε στην εφ. «Πατρίς ο κ. Κερασιώτης προσθέτοντας ότι για την πρόσφατη πυρκαγιά στον καταυλισμό έγινε μηνυτήρια αναφορά.

«Η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αμαλιάδας διέταξε κατεπείγουσα συμπληρωματική προκαταρκτική εξέταση για εργασιακή εκμετάλλευση (labour exploitation) στη Νέα Μανωλάδα, ύστερα από μηνυτήρια αναφορά κατά παντός υπευθύνου εκ μέρους 184 εργατών γης. Πέρα από τους εργαζόμενους, αναμένεται να κληθούν ΣΕΠΕ, Πολεοδομία, Υγειονομικό και - για πρώτη φορά- οι εργοδότες. Πριν από τη μηνυτήρια αναφορά είχε ασκηθεί ποινική δίωξη για εμπρησμό από αμέλεια (!) εις βάρος των Μπαγκλαντεσιανών εργατών (!!)\», σχολίασε με νόημα ο κ. Κερασιώτης.

Ειδική αναφορά στην απόφαση έκανε χθες από Στρασβούργο ο βουλευτής του ΚΙΝΑΛ και πρ. αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Ευάγγ.Βενιζέλος, ως εισηγητής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

«Η απόφαση Chowdury and others v. Greece διαπιστώνει παραβίαση του άρθρου 4 παρ. 2 της ΕΣΔΑ και αφορά την αποτυχία των αρχών να προστατεύσουν μετανάστες από το Μπαγκλαντές από το να εκτεθούν σε human trafficking και να εξαναγκασθούν σε αναγκαστική εργασία στην περιοχή της Μανωλάδας. Και η υπόθεση αυτή έχει υπαχθεί σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας ενώπιον της Επιτροπής Υπουργών. Ήδη η Ελληνική Εθνική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει υποβάλει αναλυτική έκθεση με όλες τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι ελληνικές αρχές προκειμένου να συμμορφωθούν προς την απόφαση του ΕΔΔΑ. Έχω ζητήσει από την επικεφαλής της ελληνικής αποστολής να έρθει για ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Νομικών θεμάτων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακριβώς για να μεταφερθεί η πίεση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης διά του Ελληνικού Κοινοβουλίου στην ελληνική κυβέρνηση», ανέφερε στην τοποθέτησή του ο κ. Βενιζέλος και πρόσθεσε ότι έχει ήδη ζητήσει να συζητηθεί η υπόθεση στην αρμόδια επιτροπή του ελληνικού κοινοβουλίου με στόχο την υιοθέτηση των προτάσεων της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

B) Καλές Πρακτικές

1. Έναρξη συστηματικής συνεργασίας με το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών Συνάντηση με εκπροσώπους του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών (ΕΦΜ), με επικεφαλής τον Πρόεδρο κ. Άχμεντ Μοαβία Μωχαμεντίν, είχε στις 21 Ιανουαρίου 2018 ο Υφυπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. Γιάννης

Μπαλάφας⁴. Στη συνάντηση συμμετείχαν τα μέλη του ΔΣ που εκπροσωπούν μεταναστευτικές οργανώσεις και κοινότητες στην Ελλάδα.

Στη συζήτηση τέθηκαν τα βασικότερα ζητήματα που απασχολούν τις κοινότητες των μεταναστών όπως οι άδειες διαμονής, η εργασιακή και κοινωνική ένταξη αλλά και η ύπαρξη ρατσιστικών φαινομένων.

Ο Υφυπουργός τόνισε ότι το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για την προώθηση των ζητημάτων αυτών και δεδομένου ότι στη χώρα μας υπάρχουν τουλάχιστον 600.000 καταγεγραμμένοι νόμιμοι μετανάστες, θα εργαστεί συντεταγμένα μαζί με τις μεταναστευτικές οργανώσεις, για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στη χώρα μας. «Η συνάντηση αυτή αποτελεί την έναρξη μιας συστηματικής συνεργασίας για να προχωρήσουν τα ζητήματα προς διευθέτηση», τόνισε ο κ. Μπαλάφας, ενώ διαβεβαίωσε ότι η παρούσα κυβέρνηση διαθέτει την πολιτική βούληση για το σκοπό αυτό. Ο Υφυπουργός συμπλήρωσε, ότι έχει τεθεί σε λειτουργία η έκδοση ηλεκτρονικών καρτών διαμονής και πολύ σύντομα θα εφαρμοστεί και η ηλεκτρονική κατάθεση των φακέλων, για την ασφαλέστερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, καθώς και η αλλαγή του Μεταναστευτικού Κώδικα.

2. Δυνατότητα εγγραφής στον ΟΑΕΔ για μετανάστες και πρόσφυγες

Στις 2 Μαρτίου 2018 ο ΟΑΕΔ έδωσε για πρώτη φορά τη δυνατότητα εγγραφής στο Μητρώο ανέργων του Οργανισμού σε ομάδες του πληθυσμού που μέχρι τώρα δεν μπορούσαν να εγγραφούν, λόγω αδυναμίας απόδειξης μόνιμου τόπου κατοικίας, ενώ πληρούνταν οι λοιπές προϋποθέσεις εγγραφής⁵.

Ο ΟΑΕΔ, με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, δίνει για πρώτη φορά τη δυνατότητα εγγραφής στο Μητρώο ανέργων του Οργανισμού σε ομάδες του πληθυσμού που μέχρι τώρα δεν μπορούσαν να εγγραφούν, λόγω αδυναμίας απόδειξης μόνιμου τόπου κατοικίας, ενώ πληρούνταν οι λοιπές προϋποθέσεις εγγραφής.

Με την ανωτέρω απόφαση, όπως αναφέρει και η σχετική ανακπίνωση, δυνατότητα εγγραφής στο Μητρώο ανέργων έχουν:

⁴ <https://left.gr/news/enarxi-mias-systimatikis-synergasias-i-synantisi-toy-g-mpalafame-elliniko-foroym-metanaston>

⁵ <http://www.documentonews.gr/article/dynatothta-eggrafhs-ston-oaed-gia-astegoys-metanastes-prosfyges-kai-kakopoihmenes-gynaikes>

άστεγοι, που διαβιούν στο δρόμο ή σε ξενώνες ή φιλοξενούνται προσωρινά σε ιδρύματα ή άλλες κλειστές δομές, καθώς και αυτοί που διαβιούν σε ακατάλληλα καταλύματα μετανάστες, που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής πρόσφυγες, δικαιούχοι διεθνούς προστασίας ή αιτούντες διεθνή προστασία ή κάτοχοι καθεστώτος επικουρικής προστασίας κακοποιημένες γυναίκες και παιδιά, που φιλοξενούνται σε ξενώνες προστασίας θυμάτων βίας.

Για την απόδειξη του τόπου κατοικίας από τους ανωτέρω ανέργους γίνονται πλέον δεκτά τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Για τους μετανάστες ή τους πρόσφυγες:

Βεβαίωση δομών προσωρινής φιλοξενίας ή βεβαίωση διαμονής σε παραχωρημένο ακίνητο ή παραχωρητήριο συμβόλαιο για ανέργους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

3. Προϋποθέσεις χορήγησης ασφαλιστικής ικανότητας αλλοδαπών εργατών γης

Με τις νομοθετικές ρυθμίσεις για την «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που ψηφίστηκαν το Μάρτιο του 2018 ισχύουν τα εξής⁶ :

Για τους μετακλητούς εργάτες γης – πολίτες τρίτων χωρών και τους μετακλητούς αλλοδαπούς αλιεργάτες παρέχεται ασφαλιστική ικανότητα για υγειονομική περίθαλψη από την πρώτη ημέρα εργασίας τους (αντί της προϋπόθεσης των 3 μηνών που ίσχυε με το προηγούμενο καθεστώς).

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

A) Εξελίξεις σε επίπεδο ελληνικής νομοθεσίας

1. Εγκύκλιος για την απόδοση ΑΜΚΑ σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας και αιτούντες άσυλο

6

<http://ergasianet.gr/2018/03/14/t%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%87%CE%BF%CF%81%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82/>

Εκδόθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2018 ερμηνευτική εγκύκλιος σχετικά με την απόδοση ΑΜΚΑ σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας και αιτούντες άσυλο⁷. Με βάση την εγκύκλιο:

α) Διευκολύνεται η διαδικασία απόδοσης ΑΜΚΑ σε δικαιούχους και αιτούντες διεθνούς προστασίας, αιτούντες άσυλο και σε ασυνόδευτα ανήλικα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που διαμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ).

β) Λόγω του ιδιαίτερου καθεστώτος των ασυνόδευτων ανηλίκων, ορίζεται ότι δεν απαιτείται η συμπλήρωση του πεδίου ΑΜΚΑ του εκπροσώπου.

Επίσης, απλοποιείται η διαδικασία έκδοσης σε περίπτωση μαζικής εκπροσώπησης (απαιτείται μια υπεύθυνη δήλωση με όλα τα ονόματα).

2. Νέα νομοθετική ρύθμιση με περιορισμούς στο δικαίωμα στο άσυλο (Απρίλιος 2018)

Τον Απρίλιο του 2018 επιχειρήθηκε η αναθεώρηση της διαδικασίας ασύλου με νέα νομοθετική ρύθμιση του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής με στόχο να ανταποκριθεί στις ασφυκτικές πιέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ισχυρού πυρήνα των κρατών της Ε.Ε. που ζητούν να επιταχυνθούν οι απελάσεις προσφύγων και μεταναστών από τη χώρα μας και κυρίως να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός τους, καθώς αποτελούν κεντρικό πυλώνα της σημερινής ξενοφοβικής ευρωπαϊκής πολιτικής⁸.

Πρόκειται για την πολλοστή προσπάθεια αναθεώρησης της διαδικασίας ασύλου μετά την υπογραφή της αμφιλεγόμενης ευρωτουρκικής συμφωνίας πριν από δύο χρόνια και τη δεύτερη με τη μορφή νομοσχεδίου, καθώς οι υπόλοιπες εισάγονταν με τη μορφή της τροπολογίας. Ορισμένα σημεία του είναι επίσης βελτιωμένα σε σχέση με προηγούμενες εκδοχές του

7

<http://ergasianet.gr/2018/02/14/%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CE%BC%CE%BA%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1/>

8

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/04/21/%CF%83%CE%B5-%CE%B4%CF%8D%CE%BF-%CE%B2%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85/>

νομοσχεδίου, σύμφωνα με ανθρώπους που έχουν παρακολουθήσει την περιπετειώδη πορεία της επεξεργασίας του.

Επιχειρεί τέλος μια γενναία και ουσιαστική ρύθμιση των διαδικασιών ένταξης, απλοποιώντας και επιταχύνοντας τη διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής για τους μετανάστες, ενώ λύνει σημαντικά προβλήματα της καθημερινότητας των μεταναστών των οποίων είχε λήξει για γραφειοκρατικούς λόγους η άδεια διαμονής.

Όπως είχε προαναγγείλει το υπουργείο, θεσπίζεται η δυνατότητα γεωγραφικού περιορισμού όσων ζητούν άσυλο με εξατομικευμένη απόφαση για λόγους ταχύτερης επεξεργασίας και παρακολούθησης της διαδικασίας ασύλου, όπως το προβλέπει και η ευρωπαϊκή οδηγία, ανοίγοντας τον δρόμο στην επιβολή γεωγραφικού περιορισμού στα νησιά όπως ίσχυε πριν εκδοθεί η σχετική απόφαση της υπηρεσίας Ασύλου, την οποία κατάργησε πριν από δυο μέρες το ΣΤΕ.

Δεν έχει διευκρινιστεί ωστόσο αν με αυτό τον τρόπο καλύπτονται οι ενστάσεις του ΣΤΕ, που επικαλείται στο σκεπτικό του τη δυσανάλογη επιβάρυνση των νησιών.

Σε διαφορετική περίπτωση, υπάρχει το ενδεχόμενο νέας προσφυγής στο ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο.

Εξαιρετικά προβληματική θεωρείται η διάταξη της λεγόμενης τελεσιδικίας της διαδικασίας ασύλου στον δεύτερο βαθμό, η οποία αφήνει το περιθώριο να απελαθεί κάποιος τη στιγμή που απορριφθεί η αίτησή του σε δεύτερο βαθμό, ακόμα και αν προσφύγει στο διοικητικό εφετείο κατά της απόρριψης.

Στερείται έτσι από τη δυνατότητα αποτελεσματικής προσφυγής στη Δικαιοσύνη εναντίον μιας απόφασης της διοίκησης, κάτι που αποτελεί θεμελιώδη αρχή του διοικητικού δικαίου.

Ακόμα και αν θεωρηθούν οιονεί δικαιοδοτικού χαρακτήρα τα διοικητικά όργανα του δεύτερου βαθμού ασύλου, οι γνωστές Επιτροπές Προσφυγών στις οποίες συμμετέχουν πια δικαστές, εντούτοις η προσφυγή σ' αυτές θεωρείται ένδικο μέσο περιορισμένης ισχύος, που δεν καλύπτει το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής στη Δικαιοσύνη.

Κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να απασχολεί τα στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που επιχειρούν με διαρροές στον ελληνικό και διεθνή Τύπο να απαξιώσουν τη διαδικασία, θυσιάζοντας κομβικές διατάξεις του κράτους δικαίου, μπροστά στην πολιτική σκοπιμότητα να επιρρίψουν ευθύνες στην Ελλάδα για τη μη πραγματοποίηση του επιθυμητού αριθμού απελάσεων, που θα ικανοποιούσε το ακροδεξιό τους ακροατήριο.

Στην ίδια κατεύθυνση, γίνεται πολύ πιο εύκολο να τεθεί ο ενδιαφερόμενος εκτός της διαδικασίας ασύλου, με αποτέλεσμα να απελαθεί, για μόνο τον λόγο

ότι δεν μπόρεσε να παραστεί στην προγραμματισμένη συνέντευξη ασύλου, έχασε κάποια προθεσμία ή καθυστέρησε να παραλάβει την απόφαση σχετικά με το αίτημα ασύλου.

Σε αυτές τις περιπτώσεις εισάγονται αυστηρές απαιτήσεις τεκμηρίωσης λόγου ανωτέρας βίας, ενώ, σε περίπτωση που δεν επιδοθεί καθόλου η απόφαση, η ευθύνη βαραίνει τον ίδιο.

Περιορίζονται επίσης σημαντικά τα περιθώρια κατάθεσης του λεγόμενου μεταγενέστερου αιτήματος ασύλου, ενός αιτήματος δηλαδή που περιλαμβάνει νέα ουσιώδη στοιχεία που δεν είχαν κατατεθεί αρχικά και που ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαφορετική απόφαση.

Ως προς τον χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας ασύλου, προβλέπεται η διεκπεραίωση των αιτημάτων ασύλου σε τρεις μήνες έναντι έξι που προβλεπόταν μέχρι σήμερα, προθεσμία πάντως που τίθεται ενδεικτικά και όχι υποχρεωτικά, ενώ στην πράξη η διαδικασία διαρκεί πολύ περισσότερο.

Η σύντμηση του χρόνου δεν αφορά τις προθεσμίες που έχει ο ενδιαφερόμενος να προσφύγει στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας, οι οποίες παραμένουν ως έχουν, αν και υπήρχαν πιέσεις να μειωθούν στο μισό, κάτι που θα δυσχέραινε πολύ τους ενδιαφερόμενους.

Διατηρείται όπως έχει ο ορισμός των ευάλωτων προσφύγων, οι οποίοι εξαιρούνται από την εφαρμογή της ευρωτουρκικής συμφωνίας, παρ' όλο που υπήρχαν έντονες πιέσεις να αφαιρεθούν από τον κατάλογο οι πρόσφυγες που εμφανίζουν μετατραυματικό στρες, συχνό φαινόμενο σε πρόσφυγες πολέμου, όπως και όσοι επιζούν από ναυάγια. Διατηρείται επίσης η απαγόρευση της διοικητικής κράτησης όσων ζητούν άσυλο, παρ' όλο που υπήρχαν έντονες πιέσεις για το αντίθετο.

Η επιτάχυνση της διαδικασίας επιχειρείται σε ένα βαθμό να γίνει με συντόμευση του τρόπου λειτουργίας των οργάνων, ενώ θεσπίζεται η δυνατότητα να δημιουργηθούν ομάδες εργασίας στις υπηρεσίες Υποδοχής και Ασύλου, οι οποίες θα μπορούν να εργάζονται υπερωριακά αν το επιλέξουν.

Τροπολογία που είχε κατατεθεί τον Δεκέμβριο θέσπιζε τη δυνατότητα υποχρεωτικής υπερωριακής εργασίας για όλους τους εργαζομένους προκειμένου να αντεπεξέλθουν στον όγκο δουλειάς, κάτι που τελικά δεν περιλαμβάνεται στο σημερινό νομοσχέδιο.

Σημαντική είναι επίσης σε θεσμικό επίπεδο η ικανοποίηση του πάγιου αιτήματος να περάσει στην αρμοδιότητα του υπουργείου Εργασίας η μέριμνα για τους ασυνόδευτους ανήλικους μετά το στάδιο της ταυτοποίησής τους, ενώ

η κράτησή τους ορίζεται ως έσχατο μέτρο, διατύπωση ελαφρώς ενισχυμένη, και εξακολουθεί να έχει ανώτερο όριο τις 25 μέρες.

Δημιουργούνται εκ νέου Επιτροπές Προσφυγών χωρίς τη συμμετοχή δικαστών, στην προηγούμενη μορφή τους, για να αναλάβουν τις παλιές εκκρεμείς υποθέσεις που ανέρχονται σε χιλιάδες και που μέχρι σήμερα επιβάρυναν το έργο της επεξεργασίας των νέων υποθέσεων. Παραμένει η διαδικασία επιλογής της διεύθυνσης της Αρχής Προσφυγών, που έχει τη διοικητική μέριμνα των ανεξάρτητων δευτεροβάθμιων επιτροπών, από τριμελή επιτροπή. Τροπολογία του Γιάννη Μουζάλα όριζε ότι η επιλογή της διεύθυνσης θα γινόταν απευθείας από τον υπουργό.

Ωστόσο, στην τριμελή επιτροπή επιλογής συμμετέχει πια γενικός γραμματέας του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής στη θέση του βοηθού του Συνηγόρου του Πολίτη, που ίσχυε μέχρι τώρα, αποδυναμώνοντας τα εχέγγυα ανεξάρτητης επιλογής.

Τέλος, θεσπίζονται αποζημιώσεις για τους κατοίκους της Μόριας και της Χίου, που υπέστησαν ζημιές που σχετίζονται με το προσφυγικό, με διάθεση των χρημάτων από τα παράβολα των μεταναστών, η οποία ωστόσο επιχειρείται να αιτιολογηθεί με ομολογουμένως πολύ κομψότερο τρόπο, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η δημοσιονομική επιβάρυνση και για λόγους αλληλεγγύης μεταξύ των κοινωνικών ομάδων.

3. Συνέντευξη τύπου δικηγορικών συλλόγων και ΕΣΠ σχετικά με το γεωγραφικό περιορισμό των προσφύγων

Ο γεωγραφικός περιορισμός των προσφύγων και μεταναστών που έφτασαν στη χώρα μετά την αμφιλεγόμενη συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης- Τουρκίας, όπως αυτός διατυπώνεται σε σχετική απόφαση της διευθύντριας της Υπηρεσίας Ασύλου, παραβιάζει τον σεβασμό της αρχής της αξίας του ανθρώπου, ενώ δεν τεκμηριώνεται και η αναγκαιότητα εφαρμογής του, επισήμαναν εκπρόσωποι των δικηγορικών συλλόγων Χίου, Μυτιλήνης, Ρόδου, Κω και Σάμου και του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες σε συνέντευξη Τύπου που έδωσαν στις 27 Φεβρουαρίου 2018 στην Αθήνα⁹.

Οι πέντε δικηγορικοί σύλλογοι και το ΕΣΠ υπέβαλαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας δύο αιτήσεις ακύρωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου και κατά της απόφασης της διευθύντριας της Υπηρεσίας Ασύλου «περί περιορισμού κυκλοφορίας των αιτούντων διεθνή προστασία», σύμφωνα με την οποία οι

⁹ <https://liberationpolular.wordpress.com/2018/02/28/%CE%BF-%CE%B3%CE%B5%CF%89%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89/>

αιτούντες άσυλο δεν μπορούν να φύγουν από τα νησιά μέχρι να εξεταστεί το αίτημά τους.

Αργότερα στη συνέντευξη Τύπου ο Θέμης Σοφός, αντιπρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, που στηρίζει τους συλλόγους των νησιών στη συγκεκριμένη πρωτοβουλία τους, τόνισε η απαγόρευση μετακίνησης τόσο σε νομικό επίπεδο όσο και σε πραγματικό, «είναι αντίθετη με την υπέρτατη αρχή που θεμελιώνεται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και είναι ο σεβασμός στην αξία του ανθρώπου», αλλά και αντίθετη «στο δικαίωμα ακρόασης, καθώς ο αιτών άσυλο δεν έχει το δικαίωμα να ακουστεί από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Προσφυγών που συνεδριάζει στην Αθήνα».

Η δικηγόρος Γραμματική Αλοιμόνου, που εκπροσώπησε τους δικηγορικούς συλλόγους Χίου, Ρόδου, Κω και Σάμου, τόνισε ότι «όσον αφορά στην υποχρεωτικότητα παραμονής στα νησιά, δεν υπάρχει κανένας ξεκάθαρος όρος μέσα στην Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας» αντίθετα «γίνεται μία ερμηνεία είτε από την πλευρά της ΕΕ είτε από την πλευρά του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι επειδή πρέπει να γίνεται επαναπροώθηση από τα νησιά, θα πρέπει οι πρόσφυγες και μετανάστες να παραμένουν στα νησιά και εκεί να γίνεται η διαπίστωση αν δικαιούνται ή όχι το άσυλο».

Στη συνέχεια η Χαρά Κατσιγιαννη, από το νομικό τμήμα του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, εξήγησε ότι με τη συγκεκριμένη απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου παραβιάζεται η ευρωπαϊκή Οδηγία 33/2013, σύμφωνα με την οποία τέτοιοι γεωγραφικοί περιορισμοί θα πρέπει να επιβάλλονται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δημόσιας τάξης ή για την ταχεία επεξεργασία και αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ωστόσο, όπως τόνισε, «η διάταξη του άρθρου 41 του νόμου 4375/2016, κατ' εξουσιοδότηση της οποίας εκδόθηκε η απόφαση περί γεωγραφικού περιορισμού, δεν εξειδικεύει κανένα λόγο δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης και δεν αναφέρει την ταχεία παρακολούθηση της αίτησης».

Η πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Χίου, Ανθήππη Ζαννάρα, παρατήρησε ότι «είμαστε εδώ για να υπερασπιστούμε τα νησιά μας, να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα των προσφύγων και μεταναστών, που δεν είναι δυνατόν να ζουν σε άθλιες συνθήκες, αλλά και για να υποστηρίξουμε το δικαίωμα των κατοίκων των νησιών να υπάρχουν, να ζουν, να δημιουργούν χωρίς να επιδεινώνεται η καθημερινότητά τους». Η ίδια διευκρίνισε ότι ο Δικηγορικός Σύλλογος Χίου δεν αντιτίθεται στην Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας «αλλά χρειάζεται αυτή να βελτιωθεί και θα θέλαμε η Πολιτεία να προσπαθήσει να τη βελτιώσει» και συμπλήρωσε ότι η Συμφωνία «δεν έχει δουλέψει όσο θα έπρεπε μέχρι σήμερα».

Ο δήμαρχος Σάμου, Μιχάλης Αγγελόπουλος, εκπροσωπώντας και τον Δικηγορικό Σύλλογο Σάμου, κατηγόρησε την κυβέρνηση για έλλειψη

στρατηγικής «όσον αφορά στη φύλαξη των συνόρων και τη δημιουργία συνθηκών υποδοχής των προσφύγων και μεταναστών και για έλλειψη συντονισμού των αρχών που οδηγεί σε μειωμένη δυνατότητα διαπραγμάτευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο». Σχετικά με την Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας έκανε λόγο για «ανάγκη τροποποίησής της».

4. Τροποποίηση του Κώδικα Ιθαγένειας - Προσθήκη αδειών διαμονής στους τίτλους που γίνονται αποδεκτοί για την πολιτογράφηση αλλοδαπών

Δημοσιεύθηκε στις 4 Απριλίου 2018 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπουργική απόφαση σχετικά με την προσθήκη της άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας ή δεκαετούς διάρκειας, της άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα καθώς και της άδειας διαμονής ιδιοκτήτη ακινήτου ή μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή, στους τίτλους οριστικής διαμονής που γίνονται αποδεκτοί για την πολιτογράφηση αλλοδαπών¹⁰.

Σύμφωνα με την απόφαση, στο υπό στοιχείο ε της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο μόνο της αριθ. 130181/25843/11-11-2014 απόφασης του Υφυπουργού Εσωτερικών (Β' 3142), προστίθενται περιπτώσεις αη και αθ ως εξής:

«αη) άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας ή δεκαετούς διάρκειας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 2910/2001 (Α' 91), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (Α' 284), της παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 (Α' 212), της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 3731/2008 (Α' 263) και του άρθρου 138 του ν. 4251/2014 (Α' 80),

αθ) άδεια διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 (Α' 80), εξαιρουμένων των στελεχών της παρ. 2 του άρθρου 1 της κοινής υπουργικής απόφασης αριθ. 53969/22.10.2014 (Β' 2928), καθώς και άδεια διαμονής ιδιοκτήτη ακινήτου ή μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36Α του ν. 3386/2005 (Α' 212) και του άρθρου 20 Κεφάλαιο Β του ν. 4251/2014 (Α' 80)».

Σύμφωνα με το νέο άρθρο 5 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, αλλοδαπός που επιθυμεί να γίνει Έλληνας πολίτης με πολιτογράφηση πρέπει, μεταξύ άλλων:

Να κατέχει έναν από τους παρακάτω τίτλους νόμιμης διαμονής:

αα) άδεια επί μακρόν διαμένοντος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 150/2006 (ΦΕΚ 160 Α'),

¹⁰ <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/dektes-gia-tin-politografisi-allodapon-oi-adeies-diamonis-gia-ependytiki-drastiriotita>

αβ) βεβαίωση ή άλλον τίτλο διαμονής που χορηγείται σε πολίτες κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των χωρών ΕΖΕΣ, με βάση τις διατάξεις του π.δ. 106/2007 (ΦΕΚ 135 Α').

αγ) δελτίο ή άλλον τίτλο διαμονής που χορηγείται σε μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε γονείς ανηλίκου ημεδαπού, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 61, 63 και 94 του ν. 3386/2005,

αδ) δελτίο αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας ή μέλους οικογένειας κατόχου τέτοιου δελτίου, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του προϊσχύσαντος π.δ/τος 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), καθώς και των προεδρικών διαταγμάτων 90/2008 (ΦΕΚ 138 Α'), 96/2008 (ΦΕΚ 152 Α'), 167/2008 (ΦΕΚ 223 Α') και 81/2009 (ΦΕΚ 99 Α'), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν,

αε) ταξιδιωτικά έγγραφα ή ειδικό δελτίο που έχουν χορηγηθεί από ημεδαπή αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης, περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (ΦΕΚ 176 Α'),

αστ) δελτίο ή άλλον τίτλο διαμονής ομογενούς κάθε τύπου, εκτός από Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς.

αζ) άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 108 του Ν. 4251/2014 (ΦΕΚ 80 Α')

αη) άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας ή δεκαετούς διάρκειας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 2910/2001 (Α' 91), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (Α' 284), της παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 (Α' 212), της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 3731/2008 (Α' 263) και του άρθρου 138 του ν. 4251/2014 (Α' 80),

αθ) άδεια διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 (Α' 80), εξαιρουμένων των στελεχών της παρ. 2 του άρθρου 1 της κοινής υπουργικής απόφασης αριθ. 53969/22.10.2014 (Β' 2928), καθώς και άδεια διαμονής ιδιοκτήτη ακινήτου ή μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36Α του ν. 3386/2005 (Α' 212) και του άρθρου 20 Κεφάλαιο Β του ν. 4251/2014 (Α' 80).

Β) Δικαστικές αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις οργάνων και Επιτροπών

1. Υπόθεση του Turgut Kaya

Στις 14 Ιουνίου 2018 με την υπ' αριθμ. 912/2018 απόφασή του, το ΣΤ' τμήμα του Αρείου Πάγου, γνωμοδότησε υπέρ της έκδοσης στην Τουρκία του Turgut Kaya, πολιτικού αντιφρονούντα, δημοσιογράφου και ιστορικού, που έχει ήδη υποστεί πολιτική δίωξη στην Τουρκία, καθώς και βασανιστήρια και

απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση από τις τουρκικές αρχές, για τις πολιτικές του πεπιοθήσεις και τη φιλοκουρδική δράση του¹¹.

Πρόκειται για μία πρωτοφανή απόφαση, παρά την αντίθετη νομολογία των ελληνικών Δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένου και του Αρείου Πάγου, σε παρόμοιες υποθέσεις έκδοσης Τούρκων, πολιτικών αντιφρονούντων του τουρκικού καθεστώτος με δημόσια πολιτική δράση, που διώκονται στην Τουρκία, όπως και ο Turgut Kaya, με βάση τον αντιπρομοκρατικό νόμο, ως μέλη παράνομης «τρομοκρατικής» οργάνωσης. Να σημειωθεί, επίσης, ότι σύμφωνα και με διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς και διεθνείς οργανώσεις προάσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην Τουρκία η δίωξη πολιτικών αντιφρονούντων λαμβάνει χώρα συστηματικά, κυρίως με την ποινική δίωξη και καταδίκη τους βάσει του αντιπρομοκρατικού νόμου, ως μέλη παράνομων οργανώσεων.

Με την απόφασή του αυτή, ο Άρειος Πάγος δεν προέβη σε ενδελεχή έλεγχο της υπόθεσης και παρέλειψε να εξετάσει, επί της ουσίας, όλους τους προβληθέντες κρίσιμους ισχυρισμούς του, αν και όφειλε, λαμβανομένων υπόψη της σημασίας των διακυβευομένων αγαθών (ζωή, προστασία από βασανιστήρια και κακομεταχείριση, ελευθερία, δίκαιη δίκη).

Με μία ελλιπέστατη και εσφαλμένη αιτιολογία, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι η έκδοσή του δεν ζητείται από την Τουρκία με σκοπό την πολιτική του δίωξη, παρόλο που τόσο η πολιτική του δραστηριότητα και δημόσια έκφραση των αριστερών και φιλοκουρδικών του ιδεών, ήδη από το 1990, μεταξύ άλλων και μέσω του δημοσιογραφικού και συγγραφικού του έργου, όσο και η στοχοποίηση και δίωξη του από τις Τουρκικές αρχές, αποδείχθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου με μάρτυρα και έγγραφα. Ειδικότερα:

Ως προς τον ισχυρισμό του «ότι έχει την ιδιότητα του δημοσιογράφου και αρθρογραφεί σε εφημερίδα, αντίθετη πολιτικά με το καθεστώς που επικρατεί στην Τουρκία, και λόγω αυτής της ιδιότητάς του και της ελεύθερης γνώμης που εκφράζει μέσα από τα δημοσιεύματά του, πρόκειται να υποστεί διώξεις καθώς και βασανιστήρια»: ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι την ιδιότητα του δημοσιογράφου την επικαλέστηκε για πρώτη φορά ενώπιόν του (Αρείου Πάγου), ενώ, όπως αναγράφεται στην απόφαση, στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Συμβουλίου Εφετών Θράκης αρχικώς «δήλωσε ότι είναι πολιτικό πρόσωπο. Δραστηριοποιείται στο χώρο της πολιτικής από την δεκαετία του 1990 και ότι έχει επικηρυχθεί το πρόσωπό του.» Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, κατά την επ' ακροατηρίω συζήτηση, είπε ότι ο Kaya επικαλείται οψίμως την ιδιότητα του δημοσιογράφου για να «ωφεληθεί» από την κατάσταση διώξεων που υφίστανται σήμερα οι δημοσιογράφοι στην Τουρκία, ενώ οι ισχυρισμοί του αυτοί αποδείχθηκαν, τόσο με μαρτυρική

¹¹ Ανακοίνωση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες & του Refugee Support Aegean σχετικά με υπόθεση έκδοσης Turgut Kaya, 14/6/2018

κατάθεση, όσο και με πληθώρα άρθρων του σε φιλοκουρδικές εφημερίδες της Τουρκίας, από το έτος 2000, καθώς και με σχετική βεβαίωση εκδοτικού οίκου.

Στη συνέχεια, ο Άρειος Πάγος καταλήγει ότι οι ισχυρισμοί του εκζητούμενου ότι θα διωχθεί για τις αριστερές πολιτικές του πεπιοθήσεις ή ότι θα υποστεί βασανιστήρια και εξευτελισμούς, υποβάλλονται «οψίμως» και δη το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου και όχι ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών Θράκης και ως εκ τούτου δεν αποδεικνύονται, χωρίς να λάβει υπ' όψιν του τα προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία και την ενώπιόν του μαρτυρική κατάθεση.

Περαιτέρω ο Άρειος Πάγος δεν εξέτασε τον ισχυρισμό του Kaya ότι η αμετάκλητη καταδίκη του από την Τουρκία, για την οποία εκζητείται, αποτελεί αυτή καθ' εαυτή μορφή πολιτικής δίωξης και ήταν αποτέλεσμα άδικης δίκης, αποσιώπησε δε σημαντικές αοριστίες του αιτήματος έκδοσης του. Ενώ, όπως επικαλέστηκε ο Kaya ενώπιον του Δικαστηρίου, τόσο η Διεθνής Αμνηστία, ήδη από το έτος 2006 καθώς και παλαιότερα, όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, και πριν την απόπειρα πραξικοπήματος, έχουν τεκμηριώσει με εκθέσεις τους, ότι στην Τουρκία γίνεται, επί σειρά ετών, υπερβολικά ευρεία εφαρμογή του αντιτρομοκρατικού νόμου, λαμβάνονται μέτρα καταστολής κατά όσων ασκούν κριτική στην κυβερνητική πολιτική, ότι στις δίκες γίνεται χρήση μαρτυρικών καταθέσεων αποσπασμένων με τη χρήση βασανιστηρίων και ότι δεν υφίστανται οι εγγυήσεις δίκαιης δίκης.

Με την απόφασή του αυτή, ο Άρειος Πάγος είτε δεν εξέτασε καθόλου κρίσιμους ισχυρισμούς του Τούρκου πρόσφυγα, είτε απέρριψε άλλους ως «οψίμως προβληθέντες» (δηλαδή ως ισχυρισμούς προβληθέντες πρώτη φορά στον Άρειο Πάγο και όχι στο Συμβούλιο Εφετών Θράκης), αν και αποδείχθηκαν ενώπιόν του, εφαρμόζοντας μία αδικαιολόγητη τυπολατρία, σε αντίθεση με προηγούμενη και μάλιστα πρόσφατη νομολογία του. Να σημειωθεί ότι η υπόθεση της έκδοσης του εξετάστηκε από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο του Συμβουλίου Εφετών Θράκης κατόπιν απόρριψης νόμιμου και βάσιμου αιτήματός του για ολιγοήμερη αναβολή εκδίκασης της υπόθεσης προκειμένου να προετοιμαστεί ο φάκελος του και η υπεράσπισή του, στερούμενος έτσι της δυνατότητας να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία υποστηρικτικά της υπόθεσής του. Αυτό κατέστη εφικτό ενώπιον του Αρείου Πάγου, ο οποίος είτε δεν τα έλαβε υπ' όψιν του είτε τα απέρριψε ως οψίμως προβληθέντα.

Είναι δε ενδεικτικό του εσφαλμένου σκεπτικού της απόφασης, το ότι ο Άρειος Πάγος δεν αξιολόγησε καν την, εκ μέρους της Τουρκίας, αποδοχή παραβίασης του άρθρου 5 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), κατόπιν προσφυγής του Kaya για παράνομη προφυλάκιση. Η παραβίαση αυτή έλαβε χώρα ενόσω ήταν προφυλακισμένος στην Τουρκία για 6 χρόνια, κατόπιν δε προσφυγής του στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) το 2010 για παράνομη κράτηση, η Τουρκία παραδέχτηκε την παραβίαση, πρότεινε φιλικό διακανονισμό στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του ΕΔΔΑ και του κατέβαλε αποζημίωση. Το γεγονός αυτό ο Άρειος Πάγος το αξιολόγησε ως στοιχείο που συνηγορεί υπέρ της έκδοσής του (!). Σημειωτέον ότι, λόγω της

προσφυγής του αυτής στο ΕΔΔΑ, ο Turgut Kaya αφέθηκε ελεύθερος από τις τουρκικές αρχές, μετά από 6 ολόκληρα χρόνια προφυλάκισης, ακριβώς λόγω της παραδοχής της Τουρκίας της εκ μέρους της παραβίασης, γεγονός που αποδέχεται μεν η απόφαση του Αρείου Πάγου, εντούτοις όμως το παρερμηνεύει εντελώς.

Τελικά έλαβε άσυλο από την Υπηρεσία Ασύλου τον Ιούλιο του 2018.

2. Απόφαση Αρείου Πάγου για έκδοση Μολδαβής θύματος trafficking

Στις 5 Ιουλίου 2018 ο Άρειος Πάγος τάχθηκε υπέρ της έκδοσης 28χρονης Μολδαβής στη χώρα της, παρότι έχει χαρακτηριστεί επίσημα από τις εισαγγελικές αρχές ως θύμα trafficking και με τις αποκαλύψεις της συνέβαλε στην εξάρθρωση «διεθνικής εγκληματικής οργάνωσης που δραστηριοποιείται στη σεξουαλική εκμετάλλευση αλλοδαπών γυναικών»¹².

Κατόπιν αυτής της απόφασης των αρεοπαγίων, η τύχη της 28χρονης κοπέλας βρίσκεται στα χέρια του υπουργού Δικαιοσύνης Σταύρου Κοντονή ο οποίος είναι ο μόνος που μπορεί να μπλοκάρει την απόφαση του Αρείου Πάγου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τους νομικούς της, ο Άρειος Πάγος με την εν λόγω απόφασή του (υπ' αριθμ. 395/2018), παρέβλεψε ότι εφόσον η νεαρή έχει χαρακτηριστεί ως θύμα trafficking δεν επιτρέπεται -υπό την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των θυμάτων αυτών-να ασκηθεί ποινική δίωξη εάν τυχόν έχει εμπλακεί σε υπόθεση την οποία έχει καταγγείλει και έχουν καταδικαστεί οι καταγγεληθέντες .

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της υπόθεσης και τις καταθέσεις των αστυνομικών στις 12.9.2013, η υπήκοος Μολδαβίας S. I. προσήλθε στην Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων και κατέθεσε ενόρκως ότι το 2012 μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, εκμεταλλεζόμενη την ευάλωτη θέση και δεινή της οικονομική της κατάσταση, με τη χρήση απατηλών μέσων απέσπασαν τη συναίνεσή της προκειμένου να εισέλθει παράνομα στη χώρα μας και να εργαστεί για λογαριασμό τους ως εκδιδόμενη.

Τον Απρίλιο του 2013, η 28χρονη καθ' υπόδειξη των μελών της οργάνωσης εισήλθε παράνομα στην Ελλάδα και φθάνοντας στην Αθήνα, την εγκατέστησαν σε οικία που οι ίδιοι διατηρούσαν, όπου της γνωστοποίησαν ότι από την εργασία της θα τους καταβάλλει τμηματικά το ποσό των 4.000 ευρώ που οι ίδιοι είχαν ξοδέψει για την παράνομη είσοδο στη χώρα μας. Στη συνέχεια της παρέδωσαν πλαστό Ρουμανικό δελτίο ταυτότητας και τη μετέφεραν διαδοχικά στο Αργος και στην Καβάλα προκειμένου να εκδίδεται έναντι αμοιβής σε οίκους ανοχής που διατηρούσαν τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης και εν συνεχεία της αποσπούσαν το σύνολο των εσόδων.

¹² <http://www.topontiki.gr/article/280574/apanthropi-apofasi-toy-areioy-pagoy-na-ekdothei-sti-moldavia-28hroni-thyma#.Wz4uLkKofmF.twitter>

Περίπου 5 μήνες μετά κατάφερε να δραπτεύσει και να ξεφύγει από τον έλεγχο των μελών της εγκληματικής οργάνωσης.

Τέλος, ύστερα από συντονισμένη αστυνομική επιχείρηση σε Αθήνα και Αργος συνελήφθησαν τρία μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, σε βάρος ενός εκ των οποίων εκκρεμούσε μάλιστα και ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης από τις αρχές της Ρουμανίας, με τις κατηγορίες της εγκληματικής οργάνωσης, σωματεμπορίας, εκμετάλλευσης ανηλίκου, πορνογραφίας ανηλίκου και για νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

3. Απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ για την υπόθεση του πολιτικού ασύλου των οχτώ Τούρκων στρατιωτικών

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2018 δημοσιεύθηκε το πλήρες σκεπτικό της απόφασης 1694/2018 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής για την υπόθεση των 8 Τούρκων στρατιωτικών, και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση¹³ :

" Υπενθυμίζεται ότι το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Αττικής είχε απορρίψει τις αιτήσεις των 8 Τούρκων στρατιωτικών που κατέφυγαν με ελικόπτερο στην Ελλάδα κατόπιν της απόπειρας πραξικοπήματος στην Τουρκία. Οι 8 στρατιωτικοί εκπροσωπήθηκαν ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών από τη Νομική Υπηρεσία του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τον περασμένο Δεκέμβριο η 3^η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών έκανε δεκτή την προσφυγή του πρώτου από τους 8, αναγνωρίζοντας στο πρόσωπό του την ιδιότητα του πρόσφυγα. Την επόμενη μέρα, ο Υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής κατέθεσε αίτηση για την ακύρωση της απόφασης.

Με την απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ απορρίφθηκαν οι ισχυρισμοί του Υπουργού περί μη ορθής εξέτασης της προσφυγής από την Επιτροπή Προσφυγών. Το ΣΤΕ έλαβε υπόψη και εξέτασε τους εκατέρωθεν ισχυρισμούς των πλευρών με βάση όλα τα διαθέσιμα στοιχεία. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή νομολογία, αποσαφήνισε ότι για τον αποκλεισμό από την προσφυγική προστασία απαιτούνται καθαρά και αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία διάπραξης σοβαρών μη πολιτικών εγκλημάτων, αλλά και δυνατότητα καταλογισμού μέρους της ευθύνης για τις εγκληματικές πράξεις μιας οργάνωσης στην οποία ισχυρίζεται η διοίκηση ότι συμμετέχει ένας αιτών διεθνή προστασία, μέλη της οποίας διέπραξαν σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα. Με βάση αυτούς τους συλλογισμούς, έκρινε ότι δεν αποδείχθηκε ότι ο πρώτος από τους 8 Τούρκους στρατιωτικούς συμμετείχε στην απόπειρα πραξικοπήματος ή στην οργάνωση που φέρεται να το προκάλεσε.

Ειδικότερα το επίμαχο σκεπτικό της απόφασης έχει ως εξής:

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1ΣΤ περ. β' της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και στο άρθρο 12 παρ. 2 περ. β' του πδ 141/2013 (άρθρο 12 παρ. 2 περ. β' της οδηγίας 2011/95/ΕΕ), αποκλείεται από

¹³ Δελτίο Τύπου Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 11/9/2018

το καθεστώς του πρόσφυγα το πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν «σοβαροί λόγοι να πιστεύη τις» (*serious reasons for considering, raisons sérieuses de penser*) ότι έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα του ποινικού δικαίου (κατά τη διατύπωση της Σύμβασης της Γενεύης του 1951) ή σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα (κατά τη διατύπωση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και του πδ 141/2013), πριν την είσοδό του στην Ελληνική Επικράτεια. ...

Περαιτέρω, προκειμένου να τεκμηριωθεί η συμμετοχή αιτούντος διεθνή προστασία σε σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα (σοβαρό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 3 του πδ 141/2013, πρέπει να προκύπτει από καθαρά και αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία (*clear and credible evidence*), και κατόπιν αξιολογήσεως συγκεκριμένων γεγονότων, ότι η εμπλοκή του εν λόγω αιτούντος στις ενέργειες που συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του «σοβαρού αδικήματος του κοινού ποινικού δικαίου» ή του «σοβαρού μη πολιτικού εγκλήματος» ή η συνδρομή του στην επίτευξη του πολιτικού σκοπού στον οποίο απέβλεψε μια οργάνωση που, επικαλούμενη την επίτευξη τέτοιου σκοπού, χρησιμοποίησε βίαια μέσα και διέπραξε σοβαρές εγκληματικές πράξεις, υπήρξε αφενός μεν συνειδητή (επαρκής γνώση εκ μέρους του σκοπού της οργάνωσης και αποδοχή του), αφετέρου δε ουσιαστική (ουσιώδης συμβολή στην τέλεση των εγκληματικών πράξεων, με γνώση εκ μέρους του ότι θα βοηθήσει ή θα διευκολύνει τη διάπραξή τους).

Απαιτείται, δηλαδή, να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των ενεργειών του ανωτέρω αιτούντος και του εγκληματικού σκοπού που επεδίωξε η προαναφερθείσα οργάνωση ή των εγκλημάτων που διεπράχθησαν στο πλαίσιο των ενεργειών της προς επίτευξη των σκοπών της. Συνεπώς, για την εφαρμογή της ρήτηρας αποκλεισμού στο πρόσωπο του ανωτέρω αιτούντος, πρέπει να είναι δυνατόν να καταλογισθεί σε αυτόν, κατόπιν εξατομικευμένης κρίσεως, μέρος της ευθύνης για τις σοβαρές εγκληματικές πράξεις που διέπραξε η οργάνωση, προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς της (ΔΕΕ υποθέσεις C-57/2009 και C-101/2009 Band D της 9-11-2010, *Supreme Court of New Zealand* υπόθεση *Tamil* της 27-8-2010, *Supreme Court of Canada* υπόθεση *Ezocola* της 19-7-2013, *Federal Court of Canada* υπόθεση *Sivacumar* της 4-11-1993).

Από κανένα σαφές, ισχυρό και αξιόπιστο αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε αφενός μεν ότι ο παρεμβαίνων υπήρξε μέλος της Φετουλαχιστικής Τρομοκρατικής Οργάνωσης / Παράλληλης Κρατικής Δομής (FETO/PDY), στην οποία η Τουρκική κυβέρνηση αποδίδει τον σχεδιασμό και τη διάπραξη του πραξικοπήματος της 15^{ης} Ιουλίου 2016 ή ότι, εν πάση περιπτώσει, ε γνώριζε την οργάνωσή του, αποδεχόμενος τους σκοπούς τους, αφετέρου δε ότι ο ίδιος είχε ουσιώδη ή αποφασιστική συμβολή στην τέλεση σοβαρών αδικημάτων του κοινού ποινικού δικαίου, τα οποία διεπράχθησαν κατά το χρονικό διάστημα της εξέλιξης του πραξικοπήματος ή ότι προέβη ο ίδιος σε ιδιαίτερα σκληρές πράξεις στα πλαίσια αυτού, οι οποίες να διευκόλυναν ή να υποβοηθήσαν την επίτευξη των στόχων του, λαμβανομένου υπόψη ότι το τεκμήριο αμφιβολίας λειτουργεί υπέρ του αιτούντος διεθνή προστασία (βλ. *Supreme Court of New Zealand* υπόθεση *Tamil* της 28-7-2010). Λαμβανομένων δε υπ' όψιν των υψηλού επιπέδου προδιαγραφών αποδείξεως που επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 2 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ (άρθρο 12 παρ. 2 του

πδ 141/2013) και με βάση την οποία απαιτούνται «σοβαροί λόγοι», η αξιολόγηση των συγκεκριμένων γεγονότων, στα οποία ενεπλάκη ο παρεμβαίνων τη νύκτα του πραξικοπήματος, δεν δύναται να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι είχε ουσιώδη ατομική συμβολή στο πραξικόπημα της 15-7-2016...και ειδικότερα, στην τέλεση των αποδιδόμενων σε αυτόν αδικημάτων (παραβίαση του Συντάγματος με βία και καταναγκασμό, απόπειρα δολοφονίας του Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας, έγκλημα κατά του Νομοθετικού Οργάνου, έγκλημα κατά της Κυβέρνησης), τα οποία διεπράχθησαν με την κατάληψη και το βομβαρδισμό κυβερνητικών κτιρίων, του κτιρίου της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας και του Προεδρικού Μεγάρου, όπως με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία εδέχθη η προσβαλλόμενη απόφαση.

Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας αποτελεί μια μεγάλη νίκη της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του ίδιου του κράτους δικαίου, ενάντια σε φωνές που αξίωναν την απεμπόληση της υποχρέωσης προστασίας προσφύγων από το ελληνικό κράτος. Η ελληνική δικαιοσύνη στο σύνολο της συγκεκριμένης υπόθεσης στάθηκε στο ύψος της. Συγχαρητήρια αξίζουν και σε όλους όσους υποστήριξαν τον κοινό σκοπό, όπως ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθήνας, αλλά και εθελοντές, νομικοί ή μη, ενώ ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η ανταπόκριση των Καθηγητών Νίκου Αλιβιζάτου και του αείμνηστου Σταύρου Τσακουράκη για την υποστήριξη της υπόθεσης ενώπιον του ΣτΕ.

4. Εισαγγελική αναίρεση κατά της αθωωτικής απόφασης περί εμπορίας ανθρώπων και καταναγκαστικής εργασίας στην υπόθεση της Νέας Μανωλάδας

Αναίρεση υπέρ του νόμου κατά της αθωωτικής απόφασης περί εμπορίας ανθρώπων και καταναγκαστικής εργασίας στις φυτείες φράουλας της Νέας Μανωλάδας (2012-2013), υπόθεση για την οποία τον Μάρτιο του 2017 η χώρα μας καταδικάστηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, άσκησε ο αντεισαγγελέας Χαράλαμπος Βουρλιώτης¹⁴. Όπως αναφέρει το Αθηναϊκό Πρακτορείο, η οποία απόφαση εκδοθεί επί της αναίρεσης υπέρ του νόμου, δεν έχει καμία έννομη συνέπεια για τους αθωωθέντες, παρά μόνο νομολογιακό χαρακτήρα.

Υπενθυμίζεται ότι το 2014 ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Κωνσταντίνος Παρασκευαΐδης είχε κρίνει ότι δεν πρέπει να ασκηθεί αναίρεση κατά της ομόφωνης αθωωτικής απόφασης του Μεικτού Ορκωτού Εφετείου Πατρών κατηγορουμένων στην υπόθεση της Ν. Μανωλάδας.

14

http://ergasianet.gr/2018/10/31/%CE%BC%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7-%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%89%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%85%CF%80%CE%AD%CF%81-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BD/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Είναι γνωστό επίσης ότι τον Μάρτιο του 2017 η Ελλάδα είχε καταδικαστεί από το δικαστήριο του Στρασβούργου και υποχρεώθηκε να αποζημιώσει με ποσό που φτάνει τις 676.000 συνολικά 42 αλλοδαπούς εργάτες, υπηκόους του Μπαγκλαντές, της Μανωλάδας.

3. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

A) Κρούσματα διακρίσεων στο χώρο της Εκπαίδευσης

1. Νέοι βανδαλισμοί σε σχολείο των Χανίων για να αποτραπούν τα μαθήματα αλβανικών

Στις 12 Φεβρουαρίου 2018 άγνωστοι προσπάθησαν να σταματήσουν τη διενέργεια των μαθημάτων αλβανικής γλώσσας – Φορείς, συλλογικότητες και η εκπαιδευτική κοινότητα έδωσαν την απάντησή τους με την έναρξη των μαθημάτων αλβανικής γλώσσας¹⁵.

Περίπου 40 παιδιά, αλβανικής καταγωγής το απόγευμα της Κυριακής, κάθισαν στα θρανία στο 1ο Γυμνασίο Χρυσοπηγής για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα αλβανικών, παρά τις προσπάθειες ορισμένων, να αποτρέψουν την διενέργεια των μαθημάτων, προκαλώντας δολιοφθορές στο σχολείο νωρίτερα σήμερα το πρωί. Εκπαιδευτικοί, φορείς και συλλογικότητες συγκεντρώθηκαν στον αύλειο χώρο του σχολείου για να εκφράσουν τη στήριξή τους στο αυτονόητο όπως τονίστηκε, δικαίωμα των παιδιών να διδαχθούν την αλβανική γλώσσα ενώ στην εξώπορτα του σχολείου είχαν τοποθετηθεί πανό ενάντια στην ξενοφοβία και τον ρατσισμό.

Τα μαθήματα πραγματοποιήθηκαν κανονικά για δύο ώρες ενώ έξω από το σχολείο υπήρχε ισχυρή αστυνομική δύναμη για την αποφυγή απρόοπτων επεισοδίων. Δολιοφθορές από αγνώστους – Η απάντηση λίγες ώρες αργότερα Άγνωστοι σήμερα το πρωί, προχώρησαν σε δολιοφθορές σε χώρους του σχολείου κλειδώνοντας με λουκέτα και αλυσίδες τις πόρτες ενώ πέταξαν λάδια μηχανής έξω από σχολικές αίθουσες.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος της Αλβανικής Κοινότητας Αφρίμ Αβγέρι εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του στην χανιώτικη κοινωνία που στηρίζει το δικαίωμα των παιδιών να διδαχθούν την μητρική τους γλώσσα ενώ αναφέρθηκε στους φορείς που βοήθησαν στην υλοποίηση των μαθημάτων, τον Αντιπεριφερειάρχη Χανίων, τον δήμαρχο Χανίων, τον διευθυντή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και όλους τους δασκालους και καθηγητές, ενώ σε δήλωσή του κατέληξε με τη φράση: «Δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα. Ευχαριστώ πολύ για τη στήριξη».

¹⁵ <https://www.tilestwra.com/chania-vandalismi-se-scholio-gia-na-apotrapoun-ta-mathimata-alvanikon/>

Το απόγευμα, στον αύλειο χώρο του σχολείου πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση από την ΕΛΜΕ Χανίων, το Σύλλογο Δασκάλων και Νηπιαγωγών και άλλων φορέων και συλλογικοτήτων, υπέρ των μαθημάτων Αλβανικής γλώσσας, δίνοντας απάντηση σε όσους θέλησαν να αποτρέψουν δια του εκφοβισμού την διενέργεια των μαθημάτων. Το κλίμα ήταν γιορτινό στέλνοντας μήνυμα αλληλεγγύης και συνύπαρξης το οποίο εκφράστηκε στις ομιλίες από εκπροσώπους φορέων.

Το παρών στην εκδήλωση έδωσε και ο δήμαρχος Χανίων ο οποίος εξέφρασε σε όλους τους τόνους και δια μικροφώνου, τη στήριξη του στην απόφαση για διεξαγωγή των μαθημάτων, τονίζοντας ότι ακόμα και το δημαρχείο θα τίθεντο στη διάθεση των μαθητών προκειμένου να γίνουν τα μαθήματα. «Είναι ένα αναφαίρετο δικαίωμα όσων παιδιών επιθυμούν να κάνουν μάθημα στην μητρική τους γλώσσα. Είναι αδιανόητο εμείς σαν κοινωνία να μην μπορούμε να εξασφαλίσουμε αυτό σε ανθρώπους που είναι δίπλα μας και είναι συμπολίτες μας. Με ομόφωνη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου αποφασίστηκε τα μαθήματα να γίνουν εδώ και όλοι υπερασπιζόμαστε αυτήν την διαδικασία και μάλιστα όπως είχα πει ότι, ακόμα και αν υπήρχε κάποιο πρόβλημα, ο δήμος Χανίων θα ήταν ανοιχτός για να φιλοξενήσει τα μαθήματα».

2. Ρατσιστικές αντιδράσεις ενάντια στα προσφυγόπουλα στο δημοτικό σχολείο Καμποχώρων

Έντονες αντιδράσεις προκάλεσε η διερευνητική προσπάθεια του υπουργείου Παιδείας για την λειτουργία ΔΥΕΠ (δομές υποδοχής εκπαίδευσης προσφύγων) στο δημοτικό σχολείο των Καμποχώρων της Χίου από την προσεχή σχολική χρονιά 2018 – 2019¹⁶.

Στην συγκέντρωση που οργανώθηκε το βράδυ του Σαββάτου, 2 Ιουνίου 2018, στο σχολικό συγκρότημα Καμποχώρων, παρουσίασαν τον σχεδιασμό του Υπουργείου εκπρόσωποι του Υπουργείου, η κα Βασιλική Κατριβάνου, μέλος της ομάδας συντονισμού για την εκπαίδευση των προσφύγων, ο περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου κ. Αριστείδης Καλάργαλης και ο προϊστάμενος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Χίου κ. Αριστείδης Κελεπερτζής.

Στην συζήτηση που ακολούθησε και η οποία κάθε άλλο παρά παραγωγική φαίνεται ότι ήταν, ενώ δεν έλειψαν οι φωνασκίες και οι ασύντακτες παρεμβάσεις, επισημάνθηκε ότι η περιοχή των Καμποχώρων είναι ήδη βεβαρημένη από την λειτουργία του hot spot της ΒΙΑΛ και ουσιαστικά οι συγκεντρωθέντες γονείς – αν όχι στην ολότητά τους τουλάχιστον όσοι εκδηλώθηκαν και μίλησαν – απέρριψαν την λειτουργία ΔΥΕΠ.

Κάποιοι δε αντιπρότειναν να λειτουργήσει ΔΥΕΠ εντός του hot spot της ΒΙΑΛ, ενώ δεν έλειψαν και εκείνοι που υποστήριξαν ότι αν κάποιοι μαθητές παραμείνουν στη Χίο και την επόμενη σχολική χρονιά ενταχθούν σε κανονικές

¹⁶ <https://astraparis.gr/kokkini-karta-sta-prosfygopoyla-apo-to-dimotiko-scholeio-kampochoron/>

τάξεις, η παρουσία τους θα λειτουργήσει – επειδή, είπαν, θα έχουν λιγότερες γνώσεις – ως τροχοπέδη στην πρόοδο των παιδιών τους!

Βέβαια, πρέπει να επισημάνουμε και τις διαδικτυακές αντιδράσεις, οι οποίες ήταν από ξενοφοβικές έως ρατσιστικές, με την επίκληση της διαφορετικότητας της θρησκείας, της αντίληψης για τον ρόλο της οικογένειας και της γυναίκας, την διαφορετική κουλτούρα τους και ακόμα και την κατάσταση της υγείας των προσφυγόπουλων.

Ανάλογη ενημερωτική συγκέντρωση γονέων είχε προηγηθεί στο δημοτικό σχολείο των Θυμιανών, όπου τα πράγματα φαίνεται ότι ήταν πιο ήρεμα κι ενώ υπήρχε μεν προβληματισμός η συζήτηση κύλησε σε μάλλον ήρεμο κλίμα, χωρίς τις εξάρσεις και την έξαψη του σχολείου των Καμποχώρων.

3. Ρατσιστική αντιμετώπιση Πακιστανών σε σχολείο στα Σεπόλια

Το Σάββατο 9 Ιουνίου 2018 στην αυλή του 144ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών στα Σεπόλια γονείς και μαθητές είχαν αποχαιρετιστήρια γιορτή. Όπως συνηθίζεται στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς, ο Σύλλογος Γονέων διοργανώνει γλέντι με ζωντανή μουσική, φαγητό και απονομή αναμνηστικών για τα παιδιά της έκτης¹⁷. Να έχουν κάτι όμορφο να θυμούνται από τα χρόνια του Δημοτικού πριν πάνε στο Γυμνάσιο.

Το γλέντι έχει ανάψει και οι δύο γονείς-μέλη του Δ.Σ. του συλλόγου, Θύμιος Χριστοδούλου και Θανάσης Νασιόπουλος, είναι στο πόστο τους μοιράζοντας σουβλάκια και αναψυκτικά σε όλους.

Γύρω στις 11 δύο άλλοι γονείς (οι Α.Μ. και Γ.Χ.) τούς πλησιάζουν με επιθετικές διαθέσεις: «Γιατί φέρατε πάλι τους Πακιστανούς;».

Ζητάνε τον λόγο με έντονο ύφος επειδή στη διοργάνωση της γιορτής βοήθησαν μέλη της Πακιστανικής Κοινότητας. Μολονότι τα μέλη του συλλόγου προσπαθούν να χαμηλώσουν τους τόνους και να μη δώσουν συνέχεια στον διαξιφισμό, οι Α.Μ και Γ.Χ. επιστρέφουν δριμύτεροι σε 20 λεπτά και ξεκινάνε να γρονθοκοπούν και να τραμπουκίζουν.

«Ο Α.Μ. ήρθε ξανά και άρχισε να χειροδικεί χωρίς αφορμή. Πέταξε κάτω με κλοτσιές τον Νασιόπουλο. Προσπάθησα να τον τραβήξω. Πριν καν τον ακουμπήσω, ήρθε τρέχοντας ο άλλος δράστης, με άρπαξε από τον λαιμό και με γρονθοκοπούσε. Με έριξαν στο έδαφος. Προσπάθησα να σηκωθώ να μη

¹⁷ <http://www.efsyn.gr/arthro/agrios-xylodarmos-mprosta-se-paidia-epeidi-eferan-pali-toys-pakistanoys>

φάω και άλλα χτυπήματα, κλοσιές. Κάποιοι γονείς παρενέβησαν και αποφεύχθηκαν τα χειρότερα. Πήγαμε στο νοσοκομείο. Καταθέσαμε μηνύσεις. Έχω μώλωπες στα χέρια και στο πρόσωπο, ρωγμώδες κάταγμα στη μύτη. Ο Θανάσης δέχτηκε γροθιές στο πρόσωπο και στο μέτωπο και έκανε δύο ράμματα».

Ετσι περιγράφει το περιστατικό στην «Εφ.Συν.» ο Θύμιος Χριστοδούλου, ο ένας από τους δύο γονείς που δέχθηκαν την απρόκλητη επίθεση, την ώρα που όλο το σχολείο γιόρταζε.

«Το περιστατικό το είδαν τουλάχιστον 50 παιδιά και γονείς που περίμεναν στην ουρά για σουβλάκια. Εκείνη την ώρα πάνω από 200 άτομα ήταν στο σχολείο. Εκλαιγαν και τα δικά μας παιδιά και τα παιδιά των δραστών. Ήταν σοκαρισμένα. Τα παιδιά δεν μπορούν να αντιληφθούν γιατί ο πατέρας τους συμπεριφέρεται έτσι. Ο 11χρονος γιος μου σπρώχτηκε από τους δράστες και έπεσε στο ψυγείο. Το βράδυ έκλαιγε και δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Και τα παιδάκια των άλλων γονέων έκλαιγαν. Ακόμα προσπαθούν να συνέλθουν. Μάλιστα εκείνη την ώρα ήταν να δοθούν τα βραβεία στους μαθητές της έκτης και η απονομή αναβλήθηκε λόγω των επεισοδίων. Ομως το γλέντι συνεχίστηκε ως αργά...».

Ετσι, τα παιδιά αντί για όμορφες αναμνήσεις για το καλοκαίρι θα φύγουν έχοντας πάρει μαζί τους μια γενναία δόση από το ακατανόητο ρατσιστικό δηλητήριο, που ξεσπάει σε όποιο θεωρείται «εχθρός» - αυτή τη φορά έτυχε να είναι «αυτοί που έφεραν τους Πακιστανούς».

Το 144ο δεν είναι ένα τυχαίο σχολείο, και οι δράστες της τελευταίας ρατσιστικής επίθεσης δεν είναι δύο τυχαίοι θερμόαιμοι γονείς. Βρίσκονται ανάμεσα σε εκείνους που πρωτοστάτησαν στα επεισόδια του Νοεμβρίου, όταν οργανωμένες ομάδες ακροδεξιών αντέδρασαν με βίαιο τρόπο στην παραχώρηση του σχολείου από τον Δήμο Αθηναίων για κυριακάτικα μαθήματα γλώσσας στα παιδιά της Πακιστανικής Κοινότητας.

Τότε ο σύλλογος γονέων, οι δάσκαλοι αλλά και εκπαιδευτικοί σύλλογοι και σωματεία από όλη την Αθήνα, αντιρατσιστικές και πολιτικές οργανώσεις, πήραν έμπρακτα θέση αγκαλιάζοντας τα παιδιά των μεταναστών, μη αφήνοντας τον εθνικισμό να δηλητηριάζει τη σχολική ζωή. Εκτοτε η χρονιά κύλησε ομαλά και οι σχέσεις των γονιών με την Πακιστανική Κοινότητα ήταν ζεστές.

Ομως οι αντιδράσεις, αν και από μια μικρή οργανωμένη μειοψηφία, συνεχίστηκαν σποραδικά.

Το νέο ξέσπασμα βίας έρχεται σε μια συγκυρία που τα εθνικιστικά πάθη οξύνονται. Το ίδιο το περιστατικό θυμίζει στη σημειολογία του, σε πολύ μικρότερη κλίμακα, τη βάρβαρη επίθεση στον δήμαρχο Θεσσαλονίκης Γ. Μπουτάρη από οργανωμένα ακραία στοιχεία.

Οι ρατσιστικοί τραμπουκισμοί στο σχολείο τους την αυλή έχουν ήδη σημαδέψει αρνητικά όχι μόνο τα παιδιά των δραστών και των θυμάτων, αλλά όλη τη σχολική κοινότητα.

Η σύσσωμη καταδίκη τους είναι ο μόνος τρόπος να επουλωθούν τα σημάδια μια ώρα αρχύτερα.

Ηδη το περιστατικό έχουν καταγγείλει με ανακοίνωσή τους ο σύλλογος εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης «Αριστοτέλης», οι δάσκαλοι του 144ου Σχολείου, η ΚΕΕΡΦΑ, ενώ αναμένονται άμεσα νέες ανακοινώσεις καταγγελίας.

«Η επίθεση στους δύο γονείς από τον Σύλλογο Γονέων του 144ου Δημοτικού σχολείου Αθηνών έρχεται να προστεθεί στις φασιστικές επιθέσεις που εξελίσσονται το τελευταίο διάστημα στην περιοχή μας», καταγγέλλει ο «Αριστοτέλης», αναφέροντας τις πρόσφατες επιθέσεις κατά μεταναστών που έχει ήδη καταγγείλει η Πακιστανική Κοινότητα, με πιο πρόσφατη την επίθεση στις 7/6 στα Σεπόλια.

4. Ρατσιστικό παραλήρημα στο 11ο νηπιαγωγείο Χίου

Ένα πρωτοφανές περιστατικό ρατσιστικού παραληρήματος και μισαλλοδοξίας και μάλιστα σε βάρος ενός μικρού ήρθε την Τρίτη 10 Απριλίου 2018, στο φως της δημοσιότητας¹⁸.

Το περιστατικό συνέβη στο 11ο νηπιαγωγείο Χίου, στην περιοχή των φυλακών Χίου και αφορά καταγγελία στην οποία προέβη ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων κατά της εγγραφής ενός παιδιού από το Ιράκ και την οποία απευθύνει στην διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Χίου και στον δήμο Χίου.

Αφού περιγράφει το ιστορικό της εγγραφής του μικρού παιδιού, ο Σύλλογος συγκάλυψε έκτακτη γενική συνέλευση στις 26 Μαρτίου 2018 για να εξετάσει το θέμα και ε συνεχεία προβαίνει στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

Το προσφυγόπουλο δεν μιλά την ελληνική γλώσσα και ως εκ τούτου θα είναι προβληματική η ένταξή του στο νηπιαγωγείο.

Εγείρουν θέμα επάρκειας των εμβολίων που έχει κάνει και επισείουν τον κίνδυνο μετάδοσης ασθενειών σε άλλα παιδιά ή και σε ηλικιωμένους.

Θέτουν θέμα επάρκειας και καταλληλότητας των χώρων του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου επειδή υπάρχουν πολλά παιδιά και προτείνουν αν δεν μπορεί να πάει το παιδί σε ειδική δομή με ομόγλωσσα παιδιά, τότε να πάει σε άλλο όμορο νηπιαγωγείο με λιγότερα παιδιά.

¹⁸ <https://astraparis.gr/ratsistiko-paralirima-sto-11o-nipiagogeio-chioy/>

Ξεκάθαρος στις απόψεις του για ακόμη μια φορά ο προϊστάμενος της διεύθυνσης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Χίου κ. **Αριστείδης Κελεπερτζής**, ο οποίος με δηλώσεις του στον **astraparis.gr** επιβεβαιώνει το περιστατικό παρότι και ο ίδιος πληροφορήθηκε για την επιστολή και το περιεχόμενο της από τρίτους.

Παρόλα αυτά επισήμανε πως η διαδικασία προχώρησε κανονικά, το παιδί εγγράφηκε στο σχολείο και παρακολουθεί το σχολικό πρόγραμμα χωρίς κανένα άλλο πρόβλημα.

«Έχουν εγγραφεί και άλλα νήπια κι έχουν διαμοιραστεί στα νηπιαγωγεία χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα», σχολίασε ο κ. Κελεπερτζής, συμπληρώνοντας απόλυτα, *«δεν θα παίζουμε με τα παιδιά εξαιτίας των συμπεριφορών κάποιων. Υπάρχει νομοθεσία και αυτήν εφαρμόζουμε κανονικά».*

5. Εξώδικο με 1500 υπογραφές κατά της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων

Στις 4/10/2018, με εξώδικο που καθοδηγήθηκε και συντάχθηκε από την επιτροπή των ανωνύμων, την αυτοαποκαλούμενη και «παγχιακή επιτροπή αγώνα», γονείς και κηδεμόνες μαθητών από διάφορα σχολεία της Χίου τάχθηκαν ευθέως κατά της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων και της λειτουργίας των δομών υποδοχής και εκπαίδευσης προσφύγων (ΔΥΕΠ), που έχουν δημιουργηθεί σε πέντε σχολεία της Χίου¹⁹.

Το κείμενο, που εστάλη με δικαστικό επιμελητή στους διευθυντές των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στους προϊσταμένους των αντίστοιχων διευθύνσεων, φέρει περίπου 1500 υπογραφές και ουσιαστικά εντέλλονται οι παραλήπτες του να εφαρμόσουν όσα οι ίδιοι οι υπογράφωντες θεωρούν σωστά, μεταξύ δε τούτων και να παρίστανται εκπρόσωποι των γονέων σε κάθε συνεδρίαση των εκπαιδευτικών που αναφέρεται στο θέμα της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων, δηλαδή να συνδιοικούν!

Το εξώδικο υπογράφεται από την πληρεξούσια δικηγόρο των γονέων δικηγόρο κα Γραμματική Αλοιμόνου και κοινοποιείται – μεταξύ άλλων – στον υπουργό Παιδείας, στους βουλευτές Χίου, στον περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης, στον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων κ.ά.

Η νέα αυτή ενέργεια δημιουργεί μείζον ζήτημα για τις επιδιώξεις της επιτροπής των ανωνύμων και τις περαιτέρω εξελίξεις που αυτή μπορεί να τροφοδοτήσει, σε ό,τι αφορά την ομαλή έναρξη και λειτουργία των ΔΥΕΠ και την εκπαίδευση.

¹⁹ <https://astraparis.gr/exodiko-me-1500-ypografes-kata-tis-ekpaideysis-ton-prosfigopoylon/>

6. Ρατσιστική αντιμετώπιση παιδιών προσφύγων στο Δημοτικό Σχολείο Σκουτάρεως στις Σέρρες

Απαράδεκτα ρατσιστικά φαινόμενα σε βάρος προσφυγόπουλων καταγράφηκαν στις 19 Οκτωβρίου 2018 στο Δημοτικό Σχολείο Σκουτάρεως στις Σέρρες, καθώς οι γονείς των 105 από τους 130 μαθητές του σχολείου δεν επέτρεψαν στα παιδιά τους να πάνε για μάθημα, ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τη φοίτηση 10 προσφυγόπουλων στο σχολείο τους²⁰.

Οι γονείς και οι κηδεμόνες 105 μαθητών μ αυτή την κίνησή τους εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους και δεν έστειλαν τα παιδιά τους στο σχολείο. «Οι διαμαρτυρίες των γονέων είναι υπερβολικές» τονίζει με δηλώσεις του ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Κ. Μακεδονίας Παναγιώτης Ανανιάδης υπογραμμίζοντας πως «τα επιχειρήματα των γονέων δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα».

Σύμφωνα, με τον κο Ανανιάδη στην προκειμένη περίπτωση μπορεί να παρέμβει ο Εισαγγελέας Σερρών όπως είχε γίνει και το 2016 και στον Προφήτη του Δήμου Βόλβης που και εκεί οι μαθητές απείχαν από τα μαθήματά τους για τον ίδιο λόγο. Υπενθυμίζεται ότι οι γονείς των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Σκουτάρεως απέστειλαν εξώδικα τις προηγούμενες ημέρες στον προϊστάμενο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Σερρών, στον δήμαρχο Σερρών και στον Αντιπεριφερειάρχη ζητώντας να δημιουργηθεί σχολείο εντός της προσφυγικής δομής.

B) Καλές Πρακτικές

1. Δύο χιλιάδες οκτακόσια παιδιά προσφύγων και μεταναστών στο ελληνικό σχολείο

2,800 παιδιά προσφύγων και μεταναστών που διαμένουν σε ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του 2018 στο πρόγραμμα εκπαίδευσης που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και εφαρμόζεται στην Ελλάδα για δεύτερη συνεχή χρονιά, αναφέρει ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ)²¹.

Ο ΔΟΜ σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και με την υποστήριξη της έκτακτης βοήθειας της ΕΕ,

²⁰ http://www.topontiki.gr/article/293910/ratsistiki-exarsi-oi-mathites-den-pigan-sto-sholeio-epeidi-foitoyh-kai-prosfigopoyla?fbclid=IwAR0uwcpUq-xK1F5nxCh70XFOYanS21BhmkGu_INpEKrMXwVKg5xEXapbnF4#.W8oz3BwcsIB.facebook

²¹ Δελτίο Τύπου του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, 6/7/2018

διασφαλίζει τη μεταφορά των μαθητών που διαμένουν σε ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας από και προς τα σχολεία.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΔΟΜ, William Lacy Swing, αναγνωρίζοντας την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος για δεύτερη συνεχή χρονιά, υπογράμμισε αφενός την ευκαιρία των παιδιών προσφύγων και μεταναστών να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους στα ελληνικά σχολεία και αφετέρου το επιπλέον βήμα που κάνουν προς την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

«Είμαι ιδιαίτερος χαρούμενος που βλέπω αυτά τα παιδιά να επιστρέφουν στο σχολείο, ειδικά μετά τις δυσκολίες και τις στερήσεις που έχουν υποστεί. Το κενό στην εκπαίδευση είναι ζημιογόνο όχι μόνο για την εξέλιξη του παιδιού, αλλά και για την κοινωνία γενικότερα», ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του ΔΟΜ.

«Ο ΔΟΜ είναι προσηλωμένος στη δέσμευσή του για υποστήριξη της εκπαίδευσης και της ένταξης των παιδιών μεταναστών και προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Η εκπαίδευση έχει αξία από μόνη της, αλλά πρέπει να αναφέρουμε και τη δύναμη που έχει να βοηθήσει τα παιδιά και τις οικογένειές τους να συμμετέχουν και να κτίσουν δεσμούς με τις τοπικές κοινωνίες», προσέθεσε.

Ο Ευρωπαίος Επίτροπος ανθρωπιστικής βοήθειας και διαχείρισης κρίσεων, Χρήστος Στυλιανίδης ανέφερε: «Έχουμε την ευθύνη να προλάβουμε την απώλεια γενεών και να αποφύγουμε τον κίνδυνο τα παιδιά να μεγαλώνουν χωρίς εκπαίδευση. Η ΕΕ ηγείται παγκοσμίως στην πρόσβαση των παιδιών στα σχολεία με το 8% φέτος και το 10% του προϋπολογισμού μας τον επόμενο χρόνο να είναι αφιερωμένο στην εκπαίδευση. Το πρόγραμμα αυτό είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα συνεργασίας των ελληνικών αρχών, του ΔΟΜ και της ΕΕ. Οδήγησε ξανά τα παιδιά προσφύγων και μεταναστών στα σχολεία. Συνέβαλε με ιδιαίτερο τρόπο στον περιορισμό των ψυχικών και σωματικών φραγμών που εμποδίζουν την επιστροφή του παιδιού στο σχολείο».

Σύμφωνα με τον ΔΟΜ, 88 λεωφορεία με 117 συνοδούς μετέφεραν 2,800 παιδιά από 26 ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας σε 123 σχολεία. Στα παιδιά δόθηκε και ο απαραίτητος εξοπλισμός, όπως τετράδια, στυλό, μολύβια.

Η πλειονότητα των παιδιών (91%) κατάγεται από τη Συρία σε ποσοστό 35%, το Ιράκ 31% και το Αφγανιστάν 25%, όπου και η εκπαίδευσή τους διεκόπη απότομα και τα σχολεία τους, είτε βομβαρδίστηκαν, είτε καταστράφηκαν. Περίπου 1,200 μαθητές, ερωτώμενοι από τον ΔΟΜ στο πλαίσιο έρευνας, βρήκαν την εμπειρία τους στο σχολείο ιδιαίτερος θετική.

Σύμφωνα με την έρευνα, το 92% δήλωσε ευχαριστημένο με τη μεταφορά, τη συνοδεία και τους κανόνες ασφαλείας. Το 89% δήλωσε ότι εκτιμά το σχολείο, τη μάθηση και την επικοινωνία με άλλα παιδιά, στοιχεία που αποτελούν δείκτες για την ένταξη στο ελληνικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

2. Πρόγραμμα με τίτλο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρητικές και Βιωματικές Προσεγγίσεις»

Στις 19/1/2018 δόθηκαν στη δημοσιότητα οι θεωρητικές και βιωματικές προσεγγίσεις του Προγράμματος με τίτλο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρητικές και Βιωματικές Προσεγγίσεις» που εκπόνησε το Πανεπιστήμιο Αθηνών, οι οποίες ήταν οι εξής²² :

"Διαπιστώνεται ότι η ελληνική κοινωνία, τα τελευταία χρόνια, σταδιακά αποκτά έναν πολυπολιτισμικό χαρακτήρα με υψηλό βαθμό εθνικής και πολιτισμικής διαφοροποίησης, γεγονός το οποίο αντιστακτάται και στη σύνθεση του σχολικού πληθυσμού. Οι πρόσφατες προσφυγικές ροές εξαιτίας του πολέμου στη Συρία ανέδειξαν νέες πτυχές του ζητήματος. Η γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία που συναντάται στα σχολεία, τόσο της Πρωτοβάθμιας όσο και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αποτελεί έναν παράγοντα που απαιτεί ιδιαίτερες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Το αίτημα για τη διαμόρφωση μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα εκκινεί από τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γίνεται ολοένα και περισσότερο επιτακτικό. Το βασικό θέμα που ανακύπτει είναι η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος με έναν τέτοιο τρόπο ώστε να υπερβεί τον μονοπολιτισμικό και μονογλωσσικό του χαρακτήρα και να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο όχι μόνο στην αποδοχή της ετερότητας, αλλά, πρωταρχικά, στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αμοιβαίας αλληλεπίδρασης. Το σχολείο, το οποίο αποτελεί έναν από τους κυριότερους φορείς κοινωνικοποίησης, καλείται σήμερα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία προϋποθέσεων αποδοχής και αναγνώρισης του πλουραλισμού και της ετερότητας ως βασικών χαρακτηριστικών του κοινωνικού γίγνεσθαι.

Βασικός σκοπός του Προγράμματος «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρητικές και Βιωματικές Προσεγγίσεις» είναι η κατάρτιση και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων απέναντι σε ζητήματα που αφορούν την εθνική και πολιτισμική ετερότητα στην κοινωνία και στο σχολείο, αλλά και η διατύπωση των βασικών αρχών για την εκπαιδευτική της διαχείριση με έναν διαπολιτισμικό προσανατολισμό. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που θέτει στο επίκεντρο την ανάγκη διαμόρφωσης πολιτών με διαπολιτισμική συνείδηση, ατόμων δηλαδή που είναι σε θέση να απεγκλωβιστούν από το στενό ερμηνευτικό πλαίσιο και τα κανονιστικά όρια που θέτει η εθνική ή πολιτιστική τους ομάδα και να αλληλεπιδράσουν με άτομα που είναι φορείς ενός διαφορετικού πολιτισμικού υποβάθρου".

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (δημόσιας και ιδιωτικής), σε στελέχη της εκπαίδευσης, πτυχιούχους τμημάτων που οδηγούνται στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού (Παιδαγωγικά Τμήματα, Τμήματα Νηπιαγωγών, Φιλοσοφικές Σχολές, Σχολές Κοινωνικών Σπουδών, Σχολές Θετικών Επιστημών κ.ά.), σε κοινωνιολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, σε όσους επιθυμούν να επιμορφωθούν σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με στόχο τη δυναμική τους ένταξη σε προσφυγικές δομές και «Κέντρα φιλοξενίας Αιτούντων

²² https://elearn.elke.uoa.gr/show_programs.php?catID=all&prID=736

Άσυλο», σε γονείς, καθώς και σε όποιον ενδιαφέρεται να επιμορφωθεί σε θέματα που αφορούν την ετερότητα, την κοινωνική της παρουσία και την εκπαιδευτική της διαχείριση.

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος του Προγράμματος είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Μπαμπάλης Θ., ο οποίος έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής διαδικασίας για το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος οδηγεί στη χορήγηση Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης.

3. Μαθήματα γλώσσας και πολιτισμού σε πρόσφυγες πάνω από 15 ετών

Τον Απρίλιο του 2018 ξεκίνησε πρόγραμμα για την εκπαίδευση προσφύγων και μεταναστών άνω των 15 ετών, το οποίο παρουσίασαν στις 23 Ιανουαρίου οι υπουργοί Παιδείας και Μεταναστευτικής Πολιτικής σε κοινή συνέντευξη Τύπου²³.

«Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που δίνει έμφαση στη Γλώσσα, ως μέσο ενσωμάτωσης» δήλωσε ο Κώστας Γαβρόγλου. «Χωρίς τη γνώση της γλώσσας, δεν μπορεί να επιτευχθεί η ένταξη» είπε για να προσθέσει ότι το πρόγραμμα έχει σκοπό να βοηθήσει τους ωφελούμενους να λειτουργήσουν στην κοινωνία, αλλά και αυτή κοινωνία να δημιουργήσει συνθήκες ασφαλείας.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και μετανάστες και για την πρώτη, πιλοτική εφαρμογή του, τους πρώτους 12 μήνες, αναμένεται να συμμετέχουν 5.000 άτομα, 2.000 ηλικιών 15-18 και 3.000 άνω των 18.

Τα μαθήματα θα γίνονται σε δομές των πανεπιστημίων της χώρας, τα οποία θα είναι οι φορείς υλοποίησης του προγράμματος και ο μόνος όρος που έχει θέσει το υπουργείο Παιδείας, είναι οι εκπαιδευτές που θα προσληφθούν, να είναι απόφοιτοι τμημάτων Ελληνικής Φιλολογίας, αλλά με επιπλέον επιμόρφωση (μεταπτυχιακό, διδακτορικό), διδασκαλίας της Ελληνικής ως ξένης ή/και δεύτερης γλώσσας.

Για την ηλικιακή ομάδα 15-18, τα μαθήματα θα διαρκέσουν 28 εβδομάδες και στόχος θα είναι οι ωφελούμενοι να ενταχθούν στο τέλος στην τυπική εκπαίδευση. Για τους 18+, τα μαθήματα θα διαρκέσουν 40 εβδομάδες και οι

²³²³ [http://www.efsyn.gr/arthro/mathimata-glossas-kai-politismoy-se-prosfyges-pano-
apo-15](http://www.efsyn.gr/arthro/mathimata-glossas-kai-politismoy-se-prosfyges-pano-apo-15)

ωφελούμενοι θα μπορούν να εργαστούν στη συνέχεια ή να παρακολουθήσουν άλλα προγράμματα τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος, το οποίο αναμένεται να ξεκινήσει μέσα στο επόμενο τρίμηνο, θα γίνει μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και στόχος των δύο υπουργείων είναι, όπως αναφέρθηκε, να επαναληφθεί, ως τριετές πρόγραμμα, με διπλάσιους δικαιούχους.

Για την υλοποίησή του, συνεργάστηκε με τα υπουργεία και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, ο εκπρόσωπος του οποίου, Ρόκο Τζανλούκα υπογράμμισε ότι δεν έχει να κάνει με αριθμούς, αλλά με τις ευρωπαϊκές αξίες. «Δεν είναι ένα πρόγραμμα εκτάκτου ανάγκης, αλλά ένα βασικό πρόγραμμα» τόνισε συγχάιροντας την ελληνική Πολιτεία, που «παραμένει συγκεντρωμένη στον στόχο της ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών».

Παράλληλα, με την ελληνική γλώσσα θα διδάσκονται και αγγλικά. Θα δίνεται έμφαση και στον επαγγελματικό προσανατολισμό και το πρόγραμμα θα καταλήγει στην απόκτηση αναγνωρισμένου πιστοποιητικού γλωσσομάθειας, επιπέδων A1, A2 και B1.

Χθες ο υπουργός Παιδείας δήλωσε στη Βουλή ότι από τη νέα σχολική χρονιά θα παρέχονται δωρεάν τα βιβλία για την εκμάθηση ξένων γλωσσών σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας εκπαίδευσης, καθώς «δεν μπορεί το Δημόσιο να συναλλάσσεται με εμπόρους».

4. Πιλοτικό πρόγραμμα Υπουργείου Προστασίας Πολίτη για εκπαίδευση αστυνομικών σχετικά με ζητήματα των Ρομά

Με ένα πρωτοποριακό πιλοτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, για τον πιο διακριτικό και σωστό τρόπο κοινωνικού χειρισμού θεμάτων που αφορούν τους Ρομά και κυρίως την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού τους, από τους αστυνομικούς μάχιμων υπηρεσιών «πρώτης γραμμής», τίμησε στις 9/4/2018 το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη την ημέρα μνήμης για τους Ρομά όλου του κόσμου, η οποία έχει καθοριστεί παγκοσμίως για τις 8 Απριλίου, και που συνέπεσε με το Πάσχα²⁴.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα συνεκπαίδευσης μεταξύ αστυνομικών και εκπροσώπων κοινοτήτων Ρομά, που υλοποιείται από το Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕΜΕΑ) και είναι συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ.

Το πρόγραμμα είναι διετούς διάρκειας, ξεκίνησε στις 15 Νοεμβρίου 2016 και ολοκληρώνεται στις 15 Νοεμβρίου 2018 και περιλαμβάνει την κοινή εκπαίδευση αστυνομικών και εκπροσώπων Ρομά, σε θέματα προληπτικής ασφάλειας, τρόπου ελέγχου των Ρομά και το πώς πρέπει να αντιδρούν αυτοί σε αστυνομικούς ελέγχους, ώστε να υπάρχει μια πιο αποτελεσματική προσέγγιση των συγκεκριμένων ευαίσθητων ομάδων.

²⁴ http://www.athensvoice.gr/greece/432906_astynomikoi-kai-roma-stin-ekpaideysi-mazi-pilotiko-programma-toy-yp-prostasias-toy

Συνολικά στο πρόγραμμα συνεκπαίδευσης συμμετέχουν 378 αστυνομικοί από όλη την Ελλάδα, (της Ομάδας ΔΙΑΣ, της Τροχαίας, της Άμεσης Δράσης, των ΟΠΚΕ και τοπικών Αστυνομικών Τμημάτων), μαζί με κοινωνικούς διαμεσολαβητές που έχουν ορίσει οι σύλλογοι Ρομά, στο πλαίσιο της συνεργασίας με το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Το πρόγραμμα συνεκπαίδευσης PROACTIVE αναπτύσσεται σε τρεις αλληλένδετους άξονες:

1. Διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων των αστυνομικών «πρώτης γραμμής» προς τους Ρομά και αντιστρόφως των κοινοτήτων Ρομά προς τους αστυνομικούς. Αυτό γίνεται σε τέσσερις περιοχές και συγκεκριμένα στο Χαλάνδρι, Αμαλιάδα, Καρδίτσα και Αμπελόκηπους- Μενεμένη Θεσσαλονίκης.

2. Εκπαίδευση των αστυνομικών, από «δίδυμα» εκπαιδευτών, που αποτελούνται από αξιωματικούς της ΕΛΑΣ και έμπειρους κοινωνικούς διαμεσολαβητές Ρομά. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει 21 πενήθημερα σεμινάρια, (9 στην Αττική, 8 στην Θεσσαλονίκη, ένα στην Πάτρα, ένα στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας, ένα στη Λάρισα και ένα στο Βόλο).

3. Πρακτική εξάσκηση των αστυνομικών, μέσω δύο Τοπικών Ομάδων Δράσης, με την συμμετοχή στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων και τοπικών διαμεσολαβητών Ρομά, στο Χαλάνδρι και στους Αμπελόκηπους-Μενεμένη Θεσσαλονίκης.

Τον περασμένο μήνα ολοκληρώθηκαν τα περισσότερα σεμινάρια και θα ακολουθήσουν και άλλα 10, καθώς και ημερίδες στην Αθήνα και στην Πελοπόννησο.

Από το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, αναφέρεται ότι το πρόγραμμα εντάσσεται στον σχεδιασμό εθνικής πολιτικής «για την αντιμετώπιση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού των Ελλήνων Ρομά και τη θεμελίωση των προϋποθέσεων ισότιμης πρόσβασής τους σε όλα τα αγαθά που προσφέρονται από το σύγχρονο Ελληνικό Κράτος σε όλους τους Έλληνες Πολίτες».

Επισημαίνεται επίσης ότι το πρόγραμμα PROACTIVE «θέτει στην αιχμή την Ελληνική Αστυνομία, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, σε θέματα πρόληψης και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και την δημιουργία πρόσφορων συνθηκών αλληλοκατανόησης, συναντίληψης και συλλειτουργίας με τις κοινότητες Ρομά για τη δημιουργία ασφαλών τοπικών κοινωνικών».

Σημειώνεται ότι, η Ελληνική Πολιτεία έχει αναγνωρίσει από το 1955 τους Ρομά ως ισότιμους Έλληνες Πολίτες. Οι ίδιοι οι Ρομά αυτοπροσδιορίζονται επίσημα από το 2001 ως Έλληνες. Στην Ελλάδα, ωστόσο, ένα μεγάλο μέρος των Ρομά βιώνει συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού με δυσμενείς συνέπειες για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά κοινοτήτων.

Η 8η Απριλίου ορίστηκε ως μέρα μνήμης Ρομά, θέτοντας τη βάση για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους από τη διεθνή κοινότητα.

5. Μαθητές από ξένα σχολεία του εξωτερικού

Οι ανήλικοι/ες πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, κατά την παραμονή τους στη χώρα, έχουν πρόσβαση στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους/τις Έλληνες/ ίδες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών²⁵.

Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών εγγράφονται κατ' εξαίρεση με ελλιπή δικαιολογητικά, εφόσον εμπίπτουν στην παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014 (Α' 80). Η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα παρέχεται εφόσον τυχόν μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους δεν εκτελείται.

Το δικαίωμα παρακολούθησης δευτεροβάθμιων σπουδών δεν ανακαλείται λόγω ενηλικίωσης. 5. Η Ηλεκτρονική Αίτηση εγγραφής- Δήλωση προτίμησης των ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών που εμπίπτουν στην παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014 (Α' 80) και οι οποίοι/ες επιθυμούν την εγγραφή τους σε Γυμνάσιο, Γενικό Λύκειο ή Επαγγελματικό Λύκειο, υποβάλλεται εφόσον: α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας ή τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών. β. Προέρχονται από περιοχές στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση. γ. Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ασύλου. δ. Είναι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμιστεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτήν. 6. Αναφορικά με τις περιπτώσεις α, β, γ, προκειμένου για μαθητές/τριες πρόσφυγες οι οποίοι/ες διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας ή σε άλλες δομές, την Ηλεκτρονική Αίτηση εγγραφής- Δήλωση προτίμησης μπορεί να υποβάλει ο/η Διευθυντής/ντρια του σχολείου, για όλες τις τάξεις, με τους προσωπικούς του/της κωδικούς taxis, αφού οι κηδεμόνες τους υποβάλουν στη διεύθυνση του σχολείου Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία: αα. εξουσιοδοτούν τον/τη Διευθυντή/ντρια του σχολείου να υποβάλει αντ' αυτών την Ηλεκτρονική Αίτηση εγγραφής- Δήλωση προτίμησης, ββ. δηλώνουν την προτίμηση τους στον τύπο σχολείου ή τμήματος ή ειδικότητας όπου επιθυμούν να εγγραφούν, γγ. δηλώνουν την αδυναμία τους να υποβάλουν οι ίδιοι/ες την Ηλεκτρονική Αίτηση εγγραφής- Δήλωση προτίμησης, δδ. δηλώνουν ότι θα προσκομίσουν: 1) το τρίπτυχο αίτησης ασύλου και 2) βεβαίωση διαμονής υπογεγραμμένη από τον Διοικητή του κέντρου φιλοξενίας όπου δηλώνει παράλληλα την αδυναμία του/της ενδιαφερόμενου/ης για την απόκτηση κωδικών taxis, ή βεβαίωση διαμονής από άλλη δομή (π.χ. στεγαστικό πρόγραμμα, Μ.Κ.Ο., Δήμους, Διεθνή Οργανισμό). Στην περίπτωση αυτή, η βεβαίωση εκδίδεται από τον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα που δηλώνει παράλληλα την αδυναμία του/της ενδιαφερό- μενου/ης για την απόκτηση κωδικών taxis.

²⁵ Υπουργική απόφαση 10645 /ΓΔ4, άρθρο 14, ΦΕΚ 23/1/2018, Φύλλο 120

Γ) Δικαστικές αποφάσεις

1. Απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας για την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων

«Η ομαλή ένταξη των ανήλικων προσφύγων στις χώρες υποδοχής κατ'εξοχήν επιτυγχάνεται μέσω της εκπαίδευσης. Η φοίτησή τους δε στα δημόσια ελληνικά σχολεία δεν επηρεάζει και δεν θίγει με οιονδήποτε τρόπο τα συμφέροντα των υπόλοιπων μαθητών και των γονέων τους».

Οι διαμαρτυρίες και οι κραυγές γονέων για τη μη ένταξη των μικρών προσφυγόπουλων στις δημόσιες σχολικές μονάδες της ελληνικής επικράτειας «αφορούν προσωπικές απόψεις και αντιλήψεις, οι οποίες δεν επαρκούν για να θεμελιώσουν το έννομο συμφέρον τους».

Με αυτό το σκεπτικό το Γ' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας²⁶ απέρριψε στις 15 Μαρτίου 2018 ως απαράδεκτες λόγω ελλείψεως έννομου συμφέροντος αιτήσεις γονέων και συλλόγων γονέων και κηδεμόνων που ζητούσαν ακύρωση των κοινών αποφάσεων των υπουργών Παιδείας, Οικονομίας και Οικονομικών, με τις οποίες ιδρύονται Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση Προσφύγων (ΔΥΕΠ) σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Κεντρικής Μακεδονίας, Αττικής και Στερεάς Ελλάδας για το σχολικό έτος 2016-2017.

Οι ΔΥΕΠ (που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από τα Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων) είναι ειδικού σκοπού και λειτουργούν μέσα σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες κατά τις απογευματινές ώρες, δηλαδή μετά το πέρας του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των σχολείων (από τις 2 μ.μ. έως τις 6 μ.μ.), παρέχουν δωρεάν εκπαίδευση στους ανήλικους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν στα κέντρα φιλοξενίας, ούτως ώστε με την εντακτική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας τα παιδιά αυτά να ενταχθούν στο μέλλον, εφόσον εξακολουθήσουν να διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, στις κανονικές δημόσιες σχολικές μονάδες.

Στο ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο είχαν προσφύγει 136 γονείς μαθητών που φοιτούν σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των περιοχών Αυλώνα και Μαλακάσας Αττικής καθώς και οι αντίστοιχοι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων οι οποίοι αντιδρούν στη φοίτηση των μικρών προσφυγόπουλων στα δημόσια σχολεία.

²⁶ <http://www.efsyn.gr/arthro/ekpaideyste-ta-prosfygopoyla>

Ανάμεσά τους και 16 κάτοικοι των περιοχών αυτών, για τους οποίους οι δικαστές απέρριψαν την αίτησή τους ως απαράδεκτη, λόγω ελλείψεως έννομου συμφέροντος, αφού οι ίδιοι «δεν υφίστανται κάποια βλάβη».

Παράλληλα απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες οι παρεμβάσεις υπέρ των αιτούντων, των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης, Φιλιππιάδας Πρεβέζης, Λάρισας και Περάματος Πειραιά.

Με ευαισθησία και παιδοκεντρικό βλέμμα οι δικαστές απέρριψαν τους ισχυρισμούς των αιτούντων (υπ' αριθμ. 470/2018, πρόεδρος η αντιπρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου, εισηγητής Δ. Εμμανουηλίδης και μέλη Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή (σύμβουλος Επικρατείας), Σ. Καρύδα, Β. Γκέρτσος, πάρεδροι) επικαλούμενοι τον νόμο και τις διεθνείς ρυθμίσεις αλλά και τους κανονισμούς της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Ειδικότερα οι ανώτεροι δικαστές αναφέρουν μεταξύ άλλων:

«Λαμβάνοντας υπόψη τον Ιούνιο του 2016 την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων, η διοίκηση θεώρησε ως βέλτιστη, στην παρούσα φάση, λύση για την εκπαίδευση των τέκνων πολιτών τρίτων χωρών την ίδρυση ΔΥΕΠ, αποσκοπώντας στην ομαλή ενσωμάτωση των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό σχολείο».

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διοίκηση, «δεν χρησιμοποιήθηκαν οι υφιστάμενες δομές ούτε αποφασίσθηκε η απευθείας ένταξη των παιδιών αυτών στο “κανονικό” σχολείο, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, γιατί η συναισθηματική και ψυχολογική κατάστασή τους, ύστερα από την πολύμηνη ταλαιπωρία τους και την εμπειρία του πολέμου, που βίωσαν, δημιούργησε δυσκολίες ως προς την προσαρμογή τους σε ένα νέο “ξένο” κοινωνικό περιβάλλον. Για τους λόγους αυτούς, το ελληνικό Δημόσιο δημιούργησε δομές εκπαίδευσης που λειτουργούν κατά τις απογευματινές ώρες σε υφιστάμενα σχολεία, δηλαδή σε ώρες κατά τις οποίες δεν λειτουργούν τα σχολεία αυτά στα οποία φοιτούν και τα παιδιά των αιτούντων, προκειμένου τα παιδιά πολιτών τρίτων χωρών να αποκτήσουν όσο το δυνατόν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, σε περιβάλλον σχολικό και τάξεις που αποπνέουν την παιδικότητα και αναδίδουν το συναίσθημα της ζωής, με απώτερο σκοπό την όσο το δυνατόν ομαλή επανένταξη των παιδιών των προσφύγων στο σχολικό κοινωνικό περιβάλλον».

Παράλληλα στην απόφαση του ΣτΕ σημειώνεται ότι τα αρμόδια υπουργεία εφαρμόζουν εμβολιαστικό πρόγραμμα στα προσφυγόπουλα και με τα δεδομένα αυτά -συνεχίζουν οι δικαστές- ουδόλως θίγεται το καθεστώς των υπόλοιπων μαθητών οι οποίοι φοιτούν τις πρωινές ώρες στις σχολικές μονάδες που ορίστηκαν ως ΔΥΕΠ, αφού «στην προκειμένη περίπτωση, η μαθητική τους ζωή... δεν αφορά άμεσα και προσωπικά τους αιτούντες και τα τέκνα τους».

Δ) Έρευνες για ζητήματα εκπαίδευσης

4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Α) Ενδεικτική περιπτωσιολογία κρουσμάτων που σχετίζονται με ρατσιστική βία

1. Καταγγελίες για επιθέσεις λιμενικών οργάνων κατά αλλοδαπών στο λιμάνι της Πάτρας

Στις 6/3/2018 η Κίνηση για την Υπεράσπιση Προσφύγων και Μεταναστών Πάτρας εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση²⁷ :

- Καταγγέλλουμε για άλλη μια φορά τη βάρβαρη επίθεση των Λιμενικών που σήμερα ξεπέρασαν κάθε όριο. Θύμα τους -τρόπαιο στον πόλεμο που διεξάγουν "φυλάττοντας Θερμοπύλες" ένα 14χρονο παιδί αφγανικής καταγωγής, το οποίο μαχαίρωσαν (!) στα πόδια προσπαθώντας να καταστρέψουν τα παπούτσια του και με τα γκλομπς προκάλεσαν θλαστικό τραύμα στο ένα πόδι και κάταγμα στο μετακάρπιο!!
- Καταγγέλλουμε την ανοχή -αν όχι ανοικτή στήριξη- τέτοιων πρακτικών από την ηγεσία του Λιμενικού Σώματος στην Πάτρα. Αυτό φάνηκε και από το γεγονός ότι στο Νοσοκομείο όπου διακομίστηκε το παιδί, πήγαν 4 αστυνομικοί και 2 με πολιτικά από το Λιμενικό (όπως δήλωσαν) αφ'ενός να πούν ότι το παιδί τραυματίστηκε μόνο του (!) και αφ' ετέρου να πάρουν τα παπούτσια του!!!
- Καταγγέλλουμε την προσπάθεια χειραγώγησης της κοινής γνώμης από κάποια "πρόθυμα" ΜΜΕ που αναπαράγουν χωρίς ντροπή την αφήγηση των δυνάμεων καταστολής, υπηρετώντας την ξενοφοβική και ρατσιστική υστερία.
- Καταγγέλλουμε για άλλη μια φορά ότι υπεύθυνη για όλα αυτά είναι η απάνθρωπη και ρατσιστική Ευρωτουρκική συμφωνία που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της κυβέρνησης.
- Καλούμε κάθε συλλογικότητα να καταδικάσει αυτό τον ανηλεή πόλεμο που ασκείται σε ανθρώπους που βίωσαν και βιώνουν καθημερινά πολιτικές "έκτακτης ανάγκης" και αποκλεισμού.
- Καλούμε την Δικαιοσύνη να παρέμβει και να βάλει τέρμα στην ανεξέλεκτη, παράνομη και απάνθρωπη δράση μιας δράκας υπανθρώπων που ξερνούν ρατσιστικό μίσος ακόμα και σε παιδιά, προσφυγόπουλα.

²⁷Ανακοίνωση της Κίνησης για την Υπεράσπιση των Δικαιωμάτων Μεταναστών και Προσφύγων, 6/3/2018

2. Απόφαση του Δ.Σ. Νίκαιας Ρέντη για τις ρατσιστικές επιθέσεις και παράσταση στο Α.Τ. Νίκαιας

Συζητήθηκε παρουσία εκπροσώπων της Πακιστανικής κοινότητας και ψηφίστηκε ομόφωνα την Τρίτη 23/1 στο Δημοτικό Συμβούλιο Νίκαιας-Ρέντη, το ψήφισμα που κατέθεσε η Πακιστανική Κοινότητα, το οποίο καταγγέλλει τις ρατσιστικές επιθέσεις που γίνονται εδώ και πάνω από ένα μήνα στη περιοχή του Ρέντη²⁸.

Η διατύπωση ήταν η εξής :

"Το Δημοτικό Συμβούλιο Νίκαιας - Αγ.Ι.Ρέντη καταγγέλλει τις ρατσιστικές επιθέσεις κατά μεταναστών εργατών, που έγιναν τον τελευταίο μήνα στην περιοχή του Αγ.Ι. Ρέντη από οργανωμένη ομάδα φασιστών.

Αυτή η ομάδα κάνει περιπολίες τρόμου στις οδούς Μακρυγιάννη, Θεσσαλονίκης, Ιθάκης και στην Θηβών και χτυπάει με πέτρες, μπουκάλια ακόμη και νεράντζια τα σπίτια και μαγαζιά των μεταναστών σπάζοντας τζάμια και προκαλώντας ζημιές. Οι επιθέσεις γίνονται κατά τις βραδινές ώρες και μέχρι τώρα έχουν επιτεθεί σε περίπου τριάντα σπίτια, κάποιες φορές φορώντας κουκούλες. Οι επιθέσεις συνεχίστηκαν ακόμα και μετά από αντιφασιστική συγκέντρωση διαμαρτυρίας που έγινε στην περιοχή στις 13/1. Παρά τις επανειλημμένες καταγγελίες μεταναστών στο Α.Τ Αγ.Ι.Ρέντη, η αστυνομία δεν έχει προχωρήσει ακόμα σε καμία σύλληψη.

Απαιτούμε η οργανωμένη πολιτεία να πάρει τα μέτρα ώστε να σταματήσουν οι ρατσιστικές επιθέσεις.

Προχωράμε ως Δημοτικό Συμβούλιο σε παράσταση διαμαρτυρίας στο Αστυνομικό Τμήμα Νίκαιας".

Πράγματι, την Παρασκευή 26 Ιανουαρίου αντιπροσωπεία του Δημοτικού Συμβουλίου Νίκαιας Ρέντη μαζί με εκπροσώπους από την Πακιστανική Κοινότητα και αντιρατσιστικών οργανώσεων έκανε παράσταση στο τμήμα Ασφαλείας της Νίκαιας και συναντήθηκε με τον Διοικητή του τμήματος .

Η Κίνηση "κόντρα στο ρεύμα" συμμετείχε στην αντιπροσωπεία τονίζοντας έτσι την ανάγκη να υπάρξουν εκείνα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα ώστε να αποφευχθούν τα φαινόμενα του παρελθόντος με της ρατσιστικές συμμορίες που αλώνιζαν στις γειτονιές.

4. Βεβήλωση εβραϊκών τάφων στη Νίκαια

Στις 5/5/2018 άγνωστοι αντισημίτες βεβήλωσαν εβραϊκούς τάφους στο 3ο νεκροταφείο Αθηνών στη Νίκαια²⁹.

²⁸ https://kontrastoreyma.blogspot.gr/2018/01/blog-post_31.html

²⁹ <http://www.skai.gr/news/greece/article/372812/vandalismo-evraikon-tafon-sto-3o-nekrotafeio-athinon-/#ixzz5EqVpiEei>

Οι βάνδαλοι βεβήλωσαν τουλάχιστον τρεις τάφους. Οι βανδαλισμοί έγιναν αντιληπτοί εχθές το πρωί από τον φύλακα ο οποίος και κάλεσε την αστυνομία.

Σύμφωνα με τις πρώτες πληροφορίες οι βάνδαλοι έσπασαν τις επιτύμβιες πλάκες με τα πόδια τους προτού διαφύγουν από το σημείο.

5. Δικογραφία σε βάρος 17 ατόμων για τα γεγονότα της πλατείας Σαπφούς

Δικογραφία σε βάρος πέντε κατοίκων της Λέσβου για σοβαρά αδικήματα σε βαθμό κακουργήματος και κατά άλλων 12 για πλημμελήματα σχηματίστηκε στις 25 Απριλίου 2018 από τις υπηρεσίες της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λέσβου³⁰.

Πρόκειται για τα πρώτα άτομα που σύμφωνα με πληροφορίες του ΑΠΕ – ΜΠΕ ταυτοποιήθηκαν από τις αστυνομικές αρχές ως ενεχόμενοι στην επίθεση κατά των προσφύγων και μεταναστών που είχαν συγκεντρωθεί στην πλατεία Σαπφούς της Μυτιλήνης αλλά και κατά των αστυνομικών δυνάμεων που επιχειρούσαν στην πλατεία. Οι κακουργηματικές πράξεις που προς το παρόν έχουν ταυτοποιηθεί από την αστυνομία είναι αυτές του εμπρησμού και της απόπειρας βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης. Ενώ οι πλημμεληματικές κατηγορίες είναι πολλές με κύρια αυτή της στάσης.

Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες η πρώτη δικογραφία μια και η έρευνα συνεχίζεται, διαβιβάζεται στην Εισαγγελία πλημμελειοδικών Μυτιλήνης.

6. Δύο Μυτηλινιοί έκλεβαν κινητά από αλλοδαπούς αιτούντες άσυλο

Δυο ντόπιοι ηλικίας 26 και 39 ετών συνελήφθησαν στις 17 Αυγούστου 2018 στη Μυτιλήνη, από αστυνομικούς της Υποδιεύθυνσης Ασφαλείας Μυτιλήνης, και παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα με τις κατηγορίες της αντιποίησης αρχής και της υπεξαίρεσης³¹.

Όπως έγινε γνωστό, οι συλληφθέντες, το τελευταίο τετραήμερο, προσέγγισαν τέσσερις αλλοδαπούς αιτούντες άσυλο, στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης και τους πήραν τα κινητά τους τηλέφωνα, προσποιούμενοι του αστυνομικούς. Με την ίδια ακριβώς μέθοδο, οι δράστες προσπάθησαν ανεπιτυχώς να αποσπάσουν το κινητό τηλέφωνο ενός ακόμη αλλοδαπού.

³⁰<https://www.emprosnet.gr/astynomia/dikografia-se-varos-17-atomon-gia-ta-gegonota-tis-sapfoys#.WuHsqNTRIB8.facebook>

³¹ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/08/blog-post_585.html

Στο πλαίσιο των ερευνών κατασχέθηκε και άλλο κινητό, που όπως διαπιστώθηκε ήταν και αυτό προϊόν κλοπής από αλλοδαπό αιτούντα άσυλο.

7. Εμπρησμός καταυλισμού Μπαγκλαντζών από τη ρατσιστική οργάνωση "Κρυπτεία"

Την ευθύνη για τον δολοφονικό εμπρησμό που κατέστρεψε τον πρόχειρο καταυλισμό των Μπαγκλαντζών μεταναστών εργατών γης στη Μανωλάδα και έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή τους, καθώς και για την επίθεση στην κατάληψη στο πρώην ΠΙΚΠΑ Πετραλώνων, ανέλαβαν στις 26/6/2018 με τηλεφώνημά τους σε ειδησεογραφικό ιστότοπο τα φασιστοειδή της «Κρυπτείας». Με το κείμενό τους, απειλούν για νέες επιθέσεις³². Υπενθυμίζεται ότι περίπου 30 άτομα επιτέθηκαν το βράδυ της Κυριακής με βόμβες «μολότοφ», στην κατάληψη του πρώην ΠΙΚΠΑ Καλλιθέας.

Η φωτιά στη Μανωλάδα είχε προκαλέσει την ολοκληρωτική καταστροφή των λιγοστών υπαρχόντων που κατείχαν εκατοντάδες μετανάστες. Από τη φωτιά κάηκαν τα περίπου 40 καταλύματα όπου διέμεναν εργάτες γης, φτιαγμένα από νάιλον, τα διαβατήριά τους και άλλα έγγραφά τους, χρήματα, ρούχα, κρεβάτια και ό,τι άλλο είχαν. Περίπου 63 φιάλες γκαζιού έσκασαν από τη φωτιά, τις οποίες χρησιμοποιούσαν για να μαγειρεύουν. Μετά από την καταστροφή, πολλοί μετανάστες έμειναν στο δρόμο, αφού δεν υπάρχουν υποδομές έστω και για προσωρινή στέγαση.

Ακόμα, κατά την επίθεση στο ΠΙΚΠΑ τραυματίστηκε ένα άτομο, ενώ η ομάδα των φασιστοειδών τράπηκε σε φυγή. Για την επίθεση πραγματοποιήθηκαν έξι προσαγωγές, αλλά τα άτομα αυτά αφέθηκαν ελεύθερα, καθώς δεν προέκυψαν στοιχεία ότι σχετιζονταν με την επίθεση. Μάλιστα, οι τρεις απ' αυτούς που πιάστηκαν από την Αστυνομία προέρχονταν από μέλη της κατάληψης που αμύνθηκαν στην επίθεση. Τα φασιστοειδή, σύμφωνα με καταγγελίες, προσπάθησαν να κάψουν το χώρο ρίχνοντας εμπρηστικές βόμβες και προκάλεσαν φωτιά. Είχαν στα χέρια σιδηρολοστούς και αλυσίδες, ενώ φορούσαν μάσκες. Φώναζαν εθνικιστικά συνθήματα και απειλούσαν ότι θα τους κάψουν όλους, ενώ υπήρχαν επικεφαλής που καθοδηγούσαν τους επιτιθέμενους με εντολές για επίθεση αρχικά και μετά για αποχώρηση.

Ένα από τα χτυπήματα της συγκεκριμένης ομάδας ήταν το 2017 στο σπίτι του Αμίρ, του 11χρονου μαθητή από το Αφγανιστάν που είχε κληρωθεί να είναι

32

https://atexnos.gr/%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%AD%CE%BB%CE%B1%CE%B2%CE%B1%CE%BD-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%BF/?utm_campaign=shareaholic&utm_medium=facebook&utm_source=socialnetwork

σημαιοφόρος για την παρέλαση της 28ης Οκτώβρη, αλλά τελικά παρέλασε κρατώντας την ταμπέλα του σχολείου του. Επίσης, η ομάδα είχε αναλάβει την ευθύνη για την εμπρηστική επίθεση τον περασμένο Μάρτη στα γραφεία της αφγανικής κοινότητας, που στεγάζεται στον 5ο όροφο στην οδό Χαλκοκονδύλη 35. Οι δράστες χρησιμοποίησαν εύφλεκτο υγρό και εμποτισμένα στουπιά και έβαλαν φωτιά έξω από την είσοδο των γραφείων της αφγανικής κοινότητας, με αποτέλεσμα αυτή να υποστεί σημαντικές φθορές.

8. Εμπρηστική επίθεση στα γραφεία της Αφγανικής κοινότητας

Εμπρησμός έλαβε χώρα στις 22 Μαρτίου 2018, στην οδό Χαλκοκονδύλη 35, στον 5ο όροφο, έξω από γραφεία της Αφγανικής κοινότητας³³.

Σύμφωνα με τις αστυνομικές αρχές, δεν εντοπίστηκαν ευρήματα (γκαζάκια κτλ.), γεγονός που παραπέμπει σε ρίψη εύφλεκτου υλικού.

Από τη φωτιά προκλήθηκε μαύρισμα στους τοίχους, φθορές στην πόρτα της κοινότητας και άλλες υλικές ζημιές.

Την ευθύνη ανέλαβε με τηλεφώνημα στην εφημερίδα «Έθνος» η φασιστική οργάνωση Κρυπτεία και αποτελεί συνέχεια σειράς απειλών και επιθέσεων σε κοινότητες προσφύγων και μεταναστών και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από φασιστικές οργανώσεις. Σημειώνουμε ότι αυτή είναι η δεύτερη κατά σειρά επίθεση που δέχεται η συγκεκριμένη κοινότητα μετά την επίθεση το 2011 κατά τη διάρκεια μαθήματος ελληνικών σε παιδιά

Για το συμβάν προέβη σε ανακοίνωση η Κίνηση Ενωμένοι Ενάντια στον Ρατσισμό και τη Φασιστική Απειλή (ΚΕΕΡΦΑ), κάνοντας λόγο για εμπρηστική επίθεση «από φασιστική συμμορία, παρακλάδι της Χρυσής Αυγής».

Η ανακοίνωση της ΚΕΕΡΦΑ έχει ως εξής:

Από τύχη δεν υπήρξε νεκρός στην εμπρηστική επίθεση στα γραφεία της Αφγανικής Κοινότητας από φασιστική συμμορία, παρακλάδι της Χρυσής Αυγής. Ο άνθρωπος που εργάζεται εκεί δεν είχε πάει ακόμη. Ο χώρος ο οποίος καταστράφηκε δεν είχε καμία διέξοδο δεν περίπτωση εγκλωβισμού. Την φωτιά αντιλήφθηκε ένοικος ο οποίος την έσβησε. Οι φασίστες είχαν ρίξει εύφλεκτο υγρό στην πόρτα το οποίο διείσδυσε προκαλώντας ζημιές και στο εσωτερικό χώρο, σε κομπιούτερ, γραφεία, ηχητικά και βιβλιοθήκες.

Φασίστες ανέλαβαν την ευθύνη στην εφημερίδα ΕΘΝΟΣ. Πιο πριν πέρασαν από τα γραφεία της Ελληνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, χτύπησαν το κουδούνι και απειλούσαν χωρίς να καταφέρουν να μπουκ στο

³³ <https://www.efsyn.gr/arthro/empristikiki-epithesi-sta-grafeia-tis-afganikis-koinotitas>

κτίριο.

Όσο οι υπόδικοι νεοναζί της Χρυσής Αυγής κυκλοφορούν ελεύθεροι, οι ελευθερίες και τα δικαιώματα όλων μας βρίσκονται σε κίνδυνο.

Δεν θα επιτρέψουμε αυτές τις προκλήσεις να περάσουν. Το αντιφασιστικό κίνημα μαζί με τις κοινότητες των μεταναστών και τους πρόσφυγες έχει τη δύναμη να τσακίσει αυτές τις φασιστικές συμμορίες. Το έδειξε το Σάββατο στις 17 Μάρτη, που οι δρόμοι της Αθήνας πλημμύρισαν από αντιφασίστες, ντόπιους και μετανάστες. Τους τρομοκρατεί η εικόνα των κοινοτήτων που δε φοβούνται, αλλά κατεβαίνουν στο δρόμο να παλέψουν.

Θα συνεχίσουμε μέχρι να καταδικαστούν ισόβια οι νεοναζί, μέχρι να κλείσει και το τελευταίο γραφείο τους.

Ανακοίνωση εξέδωσε και ο δήμος Αθηναίων:

Την ώρα που η Ευρώπη εξαίρει τον ρόλο της Αθήνας στη διαχείριση του προσφυγικού, την ώρα που ο δήμαρχος Αθηναίων Γιώργος Καμίνης, από την έδρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, στέλνει μήνυμα αλληλεγγύης, ασφάλειας και αταλάντευτης στάσης απέναντι στον ξενόφοβο εξτρεμισμό και μία μέρα μετά την παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων, παραφυάδες της νεοναζιστικής οργάνωσης επιτίθενται και καίνε την είσοδο των γραφείων της Αφγανικής Κοινότητας, στην οδό Χαλκοκονδύλη.

Ο δήμος Αθηναίων εκφράζει τον αποτροπιασμό, την καταδίκη του και παράλληλα την αποφασιστικότητά του απέναντι στην ακροδεξιά βία και απειλή. Είναι χρέος των αστυνομικών αρχών, οι δράστες άμεσα να συλληφθούν και να οδηγηθούν στη Δικαιοσύνη, να λογοδοτήσουν στους θεσμούς της συντεταγμένης δημοκρατικής πολιτείας, που τόσο απεχθάνονται.

9. Εξάρθρωση κυκλώματος μαστροπείας στην Αθήνα που εκβίαζε και εκμεταλλευόταν αλλοδαπές γυναίκες

Μεγάλο κύκλωμα μαστροπών που εκμεταλλευόταν σεξουαλικά αλλοδαπές γυναίκες, από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και κυρίως από τη Λευκορωσία, εξάρθρωσε στις 19 Απριλίου 2018 η Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων της Ασφάλειας Αττικής³⁴.

Μετά από ευρεία αστυνομική επιχείρηση, συνελήφθησαν οκτώ μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, ηλικίας 25 έως 68 ετών, τα οποία εκμεταλλεύονταν τις αλλοδαπές σε οίκους ανοχής στο κέντρο της Αθήνας, ενώ νομιμοποιούσαν

³⁴ <https://tomov.gr/2018/04/16/eksarthrwthike-kyklwma-porneias/>

την παραμονή των γυναικών στη χώρα μας, με πλαστές θεωρήσεις εισόδου και ψευδείς ιατρικές βεβαιώσεις.

Η διερεύνηση της υπόθεσης ξεκίνησε από τον περασμένο Φεβρουάριο, όταν εντοπίστηκαν από την αστυνομία δύο αλλοδαπές γυναίκες, τις οποίες εκμεταλλευόταν το κύκλωμα, με μέλη τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με την αστυνομία, οι δράστες εντόπιζαν, σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, γυναίκες, οι οποίες βρίσκονταν σε δεινή οικονομική κατάσταση και με την υπόσχεση ότι θα τους βρουν νόμιμη εργασία στην Ελλάδα, με μεγάλες οικονομικές απολαβές, τις έπειθαν να έρθουν στη χώρα μας. Στη συνέχεια, μέλη της οργάνωσης παραλάμβαναν τις γυναίκες και τις μετέφεραν σε οικίες στο κέντρο της Αθήνας.

Με τη χρήση ψυχολογικής βίας, απειλών, αλλά και για δήθεν υπέρογκου χρέους που είχε δημιουργηθεί από την τακτοποίηση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων, οι δράστες εξανάγκαζαν τις γυναίκες να εκδίδονται σε οικους ανοχής στο κέντρο της Αθήνας, για 15 με 16 ώρες καθημερινά. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι το κύκλωμα, που κέρδιζε χιλιάδες ευρώ ημερησίως, έδινε σε κάθε γυναίκα 10 ευρώ καθημερινά.

Προκειμένου να παρατείνουν την διαμονή των γυναικών, οι δράστες προσπαθούσαν να τις νομιμοποιήσουν, είτε μέσω κατάρτισης πλαστών σφραγίδων εισόδου και εξόδου από περιοχή Σένγκεν, είτε εκδίδοντας πλαστές ιατρικές βεβαιώσεις. Μέλη του κυκλώματος απείλησαν δύο άτομα τα οποία υποπτεύονταν ότι βοηθούσαν τις αλλοδαπές, ενώ έβαλαν φωτιά στην πρόσοψη του καταστήματός τους. Σε έρευνες που έγιναν στις οικίες των συλληφθέντων, βρέθηκαν και κατασχέθηκαν, μεταξύ άλλων, το χρηματικό ποσό των 11.410 ευρώ, τρία διαβατήρια με πλαστές σφραγίδες εισόδου και εξόδου, διαβατήριο τρίτου προσώπου, πλήθος εγγράφων και ιδιόχειρων σημειώσεων αναφορικά με τη λειτουργία οίκων ανοχής. Οι συλληφθέντες, με τη δικογραφία που σχηματίστηκε σε βάρος τους, οδηγήθηκαν στον εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, ο οποίος τους παρέπεμψε σε κύρια ανάκριση.

Στην υπόθεση εμπλέκονται άλλα οκτώ άτομα που αναζητούνται.

Σε βάρος όλων των εμπλεκόμενων σχηματίστηκε δικογραφία κακουρηματικού χαρακτήρα για εγκληματική οργάνωση, σωματεμπορία, διακεκριμένες περιπτώσεις φθορών, εμπρησμό, πλαστογραφία, υπαρπηγή ψευδούς βεβαίωσης, παραχάραξη, παραβάσεις του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης, παραβίαση σφραγίδων, παραβάσεις της νομοθεσίας για τα εκδιδόμενα με αμοιβή πρόσωπα, πλαστογραφία πιστοποιητικών κατά συναυτουργία, παραβάσεις της νομοθεσίας για τα όπλα, διευκόλυνση ακολασίας άλλων και ψευδείς ιατρικές πιστοποιήσεις.

10. Εξάρθρωση της ακροδεξιάς οργάνωσης Combat -18

Εγκληματική ακροδεξιά οργάνωση αποκαλύφθηκε στις 6 Μαρτίου 2018 μετά από συντονισμένη επιχείρηση της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας³⁵.

Η αστυνομική επιχείρηση που είναι σε εξέλιξη παρουσία εισαγγελέων, έχει οδηγήσει στην προσαγωγή 6 ατόμων.

Οι προσαχθέντες φέρονται να εμπλέκονται σε περισσότερες από 20 επιθέσεις με εκρηκτικούς-εμπρηστικούς μηχανισμούς, βόμβες μολότοφ και εφόδους σε στέκια αντιεξουσιαστών και μεταναστών.

11. Επίθεση ακροδεξιών σε πρόσφυγες στην πλατεία Σαπφούς στη Μυτιλήνη

Σοβαρά επεισόδια έλαβαν χώρα στις 23/4/2018 στην πλατεία Σαπφούς στη Μυτιλήνη³⁶. Μια μεγάλη ομάδα ακροδεξιών και οργανωμένων οπαδών ποδοσφαιρικής ομάδας επιτέθηκαν στους πρόσφυγες αιτούντες άσυλο που εδώ και πέντε ημέρες είχαν καταλάβει την πλατεία.

Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες που πλέον ήταν στην πλατεία περισσότεροι από τις άλλες μέρες, αφού σε ενίσχυση των όσων βρισκόταν εκεί κατέβηκαν και άλλοι από τον καταυλισμό της Μόριας, σχημάτισαν τριπλές κυκλικές ανθρώπινες αλυσίδες προκειμένου να αμυνθούν, ενώ έβαλαν στο κέντρο τους γυναίκες και παιδιά που συμμετέχουν στην κινητοποίηση, για να τους προστατέψουν.

Όπως μεταδίδει, το Αθηναϊκό Πρακτορείο, ισχυρές δυνάμεις της Αστυνομίας παρατάχθηκαν μεταξύ των επιτιθέμενων και των προσφύγων, ενώ μια ακόμα διμοιρία των ΜΑΤ περικύκλωσε τους πρόσφυγες. Σε ενίσχυση των τελευταίων

35

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/06/%CE%B5%CE%BE%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%81%CF%8E%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CE%B5-%CE%B7-%CE%B1%CE%BA%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CE%BE%CE%B9%CE%AC-%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%BF%CF%85/>

³⁶<http://tvxs.gr/news/ellada/akrodeksioi-epitethikan-stoys-prosfyges-poy-exoyn-katalabei-tin-plateia-sapfoys-sti->

έσπευσαν και πολίτες του αριστερού και του αντεξουσιαστικού χώρου καθώς και ομάδα αλληλέγγυων.

Οι ακροδεξιοί πέταξαν μπουκάλια νερό προς τη μεριά των προσφύγων και κατά διαστήματα επιχειρούσαν να διασπάσουν τις αστυνομικές δυνάμεις και να φτάσουν στους πρόσφυγες. Η αστυνομία έκανε και χρήση χημικών.

Μεταξύ άλλων οι ακροδεξιοί πέταξαν προς τους πρόσφυγες μια ναυτική φωτοβολίδα, χωρίς ευτυχώς να προκαλέσει τραυματισμούς ή φωτιά, αφού ένας πρόσφυγας με ψυχραιμία την άρπαξε και την πέταξε στη θάλασσα.

Οι συγκεντρωμένοι απαιτούσαν την άμεση εκκένωση της πλατείας, ενώ οι πρόσφυγες αρνούσαν να αποχωρήσουν αν δεν δικαιωθούν τα αιτήματά τους, που έχουν να κάνουν με την εξέταση των αιτημάτων ασύλου που έχουν υποβάλει και τον απεγκλωβισμό τους από το νησί.

12. Επίθεση φασιστών σε μετανάστες στους Αγίους Αναργύρους

«Την Τρίτη 22 Μάη, στη Λαϊκή Αγορά Ανάκασας-Αγίων Αναργύρων, μια ομάδα φασιστοειδών επιτέθηκαν σε δύο αδέρφια, εργάτες στη Λαϊκή οι οποίοι μετάφεραν προϊόντα στους πάγκους», κατήγγειλε την ίδια μέρα η Πακιστανική Κοινότητα Ελλάδας «Η Ενότητα» και η ΚΕΕΡΦΑ (Κίνηση Ενωμένοι Ενάντια στο Ρατσισμό και τη φασιστική Απειλή)³⁷.

Στην καταγγελία περιγράφονται τα παρακάτω:

«Ο δεκαοκτάχρονος νεαρός εργάτης από το Πακιστάν, Αντνάν Αχμάντ τραυματίστηκε βαριά στο πρόσωπο από χτυπήματα ενός μποξέρ με το όνομα Χρήστος. Προηγήθηκε χυδαία σεξουαλική παρενόχληση και όταν ο Αντνάν είπε «φύγε, άφησε με, έχω ραμαζάνι» τον χτύπησε με ένα χαστούκι στο κεφάλι.

Ο μποξέρ άρχισε να φωνάζει: «Οι Πακιστανοί είναι σκατά. Δεν θέλω να δουλεύει κανένας Πακιστανός στη Λαϊκή μου». Έδωσε απανωτά χτυπήματα με μίσος στο κεφάλι του Αντνάν Αχμάντ βάζοντας σε κίνδυνο τη ζωή του. Προσπάθησε να φύγει και εν τω μεταξύ αντιλήφθηκε το περιστατικό ο

³⁷<http://www.imerodromos.gr/fasistes-htypisan-metanastes-stous-agiou-anargyrous/>

αδελφός του ο οποίος έτρεξε για να σώσει τον νεαρό εργάτη. Τότε εμφανίστηκαν και άλλοι στο πλευρό του φασιστοειδούς. Όταν έπεσε κάτω, ο αδελφός του Αντνάν, έβαλε το σώμα του για να τον προστατέψει από τα χτυπήματα αλλά τον έσπρωξαν απότομα και τον απώθησαν. Άλλοι τέσσερις συμμετείχαν χτυπώντας τον πεσμένο στη γη δεκαοκτάχρονο εργάτη, οι δύο μάλιστα γνωστοί με τα ονόματα Στέλιος και Αλέξης.

Οι τραυματίες διασώθηκαν από παρέμβαση και διαμαρτυρίες των εργαζομένων της Λαϊκής. Μετά πήγαν στο ΚΑΤ όπου έγινε εισαγωγή του τραυματία για παρακολούθηση.

Το βράδυ στις 11μμ εμφανίστηκαν τρία άτομα από το Αστυνομικό Τμήμα Αγίων Αναργύρων οι οποίοι πήραν κατάθεση. Γιατί άραγε δεν παρέπεμψαν το ζήτημα στο Τμήμα Αντιμετώπισης της ρατσιστικής βίας; Δεν αντιλήφθηκαν ότι ήταν μια ρατσιστική επίθεση; Είπαν στο τραυματία όποτε βγει να περάσει από το Τμήμα. Την Τετάρτη 23 Μάη ειδοποιήθηκε από τα θύματα, ο Τζαβέντ Ασλάμ, να πάει μαζί τους στο ΑΤ Αγίων Αναργύρων για να τους βοηθήσει.
".....

Τα θύματα δήλωσαν ότι γνωρίζουν ποιοι τους επιτέθηκαν και ότι εκείνη τη στιγμή οι δράστες βρίσκονταν στη Λαϊκή του Αγίου Παντελεήμονα στα Πατήσια. Η αξιωματικός υπηρεσίας όταν της ζητήθηκε να πάνε εκεί να τους συλλάβουν απάντησε «εμείς δεν μπορούμε». Μάλιστα ζήτησε από τον τραυματία Αντνάν και τον αδερφό του να πάνε οι ίδιοι στη Λαϊκή και να ειδοποιήσουν το 100 να τους συλλάβει!

Στην έξοδο από το ΑΤ Αγίων Αναργύρων σε κοντινό σημείο ήταν σταθμευμένες δυνάμεις της ομάδας ΔΙΑΣ. Η συγκεκριμένη ομάδα σταμάτησε για έλεγχο χαρτιών τον Τζαβέντ Ασλάμ και ένα από τα θύματα. Όταν ο Τζαβέντ Ασλάμ τους εξήγησε ότι βιάζονται να πάνε εκεί για το συγκεκριμένο λόγο ένας αστυνομικός τον ρώτησε: «Γιατί δεν πάνε να τους συλλάβουν από το ΑΤ των Αγίων Αναργύρων; «Μήπως δεν θέλουν να κάνουν αυτοί την δουλειά; » του απάντησε ο Τζαβέντ Ασλάμ. Η συνέχεια είναι ότι ένας αστυνομικός της ομάδας ΔΙΑΣ του ανακοίνωσε ότι υπάρχει διεθνές ένταλμα σύλληψης σε βάρος του και χρειάζεται να τους ακολουθήσει μαζί με το θείο του θύματος στο ΑΤ Αγίων Αναργύρων!

Είναι αξιοπερίεργο πώς ο Άρειος Πάγος είχε βγάλει απόφαση μη εκτέλεσης του εντάλματος στην Ελλάδα εδώ και 12 χρόνια αλλά “τα στοιχεία των κομπιούτερ” της ΕΛΑΣ έχουν άλλη άποψη

Ο Τζαβέντ Ασλάμ αφέθηκε ελεύθερος το απόγευμα όταν η Λαϊκή τελείωσε και οι δράστες αποχώρησαν ανενόχλητοι! Σήμερα, κατέθεσαν μήνυση στο ΑΤ Αγίων Αναργύρων και πήγαν στο Τμήμα Ρατσιστικής Βίας της Αστυνομίας. Οι ευθύνες της Αστυνομίας του κ.Τόσκα είναι τεράστιες. Αυτή είναι η αντιμετώπιση για τα θύματα των ρατσιστικών επιθέσεων; Να τα συμβουλευτούν από τα Αστυνομικά Τμήματα να ...εντοπίσουν οι ίδιοι τους δράστες και να ειδοποιήσουν το 100; Θα μπει τέλος στη καταδίωξη του Τζαβέντ Ασλάμ με το διαβόητο διεθνές ένταλμα σύλληψης;»

13. Ρατσιστική επίθεση κατά Ρομά στο Χαλάνδρι

Η συντονίστρια του Κέντρου Κοινότητας ΡΟΜΑ (τσιγγάνων δηλαδή) του Δήμου Χαλανδρίου Ελένη Δεσιώτη γνωστοποίησε δημόσια ένα απίστευτο γεγονός που έλαβε χώρα που έλαβε χώρα στις 23/7/2018³⁸.

Κατά τις 8 το απόγευμα στο Πάτημα και ενώ παιδιά έπαιζαν στον δρόμο μιας γειτονιάς ένας κάτοικος που ενοχλήθηκε από χόρτα που είχε κόψει ένας γείτονας του Ρομά και με τον αέρα μπήκαν στην αυλή του θεώρησε σκόπιμο να "λύσει"το πρόβλημα που τον εκνεύρισε βγάζοντας μια καραμπίνα και πυροβολώντας από το μπαλκόνι του εν ψυχρώ τον Ρομά στο κεφάλι 2φορες μπροστά στην εμβρόντητη γειτονιά και τα τρομοκρατημένα πιτσιρικάκια που παίζανε. Μέχρι να έρθει η αστυνομία είχε στρέψει την καραμπίνα σε κάποιους που έτρεξαν να βοηθήσουν τον άτυχο άνδρα καθυστερώντας έτσι την μεταφορά του στο νοσοκομείο.

Το επόμενο βράδυ δεκάδες τσιγγάνοι διαδήλωσαν στο σημείο της επίθεσης ενάντια στο ρατσισμό και απαιτώντας την τιμωρία του δράστη. Στις 25 Ιούλη το Δημοτικό Συμβούλιο Χαλανδρίου έβγαλε ανακοίνωση στην οποία τονίζει μεταξύ άλλων: «Το Δημοτικό Συμβούλιο εκφράζει την οργή του για την αναίτια ένοπλη επίθεση εναντίον του Κ.Κ., μέλους της κοινότητας των Ρομά της περιοχής Πάτημα ΙΙ... Η αποτρόπαιη αυτή επίθεση μας θέτει το καθήκον να αντιμετωπίσουμε αποφασιστικά τον ρατσισμό σε όποια μορφή και αν εκδηλώνεται».

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος 'Η φωνή των Ελλήνων Τσιγγάνων' σε ανακοίνωσή του επισημαίνει: “Οι Ρομά δεν του επιτέθηκαν, η αστυνομία τον συνελαβε, ο άνθρωπος είναι στην εντατική. Κανένα κανάλι αν και ειδοποιήθηκε δεν εμφανίστηκε! Αν γινόταν αντίστροφα οι Ρομά θα ήμασταν και πάλι

³⁸ <https://ergatiki.gr/article.php?id=18761&issue=1335>

δολοφόνοι... Ξυπνήστε, αποδεχτείτε ότι είμαστε όλοι Άνθρωποι και καμιά ζωή δεν έχει μικρότερη αξία!”

Δικαίως ο Σύλλογος τονίζει ποια θα ήταν η κατάσταση με αντίστροφους ρόλους. Τη σοκαριστική (αν και όχι πρωτοφανή) ρατσιστική επίθεση ακολούθησε εκκωφαντική σιωπή των ΜΜΕ. Κάτοικοι της περιοχής, Ρομά και μη, καταγγέλλουν επιπλέον ότι ο τοπικός τύπος προσπάθησε να δικαιολογήσει τον δράστη με τις γνωστές καραμέλες περί ανταλλαγής πυρών και “αγανακτισμένου κατοίκου που πήρε το νόμο στα χέρια του”. Το πογκρόμ σε βάρος τσιγγάνων στο Μενίδι την άνοιξη του 2017 δείχνει ποιο είναι το πραγματικό πρόσωπο αυτής της “αγανάκτησης”: το οργανωμένο ρατσιστικό έγκλημα -με πλήρη δικαιολόγηση από τα ΜΜΕ και εκτενή ρεπορτάζ για την εγκληματικότητα των τσιγγάνων. Μια αντιδιαμετρική εικόνα που δείχνει τα δυο μέτρα και σταθμά με τα οποία ζυγίζεται μια ζωή Ρομά.

Ο δράστης έχει προφυλακιστεί και αναμένεται η απολογία του. Στο μεταξύ ο δολοφόνος της Γιαννούλας Καραχάλιου δεν έχει δικαστεί ακόμα. Οι δυο αυτοί ρατσιστές δολοφόνοι, όση “αγανάκτηση” κι αν επικαλεστούν, πρέπει να τιμωρηθούν για αυτό ακριβώς που διέπραξαν: ρατσιστικά εγκλήματα. Καμία φτηνή δικαιολογία και κανένα τείχος σιωπής δεν πρέπει να συγκαλύψει την πραγματική αιτία της βίας εναντίον των τσιγγάνων.

14. Κίνηση αστυνομικών καταγγέλλει ρατσιστικές πρακτικές της αστυνομίας σε βάρος Ρομά

Κάθε απόθεμα σκληρότητας και αυταρχισμού φαίνεται ότι εξαντλεί η αστυνομία απέναντι σε ανήλικους Ρομά της Δυτικής Αττικής, φτάνοντας στο σημείο να τους συλλαμβάνει και να τους κρατά με τη διαδικασία του αυτόφωρου επειδή δεν έχουν βγάλει αστυνομική ταυτότητα³⁹.

Τουλάχιστον 12 συλλήψεις ανηλικών Ρομά φαίνεται πως έχουν γίνει το Φεβρουάριο, Μάρτιο και Απρίλιο 2018 στη Δυτική Αττική με ενεργοποίηση της χουντικής Νομοθετικής Διάταξης 127/1969, που προβλέπει ότι όλοι οι κάτοικοι της Ελλάδας είναι υποχρεωμένοι να εκδώσουν ταυτότητα μετά τη συμπλήρωση των 14 ετών.

Πληροφορίες αναφέρουν πως αυτή η πρακτική εφαρμόζεται στην περιοχή τουλάχιστον τέσσερα χρόνια.

³⁹ <http://www.efsyn.gr/arthro/kinisi-astynomikon-kataggellei-ratsistikos-praktikes-tis-astynomias>

Την ώρα που η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης κατακεραυνώνει τη χώρα μας και της ζητά να προχωρήσει στην απαγόρευση της κράτησης ανηλίκων, φαίνεται πως ορισμένοι στην αστυνομία νοσταλγούν την περίοδο της χούντας και επιχειρούν να αναβιώσουν τις μεθόδους εκείνης της εποχής, ενισχύοντας τις διακρίσεις εναντίον των Ρομά, συντηρώντας τον μηχανισμό κοινωνικού αποκλεισμού τους και καλλιεργώντας μια κατάσταση που μπορεί να οδηγήσει κάθε στιγμή σε κοινωνική έκρηξη και συγκρούσεις.

Υπάρχει όμως και ένα τελείως διαφορετικό κομμάτι της αστυνομίας, αυτό που διεκδικεί σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περιφρούρηση του κράτους δικαίου.

Τις ακραίες μεθόδους της αστυνομίας στη Δυτική Αττική φέρνει στο φως η κίνηση αστυνομικών PASSPORT (Police Activists for Solidary Societies against POvertly and Racist Threat – Ακτιβιστές Αστυνομικοί για Κοινωνίες Αλληλεγγύης εναντίον της Φτώχειας και της Ρατσιστικής Απειλής).

Η κίνηση δέχτηκε σχετική καταγγελία και, αφού τη διερεύνησε, έβγαλε ανακοίνωση, την οποία κοινοποίησε στην «Εφ.Συν.»:

«Στους περισσότερους-ες από εμάς που δεν υπηρετούμε ή υπηρετήσαμε σε αστυνομικά τμήματα της Δυτικής Αττικής δεν έτυχε ποτέ να προβούμε σε σύλληψη για τέτοιου είδους αδίκημα, οπότε ήταν αυτονόητο να εκπλαγούμε δυσάρεστα στο άκουσμα της καταγγελίας αυτής. Η ομάδα μας κινητοποιήθηκε άμεσα και διαπίστωσε ότι πράγματι από μερίδα αστυνομικών, με την ανοχή τουλάχιστον των ανωτέρων τους, γίνεται επιλεκτική χρήση και “ενεργοποίηση” σε βάρος συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας του αναχρονιστικού και ανενεργού, επί της ουσίας, για τους περισσότερους πολίτες Ν.Δ. 127/1969 [...].

»Η πρακτική αυτή συνιστά αδιαμφισβήτητα διάκριση, αντιβαίνει τη συνταγματική επιταγή για ίση αντιμετώπιση των πολιτών, αναπαράγει τον φαύλο κύκλο της περιθωριοποίησης, του αποκλεισμού και συνεπακόλουθα της παραβατικότητας. Την καταδικάζουμε απερίφραστα και καλούμε τη φυσική και πολιτική ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ. να διερευνήσει τις καταγγελίες αυτές και να λάβει μέτρα σε συντρέχουσα περίπτωση.

»Πέραν όμως της καταδίκης αυτής και επειδή θεωρούμε αδιανόητο ο νομοθέτης να προβλέπει τη σύλληψη μικρών παιδιών και εφήβων για ήσσονος σημασίας ζητήματα, όπως και η υποχρέωση έκδοσης ταυτότητας, που μπορεί να ρυθμιστεί διαφορετικά, καλούμε τους αρμόδιους φορείς, τους βουλευτές, συλλόγους και φορείς που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού να προβούν στις κατά τα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους ενέργειες για αλλαγή των προαναφερθεισών υφιστάμενων διατάξεων. Το κίνημα αστυνομικών P.A.S.S.P.O.R.T. θα παρακολουθεί στενά το ζήτημα και θα παρέμβει όπου χρειάζεται μέχρι την οριστική επίλυση του ζητήματος αυτού», σημειώνει.

Την κίνηση αποτελούν αστυνομικοί που συμμετείχαν στο παρελθόν σε δράσεις αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες της Λέρου, μαγείρεψαν για την κοινωνική κουζίνα «Άλλος Άνθρωπος» και πήραν μέρος στο περσινό Athens Pride.

Όπως αναφέρουν στην «Εφ.Συν.», επιθυμούν, σε συνεργασία με την οργάνωση Δράση Αστυνομικών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, να συμβάλουν στον εκδημοκρατισμό των δομών της αστυνομίας, αλλάζοντας τα κακώς κείμενα εντός του Σώματος – τις αυταρχικές συμπεριφορές και τις πρακτικές που αντίκεινται στα ανθρώπινα δικαιώματα.

15. Ξυλοδαρμός μεταναστών από αστυνομικούς στην περιοχή του Μουσείου στην Αθήνα

Στις 27 Ιουλίου 2018 γύρω στις 2:00 πμ ο Sherzad Rozhman, πρόσφυγας από το Ιρανικό Κουρδιστά και μέλος της κοινότητας του City Plaza, καθόταν με έναν φίλο του από το Αφγανιστάν, στα σκαλιά στο Μουσείο⁴⁰. Ξαφνικά τέσσερις κρανοφόροι αστυνομικοί τους περικύκλωσαν και τους ζήτησαν να ξαπλώσουν για να τους κάνουν σωματικό έλεγχο. Παρά το ότι οι δύο φίλοι δεν είχαν διαπράξει καμιά παρανομία, δέχτηκαν τον έλεγχο. Ενώ γινόταν έλεγχος τους πλησίασαν και άλλοι αστυνομικοί με κράνη και ασπίδες. Στον αστυνομικό έλεγχο δεν βρέθηκε τίποτα επιβαρυντικό για τους δύο.

Μετά τον έλεγχο δύο αστυνομικοί άρχισαν να τους χτυπάνε με γκλομπ. Στις διαμαρτυρίες τους γιατί τους χτυπάνε αφού δεν είχαν κάνει κάτι κακό, οι αστυνομικοί τους απάντησαν με χυδαίες βρισιές. Ο ξυλοδαρμός συνεχίστηκε και από άλλους αστυνομικούς, Μάλιστα οι αστυνομικοί έριξαν τον Sherzad κάτω. Ενώ ο Sherzad ήταν πεσμένος στο έδαφος, δεχόταν κλοτσιές στο κεφάλι. Οι αστυνομικοί έσυραν τους δύο στο περιπολικό όπου τους ξαναχτύπησαν με τα γκλομπ. Μετά από ένα διάστημα τους άφησαν να φύγουν, λέγοντας τους «μετράμε μέχρι τις 10 και να έχετε εξαφανιστεί». Ο Sherzad έχει εμφανή χτυπήματα στο πρόσωπο, το κεφάλι, το στήθος, την πλάτη, τους ώμους, ενώ περπατάει με δυσκολία. Σε ανάλογη κατάσταση είναι και ο φίλος του.

16. Έξι μήνες φυλάκιση σε 37χρονο για τον άγριο ξυλοδαρμό Τυνήσιου μετανάστη στην Πάτρα

Ποινή φυλάκισης 6 μηνών επέβαλε στις 24 Απριλίου 2018 το δικαστήριο της Πάτρας σε 37χρονο πατρινό κάτοικο Ιτεών, ο οποίος το βράδυ της 24ης Ιουνίου του 2012 είχε επιτεθεί μαζί με άλλους 5 ανθρώπους σε μετανάστη τον οποίο ακινητοποίησαν στον χώρο πίσω από τον πρώην πολυχώρο «Πολιτεία» κοντά στις γραμμές του τρένου⁴¹.

⁴⁰ <http://ellinofreneianet.gr/documents/buried-news/2341-2018-07-29-13-36-10.html>

⁴¹ <https://www.newsit.gr/egklhma/patra-6-mines-fylakisi-se-37xrono-gia-ton-agrio-ksyloedarmo-metanasti/2494795/>

Το δικαστήριο έκρινε τον 37χρονο ένοχο για τον άγριο ξυλοδαρμό του πρόσφυγα, ο οποίος εκείνο το βράδυ είχε γίνει έρμαιο στις διαθέσεις έξι ατόμων, που τον χτυπούσαν στο σώμα και το κεφάλι σύμφωνα με το *patrastimes*.

Τα πέντε από τα έξι άτομα που συμμετείχαν στην επίθεση, κατόρθωσαν να διαφύγουν με αυτοκίνητο ενώ 37χρονιος λίγο πριν επιβιβαστεί σε μηχανή μεγάλου κυβισμού έγινε αντιληπτός από διερχόμενους, οι οποίοι κράτησαν τα στοιχεία της και στη συνέχεια τον αναγνώρισαν.

Ο 37χρονος άσκησε έφεση και αφέθηκε ελεύθερος ενώ όπως προέκυψε από την ακροαματική διαδικασία βαρύνετε και με ποινή φυλάκισης 2 ετών (με αναστολή) για άλλη υπόθεση.

17. Ρατσιστική βία σε βάρος μεταναστών στην Νίκαια

Τέσσερις μετανάστες την Τρίτη 10 Ιούλη στις 12.30, καθώς διάβαιναν δρόμο στη Θηβών 178, μπροστά από το βενζινάδικο της Aegean, δέχτηκαν ρατσιστική επίθεση από φασιστοειδές που οδηγούσε ένα μαύρο Σκόντα⁴². Όταν πέρασαν από μπροστά του, άρχισε να τους βρίζει “ φωνάζοντας βρομιάρηδες Πακιστανοί”. Σταμάτησε το αυτοκίνητο και έβγαλε από το πορτ-μπαγκάζ το συρματόσχοινο, με το οποίο ρυμουλκείται άλλο όχημα και άρχισε να τους χτυπάει με αυτό. Οι μετανάστες κατάφεραν να πιάσουν το συρματόσχοινο, σταματώντας τα χτυπήματα, τότε άρχισε να γρονθοκοπεί δύο άτομα. Η επίθεση σταμάτησε με την παρέμβαση εργαζόμενων από δίπλα. Η Αστυνομία κατέφθασε με μηχανές αρκετά γρήγορα αλλά ο συγκεκριμένος έφυγε για να αποφύγει την σύλληψη.

18. Ρατσιστική επίθεση κατά Πακιστανών στο Μενίδι

42

<https://www.elaliberta.gr/%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/4478-%CE%BA%CE%B5%CE%B5%CF%81%CF%86%CE%B1-%CF%81%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B2%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CE%B2%CE%AC%CF%81%CE%BF%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CE%BA%CE%B4%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7,-%CF%80%CE%AD%CE%BC%CF%80%CF%84%CE%B7-12-7,-%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CE%BC%CE%AD%CE%BC%CE%BF%CF%85-7-30%CE%BC%CE%BC>

Ρατσιστική επίθεση από φασίστες δέχτηκαν, τα ξημερώματα της Παρασκευής 15 Ιούνη, δυο Πακιστανοί εργάτες στο Μενίδι, στη Λ. Καραμανλή, στο ύψος των ψαράδικων, την ώρα που πήγαιναν στη δουλειά τους.⁴³

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα όσα κατήγγειλαν στα σωματεία της περιοχής, που τους επισκέφτηκαν στο σπίτι που διαμένουν για να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους, περίπου στις 4.30 σήμερα τα ξημερώματα, οι δύο Πακιστανοί εργάτες διέσχισαν το δρόμο, όταν ένα αυτοκίνητο, τύπου «Smart», σταμάτησε απότομα μπροστά τους.

Από το αυτοκίνητο εξήλθαν δύο άνδρες νεαρής ηλικίας, οι οποίοι εντελώς απρόκλητα τους επιτέθηκαν, γρονθοκοπώντας τους και βρίζοντάς τους, όπως «βρωμοπακιστανοί, φύγετε, να πάτε πίσω στο Πακιστάν», κλπ. Αμέσως μετά, οι δράστες της επίθεσης επιβιβάστηκαν στο όχημα και εξαφανίστηκαν, ενώ οι δύο Πακιστανοί, αιμόφυρτοι, κατάφεραν να επικοινωνήσουν τηλεφωνικά με ομοεθνείς τους, οι οποίοι έφτασαν στο σημείο και στη συνέχεια τους μετέφεραν στο νοσοκομείο «Ερυθρός Σταυρός», όπου και τους παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες.

Σύμφωνα με καταγγελίες των Πακιστανών, άλλη ομάδα τεσσάρων ομοεθνών τους, δέχτηκε σχεδόν την ίδια ώρα και περίπου στο ίδιο σημείο επίθεση από ομάδα τριών ανδρών, οι οποίοι με τη χρήση βίας τους λήστεψαν, παίρνοντας ρολόγια, κλπ.

19. Ρατσιστική επίθεση κατά προσφύγων με όπλο και καδρόνια στον Ελαιώνα της Αθήνας

Ρατσιστική επίθεση με καδρόνια και όπλο δέχτηκαν την Τρίτη 1/5/2018 τρεις πρόσφυγες καθώς επέστρεφαν στο κέντρο φιλοξενίας του Ελαιώνα και μόνο από τύχη δεν χύθηκε αίμα, αφού πρόλαβαν και διέφυγαν⁴⁴. Η επίθεση, την οποία φέρνει σήμερα στη δημοσιότητα η «Εφημερίδα των Συντακτών», είναι τουλάχιστον η τρίτη στην περιοχή και τουλάχιστον η δεύτερη με παρόμοια χαρακτηριστικά.

Όπως αναφέρει το ένα από τα θύματα, ο Μπα Αμπντουλαγέ από τη Γουινέα, επέστρεφε με τα πόδια μαζί με άλλους δύο πρόσφυγες, έναν Ιρανό και έναν Αφγανό, από το κέντρο της Αθήνας, όπου είχαν πάει για να δουν ποδοσφαιρικό αγώνα. Γύρω στις 11.30, καθώς προχωρούσαν στην Αγίου Πολυκάρπου, είδαν να έρχεται από την αντίθετη κατεύθυνση ένα μικρό λευκό

⁴³ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/06/blog-post_920.html

⁴⁴ <http://tvxs.gr/news/ellada/ratsistiki-epithesi-me-oplo-kai-kadronia>

αυτοκίνητο, μάρκας Τογιότα όπως διαπίστωσαν στη συνέχεια, το οποίο σταμάτησε μπροστά τους.

Ο οδηγός, του οποίου το πρόσωπο θυμάται ο Μπα, και οι τρεις επιβάτες άρχισαν να φωνάζουν και να προκαλούν στα ελληνικά – οι πρόσφυγες ξεχώρισαν τις λέξεις «μαλάκα» και «μαύρο».

Από το πίσω κάθισμα βγήκαν οι δύο επιβάτες, με τα μπράτσα καλυμμένα με τατουάζ, με κουκούλα φουλ φέις στα πρόσωπα και με μεγάλα καδρόνια στα χέρια, ενώ ο ένας κρατούσε και πιστόλι, και άρχισαν να τρέχουν να προλάβουν τους πρόσφυγες. Ο οδηγός με τον συνοδηγό έκαναν αναστροφή, πάτησαν το γκάζι και ακολούθησαν με το αυτοκίνητο, κάνοντας ζιγκ ζαγκ για να τους κλείσουν τον δρόμο.

Οι πρόσφυγες διέφυγαν σε παρακείμενο δασάκι και κρύφτηκαν μέσα στα δέντρα. Τους ακολούθησαν οι τρεις δράστες – ο οδηγός έμεινε στο αυτοκίνητο. Οι πρόσφυγες τους άκουγαν να τους φωνάζουν «μαύρο, πού είσαι;» για δέκα, δεκαπέντε λεπτά μέχρι που τα παράτησαν και έφυγαν. Οι πρόσφυγες περίμεναν λίγα λεπτά και έφυγαν σφαίρα για τον Ελαιώνα, όπου ενημέρωσαν τον αστυνομικό της βάρδιας.

Ο Μπα Αμπντουλαγέ δεν έβρισκε την κάρτα εισόδου και πήγε στο αστυνομικό γραφείο για να μπορέσει να βγάλει καινούργια. Την επομένη ενημέρωσε τη διοίκηση του κέντρου. Πηγές του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. επισημαίνουν ότι ο αστυνομικός βάρδιας ενημέρωσε την Άμεση δράση, η οποία έστειλε περιπολικό για να ελέγξει την περιοχή. Κανείς όμως δεν του έχει ζητήσει να δώσει γραπτή κατάθεση, ούτε τον ενημέρωσε για το πώς μπορεί να κινηθεί εναντίον των δραστών.

«Από τότε δεν κυκλοφορώ ποτέ μόνος βράδυ έξω από το καμπ, αλλά και πάλι φοβάμαι. Πώς μπορούμε να αντιδράσουμε εμείς απέναντι σε όπλα; Δεν είναι δουλειά της αστυνομίας να μας προστατέψει, να υπάρχει ασφάλεια;» επισημαίνει.

Πληροφορίες της «Εφ.Συν.» αναφέρουν ότι πριν από περίπου ένα μήνα είχε σημειωθεί και άλλη επίθεση σε πρόσφυγες με αυτοκίνητο που τους σταμάτησε στον δρόμο. Και σ' εκείνη την επίθεση κρατούσαν καδρόνια οι δράστες. Θύμα βιασμού έχουν πέσει ανήλικοι πρόσφυγες που διέμεναν σε εγκαταλειμμένο κτίριο στην περιοχή.

Δεν μπορούσαν να φιλοξενηθούν σε δομή φιλοξενίας, γιατί είχαν μπει στην Ελλάδα από τον Έβρο χωρίς να καταγραφούν. Για να πάρουν τα αναγκαία έγγραφα, έπρεπε να επικοινωνήσουν με την Υπηρεσία Ασύλου μέσω Skype, κάτι που προσπαθούσαν για εβδομάδες χωρίς επιτυχία.

20. Ρατσιστική επίθεση με όπλο και μαχαίρι σε Αιγύπτιο ποδοσφαιριστή της ομάδας "Ατρόμητος"

Αιγύπτιος ποδοσφαιριστής του Ατρομήτου, Αμρ Ουάρντα, κατήγγειλε στις 20 Φεβρουαρίου 2018 πως δέχτηκε επίθεση από δύο αγνώστους στην Καισαριανή, την ώρα που επέβαινε στο αυτοκίνητό του⁴⁵. Οι άγνωστοι κρατούσαν μαχαίρι και όπλο, αλλά ο Αιγύπτιος ποδοσφαιριστής κατόρθωσε με γρήγορες κινήσεις να τους ξεφύγει, να μπει σε ένα παρακείμενο μαγαζί και να ειδοποιήσει την αστυνομία, στην οποία κατήγγειλε το περιστατικό.

Τα κίνητρα της επίθεσης δεν έχουν γίνει γνωστά, αλλά οι αστυνομικές αρχές θεωρούν ότι ήταν οπαδικά, γι' αυτό και ανέλαβε την υπόθεση το Τμήμα Αθλητικής Βίας. Υπενθυμίζουμε ότι πριν από λίγες εβδομάδες, μια μερίδα χούλιγκαν είχε στοχοποιήσει με εμετικά ρατσιστικά συνθήματα τον Ουαρντά, κατά την αναμέτρηση Ατρόμητος-Ολυμπιακός.

Η ΠΑΕ Ατρόμητος σε ανακοίνωσή της κάνει λόγο για σχέδιο τρομοκράτησης του παίκτη και ζητά την παραδειγματική τιμωρία των υπαίτιων.

Σε κάθε περίπτωση, κι ανεξάρτητα από την ταυτότητα (ή την οπαδική ένταξη) των δραστών, το περιστατικό έρχεται να προστεθεί σε μια μακρά αλυσίδα αντίστοιχων ρατσιστικών επιθέσεων από διάφορα φασιστοειδή που δρύνε ανεξέλεγκτα, στοχοποιώντας μετανάστες, πρόσφυγες και γενικώς όσους έχουν διαφορετικό χρώμα στην επιδερμίδα τους.

21. Ρατσιστική επίθεση σε Πακιστανό από ομάδα 5 ατόμων στο Περιστέρι

Θύμα άγριου ξυλοδαρμού με καθαρά ρατσιστικά κίνητρα έπεσε ένας νεαρός Πακιστανός που περπατούσε αμέριμνος σε κεντρικό δρόμο στο Περιστέρι το βράδυ της Κυριακής 13/5/2018⁴⁶. Ξαφνικά, μία ομάδα 5 νεαρών κύκλωσαν τον άτυχο Πακιστανό και αφού τον εξύβρισαν δίχως να προκληθούν, άρχισαν να τον σπρώχνουν και να τον χτυπούν με γροθιές και κλωτσιές, με αποτέλεσμα να τον τραυματίσουν ελαφρά στο μάτι και στο κεφάλι. Αμέσως μετά την πράξη τους οι νεαροί ακροδεξιοί τράπηκαν σε φυγή στους γύρω δρόμους του Μπουρναζίου.

⁴⁵ <http://www.katioua.gr/koinonia/ratsistiki-epithesi-oplo-kai-machairi-se-aigyptio-podosfairisti-tou-atromitou/>

⁴⁶ http://www.news247.gr/koinonia/ratsistiki-epithesi-se-pakistano-apo-omada-5-atomon-sto-peristeri.6613686.html?utm_source=News247_HP&utm_medium=main_topStories&utm_campaign=24MediaWidget&utm_term=Pos2

Το θύμα κατήγγειλε το περιστατικό αρχικά στο Αστυνομικό Τμήμα της περιοχής και στη συνέχεια την έρευνα ανέλαβε το Τμήμα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της Υποδιεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας, το οποίο έχει στη διάθεσή το υλικό κλειστού κυκλώματος επιχείρησης στο οποίο καταγράφηκε καρέ-καρέ η ρατσιστική επίθεση και μέσω αυτού και από περιγραφές του θύματος, προσπαθούν να ταυτοποιήσουν τους δράστες.

22. Ρατσιστική επίθεση στην πλατεία Ναυαρίνου στη Θεσσαλονίκη

Στις 25/7/2018 επίθεση δέχθηκαν άτομα τα οποία βρίσκονταν στην πλατεία Ναυαρίνου στη Θεσσαλονίκη. Δύο από τα άτομα τραυματίστηκαν σοβαρά και μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο, ενώ άλλα δύο άτομα είχαν ελαφρά τραύματα⁴⁷.

Το περιστατικό σημειώθηκε όταν περίπου 15 άτομα τα οποία φορούσαν κράνη, επιτέθηκαν στην ομάδα των μεταναστών με λαστούς και πυρσούς, ενώ ένας από τους επιτιθέμενους κρατούσε μαχαίρι. Οι δράστες της επίθεσης φώναζαν «να φύγετε από εδώ, να πάτε στη χώρα σας».

Ένας 28χρονος Αλγερινός δέχτηκε χτύπημα με μαχαίρι στο πόδι, ενώ ένας 33χρονος Έλληνας που βρισκόταν στην πλατεία δέχτηκε πολλαπλά χτυπήματα στο κεφάλι και το σώμα. Ένα τρίτο άτομο στην προσπάθειά του να ξεφύγει από τους δράστες τραυματίστηκε. Αυτόπτες μάρτυρες έκαναν λόγο για ρατσιστικά κίνητρα, όπως αναφέρει το thestival.gr. Τα δύο θύματα της επίθεσης μεταφέρθηκαν με ασθενοφόρα του ΕΚΑΒ στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ.

«Οι δράστες επιτέθηκαν στους μετανάστες γιατί ένας από αυτούς είχε κλέψει λίγο πριν ένα κινητό τηλέφωνο» δήλωσε φοιτητής που βρισκόταν στην πλατεία την ώρα του συμβάντος. Προανάκριση για το περιστατικό διενεργούν αστυνομικοί το ΑΤ Λευκού Πύργου.

23. Ποινή οχτώ μηνών με αναστολή στο δήμαρχο Ωραιοκαστρου για υποκίνηση σε ρατσιστική βία

Σε φυλάκιση οκτώ μηνών και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων ευρώ, με τριετή αναστολή, καταδικάστηκε στις 31/3/2018 ο δήμαρχος Ωραιοκαστρου Θεσσαλονίκης, Αστέριος Γαβότσης, που παραπέμφθηκε στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, κατηγορούμενος με τον αντιρατσιστικό νόμο, για δημόσια υποκίνηση βίας⁴⁸. Η κατηγορία αφορούσε δημόσια τοποθέτησή του κατά τη διάρκεια συνάντησής του με δημότες, ύστερα από αντιδράσεις για το προσφυγικό.

⁴⁷ <https://www.thepressproject.gr/article/132233/Ratsistiki-epithesi-stin-plateia-Nauarinou-sti-Thessaloniki>

⁴⁸ <http://www.katioua.gr/epikairotita/okto-mines-anastoli-ston-dimarcho-oraiokastrou-gia-dimosia-ypokinisi-vias/>

Η υπόθεση αποκαλύφθηκε το Σεπτέμβριο του 2016 και προκάλεσε την παρέμβαση της τότε προϊσταμένης της εισαγγελίας πρωτοδικών Θεσσαλονίκης Σύρμωσ Κακάλη, που παρήγγειλε τη διενέργεια έρευνας για να διαπιστωθεί εάν στοιχειοθετούνται αδικήματα που εμπίπτουν στο νόμο περί ρατσιστικής βίας. Στο επίκεντρο της έρευνας βρέθηκε ένα βίντεο που αναρτήθηκε σε τοπική ιστοσελίδα και εμφάνιζε το δήμαρχο να συζητάει με δημότες του Ωραιοκάστρου τη φήμη για την προοπτική εγκατάστασης προσφύγων σε διαμερίσματα συγκεκριμένου εργολάβου στην περιοχή.

Σύμφωνα με το βίντεο, σε ερώτηση κατοίκου για το πώς θα μπορούσε να υπάρξει νόμιμη παρέμβαση για το ζήτημα, ο κ. Γαβότσης απάντησε “νόμιμα δεν υπάρχει”. Ενώ όταν ο ίδιος κάτοικος φώναξε “άρα μου λες να πάω να ανοίξω κεφάλια”, ο δήμαρχος απάντησε “μπράβο”, προσθέτοντας λίγο μετά “αυτό το είπες εσύ, δεν το είπα εγώ”. Ο κ. Γαβότσης στην απολογία του αρνήθηκε την εις βάρος του αποδιδόμενη πράξη, ισχυρίστηκε πως επρόκειτο για ειρωνικό σχόλιο εκ μέρους του και ότισε καμία περίπτωση δεν υιοθετεί απόψεις ρατσιστικού περιεχομένου.

Η εισαγγελέας της έδρας ζήτησε την απαλλαγή του λόγω αμφιβολιών, πρόταση που όμως δεν έγινε δεκτή από τον πρόεδρο του δικαστηρίου που τον κήρυξε ένοχο. Ο ίδιος ο δήμαρχος, μετά την ετυμηγορία του δικαστηρίου, άσκησε έφεση και αφέθηκε ελεύθερος.

Στο πλαίσιο της ίδιας προκαταρκτικής έρευνας ερευνήθηκαν και ποινικές ευθύνες, σχετικά με αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν από γονείς δημοτικού σχολείου της περιοχής στην προοπτική φοίτησης προσφυγόπουλων στην ίδια σχολική μονάδα με τα παιδιά τους, αλλά για αυτό το σκέλος της έρευνας έγινε διαχωρισμός της δικογραφίας.

24. Σύλληψη δικηγόρου που υπεράσπισε μετανάστες στην Ομόνοια

Νέο περιστατικό ωμής ρατσιστικής βίας και αστυνομικής αυθαιρεσίας από το διαβόητο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας⁴⁹. Τη Δευτέρα 30 Ιανουαρίου 2018 μετανάστης ξυλοκοπήθηκε και συνελήφθη από αστυνομικούς στην Ομόνοια.

Η νεαρή ασκούμενη δικηγόρος, Μαρίνα Δ. μέλος της ANΤΑΡΣΥΑ και του Νέου Αριστερού Ρεύματος ήταν μάρτυρας του ξυλοδαρμού και αποφάσισε να προσέλθει μόνη της στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας για να διαμαρτυρηθεί και να καταθέσει για το περιστατικό. Οι αστυνομικοί του αστυνομικού τμήματος Ομόνοιας, ωστόσο μόλις άκουσαν ότι επιθυμεί να δώσει κατάθεση για υπερβολική χρήση βίας από αστυνομικούς, αντί να πάρουν την κατάθεση της τη συνέλαβαν.

25. Καταστροφή μνημείων για νεκρούς πρόσφυγες στη Θέρμη Λέσβου

⁴⁹ <http://prin.gr/?p=18929>

Την ευθύνη για τους καταστροφικούς βανδαλισμούς στο μνημείο για τους νεκρούς πρόσφυγες στη Θερμή Λέσβου ανέλαβε στις 6/9/2018 η ακροδεξιά Ενωμοτία Μυτιλήνης της Εθνικιστικής οργανώσεως «Κρυπτεία», σύμφωνα με τηλεφώνημα στην τοπική εφημερίδα «Εμπρός» από άγνωστο⁵⁰.

Η ολοσχερής καταστροφή του διερευνάται από την αστυνομία και τις εισαγγελικές αρχές, μετά από αναφορά της γενικής γραμματέως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Μαρίας Γιαννακάκη, η οποία διαβίβασε το θέμα στον προϊστάμενο της εισαγγελίας πρωτοδικών Μυτιλήνης, αλλά και στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Επίσης, σχετική μήνυση κατέθεσε στο τμήμα αντιμετώπισης της ρατσιστικής βίας το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι.

Οι βάνδαλοι εξαφάνισαν ακόμη και την τσιμεντένια βάση του μνημείου, ενώ σύμφωνα με τους κατοίκους, πλαστικά τμήματα του μνημείου επέπλεαν στη θάλασσα τις προηγούμενες ημέρες.

Το μνημείο των προσφύγων που χάθηκαν στα νερά του Αιγαίου βρισκόταν στην άκρη του μικρού λιμανιού της Θερμής, οκτώ χιλιόμετρα βόρεια της πόλης της Μυτιλήνης.

Είχε στηθεί πριν από περίπου έξι χρόνια για τα θύματα παλιότερων ναυαγίων, που είχαν εκβραστεί στην περιοχή και από τον Οκτώβριο του 2013 πραγματοποιούνταν εκεί τελετή μνήμης οργανωμένη από το δίκτυο «Welcome to Europe».

26. Επίθεση σε προσφυγόπουλα στο Ωραιόκαστρο

Ρατσιστική επίθεση δέχτηκαν το βράδυ της 4ης Σεπτεμβρίου 2018 δύο ανήλικα προσφυγόπουλα, σύμφωνα με καταγγελία της Κοινωνικής Οργάνωσης Υποστήριξης Νέων «Άρσις»⁵¹. Σε σχετική ανακοίνωση αναφέρεται ότι το περιστατικό σημειώθηκε έξω από τον Ξενώνα Φιλοξενίας της οργάνωσης στο Ωραιόκαστρο, όπου τα δύο αγόρια έπεσαν σε ενέδρα οκτώ-δέκα ατόμων, τα οποία τα προσέγγισαν με καλυμμένα χαρακτηριστικά, ρωτώντας τα «από πού είναι».

«Μόλις τα παιδιά απάντησαν, δηλώνοντας τη χώρα καταγωγής τους, η ομάδα αυτή, με σαφή και δηλωμένα ρατσιστικά κίνητρα, επιτέθηκε στα παιδιά, χτυπώντας ένα από αυτά στο κεφάλι και το σώμα με ρόπαλα. Το δεύτερο προσφυγόπουλο κατάφερε να απομακρυνθεί από το σημείο, ενώ εκείνο που τραυματίστηκε μεταφέρθηκε άμεσα σε νοσοκομείο. Παράλληλα κλήθηκε η αστυνομία και κινήθηκαν οι νομικές διαδικασίες για το περιστατικό», αναφέρει η ανακοίνωση.

⁵⁰ <http://www.efsyn.gr/arthro/i-krypteia-piso-ap-tin-katastrofi-toy-mnimeioy-gia-toys-prosfyges>

⁵¹ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/09/blog-post_676.html

Η «Άρσις» επισημαίνει ακόμη ότι «τις προηγούμενες μέρες η ίδια, κατά πάσα πιθανότητα, ομάδα ατόμων βρισκόνταν στο σημείο και χειρονομούσε εναντίον άλλων παιδιών που κατευθύνονταν στη δομή».

«Με πολύ μεγάλη θλίψη είδαμε, πριν κάποια χρόνια, ένα μικρό μέρος της τοπικής κοινωνίας να αντιδρά στην πρόσβαση ανήλικων προσφύγων σε ένα από τα πιο βασικά δικαιώματα του παιδιού: το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Με μεγαλύτερη θλίψη είδαμε το περιστατικό που έλαβε χώρα στις 4 Σεπτεμβρίου», τονίζει σε δηλώσεις της η συντονίστρια του Ξενώνα Ίριδα Πανδύρη και εκφράζει τον αποτροπιασμό της. Παράλληλα αναφέρεται σε όσα θετικά έγιναν τα τελευταία χρόνια, στα χαμόγελα που μοιράστηκε η «Άρσις» με τους κατοίκους του Ωραιοκάστρου, στα είδη που δώρισαν για τα παιδιά του Ξενώνα, στις γιορτές που έγιναν, στους δασκάλους και τους γείτονες που αγκάλιασαν τα παιδιά.

Υπενθυμίζεται ότι ο Ξενώνας Φιλοξενίας στο Ωραιοκάστρο δημιουργήθηκε το 2009. Μέσα στα εννέα χρόνια λειτουργίας του έχει φιλοξενήσει εκατοντάδες παιδιά που έφτασαν στην Ελλάδα χωρίς τις οικογένειες τους, βοηθώντας τα να αναπτυχθούν ομαλά και να ενταχθούν στο νέο περιβάλλον.

Σήμερα, η οργάνωση λειτουργεί επτά ξενώνες, τρεις μεταβατικές δομές και επτά «safe zones» για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων, προσφέροντας συνολικά 525 θέσεις φιλοξενίας.

27. Βανδαλισμός του εβραϊκού νεκροταφείου Τρικάλων

Στις 11 Οκτωβρίου 2018 οπαδοί του ρατσισμού και του αντισημιτισμού βεβήλωσαν και κατέστρεψαν οκτώ τάφους και επιτύμβιες στήλες -μεταξύ των οποίων οι δύο τάφοι των γονέων του προέδρου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Τρικάλων⁵².

Σε συνέχεια της μήνυσης κατ' αγνώστων που κατέθεσε η Ισραηλιτική Κοινότητα Τρικάλων, το ΚΙΣΕ κάλεσε τις δικητικές αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα τόσο για τη σύλληψη των ενόχων, όσο και για την προστασία του εβραϊκού νεκροταφείου της πόλης, το οποίο -πέρα από την ιερότητα του χώρου- συμβολίζει και την ιστορική παρουσία των Εβραίων στα Τρίκαλα.

28. Κακοποιήσεις και βιασμοί παιδιών στη Μόρια

Το ρεπορτάζ του αμερικανικού περιοδικού του Οκτωβρίου 2018 στρέφεται ειδικά στο ζήτημα των σεξουαλικών επιθέσεων με τον φόβο των οποίων ζουν

⁵²

<http://athjcom.gr/news/%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B5%CE%B2%CF%81%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE%AF/>

καθημερινά γυναίκες και παιδιά⁵³. «Οι μητέρες που ζούνε στη Μόρια περνάνε τις νύχτες στις σκηνές τους ξύπνιες, ανησυχώντας για την ασφάλεια των οικογενειών τους, αφότου άκουσαν εκτενείς αναφορές για βία και σεξουαλικές επιθέσεις κατά παιδιών και γυναικών στο στρατόπεδο» αναφέρει το Newsweek.

Σύμφωνα με τον ιατρικό συντονιστή των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, Ντέκλαν Μπάρρι, που μίλησε στο Newsweek, από τα μέσα Μαΐου η οργάνωση δέχεται κατά μέσο όρο μια αναφορά την εβδομάδα για σεξουαλική επίθεση στη Μόρια, κάτι που σημαίνει τουλάχιστον 21 περιπτώσεις σε διάστημα μικρότερο των 5 μηνών.

Από αυτές τις περιπτώσεις τουλάχιστον 10 αφορούν αγόρια και κορίτσια ηλικίας κάτω των 18 ετών. Δύο μάλιστα φορές, θύματα σεξουαλικής επίθεσης ήταν παιδιά ηλικίας 5 ετών. «Σε μία περίπτωση ένας πατέρας, έφυγε από τη σκηνή του ίσα ίσα για να πάρει φαγητό. Επέστρεψε μετά από λίγο για να δει πως το παιδί του είχε κακοποιηθεί σεξουαλικά», λέει ο Μπάρρι.

Στο ρεπορτάζ καταγράφεται επίσης πως το πολλά από τα θύματα των επιθέσεων εν συνεχεία επιχείρησαν να αυτοκτονήσουν ή να κάνουν κακό στον εαυτό τους. «Είναι πολύ άσχημα τα πράγματα. Η Μόρια δεν είναι ασφαλής», λέει μια 32χρονη Αφγανή που έφθασε στη χώρα μας από το Ιράν με τον άνδρα και το ανήλικο παιδί τους. «Άκουσα ότι πάνε άνδρες στο δάσος, πίνουν, πετούν πέτρες. Ότι αρπάζουν αγόρια και κορίτσια. Όλοι εδώ ζούμε με τον φόβο».

Ένας 21χρονος που άκουσε τη συζήτηση της γυναίκας με την δημοσιογράφο του αμερικανικού περιοδικού, παρεμβαίνει: «Συμβαίνουν πολλά... Κι όχι μόνον βιασμοί», λέει. Ο νεαρός Αφγανός, που διέφυγε επίσης από το Ιράν, αποκαλύπτει ότι έχει ακούσει άνδρες στον αυτοσχέδιο καταυλισμό εκτός της Μόρια να συζητούν για περιπτώσεις 12χρονων παιδιών, που εκδίδονται έναντι αμοιβής. «Τους ακούω να λένε "α, χθες το βράδυ αγόρασα ένα κορίτσι" και να περιγράφουν μετά με λεπτομέρειες ό,τι ακολούθησε.» «Είναι θλιβερό» λέει ο Μπάρρι στο Newsweek. «Οι γονείς έρχονται εδώ με την προσδοκία πως έκαναν τη σωστή επιλογή για να προστατεύσουν τα παιδιά τους. Και μετά όταν φτάσουν σκέφτονται, "Θεέ μου, έφερα τα παιδιά μου σε ένα χειρότερο μέρος"». Προσθέτει πως τους δημιουργείται το αίσθημα της αποτυχίας σαν γονείς. Για τον Μπάρρι μεγάλο μέρος της ευθύνης για την κατάσταση στη Μόρια έχει η συμφωνία Τουρκίας-ΕΕ που έχει ουσιαστικά εγκλωβίσει τους ανθρώπους εκεί.

Στο ρεπορτάζ επισημαίνεται πως περίπου 1/3 από τους 8.500 διαμένοντες στη Μόρια είναι παιδιά, ενώ γίνεται αναφορά και στην πρόσφατη παρέμβαση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που απείλησε να κλείσει το κέντρο αν δεν βελτιωθούν οι συνθήκες. «Ενώ η διορία του ενός μήνα πέρασε, λίγα έχουν αλλάξει» καταλήγει το Newsweek.

⁵³ <https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/10/ewsweek.html>

29. Μηνυτήρια αναφορά για τη ρατσιστική αντιτσιγγάνικη παρουσίαση της ρευματοκλοπής του Da Caro από την εφημερίδα "Πρώτο Θέμα"

Την αντίδραση του Παρατηρητηρίου Ρατσιστικών Εγκλημάτων (Racist Crime Watch) προκάλεσε ανάρτηση της ιστοσελίδας του Πρώτου Θέματος, που παρουσιάζοντας την είδηση της ρευματοκλοπής αξίας τουλάχιστον 40.000 ευρώ από την καφετέρια Da Caro, μετέδωσε πως «Γνωστή καφετέρια στο Κολωνάκι έκανε ρευματοκλοπή με πατέντα από τους Ρομά»⁵⁴.

Το Παρατηρητήριο Ρατσιστικών Εγκλημάτων κατέθεσε μηνυτήρια αναφορά προς το τμήμα αντιμετώπισης ρατσιστικής βίας, καταγγέλλοντας «τη ρατσιστική αντιτσιγγάνικη παρουσίαση από το Πρώτο Θέμα της ρευματοκλοπής που φέρεται να έκανε η καφετέρια Da Caro από γειτονικό πελάτη της ΔΕΗ για την οποία υπήρξε σύλληψη και δημοσιεύματα στις 11 Οκτωβρίου 2018».

Όπως τονίζεται στη μηνυτήρια αναφορά, παρότι όλα τα δημοσιεύματα της ημέρες εκείνης ανέφεραν την καταγγελλόμενη πράξη με το όνομα της πασίγνωστης καφετέριας, το Πρώτο Θέμα επέλεξε να προβάλλει την «ύπαρξη ανύπαρκτης "πατέντας που συνηθίζουν να χρησιμοποιούν συμμορίες Ρομά" που δόθηκαν χρησιμοποιήθηκε από την καφετέρια».

Στην αναφορά υπογραμμίζεται, αφενός πως στην ειδησιογραφία υπάρχει πλήθος ειδήσεων για ρευματοκλοπές που δεν αφορούν τους Ρομά, και αφετέρου, πως «η ρευματοκλοπή των Ρομά όποτε έχει γίνει δεν αφορά κλοπή από γείτονα, αλλά κλοπή συνήθως από τη ΔΕΗ/ΔΕΔΔΗΕ η οποία τους αρνείται συνήθως τη νόμιμη παροχή ρεύματος».

Μάλιστα, στη μηνυτήρια αναφορά τονίζεται επίσης πως για το λόγο αυτό «υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις που απαλλάσσουν Ρομά από την κατηγορία της ρευματοκλοπής γιατί αξιολόγησαν για παράδειγμα (στις 10 Οκτωβρίου 2013) πως "η πράξη των κατηγορουμένων συνιστά πράξη τελούμενη σε κατάσταση ανάγκης, που αποκλείει το άδικο, επομένως πρέπει να κηρυχθούν αθώοι ως προς αυτήν"».

Στην αναφορά, επισυνάπτονται το ρατσιστικό δημοσίευμα του Πρώτου Θέματος, καθώς και η απόφαση του Β' Αυτόφωρου Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών που αθώωσε 16 κατηγορούμενους Ρομά του Χαλανδρίου, που δικάζονταν την κατηγορία της ρευματοκλοπής για την οποία είχαν συλληφθεί στις 27 Σεπτεμβρίου 2013.

«Στα πλαίσια αυτά η πράξη των κατηγορουμένων να συνδεθούν παράνομα στο δίκτυο της ΔΕΗ συνιστά μια απολύτως απαραίτητη ενέργεια για την αποτροπή ή έστω τον περιορισμό του διαρκούς αυτού κινδύνου, ενώ η παράνομη αυτή ενέργεια προκαλεί βλάβη σημαντικά κατώτερη, τόσο κατά είδος, όσο και κατά σπουδαιότητα, από τη βλάβη που απειλήθηκε. Από τα ως

⁵⁴ <https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/10/da-caro.html?fbclid=IwAR1DXJ2H8ACZLTJ3lliuPyYOpX5AIBe1OMP2ONBczJRFuH0SWCHAfkXik90>

άνω προκύπτει ότι η πράξη των κατηγορουμένων συνιστά πράξη τελούμενη σε κατάσταση ανάγκης, που αποκλείει το άδικο, επομένως πρέπει να κηρυχθούν αθώοι ως προς αυτήν» αναφέρει, μεταξύ άλλων, η απόφαση.

30. Νέα δολοφονική επίθεση σε μετανάστες στα Ανω Λιόσια

Ρατσιστική δολοφονική επίθεση δέχτηκαν την 1η Νοεμβρίου 2018 δύο μετανάστες εργάτες την ώρα που δούλευαν στη Λαϊκή Αγορά των Ανω Λιοσίων⁵⁵. Τα φασιστοειδή που τους επιτέθηκαν αποβιβάστηκαν από αυτοκίνητο τύπου Smart, όπως έχει γίνει και σε άλλες παρόμοιες επιθέσεις στο παρελθόν σε μετανάστες εργάτες από ακροδεξιές συμμορίες.

Τα θύματα της επίθεσης κατήγγειλαν ότι οι ίδιοι που τους χτύπησαν είχαν έρθει την προηγούμενη μέρα σπίτι τους, παριστάνοντας μάλιστα τους αστυνομικούς, προκειμένου να τους αναγκάσουν να βγουν έξω, κάτι που δεν κατάφεραν. Όπως φαίνεται, όμως, οι φασίστες επέμειναν στο «στόχο» τους και χτες πήγαν στη Λαϊκή Αγορά, όπου μέρα – μεσημέρι κατάφεραν με τη βία να τους απομονώσουν και να τους χτυπήσουν.

31. Οδηγός του ΟΑΣΘ κατέβασε αναίτια προσφυγόπουλα από λεωφορείο

Ρατσιστική συμπεριφορά σε βάρος τριών ανήλικων προσφύγων από οδηγό του ΟΑΣΘ, κατήγγειλε στις 5/11/2018 η ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων σε σχετική ανακοίνωση της που αφορούσε περιστατικό που έλαβε χώρα την Τρίτη, 30 Οκτωβρίου στις 8 το βράδυ, όταν τρεις ανήλικοι πρόσφυγες από τη Δομή Ασυνόδευτων Ανηλίκων της ΑΡΣΙΣ στο Ωραιόκαστρο, ανέβηκαν από τη στάση «Αγορά», στο αστικό λεωφορείο της γραμμής «56» με κατεύθυνση προς Παλαιόκαστρο, προκειμένου να πάνε σε προπόνηση kung fu που συστηματικά παρακολουθούν⁵⁶.

Σύμφωνα με την ΑΡΣΙΣ, «ο οδηγός του αστικού κοίταξε επίμονα και εξεταστικά τα τρία προσφυγόπουλα και, πριν συνεχίσει το δρομολόγιο, ζήτησε από τα παιδιά να κατέβουν από το λεωφορείο, λέγοντας συγκεκριμένα «κατεβείτε και πάρτε το επόμενο». «Τα παιδιά», συνεχίζει η ανακοίνωση, «ντράπηκαν και κατέβηκαν, χωρίς να τολμήσουν να ζητήσουν το λόγο ενώ ο οδηγός δεν ρώτησε καν εάν έχουν εισιτήριο, καθώς η ΑΡΣΙΣ εφοδιάζει τους

⁵⁵ <https://liberationpolular.wordpress.com/2018/11/02/%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CE%B4%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%83%CE%B5-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%82/?fbclid=IwAR3wwT47O7MW8AXMu7mfbsCK5chauEhetXGNlnlxLFr4WcX5xlyDIH-ixpg>

⁵⁶ https://www.kar.org.gr/2018/11/06/odigos-toy-oasth-katevase-anaitia-prosfygopoula-apo-leoforeio/?fbclid=IwAR0E4BfWUIGeuP2sWY5bo93Kdxs_sblGd5Vf6WNfhG8vWzSmMEmvqmpxjkk

πρόσφυγες που υποστηρίζει με κάρτες απεριορίστων διαδρομών». «Τελικά τα παιδιά δεν πήγαν στην προπόνηση τους και επέστρεψαν στον ξενώνα συντηριμμένα από τη ντροπή», σημειώνει η ΑΡΣΙΣ.

Σχολιάζοντας την καταγγελία στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο πρόεδρος του ΟΑΣΘ, Στέλιος Παππάς, ξεκαθάρισε ότι το θέμα ερευνάται και έχουν κινηθεί όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες, ώστε να υπάρξουν διοικητικές κυρώσεις αν χρειαστεί. «Προσπαθούμε να διαμορφώσουμε νέο πολιτισμό στους οδηγούς και τους ελεγκτές και μαζί με το επιβατικό κοινό να καλλιεργήσουμε την κοινωνική συνευθύνη» τόνισε ο κ. Παππάς.

32. Πρακτορείο Reuters: Προσφυγόπουλα εγκλωβισμένα στο σκλαβοπάζαρο του σεξ στην Αθήνα

Εγκλωβισμένα σε έναν σοκαριστικό φαύλο κύκλο κακοποίησης βρίσκονται πολλά προσφυγόπουλα στην Ελλάδα, καθώς αναγκάζονται να πωλούν το κορμί τους για να επιβιώσουν και κάποια αγοράζουν στη συνέχεια με τα «κέρδη» τους σεξουαλικές υπηρεσίες από γυναίκες, ανέφερε στις 10/11/2018 το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters⁵⁷.

Το πρακτορείο επικαλείται στο ρεπορτάζ τις ανατριχιαστικές αποκαλύψεις της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης «Φάρος», η οποία υποστηρίζει ασυνόδευτα προσφυγόπουλα στην Αθήνα, που είναι εκτεθειμένα στην εκμετάλλευση.

«Συναντούμε ανήλικους που κινδυνεύουν, που είναι ευάλωτοι στην εκμετάλλευση και πωλούν σεξουαλικές υπηρεσίες. Έχουν εγκαταλειφθεί στη μοίρα τους», είπε ο Νταν Μπίσουας, που ίδρυσε την οργάνωση το 2014.

«Το άλλο άκρο του φάσματος, που ήταν σοκαριστικό για εμάς, ήταν η διαπίστωση ότι τα ίδια αγόρια που πωλούσαν σεξ, αγόραζαν επίσης σεξ», είπε στο περιθώριο του συνεδρίου «Γυναίκες Ηγέτες για την Παγκόσμια Υγεία» στο Λονδίνο.

Σύμφωνα με κρατικά στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα τον Οκτώβριο, υπάρχουν στην Ελλάδα περίπου 3.640 ασυνόδευτα παιδιά, κυρίως αγόρια από τη Συρία, το Αφγανιστάν και το Πακιστάν.

Ο κ. Μπίσουας είπε ότι κάποια από τα προσφυγόπουλα στην Αθήνα, όχι μόνον γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης, αλλά ότι και τα ίδια κακοποιούν στη συνέχεια γυναίκες. Η ομάδα του εργάζεται για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα μέσω της εκπαίδευσης, είπε.

⁵⁷ https://www.iefimerida.gr/news/457560/reuters-prosfygopouyla-egklovismena-sto-sklavopazaro-toy-sex-stin-athina?fbclid=IwAR1Q87VLYRpBiDQRTVoD_nbSydpxp9hCwwpDNxdUKn4fLxS90bd0EgGJ3SWk

«Από τη μία πλευρά εργαζόμαστε για ζητήματα προστασίας αναφορικά με την ασφάλεια αυτών των παιδιών. Ταυτόχρονα προσπαθούμε να αλλάξουμε τη στάση που έχουν αυτά τα παιδιά έναντι των γυναικών. Πολλά απ' αυτά τα αγόρια προέρχονται από πολιτισμικά περιβάλλοντα, όπου οι γυναίκες, σε κάποιες περιπτώσεις, θεωρούνται κατώτερες», είπε στο συνέδριο, που προσέλκυσε περίπου 900 άτομα από 70 χώρες. *«Τους μιλούμε, λοιπόν, για την ισότητα των φύλων και τον σεβασμό προς τις γυναίκες».*

Σύμφωνα με τη UNICEF πολλά μοναχικά παιδιά-μετανάστες μετακινήθηκαν χωρίς να έχουν ταυτοποιηθεί και να έχουν υποβάλει αίτηση για άσυλο στην Ευρώπη και δεν έχουν συμπεριληφθεί στα επίσημα στοιχεία, γεγονός που τα καθιστά ευάλωτα στην εκμετάλλευση και την κακοποίησή τους από διακινητές και ντόπιους κατοίκους. Μόνον πέρυσι έφθασαν σχεδόν 33.000 παιδιά στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Ισπανία και τη Βουλγαρία. Εξ' αυτών σχεδόν 20.000 παιδιά και έφηβοι ταξίδευαν μόνοι τους ή χωρίστηκαν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Τα παιδιά, λέει η UNICEF, επαφίενται στη «βοήθεια» των διακινητών, γεγονός που τα καθιστά ευάλωτα στην εκμετάλλευση, περιλαμβανομένου του βιασμού, της καταναγκαστικής εργασίας, των ξυλοδαρμών, ακόμη και του θανάτου.

33. Ρατσιστική επίθεση ενάντια σε μετανάστη στο Καματερό

Στις 25 Νοεμβρίου 2018 ένας εργάτης - και συγκεκριμένα πλακάς που εργαζόταν στα έργα του Δήμου Καματερού - δέχτηκε εντελώς απρόκλητα επίθεση στο Καματερό καθώς πήγαινε στη δουλειά του⁵⁸. Η καταγωγή του είναι από το Μπαγκλαντές. Η αστυνομία που ειδοποιήθηκε, αρχικά αδιαφόρησε, ενώ αργότερα, όταν δόθηκε συνέχεια από τον μετανάστη εργάτη και αλληλέγγυους, αντί να συλλάβει το δράστη, συνέλαβε το θύμα της ρατσιστικής επίθεσης!

Από την πρώτη στιγμή αλληλέγγυα στο πλευρό του μετανάστη εργάτη που τόσο άδικα δέχτηκε την τραμπούκικη επίθεση, βρέθηκε η Ανυπότακτη Πόλη

58

<https://infonewstime.wordpress.com/2018/11/25/%CF%81%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%83%CE%B5-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BA/?fbclid=IwAR34RYHdUKrS3k0NglvLHJoY3E12cJUJHnwipVXNQ63kH6hpIWqFJk7wgiM>

Αγίων Αναργύρων – Καματερού η οποία εξέδωσε την παρακάτω ανακοίνωση καταγγελίας:

"Απρόκλητη επίθεση με χαστούκια δέχτηκε εργάτης από το Μπαγκλαντές σήμερα στις 7πμ ενώ πήγαινε στη δουλειά του.

Η επίθεση έγινε από άγνωστο αρχικά σε αυτόν άτομο στο Καματερό.

Ο εργαζόμενος από το Μπαγκλαντές κάλεσε την αστυνομία για να καταγγείλει το γεγονός, η οποία ήρθε, κατέγραψε την επίθεση και έφυγε, χωρίς να ασχοληθεί περαιτέρω.

Μετά από ειδοποίηση συναδέλφων του, στο πλευρό του εργαζόμενου βρέθηκε η Ανυπότακτη Πόλη Αγ. Αναργύρων-Καματερού.

Μετά το πέρας της βάρδιας, συνοδευόμενος από αλληλέγγυους και τη δημοτική σύμβουλο της Ανυπότακτης Πόλης πήγε στο αστυνομικό τμήμα των Αγ. Αναργύρων όπου προχώρησε σε καταγγελία και μήνυση κατά του τραμπούκου ρατσιστή, αφού τον αναγνώρισε.

Παρά το ότι είναι γνωστή στην αστυνομία η διεύθυνση του ατόμου που τραμπούκισε τον μετανάστη, αυτό παραμένει ασύλληπτο. Αντ' αυτού, η αστυνομία προχώρησε στη σύλληψη του μετανάστη επειδή βρέθηκε ότι εκκρεμεί εις βάρος του παλαιότερο δικαστήριο για παράνομη είσοδο στη χώρα, και ενώ ο άνθρωπος έχει ήδη αποκτήσει άδεια προσωρινής παραμονής!

Μετά από απαίτηση των αλληλέγγυων οδηγήθηκε στο νοσοκομείο για ιατροδικαστική εξέταση και γνωμάτευση για τα χτυπήματα που είχε δεχτεί.

Η Ανυπότακτη Πόλη Αγ. Αναργύρων – Καματερού καταγγέλλει απερίφραστα τη ρατσιστική επίθεση αλλά και τη στάση της αστυνομίας, η οποία έσπευσε να κρατήσει το θύμα, την ίδια ώρα που ο θύτης κυκλοφορεί ελεύθερος. Δηλώνει έμπρακτα τη στήριξή της στον εργαζόμενο και απαιτεί την άμεση απελευθέρωσή του και τη σύλληψη του γνωστού πια "αγνώστου" που του επιτέθηκε".

34. Ρατσιστική δολοφονία 63χρονου Αλβανού στην Κέρκυρα από χρυσαυγίτη

Προφυλακιστέος κρίθηκε, μετά την απολογία του στον ανακριτή, ο 44χρονος δράστης της δολοφονίας 63χρονου Αλβανού στα Δραγωτινά της νότιας Κέρκυρας στις 25 Νοεμβρίου 2018⁵⁹.

Στο μεταξύ, η «Πρωτοβουλία Αγώνα και Αλληλεγγύης για τη Λευκίμμη», κίνηση κατοίκων της περιοχής ενάντια στον ΧΥΤΑ νότιας Κέρκυρας, καταγγέλλει ότι ο δράστης είναι μέλος της Χρυσής Αυγής, κάνοντας λόγο για «φασιστική δολοφονία».

Σε σχετική καταγγελία αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «ο δράστης είναι γνωστός στους κύκλους της Χρυσής Αυγής, μιας και υπήρξε εκλογικός αντιπρόσωπός της στις τελευταίες εκλογές στη Λευκίμμη και πολλές φορές μέλος της “συνοδείας” και του “κλιμακίου” της ΧΑ στη Λευκίμμη».

Όσον αφορά το τι διαδραματίστηκε πριν τη δολοφονία, αναφέρεται ότι «όπως όλα δείχνουν, το απόγευμα της Κυριακής 25 Νοέμβρη σε καφενείο στα Δραγωτινά Λευκίμμης, ο δράστης παρεμβαίνει σε μια κουβέντα των θαμώνων για τη Μακεδονία βρίζοντας και προσβάλλοντας όλους τους μη Έλληνες. Ο Zifle, που επίσης βρίσκεται στο καφενείο, ανταπάντησε με αποτέλεσμα να ξεκινήσει διαπληκτισμός μεταξύ τους. Οι θαμώνες τους χωρίζουν και ο δράστης αποχωρεί απειλώντας το θύμα. Αργότερα ο δράστης στήνει καρτέρι και δολοφονεί εν ψυχρώ με κυνηγετική καραμπίνα τον 63χρονο Αλβανό και στη συνέχεια τον πετάει σε ένα χαντάκι όπου και βρέθηκε το πρωί της Δευτέρας από διερχόμενο κάτοικο της περιοχής.»

Μεταξύ άλλων η καταγγελία της «Πρωτοβουλίας Αγώνα και Αλληλεγγύης για τη Λευκίμμη» αναφέρει :

«Η Λευκίμμη της Κέρκυρας βρίσκεται για άλλη μια φορά στο επίκεντρο της δημοσιότητας, αυτή τη φορά όχι για το μακρόχρονο αγώνα των κατοίκων ενάντια στον Παράνομο ΧΥΤΑ Λευκίμμης ή για τη θαρραλέα αντι-εθνικιστική στάση που κράτησαν οι μαθητές του Λυκείου Λευκίμμης ενάντια στο φασιστικό περιεχόμενο των καταλήψεων που υποκινούσε η νεοναζιστική ΧΑ στα σχολεία.

Δυστυχώς, η Λευκίμμη βρίσκεται στη δημοσιότητα των ΜΜΕ μετά την εν ψυχρώ δολοφονία του 63χρονου συγχωριανού μας αλβανικής καταγωγής, εργάτη γης, ονόματι Petrit Zifle. Για τη δολοφονία του κυρίου Πέτρου, όπως τον γνώριζαν οι περισσότεροι, η αστυνομία έχει κάνει ήδη μια σύλληψη ντόπιου από το ακριβώς δίπλα χωριό, ο οποίος και ομολόγησε ότι τον σκότωσε.

⁵⁹ https://racistcrimeswatch.wordpress.com/2018/11/25/1-711/?fbclid=IwAR23NrlSpxAXm9umlbKu3lG3_0vltMokDR9EH3gXDMKLZmXEBOng_t64KGY

Όπως όλα δείχνουν, το απόγευμα της Κυριακής 25 Νοέμβρη σε καφενείο στα Δραγωνικά Λευκίμμης, ο δράστης παρεμβαίνει σε μια κουβέντα των θαμώνων για τη Μακεδονία βρίζοντας και προσβάλλοντας όλους τους μη Έλληνες. Ο Zifle, που επίσης βρίσκεται στο καφενείο, ανταπάντησε με αποτέλεσμα να ξεκινήσει διαπληκτισμός μεταξύ τους. Οι θαμώνες τους χωρίζουν και ο δράστης αποχωρεί απειλώντας το θύμα. Αργότερα ο δράστης στήνει καρτέρι και δολοφονεί εν ψυχρώ με κυνηγετική караμπίνα τον 63χρονο Αλβανό και στη συνέχεια τον πετάει σε ένα χαντάκι όπου και βρέθηκε το πρωί της Δευτέρας από διερχόμενο κάτοικο της περιοχής.

Ο δράστης είναι γνωστός στους κύκλους της Χρυσής Αυγής, μιας και υπήρξε εκλογικός αντιπρόσωπός της στις τελευταίες εκλογές στη Λευκίμμη και πολλές φορές μέλος της «συνοδείας» και του «κλιμακίου» της ΧΑ στη Λευκίμμη.

Παρά ταύτα, όλα ανεξαιρέτως τα ΜΜΕ της Κέρκυρας δεν έχουν κάνει την παραμικρή αναφορά για τη σχέση του δράστη με μια εγκληματική οργάνωση που διαπράττει και καλεί σε εν ψυχρώ δολοφονίες μεταναστών και αντιφασιστών, σαν και αυτή που συνέβη στη Λευκίμμη».

35. Ρατσιστική επίθεση κατά Μπαγκλαντεσιανού μετανάστη στη Μυτιλήνη

Σοβαρή πράξη ρατσιστικής βίας εκδηλώθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2018 το απόγευμα στο χώρο στάθμευσης μεγάλου σούπερ μάρκετ έξω από την πόλη της Μυτιλήνης⁶⁰. Εργαζόμενος στον εξωτερικό χώρο της επιχείρησης που συγκεντρώνει τα καροτσάκια των πελατών, καταγωγής Μπαγκλαντές, ζήτησε στο πλαίσιο της δουλειάς του από πελάτη (29χρονο Έλληνα) να μη σταθμεύσει το αυτοκίνητο του στο χώρο που προορίζεται για τη στάθμευση από ΑΜΕΑ.

Τότε ο 29χρονος βγήκε από το αυτοκίνητο του και επιτέθηκε στον αλλοδαπό εργαζόμενο καθυβρίζοντας τον και τραυματίζοντας τον σοβαρά με μεταλλικό λοστό που έβγαλε από το αυτοκίνητό του. Στη συνέχεια εγκατέλειψε τον τραυματία ο οποίος από περαστικούς μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, όπου και εισήχθη και νοσηλεύεται ενώ επρόκειτο να χειρουργηθεί για την ανάταξη καταγμάτων.

Όπως έγινε γνωστό η αστυνομία ενημερώθηκε για το γεγονός και την Κυριακή προχώρησε στη σύλληψή του και στην παραπομπή του στον εισαγγελέα με βαριές κατηγορίες κακουργηματικού χαρακτήρα. Ας σημειωθεί ότι το όλο γεγονός έχει καταγραφεί από τις κάμερες του καταστήματος. Ο 29χρονος

⁶⁰ <https://www.news247.gr/koinonia/mytilini-45chronos-mpagklantes-thyma-ratsistikis-vias-29chronos-ellina.6674892.html>

κρατείται και πρόκειται να απολογηθεί αύριο Τετάρτη στον ανακριτή κατηγορούμενος για πρόκληση βαριών σωματικών καθώς και για παράβαση της νομοθεσίας περί όπλων.

Ο 45χρονος Εαμάν Ουντίν, θύμα της ρατσιστικής σε βάρος του βίας, είναι ένας ιδιαίτερα συμπαθής άνθρωπος που εργάζεται στο χώρο έξω από το μεγάλο σούπερ μάρκετ εδώ και περισσότερα από πέντε χρόνια. Εργατικός συνηθίζει ακόμα να πουλά στους μεγαλύτερους και να χαρίζει σε μικρά παιδιά σημαίες κατά τη διάρκεια των εθνικών επετείων. Σύμφωνα με πληροφορίες, το κάταγμα στο χέρι του 45χρονου είναι ιδιαίτερα σοβαρό και η αποκατάσταση του θα τον κρατήσει μακριά από τη δουλειά του για μεγάλο χρονικό διάστημα.

B) Παρεμβάσεις θεσμικών οργάνων σχετικά με θέματα ρατσιστικής βίας, Δικαστικές αποφάσεις και Καλές Πρακτικές

1. Ανησυχία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για παιδιά και γυναίκες πρόσφυγες που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο σεξουαλικής βίας στην Ελλάδα

Σε συνέντευξη τύπου που έλαβε χώρα στη Γενεύη στις 9/2/2018 η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (Υ.Α.) δήλωσε ότι ανησυχεί ιδιαίτερα για τις αναφορές αιτούντων άσυλο για σεξουαλική παρενόχληση και βία στα κέντρα υποδοχής στα νησιά της Ελλάδας όπου οι συνθήκες είναι ελλιπείς, παρά τα ευπρόσδεκτα μέτρα της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού και των άσχημων συνθηκών διαβίωσης⁶¹.

Το 2017, η Υ.Α. έλαβε αναφορές από 622 επιζήσαντες και επιζήσασες σεξουαλικής και έμφυλης βίας (SGBV) στα νησιά του Αιγαίου, από τους οποίους τουλάχιστον το 28% βίωσαν τέτοια περιστατικά μετά την άφιξή τους στην Ελλάδα. Οι γυναίκες ανέφεραν περιστατικά ανάρμοστη συμπεριφοράς, σεξουαλικής παρενόχλησης και απόπειρες σεξουαλικών επιθέσεων ως τις συνηθέστερες μορφές σεξουαλικής και έμφυλης βίας.

Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα ανησυχητική στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στη Μόρια (Λέσβος) και στο Βαθύ (Σάμος), όπου χιλιάδες πρόσφυγες συνεχίζουν να διαμένουν σε ακατάλληλα καταλύματα με ανεπαρκή ασφάλεια. Περίπου 5.500 άνθρωποι βρίσκονται στα κέντρα αυτά, αριθμός διπλάσιος της αρχικής χωρητικότητάς τους. Στη Μόρια, οι αναφορές περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης είναι πάρα πολλές.

Στα δύο αυτά κέντρα, οι τουαλέτες και τα ντους είναι χώροι προς αποφυγή, όταν πέσει η νύχτα, για τις γυναίκες και τα παιδιά, εκτός αν συνοδεύονται. Ακόμα και το ντους κατά τη διάρκεια της ημέρας μπορεί να ενέχει κινδύνους.

⁶¹ Δελτίο Τύπου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, 9/2/2018

Στη Μόρια, μια γυναίκα είπε στις ομάδες μας ότι δεν έχει κάνει ντους εδώ και δύο μήνες επειδή φοβάται.

Ο εντοπισμός και η παροχή βοήθειας σε επιζήσαντες και επιζήσασες παρεμποδίζονται από μια απροθυμία τους να αναφέρουν τις επιθέσεις επειδή νιώθουν φόβο, ντροπή ή αβοήθητοι. Επίσης ανησυχούν μην υποστούν διακρίσεις και αντίποινα ή μη στιγματιστούν ενώ δε νιώθουν αρκετή εμπιστοσύνη για να ανοιχτούν, ακόμα και στο προσωπικό της Υ.Α. και σε επαγγελματίες κρατικών φορέων στους τομείς της περίθαλψης και της ψυχικής υγείας. Ο πραγματικός αριθμός των περιστατικών, ως εκ τούτου, είναι πιθανότατα πολύ μεγαλύτερος από τα καταγεγραμμένα περιστατικά.

Χάρη στην πρόσφατη επιτάχυνση των μεταφορών αιτούντων άσυλο στην ενδοχώρα από τις αρχές, ο υπερπληθυσμός έχει λίγο μειωθεί τις τελευταίες εβδομάδες. Ωστόσο, οι συνθήκες υπερσυνωστισμού εμποδίζουν εκτεταμένες δράσεις προσέγγισης, παροχής βοήθειας και πρόληψης. Για παράδειγμα, στη Μόρια, 30 γιατροί, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί κρατικών φορέων μοιράζονται τρία δωμάτια, στα οποία εξετάζουν και κάνουν διάγνωση χωρίς καμία ιδιωτικότητα. Αυτό επηρεάζει τις συνθήκες εργασίας για το προσωπικό αυτό, καθώς και την ικανότητά τους να εντοπίσουν και να βοηθήσουν τους επιζήσαντες και επιζήσασες σεξουαλικής και έμφυλης βίας.

Η έλλειψη ασφάλειας είναι ένα επιπλέον πρόβλημα. Αν και γίνονται περιπολίες της αστυνομίας, εξακολουθούν να μην επαρκούν, ιδίως τη νύχτα, και δεν καλύπτουν τις περιοχές δίπλα στα ΚΥΤ όπου μένουν άνθρωποι μέσα σε σκηνές χωρίς την παρουσία προσωπικού ασφαλείας.

Οι συνθήκες αυτές προκαλούν όλο και περισσότερη απογοήτευση και αγανάκτηση μεταξύ του πληθυσμού, γεγονός που δημιουργεί ένα δύσκολο και τεταμένο περιβάλλον, αυξάνοντας περαιτέρω τον κίνδυνο περιστατικών σεξουαλικής και έμφυλης βίας.

Η Υ.Α. καλωσορίζει τα μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση για τη μείωση του κινδύνου τέτοιων περιστατικών. Ωστόσο, πιστεύουμε ότι πρέπει να ληφθούν και άλλα ουσιώδη μέτρα για την προστασία όσων διαμένουν σε κέντρα υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, των γυναικών και των ανδρών. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται:

- 1) Η κατάλληλη χορήγηση καταλυμάτων – θα πρέπει να διασφαλίζεται ο διαχωρισμός με βάση το φύλο ώστε να μην αναγκάζονται οι γυναίκες να στεγάζονται μαζί με άγνωστους άνδρες,
- 2) Η διασφάλιση του διαχωρισμού με βάση το φύλο στους χώρους υγιεινής, καθώς και ασφάλειας και φωτισμού,
- 3) Η βελτίωση των συνθηκών και των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, καθώς και της πολιτισμικής διαμεσολάβησης,
- 4) Η αύξηση της παρουσίας της αστυνομίας και των περιπολιών, αυξάνοντας επίσης τον αριθμό των γυναικών αστυνομικών,
- 5) Η ενίσχυση του φωτισμού στους δημόσιους χώρους,

- 6) Η ενίσχυση των προσπαθειών για τη μείωση του υπερπληθυσμού, κυρίως μέσω συνεχών και αυξημένων μεταφορών στην ενδοχώρα,
- 7) Ο διορισμός επιπλέον προσωπικού που θα ειδικεύεται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση περιστατικών σεξουαλικής και έμφυλης βίας,
- 8) Η ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Ο κίνδυνος και η έκθεση στη σεξουαλική και έμφυλη βία επιδεινώνουν τις εμπειρίες που έχουν βιώσει οι άνθρωποι που διακινδύνευσαν τα πάντα εγκαταλείποντας τη χώρα τους λόγω πολέμου και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διασχίζοντας μερικές φορές επικίνδυνα εδάφη για να φτάσουν σε ασφάλεια.

Η Υ.Α. θα συνεχίσει να συνεργάζεται με την κυβέρνηση και παραμένει έτοιμη να την υποστηρίξει για να ενισχυθεί η επιχειρησιακή της ανταπόκριση και η ικανότητά της για την πρόληψη της σεξουαλικής και έμφυλης βίας και για τον εντοπισμό και την παραπομπή όσων επέζησαν τέτοιων περιστατικών σε κατάλληλες υπηρεσίες και δομές στέγασης.

2. Καταδίκη από το Εφετείο Αθηνών για επίθεση σε Αφγανό πρόσφυγα

Το Η' Τριμελές Πλημμελειοδικείο (Εφετείο) Αθηνών έκρινε στις 26/9/2018 ένοχη την υποψήφια βουλευτή της Χρυσής Αυγής Θέμιδα Σκορδέλη για το αδίκημα της ηθικής αυτουργίας σε επικίνδυνη σωματική βλάβη από κοινού σε βάρος Αφγανού πρόσφυγα στον Άγιο Παντελεήμονα στις 16/9/2011⁶². Ένοχοι κρίθηκαν και οι δύο συγκατηγορούμενοί της χρυσαυγίτες Ιωάννης Λουκιανός και Γεώργιος Μαρκουλάκης ως οι φυσικοί αυτουργοί των επικίνδυνων σωματικών βλαβών (μαχαίρωμα στον θώρακα) σε βάρος του Αφγανού πρόσφυγα. Η ποινή για όλους τους κατηγορουμένους ήταν δύο έτη φυλάκισης με τριετή αναστολή (από τρία έτη που ήταν στο πρωτόδικο δικαστήριο).

3. Καταδικαστική απόφαση για υπόθεση εμπορίας ανηλίκου αλλοδαπού από το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Θηβών

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2018, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) υποστήριξε ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Θηβών υπόθεση εμπορίας ανθρώπων (trafficking), με θύμα ανήλικο εξυπηρετούμενο της οργάνωσής μας, ο οποίος τον Οκτώβριο του 2016 κατακρατήθηκε από τον εργοδότη του με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας του σε κρεμμυδοχώραφα στην περιοχή της Θήβας⁶³. Ο ανήλικος, αφού απασχολήθηκε με δυσμενείς όρους εργασίας, ουδέποτε έλαβε αμοιβή για την απασχόλησή του, ενώ όταν τη διεκδίκησε, αφού απειλήθηκε και χτυπήθηκε, κατακρατήθηκε σε υπόγεια οικία, μετά από αφαίρεση των προσωπικών του αντικειμένων.

Αξίζει να σημειωθεί, επίσης, ότι κατά τη διάρκεια της κατακράτησής του, οι άνθρωποι οι οποίοι τον επιτηρούσαν τον παρενόχλησαν και σεξουαλικά. Ο

⁶² <https://left.gr/news/enohi-kai-sto-efeteio-i-hrsaygitissa-skordeli-gia-mahairoma-afganoy-prosfyga>

⁶³ Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 28/9/2018

ανήλικος κατόρθωσε να καταγγείλει το περιστατικό στην Αστυνομία και συνελήφθησαν οι άμεσοι συνεργοί των πράξεων, ενώ ο βασικός αυτουργός διέφυγε της σύλληψης.

Στις 21-9-2018 το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Θηβών καταδίκασε ομόφωνα τους άμεσους συνεργούς για την τέλεση του αδικήματος του άρθρου 323 Α παρ. 4 Ποινικού Κώδικα (*εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας και με θύμα ανήλικο*) σε πολυετείς καθειρήξεις και χρηματικές ποινές.

Η ως άνω απόφαση αποτελεί μία από τις ελάχιστες αποφάσεις ποινικών Δικαστηρίων που έχουν ασχοληθεί με το ζήτημα της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας, θυμίζοντας την περίφημη υπόθεση της Μανωλάδας, την οποία είχε υποστηρίξει το ΕΣΠ, και για την οποία η χώρα καταδικάστηκε για ελλιπή προστασία των θυμάτων και μη αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παρόμοιων περιστατικών, τα οποία αποτελούν συχνό φαινόμενο στην Ελλάδα σε τομείς εργασίας όπως ο αγροτικός, με θύματα πρόσφυγες και μετανάστες.

Έρχεται, δε, αμέσως μετά τις πρόσφατες συστάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) (βλ. <http://www.nchr.gr/index.php/2013-04-03-10-23-48/2013-04-03-10-36-10>) για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης ή/και αναγκαστικής εργασίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης της ελληνικής Κυβέρνησης από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ως προς τα μέτρα πρόληψης υποθέσεων όπως της «Μανωλάδας».

4. Δικαίωση θυμάτων ρατσιστικής βίας από το Εφετείο Κακουρηγημάτων

Ολοκληρώθηκε στις 23/10/2018, η δίκη που είχε αρχίσει στις 5/10/2018 μετά από πολλές αναβολές, ενώπιον του Εφετείου Κακουρηγημάτων, και αφορούσε υπόθεση ρατσιστικής βίας εις βάρος δύο γυναικών το 2011⁶⁴.

Πιο συγκεκριμένα, την 28/10/2011, ημέρα που διεξαγόταν η εθνική παρέλαση και μετά το πέρας αυτής, δύο μεσήλικες ομογενείς από τη Β. Ήπειρο, Ελληνίδες πολίτες, δέχτηκαν λεκτική και σωματική επίθεση από περίπου 10 με 15 άτομα, τα οποία θεώρησαν ότι τα θύματα ήταν από την Αλβανία. Οι δράστες λήστεψαν τη μία ενώ αποπειράθηκαν να ληστέψουν την άλλη.

Άμεσα είχαν συλληφθεί από την αστυνομία πέντε άτομα, εκ των οποίων δύο ανήλικοι και τρεις ενήλικοι, οι οποίοι αναγνωρίστηκαν από τις παθούσες. Οι ανήλικοι παραπέμφθηκαν στο Τριμελές Δικαστήριο Ανήλικων, όπου καταδικάστηκαν για παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία και για το αδίκημα της επικίνδυνης σωματικής βλάβης.

Οι τρεις ενήλικοι καταδικάστηκαν στις 23/10/2018, τελεσίδικα, σε συνολική ποινή κάθειρξης 10 ετών, για την κατηγορία της ληστείας κατά συρροή, τετελεσμένης και σε απόπειρα, καθώς και της επικίνδυνης σωματικής βλάβης

⁶⁴ Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 24/10/2018

σε βάρος των δύο γυναικών, αφού λήφθηκε υπόψη το σύνολο των περιστάσεων καθώς και τα ρατσιστικά κίνητρα των δραστών.

Τα θύματα υποστηρίχθηκαν νομικά από μέλη της Νομικής Υπηρεσίας του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες(ΕΣΠ), τόσο στο πρωτόδικο, όσο και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ενώ το ΕΣΠ εκφράζει την ικανοποίησή του για την έκβαση της υπόθεσης και την παραπάνω απόφαση του Εφετείου.

5. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Α) Κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο

1. Άθλιες συνθήκες για τους πρόσφυγες στο Κέντρο Υποδοχής της Σάμου

Σε αυτοσχέδιες σκηνές εξακολουθούν να κοιμούνται εκατοντάδες πρόσφυγες στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) της Σάμου, εκτεθειμένοι σε κάθε είδους κινδύνους και προβλήματα, όπως διαπίστωσε η Διεθνής Αμνηστία, που επισκέφτηκε το Κέντρο στις αρχές Μαρτίου 2018⁶⁵.

«Αυτή η πρόσφατη επίσκεψη στη Σάμο αποδεικνύει για ακόμα μία φορά τις σοβαρές επιπτώσεις που έχει η Συμφωνία Ε.Ε.-Τουρκίας στα ανθρώπινα δικαιώματα. Είδαμε εκατοντάδες ανθρώπους να κοιμούνται σε αυτοσχέδιες σκηνές και να είναι εκτεθειμένοι στον δυνατό αέρα και στη βροχή, ενώ οι ίδιοι μας κατήγγειλαν πως η περιοχή όπου διαμένουν είναι γεμάτη αρουραίους», σημείωσε ο διευθυντής του ελληνικού τμήματος, Γαβριήλ Σακελλαρίδης.

Οι διαπιστώσεις της διεθνούς οργάνωσης αναδεικνύουν τα αδιέξοδα και τα προβλήματα που εξακολουθεί να δημιουργεί στα νησιά του Αιγαίου η ευρωτουρκική συμφωνία για το προσφυγικό, δύο χρόνια μετά την υπογραφή της τον Μάρτιο του 2016.

Το κέντρο στεγάζει περίπου 1.500 πρόσφυγες και μετανάστες, αριθμός υπερδιπλάσιος από τη χωρητικότητά του, με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να παρατηρούνται μεγάλες ελλείψεις σε εγκαταστάσεις υγιεινής, να μην επαρκούν οι τουαλέτες και τα ντους, να είναι περιορισμένη η παροχή πόσιμου νερού και να ζουν σε συνθήκες φόβου και ανασφάλειας οι πιο ευάλωτοι.

⁶⁵<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/07/%CF%83%CE%B5-%CE%BA%CE%AF%CE%BD%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%BF-%CE%BF%CE%B9-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CE%AC%CE%BC%CE%BF/>

Το αποτέλεσμα είναι εμφανές στην ψυχική υγεία των προσφύγων: οι γυναίκες ζουν σε μόνιμη ανασφάλεια, ενώ, όταν πέσει η νύχτα, κλείνονται στις σκηνές και τα κοντέινερ και, αν δεν έχουν κάποιον έμπιστο να τις συνοδεύσει, δεν βγαίνουν ούτε για να πάνε στην τουαλέτα.

Οι περισσότεροι άντρες από τους οποίους πήρε συνέντευξη το κλιμάκιο της Διεθνούς Αμνηστίας είχαν διαγνωστεί με αγχώδεις διαταραχές, κατάθλιψη και άλλα ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία όχι μόνο δεν βελτιώθηκαν όταν ήρθαν στην Ελλάδα, αλλά αντιθέτως επιδεινώθηκαν λόγω των συνθηκών διαμονής και της αβεβαιότητας για το μέλλον τους.

Η οργάνωση διαπίστωσε μεγάλη καθυστέρηση στη μεταφορά των ασυνόδευτων ανηλίκων στην ενδοχώρα, όπως και σοβαρά προβλήματα για την ασφάλειά τους στον καταυλισμό, καθώς είναι αφύλαχτος ο ειδικός χώρος στον οποίο μένουν.

Όσων τα αιτήματα ασύλου έχουν απορριφθεί κρατούνται για μήνες στα τελείως ακατάλληλα κρατητήρια των αστυνομικών τμημάτων των νησιών, χωρίς επαρκή εξαερισμό και προαυλισμό.

Καθώς πλησιάζει η επέτειος από τα δύο χρόνια της Συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας, ομάδα ερευνητριών της Διεθνούς Αμνηστίας βρέθηκε στις αρχές Μαρτίου του 2018 για να αξιολογήσει τις συνθήκες διαβίωσης προσφύγων και μεταναστών που είναι εγκλωβισμένοι στο νησί, στο πλαίσιο της εκστρατείας της οργάνωσης για την άρση του γεωγραφικού περιορισμού.

«Αυτή η πρόσφατη επίσκεψη στη Σάμο αποδεικνύει για ακόμα μία φορά τις σοβαρές επιπτώσεις που έχει η Συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας στα ανθρώπινα δικαιώματα. Είδαμε εκατοντάδες ανθρώπους να κοιμούνται σε αυτοσχέδιες σκηνές και να είναι εκτεθειμένοι στο δυνατό αέρα και στη βροχή, ενώ οι ίδιοι μας κατήγγειλαν πως η περιοχή που διαμένουν είναι γεμάτη αρουραίους», δήλωσε ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης, Διευθυντής της Διεθνούς Αμνηστίας Ελλάδας.

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, περίπου 4000 άτομα διαμένουν σε έναν καταυλισμό με χωρητικότητα για 700 άτομα. Αυτός ο συνωστισμός δημιουργεί τεράστια προβλήματα σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια, καθώς υπάρχουν μεγάλες ελλείψεις σε εγκαταστάσεις υγιεινής και ανεπαρκής αριθμός σε τουαλέτες και ντους. Οι νεοαφιχθέντες αναγκάζονται να αγοράζουν πρόχειρες σκηνές από τοπικά μαγαζιά, που στήνουν στα γύρω χωράφια πάνω στην απότομη πλαγιά. Έτσι, δεν έχουν προστασία από το κρύο, ούτε πρόσβαση σε ηλεκτρισμό, τρεχούμενο νερό και τουαλέτες. Στην περιοχή υπάρχουν φίδια, ενώ πολλοί αρουραίοι μαζεύονται γύρω από σωρούς σκουπιδιών.

Πολλοί αιτούντες άσυλο καταφτάνουν στην Ελλάδα σε ευάλωτη κατάσταση, αλλά ακόμα και όσοι μπαίνουν στο Κ.Υ.Τ. σε καλή κατάσταση σύντομα

καταλήγουν να έχουν προβλήματα υγείας. Για ολόκληρο τον πληθυσμό υπάρχει ένας και μοναδικός γιατρός ανά βάρδια, ο οποίος συχνά βλέπει μόνο τις πιο επείγουσες περιπτώσεις. Οι γιατροί στο τοπικό νοσοκομείο βρίσκονται επίσης κάτω από εξαιρετική πίεση.

Πολλές από τις τουαλέτες και τα ντους είναι σπασμένα, με αποτέλεσμα τα λύματα να καταλήγουν κοντά στις σκηνές των ανθρώπων. Κάποιοι χρησιμοποιούν τους κοντινούς θάμνους για τουαλέτα.

Ευάλωτοι αιτούντες άσυλο – μεταξύ αυτών σχεδόν 200 ασυνόδευτα παιδιά, περισσότερες από 60 έγκυες γυναίκες, άνθρωποι με αναπηρία και επιζώντες/επιζήσασες σεξουαλικής βίας – παραμένουν εκτεθειμένοι σε κινδύνους στο Κ.Υ.Τ. καθώς δεν υπάρχουν άλλες διαθέσιμες θέσεις εναλλακτικής στέγασης στο νησί. Ένα κοντέινερ για ασυνόδευτα παιδιά με σπασμένα παράθυρα και πόρτες φιλοξενεί τριπλάσιο πληθυσμό από την πραγματική χωρητικότητά του (έξι ατόμων).

Η Διεθνής Αμνηστία συνομίλησε με ανθρώπους που διαμένουν στον καταυλισμό, οι οποίοι περιέγραψαν πως πριν λίγο καιρό οι γονείς έφτασαν στο σημείο να κάνουν βάρδιες τη νύχτα ώστε να σιγουρευτούν πως τα παιδιά τους θα είναι ασφαλή από τους αρουραίους.

Οι αιτούντες άσυλο εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για την ποιότητα του φαγητού και την περιορισμένη παροχή πόσιμου νερού. Μεταξύ των ανθρώπων με τους οποίους συνομίλησαν ερευνήτριες της Διεθνούς Αμνηστίας, ήταν μόνες γυναίκες που διαμένουν στον καταυλισμό σε αυτοσχέδιες σκηνές ή μοιράζονται μία σκηνή με οικογένειες που δεν γνωρίζουν.

Οι γυναίκες αυτές βιώνουν έναν μόνιμο καθεστώς ανασφάλειας. Σχεδόν όλες οι γυναίκες, με τις οποίες βρέθηκε η οργάνωση, ανησυχούν για την ασφάλειά τους και δεν βγαίνουν από τις αυτοσχέδιες σκηνές και τα καταλύματα τους τη νύχτα –χωρίς συνοδεία- ούτε για να επισκεφτούν την τουαλέτα.

«Είναι απαράδεκτο να αναγκάζονται γυναίκες να κοιμούνται σε σκηνές ή να μοιράζονται τα καταλύματα με αγνώστους άντρες. Η χορήγηση των καταλυμάτων στους καταυλισμούς θα πρέπει να γίνεται με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες των διαμενόντων και πρωταρχικά, να εξασφαλίζεται η ασφάλεια τους», είπε ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης.

Η πλειονότητα των αντρών από τους οποίους πήρε συνέντευξη η Διεθνής Αμνηστία, είχαν στα χέρια τους γνωματεύσεις με αγχώδεις διαταραχές, κατάθλιψη και άλλα ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία έχουν επιδεινωθεί σοβαρά από τις συνθήκες στον καταυλισμό. Ενώ χιλιάδες άτομα έχουν μεταφερθεί στην ηπειρωτική Ελλάδα, είτε λόγω σοβαρών ασθενειών που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν στη Σάμο είτε λόγω ευαλωτότητας, η οργάνωση συνάντησε και ανθρώπους που αναμένουν μήνες για να μεταφερθούν.

Παράλληλα, υπάρχουν σοβαρά ζητήματα και στην ασφάλεια των ασυνόδευτων παιδιών στον καταυλισμό. Ο χώρος για τα ασυνόδευτα παιδιά

παραμένει αφύλαχτος λόγω της παντελούς έλλειψης κατάλληλων μηχανισμών ασφαλείας ενώ υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στη μεταφορά των ανηλίκων από τα νησιά στην ηπειρωτική χώρα.

Επιπλέον, η Διεθνής Αμνηστία διαπίστωσε πως τα αστυνομικά τμήματα στα νησιά του Αν. Αιγαίου χρησιμοποιούνται ως κέντρα κράτησης σε όσους έχουν απορριφθεί τα αιτήματα ασύλου τους. Σύμφωνα με ΜΚΟ που παρέχουν υπηρεσίες στους κρατούμενους, πολλοί άντρες κρατούνται στα αστυνομικά τμήματα για μήνες, σε ακατάλληλους χώρους για μακροχρόνια κράτηση καθώς δεν υπάρχει επαρκής προαυλισμός και καθαρός αέρας, ανάμεσα σε άλλες σοβαρές ελλείψεις. Η Διεθνής Αμνηστία συναντήθηκε με έναν νεαρό άνδρα, ο οποίος κρατούνταν στο αστυνομικό τμήμα στο Βαθύ για μήνες έως τα τέλη του 2017, ο οποίος είπε τα εξής: « Δεν μπαίνει φυσικό φως σε αυτό το μέρος, δεν υπάρχουν στρώματα ή μαξιλάρια. Οι άνθρωποι που κρατούνται κοντεύουν να τρελαθούν, αν δεν έχουν τρελαθεί ήδη».

Η Διεθνής Αμνηστία κάλεσε το νέο Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής καθώς και τις ελληνικές αρχές:

- Να εξασφαλίσει πως κανένα άτομο δεν θα μένει σε αυτοσχέδιες σκηνές καθώς και πως η χορήγηση των καταλυμάτων θα γίνεται με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες των διαμενόντων όπως η ασφάλεια των γυναικών και των ασυνόδευτων παιδιών. Καμία γυναίκα δεν θα πρέπει να αναγκάζεται να μοιράζεται τα καταλύματα ή σκηνές με αγνώστους άντρες.
- Να βελτιώσουν άμεσα τις συνθήκες στον καταυλισμό, διασφαλίζοντας επαρκείς ασφαλείς τουαλέτες και ντουζ καθώς και την παροχή ασφαλών χώρων όπου οι διαμένοντες μπορούν να κοινωνικοποιηθούν.
- Να διασφαλίσουν το συχνό και ουσιώδη συντονισμό όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται στα νησιά του Αιγαίου, μέσα από την εμπλοκή των εκπροσώπων των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι οποίοι αποτελούν τον υπεύθυνο φορέα για το ρόλο αυτό.
- Να αρθεί απαράδεκτος γεωγραφικός περιορισμός των ανθρώπων αυτών στα νησιά και να μεταφερθούν άμεσα στην ηπειρωτική Ελλάδα ώστε να τους εξασφαλισθεί η κατάλληλη υποδοχή και διαμονή και να εξετασθούν οι αιτήσεις ασύλου τους με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

2. Ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στα Διαβατά

Ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας επικρατούν στη δομή στα Διαβατά, όπως κατήγγειλε στις 23/5/2018 η ΜΚΟ ANTIGONH⁶⁶.

«Στην Ανοιχτή Δομή Προσωρινής Υποδοχής Διαβατών καταφθάνουν καθημερινά πολλές ομάδες άστεγων προσφύγων, που αναγκάζονται να ζουν σε πολύ άσχημες συνθήκες», αναφέρει η οργάνωση στην ανακοίνωσή της.

⁶⁶ Πηγή: <https://voria.gr/article/antigoni-akatalliles-sinthikes-igiinis-ke-asfalias-sta-diavata>

Σημειώνει πως ο συνολικός αριθμός των προσφύγων στα Διαβατά υπερβαίνει σήμερα τα 1800 άτομα ενώ υπάρχει δυνατότητα φιλοξενίας μόνον 800 ατόμων. «Η πλειοψηφία των προσφύγων διαμένει σε σκηνές ή σε ένα άδειο κτίριο, σε εντελώς ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας. Ειδικότερα τα κορίτσια και οι γυναίκες βρίσκονται εκτεθειμένες σε αυξημένο κίνδυνο έμφυλης βίας. Ανάμεσα στον πληθυσμό των προσφύγων υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός ευάλωτων ατόμων, όπως έγκυες γυναίκες, ασθενείς με χρόνια νοσήματα, μικρά παιδιά και βρέφη», υπογραμμίζει ο φορέας.

Όπως σημειώνει, οι συνθήκες αυτές εγείρουν σοβαρούς προβληματισμούς, τη στιγμή που δεν υπάρχει κάποια επίσημη ανακοίνωση σχετικά με τον προγραμματισμό του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

«Η ANTIΓΟΝΗ, που έχει προσφέρει σημαντική στήριξη μέχρι τώρα στους πρόσφυγες, πρόκειται να ολοκληρώσει το πρόγραμμά της στα Διαβατά τον Ιούλιο 2018 και εκφράζει δημόσια τον προβληματισμό της για την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και συντονισμού μετά την αποχώρηση των οργανώσεων από τη Δομή», καταλήγει η ΜΚΟ.

3. Έκκληση της Ύπατης Αρμοστείας για την κατάσταση στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στον Έβρο

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.) απηύθυνε στις 27/4/2018 έκκληση στην ελληνική κυβέρνηση να βελτιώσει επείγοντως τις συνθήκες και να ενισχύσει την ικανότητα υποδοχής, σε συνέχεια της πρόσφατης αύξησης των αφίξεων στον Έβρο μέσω των χερσαίων συνόρων της χώρας με την Τουρκία⁶⁷. Εκατοντάδες άνθρωποι στεγάζονται αυτή τη στιγμή σε χώρους κράτησης της αστυνομίας.

Περίπου 2.900 άνθρωποι έχουν φτάσει στον Έβρο μέχρι στιγμής αυτόν το μήνα, κυρίως οικογένειες από τη Συρία και το Ιράκ. Αυτό ισοδυναμεί με το μισό του εκτιμώμενου αριθμού αφίξεων στην περιοχή κατά τη διάρκεια του 2017. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέγονται από την Υ.Α., τον Απρίλιο οι χερσαίες αφίξεις ξεπέρασαν τις αφίξεις μέσω θαλάσσης.

Τουλάχιστον οκτώ άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους από την αρχή της χρονιάς προσπαθώντας να διασχίσουν τον ποταμό Έβρο.

Η αύξηση των αφίξεων θέτει υπό πίεση το μόνο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) στην περιοχή του Έβρου, που βρίσκεται στο Φυλάκιο. Ο πληθυσμός στο Κ.Υ.Τ. έχει ξεπεράσει κατά πολύ τη χωρητικότητά του των 240 ατόμων, συμπεριλαμβανομένων 120 ασυνόδευτων και χωρισμένων από τις οικογένειές τους παιδιών.

Καθώς το Κ.Υ.Τ. είναι υπερπλήρες, και ενώ οι αρχές πασχίζουν για την έγκαιρη καταγραφή και ταυτοποίηση και για την παροχή υπηρεσιών όπως η ιατρική και ψυχο-κοινωνική φροντίδα και η διερμηνεία, οι νεο-αφιχθέντες,

⁶⁷ Δελτίο Τύπου Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, 27/4/2018

ανάμεσά τους και πολλά παιδιά, οδηγούνται αρχικά σε ακατάλληλους αστυνομικούς χώρους κράτησης στην περιοχή αναμένοντας να αδειάσουν θέσεις στο Κ.Υ.Τ.

Κάποιοι από αυτούς που βρίσκονται σε αστυνομικούς χώρους κράτησης είναι ήδη εκεί για πάνω από τρεις μήνες. Οι συνθήκες είναι πολύ κακές και οι υπηρεσίες περιορισμένες. Μέλη της Υ.Α. σε επίσκεψή τους βρήκαν σε μια δομή οικογένειες να κοιμούνται στο πάτωμα δίπλα σε μια σειρά από κελιά. Σε άλλη αστυνομική δομή, μόνο ένας γιατρός και τέσσερις νοσοκόμες ήταν διαθέσιμοι για πάνω από 500 ανθρώπους. Ανάμεσα στους εκατοντάδες ανθρώπους που βρίσκονται σε αυτές τις συνθήκες είναι και έγκυες γυναίκες, πολύ μικρά παιδιά και άνθρωποι που χρήζουν ιατρικής και ψυχο-κοινωνικής φροντίδας.

Παρόλο που αναγνωρίζεται ως θετική εξέλιξη το ότι οι αρχές άφησαν πρόσφατα ελεύθερους πάνω από 2.500 ανθρώπους, ανησυχούμε επίσης ότι αυτό γίνεται χωρίς έλεγχο της ευαλωτότητάς τους και χωρίς να παρέχεται η κατάλληλη πληροφόρηση για τη διαδικασία ασύλου και για άλλες δυνατές επιλογές. Η κατάσταση αυτή σύμφωνα με την Υ.Α. θα πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως για να μπορέσουν οι άνθρωποι αυτοί να έχουν πρόσβαση σε φροντίδα και διαδικασίες ασύλου.

Για την Υ.Α. Είναι ευπρόσδεκτες οι προσπάθειες της αστυνομίας και του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο Φυλάκιο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων, ωστόσο καθώς η ικανότητα ανταπόκρισής τους βρίσκεται σε όλο και μεγαλύτερη πίεση, η κατάσταση έχει καταστεί απαράδεκτη. Η Υ.Α. πρότεινε :

- Την επείγουσα αύξηση της χωρητικότητας του Κ.Υ.Τ. και τη βελτίωση των συνθηκών και των υπηρεσιών.
- Την εύρεση ανοιχτών κέντρων διέλευσης όπου θα μπορούν να κατευθύνονται οι νέες αφίξεις από τον Έβρο, ώστε να περνούν μέσα από τις διαδικασίες καταγραφής και ταυτοποίησης.
- Τη δημιουργία κινητών μονάδων υποδοχής και ταυτοποίησης.
- Την άμεση μεταφορά των οικογενειών που βρίσκονται σε δομές κράτησης σε ασφαλή καταλύματα και την παραπομπή τους σε υπηρεσίες στήριξης, ανάλογα με τις ανάγκες.
- Τη βελτίωση των συνθηκών στις δομές της αστυνομίας ακόμα και αν χρησιμοποιούνται για τη μικρότερη δυνατή παραμονή, διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε ανοιχτούς χώρους και σε βασικές υπηρεσίες, με προτεραιότητα στην παροχή ιατρικής φροντίδας.
- Την αύξηση της δυνατότητας καταγραφής των αρμόδιων ελληνικών αρχών ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση στο άσυλο και η έγκαιρη καταγραφή των αιτημάτων ασύλου.
- Την άμεση μεταφορά των ασυνόδευτων παιδιών σε ασφαλή στέγαση και την έγκαιρη διερεύνηση των οικογενειακών τους δεσμών.

Η Υ.Α. συνέχισε μέσα στο 2018 να παρέχει στήριξη σε θέματα προστασίας στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο Φυλάκιο και εξακολουθεί να βρίσκεται σε στενή και συνεχή επικοινωνία με την ελληνική κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της επείγουσας αυτής κατάστασης. Η Υ.Α. θα συνεχίσει να βοηθάει τις ελληνικές αρχές μέσω της παροχής υλικοτεχνικής υποστήριξης, όπως κουβέρτες, ρούχα, είδη ατομικής υγιεινής, ηλιακές φορητές λάμπες και άλλα μη διατροφικά είδη.

4. Χώροι κράτησης προσφύγων στην Πάτρα

Εφιαλτικές συνεχίζανε μέσα στο 2018 να είναι οι συνθήκες διαβίωσης για χιλιάδες μετανάστες και πρόσφυγες στην Πάτρα.⁶⁸ Σχεδόν κάθε «παραβίαση» του λιμανιού από τους πρόσφυγες συνοδεύεται από ανθρωποκυνηγητό και όργιο βίας

Φέτος συμπληρώνονται τρία χρόνια ακραίας όξυνσης του προσφυγικού φαινομένου. Θαλασσοδαρμένοι πρόσφυγες, πνιγμένα παιδιά, μετανάστες σε χιονισμένες σκηνές να πεθαίνουν από το κρύο έγιναν καθημερινές εικόνες στις ειδήσεις. Την ασχήμια υπερδιόγκωνε η καθοριστική συμβολή των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων που, αφού πρώτα τροφοδοτούσαν το φαινόμενο αυτό με τις πολεμικές επεμβάσεις τους, στη συνέχεια πάσχιζαν να βρουν τρόπους «ξεζουμίσματος» των απομεινारीών τους.

Στην Πάτρα, η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί είναι η γκετοποίηση των προσφύγων στον Λαδόπουλο και στην ΑΒΕΞ, δύο εργοστάσια λίγο έξω από την πόλη με πολύ άσχημες συνθήκες διαβίωσης. Σημαντικό παράγοντα για τη διαβίωση αυτών των ανθρώπων έχει αποτελέσει το κίνημα αλληλεγγύης και η ζωτική βοήθεια που τους έχει προσφέρει.

Η επιβίωσή τους γίνεται ακόμα δυσκολότερη, καθώς η αδυναμία εύρεσης εργασίας (για νομικούς λόγους κυρίως), σε συνδυασμό με την απουσία κρατικής μέριμνας και οικονομικής εξασφάλισης, τους οδηγεί στο μονόδρομο των κυκλωμάτων διακίνησης –για τους «τυχερούς» που μπορούν να το αντέξουν οικονομικά– ή στην καθημερινή περιπετειώδη προσπάθεια να μπουν σε κάποιο φορτηγό χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, μπας και καταφέρουν να προχωρήσουν

Για τους πρόσφυγες, κάθε μεσημέρι είναι και μια νέα ευκαιρία. Μια ευκαιρία, αφού πηδήξουν τον φράχτη του λιμανιού και αποφύγουν τις περιπολίες της αστυνομίας, να «τρυπώσουν» σε κάποιο φορτηγό-εισιτήριο για τη κεντρική

68

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/21/%CF%80%CE%AC%CF%84%CF%81%CE%B1-%CE%BB%CE%B9%CE%BC%CE%AC%CE%BD%CE%B9-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%BB%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%87%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CE%B4%CE%B5%CF%82/>

Ευρώπη. Τους τελευταίους μήνες, ωστόσο, έχει προστεθεί ένα ακόμα εμπόδιο. Οι δυνάμεις καταστολής του λιμανιού. Σχεδόν κάθε «παραβίαση» του λιμανιού από τους πρόσφυγες συνοδεύεται από ανθρωποκνηγητό και όργιο βίας, με χαρακτηριστικό το τελευταίο και πιο σκληρό περιστατικό, το μαχαίρωμα ενός 14χρονου παιδιού.

Σύμφωνα με ρεπορτάζ της γαλλικής εφημερίδας "Λιμπερασιόν" (12/3/2018), στην Πάτρα μέσα σε ερείπια περίπου 400 πρόσφυγες και μετανάστες προσπαθούν να επιβιώσουν⁶⁹. Μοναδικός τους στόχος να κρυφτούν σε φορτηγά και πλοία, που από το λιμάνι της Πάτρας θα τους μεταφέρουν στην Ιταλία.

"Αυτή είναι η ζωή μας. Όμως εμείς, οι πρόσφυγες δεν έχουμε που να πάμε. Είδατε που κάνουμε μπάνιο, το δωμάτιο μας, τις σκηνές μας; Υποφέρουμε, δεν αντέχουμε άλλο. Είμαστε άνθρωποι και εμείς. Αν μείνουμε εδώ, θα τρελαθούμε", υποστηρίζει ο εικοσάχρονος Γουάις Ραχμάν από το Αφγανιστάν.

Δεν έχουν καθαρό νερό, ρεύμα και θέρμανση. Οι περισσότεροι είναι άρρωστοι αφού ζουν μαζί με ποντίκια, μέσα στα σκουπίδια. Πριν από λίγο καιρό, εκατοντάδες υπέφεραν από ψωρίαση. Το σοβαρό πρόβλημα αντιμετωπίστηκε με την βοήθεια εθελοντών και γιατρών. Δύο παλιά εγκαταλελειμμένα εργοστάσια στην Πάτρα, έχουν γίνει καταφύγιο για εκατοντάδες πρόσφυγες και μετανάστες. Εθελοντικές οργανώσεις και ο Δήμος Πατρέων προσπαθούν να βοηθήσουν, όμως ότι κι αν κάνουν, οι συνθήκες διαβίωσης παραμένουν άθλιες» μεταδίδει από την Πάτρα, ο απεσταλμένος του euronews, Απόστολος Στάικος.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και εθελοντές φροντίζουν για το φαγητό τους, ενώ ομάδα γιατρών τους επισκέπτεται καθημερινά. Οι περισσότεροι τραυματίζονται όταν προσπαθούν να μπουν στα φορτηγά. Όταν σκαρφαλώνουν στα κάγκελα, όταν τρέχουν. Μερικές φορές δέχονται χτυπήματα από την αστυνομία ή από τους λιμενικούς»δήλωσε στην κάμερα του euronews, η Σάντρα Στάκι, γιατρός και εθελόντρια στην ΜΚΟ «DocMobile».

Η Κίνηση Υπεράσπισης των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών κάνει λόγο για απάνθρωπη πολιτική και ζητεί την ελεύθερη διέλευση αυτών των ανθρώπων. Καταγγέλει ακόμη την συμπεριφορά των Λιμενικών, που όπως η

69

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/12/%CF%80%CE%AC%CF%84%CF%81%CE%B1-%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%B5-%CF%84%CE%B1-%CF%83%CE%BA%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%AC-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%B4%CE%B5/>

κίνηση υποστηρίζει, χρησιμοποιεί βία κατά ανυπεράσπιστων μεταναστών. Το Λιμενικό Σώμα αρνείται τις κατηγορίες.

«Οι ζωές τους είναι στο κόκκινο. Υπάρχουν, όμως ζουν στην χώρα του ποτέ. Ρούχα, φαγητό και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καλύπτονται αφού πολλοί άνθρωποι έχουν σπεύσει να βοηθήσουν. Όμως αυτό δεν αρκεί. Δεν μπορούν να ζουν εδώ. Έχουν δικαιώματα» υποστηρίζει ο Νίκος Παπαγεωργίου, μέλος της Κίνησης Υπεράσπισης των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών Πάτρας.

Κάθε μεσημέρι, πρόσφυγες και μετανάστες ανεβαίνουν στα κάγκελα γύρω από το λιμάνι και περιμένουν την κατάλληλη ευκαιρία. Μόλις τα φορητά φτάνουν, τρέχουν και προσπαθούν να τρυπώσουν και να κρυφτούν.

Οι περισσότεροι αποτυγχάνουν, μα δεν απελπίζονται, δεν το βάζουν κάτω. Επιστρέφουν στα εγκαταλελειμμένα εργοστάσια και συνεχίζουν να ονειρεύονται πως θα φτάσουν στην Ιταλία.

5. Συνθήκες διαμονής στη ΒΙΑΛ της Χίου

Να χαμηλώσουν οι τόνοι και να επιτευχθεί ένας «σιωπηλός συμβιβασμός» ζήτησε από τους εκπροσώπους της δημοτικής αρχής στις 12 Ιανουαρίου 2018 ο υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής, Γιάννης Μουζάλας⁷⁰. Ο υπουργός επανέλαβε τη γνωστή ρητορική του ότι δεν θα διακινδυνεύσει την εφαρμογή της Συμφωνίας Ε.Ε. – Τουρκίας για να ικανοποιήσει τα αιτήματα των νησιών. Επέμεινε ανυποχώρητα στο σχεδιασμό του, ομολογώντας ταυτόχρονα ότι δεν είναι εφικτό να μεταφερθεί περισσότερος κόσμος από τα νησιά σε κέντρα της ηπειρωτικής χώρας.

Ζητώντας από τους δημοτικούς παράγοντες να αναλάβουν κι εκείνοι μέρος της ευθύνης αντιμετώπισης του εξελισσόμενου φαινομένου της μετανάστευσης, ο κ. Μουζάλας ξεκαθάρισε ότι η κυβέρνηση θα προχωρήσει με κάθε τίμημα στην αύξηση της δυναμικής της ΒΙΑΛ, ως μία δομή παραμονής 1.500 – 1.700 μεταναστών και προσφύγων, με ανώτατο όριο τους 2.000. Εξήγησε μάλιστα ότι σε περίπτωση που ο αριθμός αυτός υπερβαίνεται, σιωπηρά θα επισπεύδονται οι μετακινήσεις του υπερπλεονάζοντος πληθυσμού στην ηπειρωτική χώρα.

Για το λόγο αυτό ζήτησε από τη δημοτική αρχή να συνηγορήσει στην κατασκευή ΠΡΟ.ΚΕ.ΚΑ., δίχως πάντως να τεθεί θέμα εξεύρεσης χώρου, και

⁷⁰ <http://www.politischios.gr/politiki/siopro-symbibasmo-kai-prokeka-zitise-o-mouzalas-apo-dimo-enedra-sto-aerodromio-apo-polites#.WleytF8JewY.facebook>

να κρατήσει χαμηλούς τους τόνους μέχρι να ολοκληρωθεί από την κυβέρνηση η αύξηση της χωρητικότητας της ΒΙΑΛ.

Από την πλευρά του ο Μαν. Βουρνούς αρκέστηκε στην καταγραφή της κατάστασης στο νησί, ενώ ο αντιδήμαρχος αρμόδιος για το μεταναστευτικό, Γ. Καραμανής, μίλησε για άθλιες συνθήκες διαμονής στη ΒΙΑΛ και τη συνέκρινε με τη Σούδα, χαρακτηρίζοντας την πολύ καλύτερη ως δομή.

6. Άθλιες συνθήκες κράτησης στο στρατόπεδο της Μόριας στη Λέσβο

Όλο και χειρότερες αποδείχθηκαν για το έτος 2018 οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στο στρατόπεδο της Μόριας, καθώς, όπως αποκαλύπτει ρεπορτάζ του BBC, παιδιά ηλικίας 10 ετών έχουν αποπειραθεί να αυτοκτονήσουν, σύμφωνα με μέλος της ΜΚΟ «Γιατροί Χωρίς Σύνορα» (ΓΧΣ)⁷¹.

Μιλώντας στη δημοσιογράφο του βρετανικού μέσου, Κάτριν Νάι, οι πρόσφυγες δίνουν μια εικόνα της καθημερινότητας τους, οι οποίες σοκάρουν.

«Είμαστε πάντα έτοιμοι να ξεφύγουμε, 24 ώρες την ημέρα έχουμε τα παιδιά μας έτοιμα», λέει η Αφγανή Σάρα Χαν τονίζοντας πως συχνά μέσα στο στρατόπεδο ξεσπάνε αιματηρή καυγάδες, με τους γονείς να φοβούνται για την ακεραιότητα των παιδιών τους.

Η ίδια μάλιστα αναφέρει ακόμα ότι και για ένα πιάτο φαί θα πρέπει να στέκονται στην ουρά ολόκληρη τη μέρα, ενώ κάθε βράδυ μένουν ξύπνιοι σε περίπτωση που συμβεί κάτι και χρειαστεί να φύγουν.

Οι συνθήκες είναι τόσο αποκρουστικές, όπως γράφει το BBC, που ακόμα και οι φιλανθρωπικές οργανώσεις έφυγαν από τη Μόρια, ως ένδειξη διαμαρτυρίας.

Σύμφωνα με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα, ο χώρος έχει μια αποπνικτική μυρωδιά, ενώ σε κάθε τουαλέτα υπάρχουν περίπου 70 άτομα.

Τα πρόβλημα είναι αναμενόμενα ωστόσο, δεδομένου ότι το καμπ φιλοξενεί περισσότερους πρόσφυγες από ότι μπορεί να χωρέσει. Συγκεκριμένα, περισσότεροι από 8.000 άνθρωποι έχουν «στριμωχτεί», σε έναν χώρο που χωράει μόλις περίπου 2.000 άτομα.

Για ορισμένους πρόσφυγες, η «στέγη» τους είναι ακόμα και μια σκηνή, στην οποία μπορεί να μένουν ακόμα και δύο οικογένειες ή και παραπάνω.

Η βία στη Μόρια είναι τόσο ανεξέλεγκτη που ένας πρόσφυγας μάλιστα δήλωσε ότι «είναι όπως στη Συρία, ίσως και ακόμη χειρότερα. Ακούμε για υποθέσεις βιασμών και σεξουαλικών παρενοχλήσεων».

«Η βία στο στρατόπεδο είναι τρομακτική. Τον Μάιο εκατοντάδες Κούρδοι έφυγαν μετά από μια αιματηρή μάχη σώμα με σώμα με Άραβες. Καθημερινά

⁷¹ <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=1018708#.W4cFgEWwDfo.facebook>

επικρατεί διαμάχη μεταξύ μεταναστών από διαφορετικές φυλές ή θρησκείες», αναφέρει επίσης λέγοντας χαρακτηριστικά πως η εμφύλια σύγκρουση της Συρίας έχει προσγειωθεί εντός των ορίων του καταυλισμού.

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα είναι συνεχώς σε επιφυλακή καθώς καθημερινά ξεσπούν καυγάδες, ιδιαίτερα όταν μοιράζεται το φαγητό.

Κάποιες φορές ορισμένοι μπορεί να βγάλουν ακόμα και μαχαίρια, ενώ δεν είναι λίγοι αυτοί που θα πάθουν κρίσεις πανικού λόγω των σκηνηκών.

Οι διαδικασίες ώστε οι πρόσφυγες να μεταφερθούν στην Αθήνα είχαν ήδη ξεκινήσει, μέχρι που ΕΕ – Τουρκία σύναψαν συμφωνία η οποία απαγορεύει στους πρόσφυγες να φύγουν από το νησί στο οποίο έχουν φτάσει, μετατρέποντας τη Μόρια σε μια ανοιχτή φυλακή για αυτούς.

«Θέλω να βοηθήσω αλλά δεν μπορώ να κάνω τίποτα, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση έκλεισε τα σύνορα» αναφέρει ο Γιώργος Ματθαίου, εκπρόσωπος Τύπου της κυβέρνησης στη Μόρια.

«Αν και πιέζουμε ώστε τα παιδιά αυτά να μετακινηθούν στην Αθήνα, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, τα παιδιά αυτά είναι ακόμα εδώ» αναφέρουν οι ΓΧΣ «Το σύστημα σου παίρνει κάθε ελπίδα εδώ».

Στις 13/9/2018 το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες μαζί με 18 άλλες ΜΚΟ εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση⁷² :

"Παρά τις εξαγγελίες του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής για χιλιάδες νέες θέσεις φιλοξενίας στην ενδοχώρα και αποσυμφόρηση των νησιών, περισσότεροι από 17.000 άνθρωποι είναι στοιβαγμένοι σε σημείο απελπισίας στα Κέντρα Υποδοχής στα νησιά, η χωρητικότητα των οποίων είναι για μόλις 6.000 άτομα. Στη Μόρια, ειδικότερα, όπου φιλοξενούνται τρεις φορές περισσότεροι άνθρωποι σε σχέση με τη χωρητικότητά της και πρόσφατα χαρακτηρίστηκε στο BBC ως «ο χειρότερος καταυλισμός προσφύγων του κόσμου», η ήδη εκρηκτική κατάσταση έχει επιδεινωθεί δραματικά. Οι αποχετεύσεις στη Μόρια δεν λειτουργούν και βρώμικα νερά από τουαλέτες αγγίζουν τις σκηνές και τα στρώματα μικρών παιδιών, τη στιγμή που τα σχετικά κονδύλια έχουν ήδη εγκριθεί. Ταυτόχρονα, αυξάνονται οι αναφορές περιστατικών σεξουαλικής βίας ενώ, σύμφωνα με έρευνες, η πλειοψηφία των ανθρώπων δηλώνει ότι «δεν νοιώθει ασφάλεια ούτε στιγμή».

Στα παραπάνω έρχονται να προστεθούν οι τραγικές ελλείψεις οργανικών θέσεων προσωπικού καθώς και οι διαδοχικές παραιτήσεις απαραίτητου ιατρονοσηλευτικού προσωπικού στα ΚΥΤ λόγω των τραγικών συνθηκών εργασίας. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται σε πρόσφατο δημοσίευμα, «το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, προτιμά να δει τον δρόμο της ανεργίας, παρά να εργάζεται κάτω από τέτοιες συνθήκες». Παράλληλα, πρόσφατη στάση εργασίας των εργαζομένων στο hotspot στη Μόρια τη Δευτέρα 10/9 και μια προειδοποίηση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σχετικά με την επικινδυνότητα των συνθηκών για τη δημόσια υγεία στον ίδιο χώρο,

⁷² Δελτίο Τύπου Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 13/9/2018

επιβεβαιώνουν όλα τα παραπάνω. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, ακόμη και οι οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στα νησιά δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να κάνουν το έργο τους.

Τίποτα δεν δικαιολογεί σήμερα τις ντροπιαστικές συνθήκες στις οποίες εξακολουθούν να ζουν εγκλωβισμένοι χιλιάδες άνθρωποι σε ευρωπαϊκό έδαφος. Οι ελληνικές αρχές οφείλουν να δράσουν επείγοντως για να εξασφαλίσουν πλήρη πρόσβαση στα βασικά δικαιώματα και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για τους πρόσφυγες, σύμφωνα με την ελληνική και διεθνή νομοθεσία. Τα μέτρα που ανακοίνωσαν οι Αρχές για την δημιουργία χιλιάδων επιπλέον θέσεων ασφαλούς διαμονής στην ενδοχώρα και την μεταφορά ανθρώπων από τα νησιά πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα. Παράλληλα, είναι επιτακτική ανάγκη οι Ευρωπαίοι ηγέτες να ανανεώσουν τις προσπάθειές τους για την εφαρμογή ενός δίκαιου και μόνιμου μηχανισμού κατανομής ευθύνης στην ΕΕ".

Στις 4/10 /2018 στη Μυτιλήνη βρέθηκε ο γενικός γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας Κούμι Ναϊντού, όπου και επισκέφθηκε τις δομές φιλοξενίας⁷³. Ο κ. Ναϊντού μίλησε για «σοκαριστικό και αποτρόπαιο θέαμα» στη Μόρια.

Ο γ.γ. της Διεθνούς Αμνηστίας βρέθηκε στο νησί μαζί με τον διευθυντή του ελληνικού τμήματος, Γαβριήλ Σακελλαρίδη, είχε επαφές με φορείς του νησιού και μη κυβερνητικές οργανώσεις που επιχειρούν στη Λέσβο.

Το βράδυ της Πέμπτης ο κ. Ναϊντού μίλησε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ τονίζοντας ότι «το πιο σπουδαίο που κάναμε σήμερα ήταν να πάμε στον καταυλισμό της Μόριας, που το βρήκαμε σοκαριστικό και αποτρόπαιο. Το γεγονός ότι βρίσκονται στον καταυλισμό σήμερα πολύ περισσότερα άτομα από όσα μπορούν να στεγαστούν, σημαίνει ότι αυτό το γεγονός έχει προκαλέσει πολύ μεγάλες δυσχέρειες. Ιδιαίτερα στην περιοχή όπου υπάρχουν κυρίως σκηνές εκτός του κυρίως καταυλισμού, που θα μπορούσαμε να την αποκαλέσουμε ζούγκλα, οι δυσκολίες είναι πολύ μεγαλύτερες».

Ο γγ της Διεθνούς Αμνηστίας χαρακτήρισε «ντροπιαστικό» το γεγονός ότι «περιμένουν τέσσερις ώρες για να πάρουν φαγητό». «Αυτό σημαίνει δώδεκα ώρες την ημέρα, είναι από μόνο του ένα γεγονός ντροπιαστικό» σχολίασε και συμπλήρωσε «Σήμερα εξήντα οικογένειες δεν πήραν φαγητό από ότι μας είπαν μέσα, γι' αυτό πηγαίνουν πολύ νωρίς. Μια γυναίκα από το Αφγανιστάν μας έλεγε σήμερα το πρωί ότι πήγε από τις τέσσερις το πρωί για να πάρει πρωινό γιατί φοβήθηκε ότι δεν θα μπορούσε να έχει φαγητό γι' αυτήν και τα παιδιά της. Το βασικότερο πρόβλημα που έχουν αυτοί οι άνθρωποι είναι ότι δεν ξέρουν τι πρόκειται να τους συμβεί, δεν ξέρουν ποια είναι η προοπτική τους».

Όπως είπε ο κ. Ναϊντού, «Χαρακτηριστικό της κατάστασης γεγονός είναι για παράδειγμα ότι μπορεί πολλοί να μετακινήθηκαν και να έχουν πάει στην

⁷³ <http://www.efsyn.gr/arthro/sokaristiki-i-katastasi-sti-moria>

ενδοχώρα αλλά δεν τους είχε γίνει σαφές από πριν ότι θα έπρεπε στην ουσία να γυρίσουν πίσω στη Λέσβο για να κάνουν την τελική τους συνέντευξη για να γίνει αξιολόγηση για την αίτησή τους για άσυλο. Ο υποδιοικητής του καταυλισμού μας είπε ότι αυτό είναι εξαιρετικά προβληματικό γιατί στην ουσία δεν υπάρχει πρόβλεψη για το ποιος θα πληρώσει το εισιτήριό τους να γυρίσουν πίσω στη Λέσβο και μετά να ξαναπάνε πίσω στον καταυλισμό της ενδοχώρας. Και ας το αντιμετωπίσουμε επιτέλους σοβαρά δεν είναι πυρηνική φυσική για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα. Αντί να προσπαθούμε να αυξήσουμε τη δυναμικότητα στο νησί ας προσπαθούμε να αυξήσουμε τη χωρητικότητα στην ενδοχώρα και με αυτό τον τρόπο θα μπορούσε να είναι και φτηνότερο από οικονομικής άποψης για το κράτος γιατί δεν θα σπαταλά πόρους να πηγαίνουν αυτοί οι άνθρωποι».

Τέλος ο κ. Ναϊντού είπε: «Για τους ανθρώπους που μένουν έξω από τα όρια του καταυλισμού η κατάσταση είναι εξαιρετικά προβληματική. Μένουν σε κακής ποιότητας σκηνές, εκτεθειμένοι στη βροχή. Είναι πολύ δύσκολο να μένουν μέσα σ' αυτές τις σκηνές ή να κυκλοφορούν γύρω από αυτές. Ιδιαίτερα για τις γυναίκες η κατάσταση είναι ακόμα δυσκολότερη. Δεν υπάρχει φωτισμός σε αυτό το μέρος και οι τουαλέτες δεν έχουν κλειδαριές.».

B) Ζητήματα παραβίασης του δικαιώματος στη στέγαση και στο άσυλο

1. Ανακοίνωση οργανώσεων για την απόφαση κατά της λειτουργίας του κέντρου αλληλεγγύης ΠΙΚΠΑ

Οι κάτωθι υπογράφουσες οργανώσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρωπιστικής βοήθειας, απευθύνανε στις 13 Ιουλίου 2018 επείγουσα έκκληση στην Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου να επανεξετάσει την απόφασή της να διακόψει τη λειτουργία της «Αλληλεγγύης Λέσβου» στην περιοχή «ΠΙΚΠΑ» στη Λέσβο⁷⁴. Η έκκληση εισακούστηκε τον Αύγουστο του 2018 και ανακοινώθηκε η μη διακοπή της λειτουργίας. Το κείμενο έχει ως εξής :

"Ως ένα ανοιχτό, αυτοδιαχειριζόμενο κέντρο αλληλεγγύης που λειτουργεί σε εθελοντική βάση, το ΠΙΚΠΑ προσφέρει ήδη από το 2012 ουσιαστικές υπηρεσίες και βοήθεια σε πρόσφυγες στη Λέσβο. Το 2016, μέλη της ιδρυτικής ομάδας του βραβεύτηκαν από την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες με το βραβείο Nansen, σε αναγνώριση της συνεισφοράς τους στη διάσωση ανθρωπίνων ζώων και στην εξασφάλιση ασφαλούς καταφυγίου για τους πλέον ευάλωτους, την περίοδο της προσφυγικής «κρίσης» του '15. Απευθύνουμε επείγουσα έκκληση στην Ελληνική Κυβέρνηση να συνεχίσει να στηρίζει το εξαιρετο έργο του ΠΙΚΠΑ και όσων Ελλήνων πολιτών αναλαμβάνουν πράξεις ανθρωπιάς, υποστήριξης και αλληλεγγύης προς τους

⁷⁴ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/07/blog-post_754.html?m=1

πρόσφυγες. Τέτοιες εθελοντικές πράξεις από απλούς Έλληνες έχουν καταστεί πηγή εθνικής υπερηφάνιας και έχουν κερδίσει το διεθνή έπαινο.

Το ΠΙΚΠΑ επέδειξε προθυμία στη συμμόρφωσή του με όλες τις επίσημες υποδείξεις που του υπεβλήθησαν προκειμένου να αναπτύξει περαιτέρω τις εξαιρετικές υπηρεσίες που ήδη παρέχει στους ευάλωτους αιτούντες άσυλο. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιήθηκαν ως δικαιολογία συγκεκριμένα ζητήματα ήσσονος σημασίας προκειμένου να διενεργηθεί η επιστροφή ευάλωτων ανθρώπων στη Μόρια, μια δομή φιλοξενίας υπερσυνωστισμένη, όπου οι συνθήκες ζωής θέτουν σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια όσων διαμένουν εκεί. Ειρήσθω εν παρόδω, τις πρώτες ώρες της 10ης Ιουλίου, βίαιες συγκρούσεις ανάγκασαν εκατοντάδες ανθρώπους –μεταξύ αυτών, οικογένειες, γυναίκες, παιδιά- να διαφύγουν από τη Μόρια μην έχοντας ωστόσο πουθενά να πάνε. Ανάλογα βίαια επεισόδια είναι συχνά στη Μόρια.

Αν κλείσει το ΠΙΚΠΑ, καθίσταται ασαφές πού θα μεταφερθούν όσοι φιλοξενούνται εκεί. Ωστόσο, μια ενδεχόμενη επιστροφή τους στη Μόρια θα θέσει σε κίνδυνο τη φυσική και ψυχική τους υγεία και θα πρέπει να αποφευχθεί με κάθε τρόπο. Οι αρχές θα πρέπει να διακόψουν τις μεταφορές νεοαφιχθέντων στη Μόρια ενώ είναι απολύτως επείγον να διενεργηθούν μεταφορές ανθρώπων έξω από τη δομή αυτή προς ασφαλέστερα καταλύματα. Πρέπει να δοθεί άμεση προτεραιότητα στη βελτίωση των συνθηκών στη Μόρια εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε ασφαλές κατάλυμα και σε βασικές υπηρεσίες για όσους αναγκάζονται να διαμένουν στην περιοχή.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα παραπάνω, τις αναφορές των διεθνών οργανώσεων -μεταξύ των οποίων τις πρόσφατες παρατηρήσεις του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης- αλλά και την εμπειρία πολλών από εμάς μέσα από τα προγράμματά μας στη Λέσβο, από το 2015, καλούμε την Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου, να επανεξετάσει την απόφασή της να κλείσει το ΠΙΚΠΑ".

Camp Fire Innovation
Caritas Hellas
Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR)
Danish Refugee Council (DRC)
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
HIAS Ελλάδα
International Rescue Committee (IRC)
Jesuit Refugee Services (JRS)
Oxfam
SolidarityNow
Terre des hommes Hellas

2. Ανενόχλητη η αστυνομία συνεχίζει τις παράνομες επαναπροωθήσεις μεταναστών στην Τουρκία

Ανενόχλητες συνέχισαν μέσα στο 2018, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, τη σκοτεινή δράση τους στην ελληνική πλευρά του Εβρου οι ομάδες αστυνομικών και κουκουλοφόρων, οι οποίες προχωρούσαν σε απαγωγές προσφύγων και μεταναστών που εντοπίζονται ύστερα από λίγες ώρες στην Τουρκία⁷⁵.

Στις δεκάδες μαρτυρίες που έχουν δει τα τελευταία χρόνια το φως της δημοσιότητας και αφορούν πολλαπλάσια περιστατικά και αρκετές εκατοντάδες θύματα, προστέθηκαν την περασμένη εβδομάδα άλλα δύο συμβάντα.

Τα κατέγραψε στις 9 Ιουλίου 2018 η οργάνωση Watch the Med, η οποία δέχτηκε σήμα από πρόσφυγες που βρίσκονται σε κίνδυνο στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Σύμφωνα με αναφορά της οργάνωσης, την περασμένη Πέμπτη δέχτηκε σήμα κινδύνου από ομάδα προσφύγων από τη Συρία, το Ιράκ, την Υεμένη και το Σουδάν που βρίσκονταν στην Ελλάδα και επιθυμούσαν να ζητήσουν διεθνή προστασία, όπως το δικαιούνται.

Η ομάδα εντοπίστηκε από αστυνομικούς της ΕΛ.ΑΣ. οι οποίοι, αντί να καταγράψουν το αίτημα διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ενέργειες, παρέδωσαν τους πρόσφυγες σε αξιωματικούς, οι οποίοι τους επιβίβασαν με τη βία σε βάρκα και τους επέστρεψαν στην Τουρκία.

Λίγες μέρες νωρίτερα, τις πρώτες πρωινές ώρες της 30ής Ιουνίου, η οργάνωση πληροφορήθηκε ότι στα ελληνοτουρκικά σύνορα στον Εβρο βρισκόταν ομάδα προσφύγων, πέντε από τη Συρία και πέντε από τη Σιέρα Λεόνε, ανάμεσα στους οποίους δύο γυναίκες και δύο παιδιά.

Η οργάνωση επικοινωνήσε με την αστυνομία και της έδωσε το γεωγραφικό στίγμα των προσφύγων.

Νωρίς το απόγευμα, μια πρόσφυγας από την ομάδα ενημέρωσε την οργάνωση ότι οδηγούνταν πίσω στην Τουρκία, όπως και τουλάχιστον άλλοι τέσσερις πρόσφυγες.

Σύμφωνα με όσα είπε, στις 9 το πρωί τους είχαν βρει ομάδες κουκουλοφόρων με μπλε και μαύρες στολές και καλυμμένα πρόσωπα, τους έκλεψαν όλα τα υπάρχοντα, εκτός από το κινητό της ίδιας, που κατάφερε να το κρύψει, και τους φέρθηκαν πολύ άσχημα, «σαν ζώα», πριν βάλουν σε βάρκα τουλάχιστον πέντε από αυτούς για να τους επαναπροωθήσουν στην Τουρκία.

Η οργάνωση υπογραμμίζει ότι οι επιχειρήσεις των ελληνικών αρχών στα ελληνοτουρκικά σύνορα στον Εβρο παραβιάζουν σοβαρά την αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα και ζητά να ληφθούν άμεσα μέτρα για να σταματήσουν.

⁷⁵ https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/07/blog-post_440.html?m=1

Μαρτυρίες για παρόμοιες παράνομες επιχειρήσεις στον Έβρο έχουν καταγράψει τους τελευταίους μήνες η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά την πρόσφατη επίσκεψή της τον Απρίλιο, όπως και το Ελληνικό Συμβούλιο, για τους πρόσφυγες που έχει καταδείξει τον συστηματικό χαρακτήρα αυτών των επιχειρήσεων, και η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που έχει υποβάλει στην εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Ξένη Δημητρίου, φάκελο, του οποίου αγνοείται η τύχη.

Με αφορμή τη σύλληψη από την Τουρκία δύο Ελλήνων στρατιωτικών την 1η Μαρτίου 2018, η γερμανική εφημερίδα Rheinische Post αναδημοσίευσε στις 5 Μαρτίου 2018 πληροφορία της τουρκικής εφημερίδας Sabah για ένα συμβάν που έγινε στα τέλη Φλεβάρη 2018 με 29 πρόσφυγες, κυρίως αραβικής καταγωγής, που σώθηκαν μέσα σε συνθήκες πολικών θερμοκρασιών από τουρκικές μονάδες ασφαλείας σε νησίδα του Έβρου⁷⁶.

Οι πρόσφυγες διηγήθηκαν στον αρθρογράφο της τουρκικής εφημερίδας ότι μετά την παράνομη διέλευση των συνόρων συνελήφθησαν από την ελληνική αστυνομία και στη συνέχεια μασκοφορεμένοι άνδρες τους ανάγκασαν να γυρίσουν πίσω και κολυμπώντας κατέληξαν σε νησίδα του Έβρου. Ένας εκ των προσφύγων, ο Λίβυος Μουσταφά Μπελκαζέμ ανέφερε ότι οι Έλληνες τους χτύπησαν, τους πήραν τα κινητά και τους άφησαν νηστικούς, οι άλλοι τρεις δεν κατάφεραν να φτάσουν στη νησίδα και «εξαφανίστηκαν»

Σύμφωνα πάντως με πληροφορίες της Υπατης Αρμοστείας, από την αρχή του έτους η αστυνομία έχει παραδώσει στο γραφείο του καθηγητή ιατροδικαστικής Παύλου Παυλίδη 12 πτώματα προσφύγων. Από το 2000 έως το 2017, ο καθηγητής έχει εξετάσει 359 πτώματα που βρέθηκαν στην ελληνική πλευρά του ποταμού, στην προσπάθεια των ανθρώπων να έρθουν στην Ευρώπη για να ξεφύγουν από τον πόλεμο και την ακραία φτώχεια.

Ντόπιοι, μετανάστες, αλλά και δικηγόροι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, κατήγγειλαν στις 28/1/2018 ότι τα τελευταία χρόνια λειτουργεί ένας παρακρατικός μηχανισμός, που απαγάγει, ξυλοκοπεί και επαναπροωθεί ανθρώπους, που έχουν περάσει τα ελληνικά σύνορα, στη γειτονική Τουρκία⁷⁷.

Πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα αστυνομικών και πιθανά στρατιωτικών που δρουν υπό την ανοχή –αν όχι υπό τις εντολές– του κράτους, δίχως να ανησυχούν για τις καταγγελίες που έχουν κατά καιρούς δει το φως της δημοσιότητας, αλλά και για τις μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής και δικηγόρων που διηγούνται πάνω-κάτω την ίδια ιστορία. Το υπουργείο

⁷⁶ <http://www.iefimerida.gr/news/400494/sabah-aytos-einai-o-pragmatikos-logos-syllipsis-ton-ellinon-stratitikon>

⁷⁷ <http://news247.gr/eidiseis/tv-xoris-sunora/tvxs-apokleistiko-to-vrwmiko-mystikostis-oxthes-toy-evroy.5051773.html>

Προστασίας του Πολίτη έχει καταδικάσει στο παρελθόν τέτοιες πρακτικές και οι αρχές έχουν διαψεύσει διάφορες καταγγελίες οργανώσεων. Όμως μετά τα αποκαλυπτικά στοιχεία που φέρνει στο φως το Tnxs.gr θα πρέπει να υπάρξει πλέον μια επίσημη τοποθέτηση - απάντηση, χωρίς υπεκφυγές και ατέρμονες εσωτερικές έρευνες.

Ομάδες μεταναστών περνούν το ποτάμι συνήθως τις βραδινές ώρες και έρχονται σε επαφή αυτοβούλως με τις ελληνικές αρχές προκειμένου να καταγραφούν και να καταθέσουν αιτήσεις για άσυλο. Σε πολλές περιπτώσεις αστυνομικοί και κουκουλοφόροι άνδρες με στολές παραλλαγής, ξυλοκοπούν τους μετανάστες, κλέβουν τα προσωπικά τους αντικείμενα και τους πετούν πίσω στα φουσκωμένα νερά του ποταμού, προκειμένου να βγουν στην απέναντι τουρκική όχθη.

Άλλες πάλι φορές, οι μετανάστες συλλαμβάνονται και μεταφέρονται σε αστυνομικά τμήματα. Από εκεί «φορτώνονται» σε βανάκια και φορτηγά και ενώ έχουν λάβει διαβεβαιώσεις πως μεταφέρονται σε κάποιο χώρο φιλοξενίας, βρίσκονται στα σύνορα όπου σε ομάδες, υπό την απειλή όπλων, περνούν στην απέναντι μεριά. Συχνά μάλιστα λένε πως πριν την παράνομη επαναπροώθησή τους στην Τουρκία, μεταφέρονται και παραμένουν για ώρες, μέχρι να πέσει το σκοτάδι, σε «στρατιωτικές» περιοχές, μακριά από τα αδιάκριτα βλέμματα των κατοίκων και δίχως τη δυνατότητα παρέμβασης δικηγόρου.

Κάτοικοι, πρόσφυγες και μέλη ΜΚΟ έχουν κάνει μέχρι στιγμής δεκάδες δημόσιες επώνυμες καταγγελίες⁷⁸. Δικηγόροι της περιοχής αποκαλύπτουν πως έστειλαν επώνυμα στοιχεία στο Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ., ενώ προκύπτει ότι έχει στηθεί και μια βιομηχανία διώξεων κατά νομικών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Θα περίμενε κανείς στη χειρότερη περίπτωση, το αρμόδιο υπουργείο να βγάλει άμεσα ανακοίνωση στην οποία να αναφέρει πως οι καταγγελίες είναι πολύ σοβαρές και θα διερευνηθούν και σε περίπτωση που ευσταθούν δεν θα υπάρξει καμία ανοχή σε τέτοιες δραστηριότητες. Να καλέσει τους καταγγέλλοντες να παραδώσουν ό,τι στοιχεία έχουν στη δικαιοσύνη. Όμως όχι, δεν είναι ούτε καν αυτή η απάντηση. Ο κ. Τόσκας απλά περιορίζεται στη λακωνική διαβεβαίωση ότι «η χώρα μας δεν προχωρά σε παράνομες επαναπροωθήσεις προσφύγων και μεταναστών» και αγγίζει τα όρια της συγκάλυψης.

Η Κλειώ Παπαντολέων, πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, δηλώνει: «Είναι πραγματικά αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη αρνείται συστηματικά να προβεί έστω και σε τυπική διερεύνηση των σχετικών καταγγελιών. Αυτό συνιστά αλλαγή παραδείγματος: μέχρι σήμερα, έστω για το φαίνεσθαι, σε ανάλογες περιπτώσεις γινόταν μια τυπική ΕΔΕ, η οποία φυσικά δεν κατέληγε πουθενά. Τώρα πλέον, το υπουργείο με δηλώσεις οριακής σοβαρότητας συγκαλύπτει πρακτικές κρατικής βίας και αυθαιρεσίας. Φυσική και πολιτική ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ., αρνούμενη κάθε διερεύνηση, ανοίγει διάπλατα το ενδεχόμενο οι πρακτικές αυτές να συνι-

⁷⁸ <https://rproject.gr/article/na-dialythei-ratsistiko-parakratos-ston-evro>

στούν κατ' ουσία υλοποίηση δικής της πολιτικής εντολής. Και ατιμωρησία και μηδενική διερεύνηση, δηλαδή το απόλυτο αρνητικό άθροισμα».

Ο ομότιμος καθηγητής του ΑΠΘ, ακτιβιστής Γιώργος Τσιάκαλος, έχει να διηγηθεί πολλές ιστορίες για τις παράνομες επαναπροωθήσεις στην περιοχή, που δεν είναι κάτι καινούργιο, αλλά αποτελεί πάγια τακτική του ελληνικού κράτους, το οποίο συχνά χρησιμοποιούσε και κληρωτούς φαντάρους, που σε πολλές περιπτώσεις δεν άντεχαν να παίρνουν μέρος στις παράνομες ενέργειες. Σύμφωνα με τον κ. Τσιάκαλο, η μεγαλύτερη δυνατή δημοσιότητα και η επιμονή των οργανώσεων αλληλεγγύης και του αντιρατσιστικού κινήματος είναι η μόνη δύναμη που μπορεί να σταματήσει τον παρακρατικό μηχανισμό του Έβρου και να ξηλώσει ολόκληρη την απάνθρωπη πολιτική αποτροπής που εφαρμόζει η ελληνική κυβέρνηση για λογαριασμό της ΕΕ-φρούριο.

Ένα ρεπορτάζ από την περιοχή του Έβρου, όπου ολοένα περισσότεροι πρόσφυγες χάνουν τη ζωή τους στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη, φιλοξένησε το Μάρτιο του 2018 το τεύχος του Der Spiegel⁷⁹.

Το περιοδικό εστιάζει στην περίπτωση ενός 47χρονου ιατροδικαστή, του Παύλου Παυλίδη από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Αλεξανδρούπολης, ο οποίος έχει αναλάβει το δύσκολο έργο της αναγνώρισης των πτώματων, που ανασύρονται από τα παγωμένα νερά του ποταμού.

Σε αυτό το φαινομενικά ακίνδυνο ποτάμι, σημειώνει το Spiegel, συνεχίζουν να πεθαίνουν άνθρωποι, ενώ εικόνες είναι σκληρές. Πρόκειται για τη «σκοτεινή πλευρά της συμφωνίας Ε.Ε.-Τουρκίας» και για «εικόνες που θα προτιμούσε να μην βλέπει».

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, από το 2.000 έχουν περισυλλεγεί 362 πτώματα από το ποτάμι και μόλις το ένα τρίτο έχει αναγνωρισθεί. Ο αριθμός των πτωμάτων στην πραγματικότητα πρέπει να είναι πολύ υψηλότερος, γράφει το περιοδικό.

«Τα πτώματα βρίσκονται σε τέτοια κατάσταση που συχνά για να αναγνωρίσουμε το φύλο πρέπει να εξετάσουμε αν υπάρχει μήτρα ή προστάτης», αναφέρει ο Παύλος Παυλίδης. Για τον ιατροδικαστή το πιο σκληρό είναι ότι συχνά δεν μπορεί τα ταυτοποιήσει τα πτώματα ώστε στη συνέχεια να εντοπιστούν από τους συγγενείς τους.

79

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/05/%CE%AD%CE%B2%CF%81%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%AC%CE%BC%CE%B9-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CF%8E%CE%BD/>

«Το βρίσκω εξοργιστικό. Αξίζουν τον σεβασμό μας και μια αξιοπρεπή κηδεία. Κι εμείς οφείλουμε να δώσουμε στους συγγενείς τους τα στοιχεία τους», αναφέρει ο κ. Παυλίδης. Το Spiegel υποστηρίζει ότι ποτέ άλλοτε δεν έχουν αποπειραθεί να περάσουν τα ελληνοτουρκικά σύνορα τόσο πρόσφυγες όσοι τους τελευταίους μήνες.

Αυτό έχει να κάνει με το γεγονός, ότι όσοι αιτούντες άσυλο φτάνουν στα νησιά, πρέπει να μείνουν εκεί επί μακρόν κάτω από άθλιες συνθήκες. Όσοι όμως φτάνουν μέσω Έβρου, φιλοξενούνται στους καταυλισμούς της ενδοχώρας, όπου οι συνθήκες είναι καλύτερες.

Στο γραφείο του Παύλου Παυλίδη, οι φωτογραφίες των πτωμάτων που ανασύρονται από το ποτάμι είναι σοκαριστικές. «Πριν αναλάβει το πόστο, τα πτώματα προσφύγων θάβονταν απευθείας. Τώρα πλέον ο ίδιος κάνει κάθε φορά αυτοψία και προσπαθεί να ταυτοποιήσει το γενετικό υλικό. Αυτές τις πληροφορίες στέλνει στην αστυνομία και τον Ερυθρό Σταυρό. Κάθε πτώμα παίρνει ένα νούμερο. Όλες οι πληροφορίες, φωτογραφίες και προσωπικά αντικείμενα καταγράφονται. Κινητά, γούρια, επιστολές, δαχτυλίδια, ρολόγια, συνήθως λίγα πράγματα αλλά συχνά δίνουν τη μόνη δυνατότητα να αναγνωρισθεί κάποιος», γράφει το Spiegel.

Πρόσφατα έτσι ένας νεαρός Σύρος ήρθε στον Έβρο και αναζήτησε τα ίχνη της μητέρας και του αδερφού του. Βρήκε μόνο το πτώμα της μητέρας του με τη βοήθεια του ιατροδικαστή. «Αυτή είναι για μένα η ανταμοιβή. Να ξέρω ότι μπορεί μερικές φορές να παραδώσω τους νεκρούς στους συγγενείς τους», ανέφερε ο Π. Παυλίδης

3. Απαγχονίστηκε στο κελί του 54χρονος αλλοδαπός που επρόκειτο να απελαθεί

Νεκρός βρέθηκε 54χρονος υπήκοος Αλβανίας, τη νύχτα της 16ης Φεβρουαρίου 2018, μέσα στο κελί στο οποίο κρατείτο στο Αστυνομικό Τμήμα Κισσάμου Χανίων⁸⁰.

Ο 54χρονος είχε κρεμαστεί με ένα κομμάτι κουβέρτα στα κάγκελα του κρατητηρίου, όπου βρισκόταν τις τελευταίες επτά ημέρες, καθώς ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία απέλασης του από τη χώρα.

80

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/02/16/%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B3%CF%87%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BA%CE%B5-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%AF-%CF%84%CE%BF%CF%85-54%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%BB/>

Ο κρατούμενος μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο Χανίων, ωστόσο ήταν ήδη νεκρός.

4. Αυτοπυρπολισμός πρόσφυγα στη Μόρια

Στο Νοσοκομείο Μυτιλήνης μεταφέρθηκε στις 22/3/2018 ένας 26χρονος Σύρος που αυτοπυρπολήθηκε έξω από τις εγκαταστάσεις της υπηρεσίας Ασύλου του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Μόριας⁸¹.

Ο Σύρος διαμαρτυρόμενος για τον πολύμηνο αποκλεισμό του στο νησί περιλούστηκε με εύφλεκτο υλικό και έβαλε φωτιά.

Στο Νοσοκομείο όπου μεταφέρθηκε μετά τις πρώτες βοήθειες που του παρασχέθηκαν διαπιστώθηκαν εγκαύματα σε διάφορα σημεία του σώματος του και εισήχθη προς νοσηλεία.

5. Παράκαμψη της απόφασης του ΣΤΕ αναφορικά με τους Αιτούντες Άσυλο εκ μέρους της κυβέρνησης και επαναφορά της πολιτικής γεωγραφικού περιορισμού ανθρώπους στα νησιά

Στις 25 Απριλίου 2018 το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση ⁸² :

"Η κίνηση της ελληνικής κυβέρνησης να ανατρέψει τη δεσμευτική απόφαση του δικαστηρίου για τον τερματισμό της καταχρηστικής πολιτικής εγκλωβισμού των αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά εγείρει προβληματισμούς αναφορικά με το κράτος δικαίου, ανέφεραν σήμερα 21 οργανώσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων, καθώς και ανθρωπιστικές οργανώσεις.

Αντί να εκτελέσει την απόφαση της 17^{ης} Απριλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, η κυβέρνηση εξέδωσε διοικητική απόφαση που επαναφέρει την πολιτική - γνωστή ως «πολιτική γεωγραφικού περιορισμού». Επίσης, στις 19 Απριλίου εισήγαγε νομοσχέδιο προκειμένου να προλειάνει το έδαφος για την επαναφορά της εν λόγω πολιτικής στο ελληνικό δίκαιο. Οι βουλευτές πρέπει να αντιταχθούν σε αυτές τις αλλαγές και να ασκήσουν πίεση προς την κυβέρνηση ώστε να σεβαστεί την απόφαση.

Η Βουλή ξεκίνησε τη συζήτηση επί του νομοσχεδίου στις 24 Απριλίου. Αλλά η κυβέρνηση έσπευσε να επαναφέρει την πολιτική πριν από τη συζήτηση επί του νομοσχεδίου. Στις 20 Απριλίου ο νέος διευθυντής της υπηρεσίας ασύλου εξέδωσε εκ νέου τη διοικητική εντολή καταγράφοντας τους λόγους για την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού. Μεταξύ των λόγων που δόθηκαν για να δικαιολογηθούν οι περιορισμοί που επιβάλλονται από τη συγκεκριμένη πολιτική αναφέρεται η ανάγκη υλοποίησης της συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας επί

⁸¹<http://www.lesvosnews.net/articles/news-categories/astynomiko-reportaz/aytopyrpolithike-prosfygas-sti-moria>

⁸² <https://www.amnesty.gr/news/press/article/21361/ellada-i-kyvernisi-apsifa-ste-anaforika-me-toys-aitoyntes-asylo>

της μετανάστευσης καθώς και ο ισχυρισμός περί ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος. Αλλά η απόφαση αυτή αντιβαίνει στην απόφαση του ΣτΕ και στις ευθύνες της Ελλάδας δυνάμει της διεθνούς, ενωσιακής και ελληνικής νομοθεσίας, καθώς παρέχει ανεπαρκή αιτιολόγηση για τους περιορισμούς, δήλωσαν οι ομάδες.

Η απόφαση της 17^{ης} Απριλίου του ΣτΕ ανέφερε ότι δεν υπήρχε νομική πρόβλεψη για την πολιτική περιορισμού και ότι δεν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δυνάμει της ενωσιακής και της ελληνικής νομοθεσίας που να δικαιολογούν τον περιορισμό της ελευθερίας κινήσεων των αιτούντων άσυλο. Διέταξε την ακύρωση της διοικητικής απόφασης που επιβάλλει περιορισμούς και επέτρεψε την ελεύθερη μετακίνηση των αιτούντων άσυλο που καταφθάνουν στα νησιά μετά τη δημοσίευση της απόφασης. Στην απόφαση επίσης τονίστηκε ότι η δυσανάλογη κατανομή των αιτούντων άσυλο έχει επιβαρύνει υπερβολικά τα νησιά. Ωστόσο, η απόφαση αφορά μόνο στις νέες αφίξεις.

Το νομοσχέδιο συζητείται επί του παρόντος ενώπιον της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και τις επόμενες εβδομάδες θα συζητηθεί στην Ολομέλεια. Μέσω του νομοσχεδίου επιδιώκεται η παροχή νομικής βάσης για την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού. Πρόκειται να ενσωματώσει στην εγχώρια νομοθεσία την Οδηγία 2013/33 της ΕΕ, που θεσπίζει τα πρότυπα για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο. Ενώ το νομοσχέδιο θα μπορούσε να επιφέρει κάποιες βελτιώσεις στο ελληνικό σύστημα υποδοχής, η οδηγία επιτρέπει τον περιορισμό της μετακίνησης των αιτούντων άσυλο όταν η κυβέρνηση κρίνει ότι απαιτείται η ταχεία επεξεργασία και η αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων ασύλου. Η ελληνική κυβέρνηση προφανώς πιστεύει ότι η νομοθεσία θα της δώσει ισχυρότερο νομικό έρεισμα για τη διατήρηση της πολιτικής περιορισμού.

Η καταχρηστική πολιτική γεωγραφικού περιορισμού θεσπίστηκε τον Μάρτιο του 2016, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της κυβέρνησης, περισσότεροι από 15.400 αιτούντες άσυλο βρίσκονται στα ελληνικά νησιά. Πολλοί ζουν σε συνθήκες συνωστισμού μέσα σε εξαθλιωμένα κέντρα υποδοχής και πολλοί πέρασαν τον χειμώνα σε θερινά αντίσκηνα ή ακόμα και έξω στην ύπαιθρο. Η ελληνική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η πολιτική περιορισμού είναι απαραίτητη ώστε η ίδια να είναι σε θέση να τηρήσει τη δέσμευσή της, δυνάμει της από τον Μάρτιο του 2016 συμφωνίας ΕΕ – Τουρκίας για τη μετανάστευση, στο πλαίσιο της οποίας οι αιτούντες άσυλο πρέπει να επιστρέφονται στην Τουρκία για τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου τους, αν και στο κείμενο της Συμφωνίας δεν γίνεται μνεία σε τέτοιου είδους πολιτική.

Κατόπιν αίτησης του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, μίας μη κυβερνητικής οργάνωσης που παρέχει νομική στήριξη σε αιτούντες άσυλο, το ΣτΕ επιλήφθηκε της υπόθεσης. Μη κυβερνητικές ομάδες ξεκίνησαν την εκστρατεία #OpenTheIslands τον Δεκέμβριο του 2017, ζητώντας από την Ελλάδα και τους εταίρους της ΕΕ να μετακινήσουν αιτούντες άσυλο στην ηπειρωτική Ελλάδα και να βάλουν τέλος στην πολιτική γεωγραφικού περιορισμού.

Επιδιώκοντας να δικαιολογήσουν την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού η ελληνική κυβέρνηση, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι κυβερνήσεις στρέφουν το δάκτυλο στους αυξανόμενους αριθμούς των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο που διασχίζουν το Αιγαίο, με ορισμένους από αυτούς να εγκαταλείπουν την πατρίδα τους λόγω των πιο εντατικών συρράξεων στην Συρία. Ωστόσο, δεν τεκμαίρεται ότι η άρση της πολιτικής γεωγραφικού περιορισμού θα οδηγήσει στην προσέλκυση περισσότερων ατόμων, όπως ισχυρίζονται η Ελλάδα και άλλοι, ειδικά δεδομένων των κλειστών, κατά κύριο λόγο, συνόρων στη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων προς τη Δυτική Ευρώπη.

Είναι σαφές ότι οι ελληνικές αρχές δεν δύνανται να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες και να προστατεύσουν τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, ενώ αυτοί παραμένουν στα νησιά, αναφέρουν οι οργανώσεις. Η πολιτική γεωγραφικού περιορισμού εγκλωβίζει τους ανθρώπους σε συνθήκες υποδεέστερες από τα ελάχιστα πρότυπα της ΕΕ, παρακωλύοντας την πρόσβασή τους στις απαραίτητες υπηρεσίες, και τους στερεί την πρόσβαση σε δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου, λόγω του συνωστισμού στα νησιά και της έλλειψης βασικών υπηρεσιών.

Αντί να επαναφέρει την καταχρηστική πολιτική γεωγραφικού περιορισμού, η ελληνική κυβέρνηση θα όφειλε να σεβαστεί το κράτος δικαίου και να εκτελέσει άμεσα την απόφαση του ΣΤΕ προκειμένου να επιτρέψει τη μετακίνηση των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, δήλωσαν οι ομάδες.

Η κυβέρνηση οφείλει να σπεύσει να επεκτείνει την ασφαλή στέγαση και την πρόσβαση σε υπηρεσίες στην ενδοχώρα και να δημιουργήσει ένα σύστημα γρήγορης μετακίνησης ατόμων σε καταλύματα στην ηπειρωτική Ελλάδα με πρόνοια για τις ανάγκες της σωματικής και της ψυχικής υγείας τους, κατά τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου τους. Η ΕΕ πρέπει να εξετάσει τον επιμερισμό της ευθύνης μεταξύ των κρατών μελών, και την αύξηση των διαθέσιμων ασφαλών και νόμιμων καναλιών εισόδου στην ΕΕ.

Ο γεωγραφικός περιορισμός αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά σε υποβαθμισμένες και άθλιες συνθήκες, που παραβιάζουν τα δικαιώματά τους και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας, δεν μπορεί να δικαιολογείται στον βαθμό του ελέγχου της μετανάστευσης, δήλωσαν οι ομάδες".

6. Εκατοντάδες άτομα εγκατέλειψαν τη Μόρια καθώς οι απαράδεκτες συνθήκες στον καταυλισμό, η αβεβαιότητα και ο συνωστισμός τροφοδότησαν εντάσεις το Μάϊο του 2018

Οι οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο στη Λέσβο ανέφεραν ότι αρκετοί άνθρωποι τραυματίστηκαν και εκατοντάδες πρόσφυγες και μετανάστες εγκατέλειψαν τον υπερπλήρη καταυλισμό της Μόριας στις 26 και

27 Μαΐου 2018⁸³. Οι άνθρωποι αυτοί φοβούνται για την ασφάλειά τους μετά από τα επεισόδια της 25ης Μαΐου.

Στις 25 Μαΐου, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι 7.300 πρόσφυγες, μετανάστες και μετανάστριες διέμεναν στον καταυλισμό της Μόριας στη Λέσβο, ο οποίος έχει χωρητικότητα για περίπου 3.000 άτομα. Τα πρόσφατα επεισόδια αποδεικνύουν για άλλη μια φορά ότι η κατάσταση όχι μόνο δεν είναι βιώσιμη, αλλά είναι και επικίνδυνη.

«Εκατοντάδες άνθρωποι εκτοπίστηκαν από τον καταυλισμό της Μόριας μετά τα επεισόδια της Παρασκευής, συμπεριλαμβανομένων και οικογενειών με μικρά παιδιά. Οι απαράδεκτες συνθήκες στους καταυλισμούς στα νησιά, η αβεβαιότητα και ο συνωπισμός τροφοδοτούν τις εντάσεις», δήλωσε ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης, Διευθυντής της Διεθνούς Αμνηστίας Ελλάδας.

«Οι κάτοικοι του νησιού και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών προσπαθούν να ανταποκριθούν στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης ακατάπαυστα, παρέχοντας καταφύγιο και κάθε άλλη στήριξη σε όσους δεν μπορούν να επιστρέψουν καθώς φοβούνται για την ασφάλειά τους. Αυτοί είναι που προσπαθούν να γεμίσουν το μεγάλο κενό που αφήνει η κυβέρνηση».

«Οι ελληνικές αρχές είναι υπεύθυνες για την ασφάλεια των προσφύγων και των μεταναστών στους καταυλισμούς στα νησιά. Η επιμονή τους, όπως και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, να εγκλωβίζουν αυτούς τους ανθρώπους στα ελληνικά νησιά για να εφαρμόσουν τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας όχι μόνο καταδικάζει τους τελευταίους σε δύσκολες συνθήκες, αλλά και θέτει σε κίνδυνο την ασφάλειά τους. Οι αιτούντες άσυλο δεν θα έπρεπε να αναγκάζονται να παραμείνουν στα νησιά».

7. Καταγγελία για παράνομη παρακράτηση ευάλωτου πρόσφυγα

Για παράνομη και απάνθρωπη κράτηση στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ και Τουρκίας έκανε λόγο στις 4/1/2018 με ανακοίνωσή της η Αλληλεγγύη Λέσβου, γνωστή από τη δράση της στον ανοιχτό χώρο φιλοξενίας και αλληλεγγύης του πρώην ΠΙΚΠΑ⁸⁴.

Η Αλληλεγγύη Λέσβου ζητάει την άμεση απελευθέρωση ενός ιδιαίτερα ευάλωτου πρόσφυγα που κρατείται στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης της Μόριας. Υποστηρίζει ότι η «περίπτωση κράτησής του είναι μια από τις πολλές περιπτώσεις απάνθρωπης και παράνομης κράτησης που συνδέεται με την εφαρμογή της Συμφωνίας Ευρώπης Τουρκίας».

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, ο Κ.Μ. είναι 31 ετών Πακιστανικής καταγωγής και έφτασε στην Ελλάδα το 2016 αφού αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την χώρα του καθώς ήταν θύμα διώξεων για θρησκευτικούς λόγους.

Η κράτησή του είναι καθαρά διοικητική. Η εξέταση του αιτήματος ασύλου του συνεχίζεται μέσω μεταγενέστερου αιτήματος και η προηγούμενη απόρριψη

⁸³ Δελτίο Τύπου Ελληνικού Τμήματος Διεθνούς Αμνηστίας, 29/5/2018

⁸⁴ <http://unfollow.com.gr/web-only/katangelia-gia-paranomi-kai-apanthropi-kratisevalotou-prosfiga-sti-moria/>

του από το γραφείο ασύλου έχει βάσιμους λόγους αμφισβήτησης σύμφωνα με τον νόμο.

Η Αλληλεγγύη Λέσβου υποστηρίζει ότι παρά το γεγονός ότι ήταν διαθέσιμος και συνεργάσιμος προς τις ελληνικές αρχές, παρά τα χρόνια προβλήματα υγείας του, και το γεγονός ότι έχει δηλώσει σταθερή του κατοικία στο νησί όπου οι αρχές μπορούν να τον εντοπίσουν κρατείται πάνω από 15 μέρες σε ένα χώρο κράτησης γνωστό σε ολόκληρη την Ευρώπη για τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Η καταγγελία αναφέρει ότι βρίσκεται κλεισμένος με άλλους 16 κρατούμενους σε ένα θάλαμο για 23 ώρες κάθε μέρα. Ο προαυλισμός επιτρέπεται μισή ώρα το πρωί και μισή ώρα το απόγευμα. Μεγάλος αριθμός από απόπειρες αυτοκτονίας έχει καταγραφεί στο ΠΡΟΚΕΚΑ Μόριας.

«Ο Κ.Μ. βιώνει μια τιμωρητική κράτηση. Κάθε μέρα υποβάλλεται σε συνθήκες διαβίωσης που σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο αποτελούν βασανιστήριο.» Δηλώνει ο δικηγόρος του Κ.Μ.

Τα στάνταρ όσον αφορά τις συνθήκες υγιεινής, θέρμανσης, φαγητού, δυνατότητας επικοινωνίας και αξιοπρεπής αντιμετώπισης είναι πολύ χαμηλά μέσα στο ΠΡΟΚΕΚΑ, ενώ επιδεινώνονται κάθε μέρα και είναι εντελώς ακατάλληλες για ένα άτομο που πάσχει από διαγνωσμένη κατάθλιψη και χρόνιο σοβαρό νόσημα.

Σε πρόσφατες σημειώσεις από την Συντονιστική συνάντηση της Ύπατης αρμοσθείας για τους πρόσφυγες γίνεται αναφορά στην ελλιπή ιατρική φροντίδα στο ΠΡΟΚΕΚΑ. Ενώ ο Κ.Μ ζητάει να δει γιατρό διαρκώς και μόνο 3 φορές του επιτράπηκε η πρόσβαση σε ιατρική φροντίδα και συνήθως με καθυστέρηση πάνω από 48 ώρες.

Οι δικαστικές αρχές έχουν ενημερωθεί για το γεγονός ότι η σωματική και ψυχική κατάσταση του Κ.Μ. χειροτερεύουν λόγω της κράτησης του και παρόλα αυτά αρνήθηκαν 2 φορές να τον απελευθερώσουν μετά από αντιρρήσεις κατά της κράτησης που αποτελεί μια δυνατότητα σύμφωνη με τον νόμο. Η άσκηση του μέτρου της κράτησης σε αυτή την περίπτωση είναι περιττή και επικίνδυνη.

Ούτως ή άλλως όπως υποστηρίζουν οι εκπρόσωποι της Αλληλεγγύης Λέσβου η κράτηση αιτούντων διεθνούς προστασίας θα έπρεπε να αποτελεί ένα εξαιρετικό μέτρο που εφαρμόζεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

«Πρόκειται για ένα ακόμα παράδειγμα όπου οι γραφειοκρατική αντιμετώπιση υπερισχύει κάθε ανθρώπινης αντιμετώπισης προκαλώντας μη αναστρέψιμες βλάβες σε ένα μεγάλο αριθμό ήδη ευάλωτων ανθρώπων» δήλωσε χαρακτηριστικά η Έφη Λατσούδη από την Αλληλεγγύη Λέσβου.

8. Καταγγελία για τους πρόσφυγες στα κρατητήρια του Ηρακλείου

Σε σοβαρές καταγγελίες για τις συνθήκες κράτησης των αλλοδαπών στα κρατητήρια της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηρακλείου προχώρησε στις 12 Μαρτίου 2018 η Πρωτοβουλία Ηρακλείου για τους πρόσφυγες/μετανάστες⁸⁵.

⁸⁵ <http://www.efsyn.gr/arthro/kataggelia-gia-toys-prosfyges-sta-kratitiria-toy-irakleioy>

Όπως καταγγέλλεται, άνθρωποι μένουν επί μήνες κρατούμενοι χωρίς προαυλισμό, σε κελιά χωρίς φως και θέρμανση με ανύπαρκτη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Καταγγέλλουν επίσης την ύπαρξη ανώνυμου κυκλώματος που καθορίζει τη διάρκεια και τις συνθήκες κράτησης ανάλογα με την χώρα προέλευσης των προσφύγων.

Σε σχετική της ανακοίνωση η Πρωτοβουλία Ηρακλείου για τους πρόσφυγες/μετανάστες αναφέρει:

Είναι γνωστό πως «φιλοξενία» στις σύγχρονες δυτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικά στην Ελλάδα, σημαίνει αναξιοπρατείς καταυλισμοί, όπου κόσμος για τρίτο συνεχή χειμώνα παραμένει σε σκηνές, σε παραπήγματα και διαλυμένα κοντέινερ, με ελλείψεις στην παροχή φαγητού, νερού, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας, στην σιγουριά για την παραμονή τους στη χώρα, την μετεγκατάστασή τους στην χώρα επιθυμίας τους ή και στο δικαίωμα στην επανένωση (εκατοντάδες οικογένειες παραμένουν μοιρασμένες σε χώρες της ΕΕ, λόγω δυσκολίας του ελληνικού κυρίως συστήματος ασύλου). Με αυτόν τον τρόπο ουσιαστικά καταργείται η συνθήκη της Γενεύης του 1951 -η οποία δημιουργήθηκε από το αίμα των εκατομμυρίων θυμάτων των παγκοσμίων πολέμων, έτσι ώστε μελλοντικά η αναγνώρισή των εκτοπισμένων ανθρώπων, είτε από τον πόλεμο είτε από την πείνα, να τους προστατεύει ως πρόσφυγες.

Μέσα σε όλα τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί εξαιτίας της ανευθυνότητας και ανοργανωσιάς των κρατών και των υπηρεσιών που ασχολούνται με το προσφυγικό, έρχεται να προστεθεί και η παρανοϊκή συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας, κατά την οποία ο καθένας/καθεμία που θα προσπαθήσει να περάσει σε ευρωπαϊκό έδαφος αυτόματα κρίνεται παράνομος/η και θα πρέπει να κρατηθεί μέχρι να προχωρήσει η διαδικασία ασύλου του/ης (σε απορριπτική απόφαση ο κόσμος απελαύνεται στην ανασφαλή Τουρκία).

Οι συνθήκες κράτησης και ιδιαίτερα εδώ στο Ηράκλειο Κρήτης, μιας περιοχής όπου δεν υπάρχουν hot spots, τελούν υπό επιτακτική ανάγκη διερεύνησης καθώς με άγνωστα κριτήρια και με ασαφή και σκοτεινό τρόπο δεκάδες πρόσφυγες και μετανάστες διατηρούνται μέσα στα κελιά τους έως ότου τους ανακοινωθεί μια απόφαση απελευθέρωσης ή απομάκρυνσης στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Είναι οι περιπτώσεις εκείνων που αψηφούν τα μέτρα περιορισμού τους στα νησιά (μέτρο απαράδεκτο και απεχθές) ή επιχειρούν να φύγουν στο εξωτερικά με ελλιπή έγγραφα χάρις στη γραφειοκρατία και την αναποτελεσματικότητα του ελληνικού κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσεται με την άποψη αυτή στη γνωμοδότησή του (Αρ. απόφασης 234171/50311/2017) η οποία αναφέρει ότι «η απόφαση περί κράτησης της αστυνομίας επιβάλλεται από το νόμο να έπεται όχι να προηγείται των διαδικασιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

Επίσης παρακαλούμε και στο μέλλον να εξαντλείτε τα περιθώρια κατάλληλης μεταχείρισης –με αποφυγή της κράτησης- που σας παρέχει η νομοθεσία δεδομένου, ότι και σύμφωνα με την Οδηγία Επιστροφών, η κράτηση αποτελεί το έσχατο μέτρο που επιβάλλεται όταν δεν μπορούν να επιβληθούν άλλα λιγότερο επαχθή (αρθρ. 22 παρ. 3 και 30 παρ. 1 Ν. 3907/11)».

Με αναγνώριση της ανθρώπινης ζωής ως παράνομης, έχουμε το παράδοξο να έχει αυξηθεί κατακόρυφα ο αριθμός των κρατούμενων αντρών, γυναικών, και σε μερικές περιπτώσεις ανηλίκων (ασυνόδευτων και μη) στα κρατητήρια των διευθύνσεων ασφάλειας και των αστυνομικών τμημάτων. Ανθρώπων που όπως αναφέραμε το έγκλημα τους είναι η έλλειψη «ταυτοποίησης», η έλλειψη εγγράφων και «εκτίμησης» ότι ναι, είναι «ικανοί» να περάσουν και να διαμείνουν στην Ευρώπη του «πολιτισμού».

Τέτοιες δεκάδες περιπτώσεις έχουμε εντοπίσει και ακριβώς δίπλα μας στα κρατητήρια της Αστυνομικής διεύθυνσης Ηρακλείου (ΓΑΔΗ), όπου προϊστάμενοι και διοικητές υπηρεσιών προσπαθούν να κερδίσουν εύσημα για τον σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και στα δικαιώματα. Γνωρίζουμε όμως πολύ καλά, ότι από τα κελιά εκείνα έχουν περάσει ασυνόδευτοι ανήλικοι, που με δυσκολία αναγνωρίστηκε η ευαλωτότητά τους, έχουν περάσει άντρες και γυναίκες διαφόρων εθνοτήτων, όπου έχουν παραμείνει κλεισμένοι/ες από μερικές ημέρες μέχρι και αρκετούς μήνες!

Τα αρμόδια γραφεία αλλοδαπών και ασφάλειας συνεχώς επιδίδουν αποφάσεις που αφορούν την κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι άνθρωποι αυτοί, χωρίς την χρήση αναγνωρισμένων μεταφραστών, χωρίς πρόσβαση σε δικηγόρους και λοιπές υπηρεσίες ασύλου.

Γύρω από την διαδικασία αυτή σιγά σιγά έχει στηθεί ένα ανώνυμο κύκλωμα, που περιλαμβάνει ακόμα και το χρονικό διάστημα κράτησης ανάλογα από την χώρα προέλευσης! Είναι λοιπόν προτιμότερο να είσαι από τη Συρία ή το Αφγανιστάν, αλλά αν έχεις την ΚΑΚΗ τύχη να προέρχεσαι από αφρικανικές χώρες ή από Πακιστάν, Μπαγκλαντές κλπ, τότε και πέφτεις στα «αζήτητα» για μήνες.

Εκτός από τις νομικές δυσκολίες στις οποίες μπλέκονται οι άνθρωποι, υπάρχει και η δυσκολία στην καθημερινή διαβίωση. Κράτηση σε κελιά τέτοιου τύπου, σημαίνει μηδενικός προαυλισμός, έλλειψη ήλιου, έλλειψη νερού, φωτός κατά την διάρκεια της νύχτας και ζεστασιάς. Δυσκολίες στην καθημερινή προσωπική υγιεινή, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ακόμα και σε περιπτώσεις που χρήζουν άμεση χορήγηση θεραπειών ή άμεση επαφή με ψυχολόγο/κοινωνικό λειτουργό.

Μεγάλη ανεπάρκεια παρατηρήθηκε και στην σίτιση όπου η μόνη παροχή είναι ένα μικροποσό για αγορά φαγητού, από συγκεκριμένο μέρος και συγκεκριμένο είδος (όχι άλλο κοτόπουλο, ψάρι ή ρύζι μας ανέφεραν πολλές φορές – όχι άλλο στεγνό κακομαγειρεμένο φαγητό).

Απαιτείται άμεσα να αλλάξει η νομοθεσία αλλά και η αντιμετώπιση των προσφύγων/μεταναστών από τις κρατικές υπηρεσίες. Δεν νοείται να αντιμετωπίζεται η διαφορετική εθνικότητα ως έγκλημα. Δεν νοείται να υποβόσκει ένας συνεχής διαχωρισμός των ανθρώπων σε «καλών» και «κακών» μεταναστών βάσει της χώρας καταγωγής τους. Δεν νοείται η γραφειοκρατία των ελληνικών υπηρεσιών να ταλαιπωρεί για μήνες και χρόνια ανθρώπους που προσπαθούν να γλιτώσουν από την φτώχεια, την αδικία και ότι γεννά τον πόλεμο.

9. Κατάληψη στο κέντρο προσφύγων της Θήβας

Σε κατάληψη του κέντρου φιλοξενίας της Θήβας προχώρησαν στις 30/5/2018 οι πρόσφυγες που ζουν εκεί, διαμαρτυρόμενοι για τις συνθήκες διαβίωσης και για την παρατεινόμενη αβεβαιότητα που προξενεί η μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, ενώ φαίνεται ότι δημιουργήθηκε ένταση ύστερα από αστυνομική επιχείρηση σκούπα μέσα στη δομή με σκοπό τον έλεγχο της παραβατικότητας⁸⁶.

Το αποτέλεσμα ήταν να αναγκαστούν να αποχωρήσουν οι οργανώσεις και οι φορείς που λειτουργούν στο κέντρο, εκτός της οργάνωσης ΑΡΣΙΣ, που έχει την ευθύνη για τους ασυνόδευτους ανήλικους που μένουν στην ειδική ζώνη. Πληροφορίες αναφέρουν ότι οι πρόσφυγες τοποθέτησαν στην είσοδο της δομής κάδους σκουπιδιών και σχημάτισαν ομάδα περιφρούρησης.

Ανακοίνωση της ΑΡΣΙΣ σημειώνει ότι οι πρόσφυγες είχαν ενημερώσει ήδη από την Τρίτη την εβδομαδιαία σύσκεψη του συντονιστικού οργάνου της δομής, στο οποίο μετέχουν μαζί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, σχετικά με τις κακές συνθήκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, ενώ είχαν προειδοποιήσει για κινητοποιήσεις.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Εφ.Συν.», η κατάσταση στο κέντρο, που κάποτε χαρακτηριζόταν πρότυπη δομή φιλοξενίας, έχει επιδεινωθεί αισθητά τουλάχιστον μετά τον Οκτώβριο, όταν αποχώρησε ο στρατός που είχε την ευθύνη της διαχείρισης. Το κέντρο εξακολουθεί να λειτουργεί με την υποστήριξη του ΔΟΜ, που είχε αναλάβει την ανακατασκευή του παλιού εργοστασίου στη βιομηχανική περιοχή της Θήβας.

Οι πρόσφυγες διαμαρτύρονται για τις μεγάλες ελλείψεις στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, καθώς πριν από λίγες εβδομάδες αποχώρησαν οι Γιατροί του Κόσμου προκειμένου να αναλάβει το ΚΕΕΛΠΝΟ, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης. Ωστόσο, πληροφορίες αναφέρουν ότι η παρουσία του ΚΕΕΛΠΝΟ είναι τελείως ανεπαρκής και πως τις ανάγκες των περίπου 750 προσφύγων τις καλύπτει μόνο μια νοσηλεύτρια, η οποία βρίσκεται στο κέντρο λίγες ώρες την εβδομάδα.

⁸⁶ <http://www.efsyn.gr/arthro/ypo-katalipsi-kentro-prosfygon-tis-thivas-symfona-metin-arsis>

Αναφέρονται επίσης ζητήματα αποτελεσματικής φύλαξης και ασφάλειας της δομής όπως και καθαριότητας.

Σύμφωνα με πληροφορίες, το τεταμένο κλίμα κλιμακώθηκε ύστερα από αστυνομική επιχείρηση σκούπα με σκοπό τον έλεγχο της παραβατικότητας. Η ένταση οδήγησε στην αποχώρηση των εργαζομένων του ΔΟΜ και των άλλων οργανώσεων και φορέων.

Η ΑΡΣΙΣ σημειώνει ότι έχει τη διαβεβαίωση των προσφύγων ότι θα περιφρουρήσουν την ασφάλεια των ανηλίκων και του προσωπικού της οργάνωσης. Υπογραμμίζει επίσης ότι αναμένει από το πρωί της Παρασκευής κατευθύνσεις και εγγυήσεις εκ μέρους του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

«Έχουμε θέσει έγκαιρα και εγγράφως το ζήτημα στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθώς γεγονότα από την αρχή του Μαΐου, με την απουσία φύλαξης της δομής και την απόσυρση κλιμακίων των ΜΚΟ είχαν θέσει στα όρια τους, τους 767 τουλάχιστον φιλοξενούμενους. [...] Κάνουμε έκκληση στο πολιτικό προσωπικό της χώρας να αναλάβει δράση και ευθύνη τόσο για την εγγύηση των δικαιωμάτων των ασυνόδευτων ανηλίκων, την ασφάλεια των εργαζομένων μας, όσο και την αξιοπρέπεια και την ασφάλεια των προσφύγων», αναφέρει η οργάνωση, ενώ ευχαριστεί τη διοίκηση του ΑΤ Θήβας για τη συνδρομή του στη διαφύλαξη της ασφάλειας.

Πηγές του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής σημείωναν ότι το υπουργείο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά και αναζητά την καλύτερη δυνατή λύση για την αντιμετώπιση των ζητημάτων.

10. Παραλία μόνο για Έλληνες στη Μυτιλήνη

Παραλία «μόνο για Έλληνες» θέλησε για το καλοκαίρι του 2018 την Πλαζ Τσαμάκια ο Δήμος Λέσβου που έχει την ευθύνη της διαχείρισης της μοναδικής οργανωμένης παραλίας που βρίσκεται μέσα στη πρωτεύουσα του νησιού, τη Μυτιλήνη⁸⁷.

Την 1η Αυγούστου 2018 ήρθε στη δημοσιότητα ένα δεύτερο περιστατικό ρατσιστικής συμπεριφοράς με τους υπεύθυνους εκεί να απαγορεύουν την είσοδο στη πλαζ σε Αφγανό μεταφραστή που ζει και εργάζεται στη Μυτιλήνη. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του τοπικού Τύπου, αφγανικής καταγωγής αλλοδαπός θέλησε να επισκεφθεί την Πλαζ πληρώνοντας το αντίτιμο στο Ταμείο. «Μόλις η ταμίας είδε ότι πρόκειται για σκουρόχρωμο άνδρα του

⁸⁷ www.efsyn.gr/arthro/mia-paralia-mono-gia-ellines-sti-mytilini

ζήτησε να επιδείξει το δελτίο ταυτότητας του, το οποίο φυσικά εκείνος δεν διέθετε, γιατί δεν είναι Έλληνας πολίτης.

Ο αλλοδαπός, ο οποίος τυγχάνει να εργάζεται ως μεταφραστής προσφύγων, της απάντησε στα ελληνικά ρωτώντας την για ποιο λόγο του ζητάει ταυτότητα. Η ταμίας τού είπε ότι αυτές τις εντολές έχει από τον υπεύθυνο. Έπειτα από λίγο, κάνει την εμφάνισή του ο υπεύθυνος και επαναλαμβάνει την ίδια απαίτηση να δώσει δηλαδή την ταυτότητα του «αλλιώς δεν μπαίνει μέσα».

Ο Αφγανός μεταφραστής τού απαντά με την ερώτηση «γιατί αστυνομία είσαι;» και ο κ. υπεύθυνος του ανταπαντά «σιγά μη σου δώσω λογαριασμό» και τότε ο μεταφραστής κάλεσε την αστυνομία.

Ο υπεύθυνος και η ταμίας ισχυρίστηκαν στην αστυνομία ότι τηρούν οδηγίες και κανόνες που τους έχει δώσει ο Δήμος.

Οι άνδρες της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λέσβου από την πλευρά τους αντί να επιβάλουν τη νομιμότητα, αρκέστηκαν να καταγράψουν το συμβάν ως «φραστική διένεξη μεταξύ αλλοδαπού και ημεδαπού» και αποχώρησαν από το σημείο!

Λίγο μετά και αφού ο μεταφραστής -που έπεσε θύμα αυτής της παράνομης ρατσιστικής συμπεριφοράς- είχε φύγει από την πλαζ χωρίς να μπει, ξανακάλεσε την αστυνομία και τους είπε ότι δεν έκαναν τίποτα. Εκείνοι του απάντησαν ότι αν θέλει μπορεί να πάει στο Τμήμα να καταθέσει μήνυση. Αυτό και έκανε.

Το πρωί της επόμενης ημέρας προσήλθε στην Αστυνομική Διεύθυνση Λέσβου και κατέθεσε μήνυση κατά παντός υπευθύνου για διάφορα αδικήματα που σχετίζονται με την παράνομη άρνηση εισόδου των υπευθύνων της Πλαζ. Η δικογραφία που σχηματίστηκε έχει διαβιβαστεί στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Μυτιλήνης για να ακολουθηθεί η ποινική διαδικασία. Ο μηνυτής δήλωσε ότι «οι Έλληνες είστε δίκαιος λαός και γι αυτό σας θαυμάζω. Τώρα περιμένω να δικαιωθώ».

Να σημειωθεί ότι η διαχείριση της πλαζ έχει παραχωρηθεί εδώ και χρόνια από τον ΕΟΤ στον Δήμο Λέσβου και η ευθύνη της διαχείρισης αυτής ανήκει στην Αναπτυξιακή Δημοτική Εταιρία Λέσβου (ΑΔΕΛ ΑΕ). Μέσα στην πλαζ λειτουργεί καφετέρια, την οποία μισθώνει ιδιώτης και λειτουργεί τους μήνες του καλοκαιριού», καταλήγει το δημοσίευμα.

Υπενθυμίζουμε ότι και πέρυσι το ίδιο σκηνικό είχε επαναληφθεί όταν οι αρμόδιοι που ελέγχουν την είσοδο, είχαν αναρτήσει σχετική ταμπέλα με την οποία ανακοίνωναν ότι η είσοδος στην πλαζ θα επιτρέπεται μόνο με την επίδειξη δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου. Έγγραφα δηλαδή τα οποία στερούνται οι 11.500 πρόσφυγες που παραμένουν εγκλωβισμένοι στη νησί.

11. «Υπανάπτукτες» συνθήκες κράτησης αλλοδαπών στη Ρόδο καταγγέλλει η ομάδα Όασις

Το ζήτημα της κράτησης προσφύγων και μεταναστών στα κρατητήρια της αστυνομίας της Ρόδου για αρκετές εβδομάδες, παρόλο που τα κρατητήρια προβλέπονται για κράτηση μόνο λίγων ωρών και παρόλο που δεν πληρούν καμία από τις ελάχιστες προδιαγραφές των χώρων κράτησης, επισήμανε στις 16 Απριλίου 2018 η ομάδα αλληλεγγύης προσφύγων Ρόδου «Όασις», με

αφορμή την επίσκεψη του πρωθυπουργού, υπουργών και βουλευτών στη Ρόδο για το αναπτυξιακό συνέδριο⁸⁸.

Όπως σημειώνει, ανάμεσα στους κρατούμενους βρίσκονται μια έγκυος, τρεις ανήλικοι 6-8 ετών, ένας άνδρας με κάταγμα στον βραχίονα, τρεις με σοβαρή δερματοπάθεια και ένας ασυνόδετος ανήλικος 14 ετών. Οι συνθήκες παρουσιάζουν τις γνωστές σοβαρές ελλείψεις που έχουν επισημανθεί σε πλήθος εκθέσεων για χώρους κράτησης, μεταξύ των οποίων η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης:

«Κράτηση σε υγρά κελιά, με μηδενικό προαυλισμό, έλλειψη ήλιου, έλλειψη πόσιμου νερού, απουσία φωτός κατά την διάρκεια της νύχτας, κρύο το χειμώνα και ζέστη με κουνούπια το καλοκαίρι. Δυσκολίες στην καθημερινή προσωπική υγιεινή, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ακόμα και σε περιπτώσεις που χρήζουν άμεση χορήγηση θεραπειών ή άμεση επαφή με ψυχολόγο/κοινωνικό λειτουργό», σημειώνει η Όασις.

Ολόκληρη η ανακοίνωση έχει ως εξής:

"Στη Ρόδο του Αναπτυξιακού Συνεδρίου δεν έχουν όλοι οι άνθρωποι ίσα δικαιώματα. Στις 16 και 17 Απριλίου 2018 θα πραγματοποιηθεί στο Rhodes Palace Hotel κυβερνητικό συνέδριο στο πλαίσιο αντίστοιχων περιφερειακών πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη. Στο συνέδριο θα παραστούν βουλευτές, υπουργοί και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός.

Ενώ θα μας μιλάνε για την ανάπτυξη, στα Κρατητήρια της Ρόδου κρατούνται εδώ και εβδομάδες δεκάδες πρόσφυγες από τη Συρία, το Κουρδιστάν, το Πακιστάν και από άλλες χώρες. Από το Μάρτιο του 2016, όταν υπογράφηκε η συμφωνία Ε.Ε.-Τουρκίας τα Κρατητήρια της Ρόδου λειτουργούν ως ένα άτυπο hotspot χωρίς τη στοιχειώδη υποδομή. Η διαβίωση των ανθρώπων είναι πολύ δύσκολη: Κράτηση σε υγρά κελιά, με μηδενικό προαυλισμό, έλλειψη ήλιου, έλλειψη πόσιμου νερού, απουσία φωτός κατά την διάρκεια της νύχτας, κρύο το χειμώνα και ζέστη με κουνούπια το καλοκαίρι. Δυσκολίες στην καθημερινή προσωπική υγιεινή, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ακόμα και σε περιπτώσεις που χρήζουν άμεση χορήγηση θεραπειών ή άμεση επαφή με ψυχολόγο/κοινωνικό λειτουργό.

Ανάμεσα στους πολυάριθμους πρόσφυγες βρίσκονται στα κρατητήρια της Ρόδου:

- μια έγκυος γυναίκα
- 3 ανήλικα μικρά παιδιά ηλικίας 6-8 ετών
- 1 άνδρας με κάταγμα στον βραχίονα
- 3 άνδρες με σοβαρή δερματοπάθεια (sarcoptes scabiei)
- 1 ασυνόδετο αγόρι 14 ετών

⁸⁸ <http://www.efsyn.gr/arthro/ypanaptyktes-synthikes-kratisis-sti-rodokataggellei-i-omada-oasis>

Απαιτείται άμεσα η αλλαγή της νομοθεσίας για μια ανθρώπινη αντιμετώπιση των προσφύγων/μεταναστών από τις κρατικές υπηρεσίες. Βλέπουμε να αντιμετωπίζεται η διαφορετική εθνικότητα ως έγκλημα. Γιατί κρατούνται οι πρόσφυγες στα Κρατητήρια;

Με αναγνώριση της ανθρώπινης ζωής ως παράνομης, έχουμε το παράδοξο να έχει αυξηθεί κατακόρυφα ο αριθμός των κρατούμενων αντρών, γυναικών, και σε μερικές περιπτώσεις ανηλίκων (ασυνόδευτων και μη) στα κρατητήρια των διευθύνσεων ασφάλειας και των αστυνομικών τμημάτων. Το έγκλημα αυτών των ανθρώπων είναι η έλλειψη «ταυτοποίησης», η έλλειψη εγγράφων και «εκτίμησης» ότι ναι, είναι «ικανοί» να περάσουν και να διαμείνουν στην Ευρώπη του «πολιτισμού». Και όλα αυτά την ίδια στιγμή που η «πολιτισμένη» Δύση βομβαρδίζει τη Συρία!

Απορρίπτουμε το διαχωρισμό των ανθρώπων σε «καλών» και «κακών» μεταναστών βάσει της χώρας καταγωγής τους. Δε δεχόμαστε τη γραφειοκρατία των ελληνικών υπηρεσιών να ταλαιπωρεί για μήνες και χρόνια ανθρώπους που προσπαθούν να γλιτώσουν από την φτώχεια, την αδικία και ό,τι γεννά ο πόλεμος.

Τα hotspot και η χρήση των κρατητηρίων ως μέρος «φιλοξενίας» πρέπει να εξαλειφθεί, οι άνθρωποι από εμπόλεμες περιοχές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στην κατοικία, την εκπαίδευση, την περίθαλψη και την σίτιση. Τα σύνορα να ανοίξουν, οι οικογένειες να επανενωθούν και να αποποινικοποιηθεί η μετακίνηση.

Ειδικά για τη Ρόδο επειδή εκτιμούμε πως ο χώρος φύλαξης δεν είναι κατάλληλος για τις παραπάνω ευπαθείς ομάδες ώστε να ακολουθήσουν σωστά κάποια στοιχειώδη θεραπεία και να αναρρώσουν σύντομα, ζητάμε την άρση της κράτησής τους και τη μεταφορά τους στο νοσοκομείο ή σε άλλο ασφαλή χώρο μέχρι την πλήρη αποφυλάκισή τους.

Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων Ρόδου – ΟΑΣΙΣ"

12. Έντεκα θάνατοι προσφύγων σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στη Βόρεια Ελλάδα

Στις 13/10/2018 η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.) δήλωσε συγκλονισμένη στην είδηση του θανάτου 11 ανθρώπων, όταν το αυτοκίνητο στο οποίο επέβαιναν συγκρούστηκε με φορτηγό στη Βόρεια Ελλάδα⁸⁹. Μόλις λίγες μέρες πριν, δύο γυναίκες και ένα έφηβο κορίτσι βρέθηκαν νεκρές κοντά στην όχθη του ποταμού Έβρου, στα σύνορα με την Τουρκία.

«Εκφράζουμε τη βαθιά μας θλίψη για αυτά τα φοβερά νέα, σε μια περιοχή όπου χιλιάδες πρόσφυγες έχουν διακινδυνεύσει τη ζωή τους, προσπαθώντας να περάσουν στην Ελλάδα μέσω παράτυπων οδών», δήλωσε ο Philippe

⁸⁹ Δελτίο Τύπου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, 13/10/2018

Leclerc, Αντιπρόσωπος του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

Περισσότεροι από 12.700 πρόσφυγες και μετανάστες έχουν διασχίσει τα βορειοανατολικά ελληνικά σύνορα μέχρι στιγμής το 2018, αριθμός υπερδιπλάσιος σε σχέση με τις αφίξεις που σημειώθηκαν το 2017, σύμφωνα με στοιχεία που έχει συλλέξει η Υ.Α. Τουλάχιστον 40 θάνατοι έχουν καταγραφεί στην περιοχή μέσα στο 2018, με σχεδόν τους μισούς να οφείλονται σε πνιγμό στα ορμητικά νερά του ποταμού Έβρου.

Αυτοί οι φρικτοί θάνατοι συνδέονται με τους ευρύτερους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που βρίσκονται στο έλεος των διακινητών, οι οποίοι εκμεταλλεύονται την ευάλωτη κατάστασή τους.

Η Υ.Α. απηύθυνε ξανά έκκληση για εύρεση εναλλακτικών σε αυτά τα επικίνδυνα περάσματα για τους ανθρώπους που χρήζουν διεθνούς προστασίας, μέσω ασφαλών και νόμιμων οδών για να φτάσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της οικογενειακής επανένωσης και της επανεγκατάστασης.

13. Σοβαρές παραβιάσεις κατά την επιστροφή αιτούντος άσυλο στο πλαίσιο της εφαρμογής της λεγόμενης «Συμφωνίας Διοικητικής Διευθέτησης Ελλάδας-Γερμανίας»

Στις 25/10/2018, με αφορμή την πρώτη υπόθεση επιστροφής Σύρου αιτούντος άσυλο από τη Γερμανία στην Ελλάδα, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ), το ΕΣΠ εξέφρασε την έντονη ανησυχία του για τις παραβιάσεις του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου που συνεπάγεται η λεγόμενη «Συμφωνία Διοικητικής Διευθέτησης Ελλάδας-Γερμανίας επί προσώπων αιτούντων διεθνούς προστασίας», η οποία, μεταξύ άλλων, προβλέπει μια κατά παρέκκλιση διαδικασία για την επιστροφή αιτούντων άσυλο από τη Γερμανία στην Ελλάδα⁹⁰.

Συγκεκριμένα, η υπόθεση αφορά αιτούντα άσυλο, πολίτη Συρίας, ο οποίος μετά τον εντοπισμό του από τις γερμανικές αρχές στις αρχές Σεπτεμβρίου 2018, και παρά το γεγονός ότι ζήτησε άσυλο ενώπιον αυτών, επεστράφη αυθημερόν στην Ελλάδα, όπου και αυτομάτως τέθηκε υπό κράτηση. Μετά από ολιγόημερη παραμονή σε κέντρα κράτησης της Αθήνας, επεστράφη στη Λέρο, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας και προς το σκοπό της επανεισδοχής του στην Τουρκία, και έκτοτε παραμένει κρατούμενος σε συνθήκες που συνιστούν απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση.

Η πρακτική που εφαρμόστηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, στο πλαίσιο της εφαρμογής της λεγόμενης «Συμφωνίας Διοικητικής Διευθέτησης», είχε ως αποτέλεσμα σοβαρές παραβιάσεις του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού δικαίου, καθώς:

⁹⁰ Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 25/10/2018

α) ουδέποτε καταγράφηκε η αίτηση ασύλου του στη Γερμανία,
β) στερήθηκε του δικαιώματός του να προσφύγει κατά της επιστροφής του στην Ελλάδα,
γ) παρακάμφθηκε η διαδικασία που προβλέπει ο Κανονισμός Δουβλίνο III, η οποία είναι η μόνη νόμιμη διαδικασία μεταφοράς αιτούντα άσυλο από το ένα κράτος-μέλος σε άλλο. Με τον τρόπο αυτό, παρακάμφθηκαν και οι όποιες εγγυήσεις προβλέπει ο Κανονισμός Δουβλίνο III, ιδίως σε ό,τι αφορά την υποχρέωση των αρχών υποδοχής να εξασφαλίζουν στον αιτούντα που επιστρέφεται συνθήκες υποδοχής (στέγαση), ενώ η αίτησή του κατά την επιστροφή του

στην Ελλάδα αντιμετωπίστηκε ως μεταγενέστερη, στερώντας του, έτσι, βασικά δικαιώματα ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος ασύλου. Οι παραπάνω παραβιάσεις που έλαβαν χώρα εξαιτίας της εφαρμογής της λεγόμενης «Συμφωνίας Διοικητικής Διευθέτησης», είχαν ως αποτέλεσμα ο αιτών, κατά την επιστροφή του στην Ελλάδα, να τεθεί υπό κράτηση σε συνθήκες που συνιστούν απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, αντιμετωπίζοντας παράλληλα κίνδυνο επαναπροώθησής του στην Τουρκία.

Το ΕΣΠ τονίζει ότι οι συμφωνίες μεταξύ κρατών που επιχειρούν την παράκαμψη των επιταγών του Διεθνούς Δικαίου έχουν σοβαρές νομικές και πολιτικές συνέπειες. Όπως έχει ήδη κριθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), τα κράτη δεν απαλλάσσονται από την ευθύνη τήρησης του Διεθνούς και Ενωσιακού Δικαίου λόγω της ύπαρξης τέτοιων συμφωνιών και συνεπώς η εφαρμογή της λεγόμενης «Συμφωνίας Διοικητικής Διευθέτησης» δεν διαφεύγει από τον έλεγχο αυτό.

Σε κάθε περίπτωση, το ΕΣΠ υπογραμμίζει ότι η ευθύνη προστασίας των προσφύγων πρέπει να κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ και να μην επιμερίζεται αποκλειστικά στις χώρες που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα, όπως η Ελλάδα. Σε αντίθετη περίπτωση, τα εθνικά συστήματα ασύλου και υποδοχής δεν ανταπεξέρχονται στις ανάγκες των αιτούντων διεθνή προστασία με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα, γεγονός που αποβαίνει εις βάρος όχι μόνο των προσφύγων, αλλά και του ίδιου του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου.

Γ) Καλές Πρακτικές

1. Άμφισσα: Η πρώτη μετεγκατάσταση καταυλισμού Ρομά σε οργανωμένο οικισμό

Με στόχο την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση και την ενδυνάμωση των Ρομά όλης της χώρας, η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Θεανώ Φωτίου, μέσω της Ειδικής Γραμματείας για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, έδωσε στη δημοσιότητα στις

24/4/2018 δυο βασικές παρεμβάσεις που αφορούν στη στεγαστική υποστήριξη και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά⁹¹.

Οι παρεμβάσεις απορρέουν από το Νόμο 4483/17 και εξειδικεύονται με την εφαρμοστική Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 412, τεύχος Β, Αριθμ. οικ. ΡΟ 64) που υπεγράφη στις 12/2/2018. Ρυθμίζουν την μεταβατική μετεγκατάσταση Ρομά που διαβιούν σε πρόχειρα ή παράτυπα καταλύματα εντός κατάλληλα οργανωμένων χώρων, με την ταυτόχρονη παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών, στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης για την κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα, οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούν:

Στην κατεύθυνση της διασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών στέγασης και της κοινωνικής ένταξης του συνόλου των ωφελουμένων, η προσωρινή μετεγκατάσταση σε κατάλληλα οργανωμένους χώρους αποτελεί παρέμβαση μεταβατικού χαρακτήρα. Οι Ρομά βγαίνουν από τα πρόχειρα παραπήγματα και ζουν σε οργανωμένα οικιστικά πλαίσια που συνδέονται με τις λειτουργίες της πόλης.

Α. Δήμοι, Ν.Π.Δ.Δ., δημόσιο και ιδιώτες παραχωρούν την έκταση.

Β. Η Ειδική Γραμματεία εκπονεί το σχεδιασμό του οικισμού με την υποστήριξη τεχνικής ομάδας που απαρτίζεται από αρχιτέκτονες και μηχανικούς σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους Δήμους.

Γ. Ο Δήμος με βάση το σχεδιασμό υλοποιεί μελέτες υποδομών κοινής ωφέλειας, μεριμνά για την εγκατάσταση οικίσκων και τη σύνδεσή τους με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας, οργανώνει και εποπτεύει τη λειτουργία των χώρων μετεγκατάστασης.

Δ. Ο Δήμος και η Ειδική Γραμματεία οργανώνουν τις προδιαγραφές για το διαγωνισμό προμήθειας των οικίσκων.

Ε. Στο πλαίσιο των χώρων αυτών οι Δήμοι παρέχουν υπηρεσίες στεγαστικής υποστήριξης, υπηρεσίες για την οργάνωση και διαχείριση του χώρου καθώς και υποστηρικτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της ολιστικής παρέμβασης για την κοινωνική ένταξη.

ΣΤ. Ένα από τα καινοτόμα στοιχεία του προγράμματος αποτελεί η οργάνωση των οικισμών βάσει Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας. Περιλαμβάνει όλα τα οργανωτικά και λειτουργικά θέματα και περιγράφει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ωφελουμένων. Από την πλευρά τους, οι ωφελούμενοι υπογράφουν ιδιωτικό συμφωνητικό ένταξης στο πρόγραμμα, αποδέχονται το σύνολο των όρων του Εσωτερικού Κανονισμού, εξοφλούν τους εκδιδόμενους λογαριασμούς παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και καταβάλλουν τα επιβαλλόμενα τέλη ανταποδοτικού χαρακτήρα προς τον οικείο δήμο,

⁹¹ <https://government.gov.gr/amfissa-proti-metegkatastasi-katavlistrou-roma-se-organomeno-ikismo/>

συνεργάζονται με τα αρμόδια όργανα του Δήμου για τον έλεγχο της κατάστασης των οικίσκων κλπ.

Το αμέσως προσεχές διάστημα προωθείται η δημιουργία Οργανωμένου Χώρου Προσωρινής Μετεγκατάστασης στη θέση Κάμιнос του Δήμου Δελφών για την εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών στέγασης και διαβίωσης σε 45 οικογένειες με πληθυσμό 250 περίπου ατόμων. Στην εν λόγω έκταση θα διαμορφωθούν οι απαραίτητες υποδομές για την εγκατάσταση 45 οικιών και Πολύκεντρου για τη στέγαση των κοινωνικών υπηρεσιών και κοινόχρηστων χώρων. Στον οργανωμένο χώρο θα λειτουργήσει Παράρτημα Ρομά του Κέντρου Κοινότητας του Δήμου για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της ολιστικής παρέμβασης και βάσει εξατομικευμένης προσέγγισης με στόχο την σταδιακή αλλά πλήρη ένταξη του πληθυσμού.

Το μοντέλο οργάνωσης του οικισμού συγκροτείται σε οικιστικές ενότητες, «γειτονιές», με δημόσιο χώρο, πλατεία και εσωτερικό πάρκο. Η χωροθέτηση, ο αρχιτεκτονικός- βιοκλιματικός σχεδιασμός και η τυπολογία των οικιών λαμβάνουν υπ' όψη τις αρχές του αστικού σχεδιασμού της πόλης, τα τοπικά δεδομένα και τις φυσικές ιδιαιτερότητες του οικοπέδου.

Το ΦΕΚ για την Άμφισσα είναι πιλοτικό καθώς εμπεριέχει όλα τα απαιτούμενα για τις χωρικές μετεγκαταστάσεις που ακολουθούν.

Για τις περιπτώσεις που η προσωρινή μετεγκατάσταση δεν είναι άμεσα εφικτή, λόγω έλλειψης διαθέσιμου και κατάλληλου χώρου, στο πλαίσιο της βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης των Ρομά, προωθείται η εγκατάσταση προσωρινών ή κινητών μονάδων υγιεινής και ατομικής καθαριότητας, οικίσκων πολλαπλών χρήσεων κλπ.

Ανάλογα με τις συνθήκες διαβίωσης της εκάστοτε περιοχής, θα πραγματοποιούνται και ενέργειες περιβαλλοντικής υγιεινής (π.χ. απεντομώσεις, μυοκτονίες, χαλικοστρώσεις). Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης, θα προσφέρονται από τον φορέα υλοποίησης συνοδευτικές υπηρεσίες με στόχο την κοινωνική ένταξη στις περιοχές παρέμβασης από παράλληλες κοινωνικές δομές, όπως τα Παραρτήματα Ρομά.

Για τις περιπτώσεις που προβλέπονται και οικίσκοι πολλαπλών χρήσεων, το συγκρότημα αυτών των δομών μαζί με το Παράρτημα Ρομά αποτελούν ένα «Πολύκεντρο» όπου μεταξύ άλλων θα λαμβάνουν χώρα η μαθησιακή υποστήριξη, πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες για την ενδυνάμωση γυναικών κ.α.

Η παρέμβαση για τη Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης αφορά εγκαταστάσεις ατομικής και περιβαλλοντικής υγιεινής και σύσταση και λειτουργία Ομάδων Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης.

Αναλυτικότερα:

- Οι εγκαταστάσεις ατομικής και περιβαλλοντικής υγιεινής περιλαμβάνουν α) υγειονομικά containers, τα οποία ανάλογα με το μέγεθος του οικισμού και των αναγκών του πληθυσμού μπορεί να διαθέτουν τουαλέτες, νιπτήρες και ντουζιέρες και βοηθητικούς χώρους και β) μονάδες πλυντηρίων-στεγνωτηρίων ή κατασκευή δεξαμενών πλύσης ιματισμού με στέγαστρο.
- Οι Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης έχουν σκοπό τη λειτουργία των δομών ατομικής και περιβαλλοντικής υγιεινής, τη στήριξη του πληθυσμού παρέμβασης και την παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών.

Προϋπόθεση της Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης αποτελεί η προηγούμενη πραγματοποίηση «Έκθεσης Υγειονομικής Αναγνώρισης και Ελέγχου» από τις αρμόδιες υπηρεσίες Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγείας των Περιφερειών, ώστε να αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση των καταυλισμών αναφορικά με υγειονομικά προβλήματα και ελλείψεις βασικών υποδομών. Βάσει των πορισμάτων της έκθεσης, θα συστήνονται τα επείγοντα μέτρα που οφείλουν να ληφθούν μέσω της συγκεκριμένης παρέμβασης για την υγειονομική προστασία των πολιτών και την παροχή βασικών αγαθών (υδροδότηση, ηλεκτροδότηση, συνθήκες υγιεινής, κ.λ.π).

Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά προετοιμάζει την ενεργοποίηση παρεμβάσεων σε 20 ακόμη Δήμους της χώρας έχοντας ήδη εξειδικεύσει, σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους Δήμους, παρεμβάσεις για μετεγκαταστάσεις, αναβάθμιση υποδομών, αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικίσκους και δημιουργία Πολυκέντρων. Το ποσό των παρεμβάσεων ανέρχεται περίπου στα 30 εκατομμύρια ευρώ. Επιπροσθέτως μέσω οριζόντιων παρεμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) οι Περιφέρειες θα προβούν το προσεχές διάστημα σε δράσεις απασχόλησης, επιδότησης ενοικίου κ.α., ενδεικτικού κόστους 53 εκατ. ευρώ.

2. Ομάδα τρεξίματος για πρόσφυγες στην Ελλάδα

Τον Απρίλιο του 2017 έγιναν προσπάθειες βελτίωσης ως προς την ποιότητα της διαμονής των προσφύγων που βρίσκονται στα Γιάννενα. Συγκεκριμένα, οι 350 και πλέον πρόσφυγες που βρίσκονται στο κέντρο φιλοξενίας Κατσικάς στα Ιωάννινα προέρχονται από πολλές γωνιές του κόσμου⁹². Έχοντας ταξιδέψει χιλιάδες χιλιόμετρα για να ξεφύγουν από τα ασταθή και επικίνδυνα περιβάλλοντα των τόπων που γεννήθηκαν, κατέληξαν εγκλωβισμένοι σε κέντρα προσφύγων. Έχοντας το δικαίωμα του ασύλου αλλά κανένα άλλο δικαίωμα σαν πολίτες, βρίσκονται τον περισσότερο καιρό εγκλωβισμένοι στα μεταλλικά κοντέινερ των 25-30 τετραγωνικών, λιμνάζοντας σε μια καθημερινότητα που δεν έχει κανένα ερέθισμα και ενδιαφέρον, αποκομμένοι από την όποια κοινωνική διεπαφή.

⁹² <https://gorun.gr/?p=93984>

Τα προγράμματα απασχόλησης ελάχιστα, τα οποία πάντα «τρέχουν» ανάλογα με τον αριθμό των εθελοντών που βρίσκονται στο κέντρο κάθε περίοδο. Κάποιοι λοιπόν από αυτούς τους εθελοντές προερχόμενοι από την Β. Ευρώπη σκέφτηκαν να δώσουν ένα νόημα και ένα στόχο στην μονότονη καθημερινότητα των μεταναστών. Τα υψηλά ποσοστά κατάθλιψης σε συνδυασμό με την απραξία, αποτελούν ένα θανατηφόρο αδρανές μείγμα...

Η ιδέα λοιπόν δημιουργίας ενός γκρούπ τρεξίματος έπεσε στο τραπέζι και ξεκίνησε στην αρχή με 2 άτομα συμμετέχοντες.

Τα 2 άτομα γίνανε 13 με κάποιους από τους συμμετέχοντες να έχουν αθλητικό υπόβαθρο από ποδόσφαιρο μέχρι Thai boxing. Οι περιορισμοί που δημιουργούν τα κράτη και οι γλωσσικές διαφορές κάμφθηκαν αποδεικνύοντας εμφατικά πως ο αθλητισμός υπάρχει για να ενώνει τα πέρατα του κόσμου.

Στην πορεία η δρομική Βαβέλ απέκτησε και αγώνα στόχο και με την χορηγία γνωστής αθλητικής εταιρίας κατάφερε να συμμετάσχει στον Ημιμαραθώνιο Ολυμπίας τον Απρίλη. Μάλιστα ένας εκ των αθλητών της ομάδας, Παλαιστίνιος πρώην ποδοσφαιριστής τερμάτισε 18ος στο σύνολο με χρόνο 1:38:09. Επόμενος αγώνας στόχος ένα 10ρι στα Ιωάννινα τον ερχόμενο Μάη.

Γίνεται προσπάθεια να ενταχθούν στο γκρούπ και γυναίκες ώστε να αποτελέσει μια μικτή ομάδα που θα ευαισθητοποιήσει και ενημερώσει τον κόσμο για την προσφυγική κρίση και τους ανθρώπους-θύματα αυτής.

Το μόνο που θέλουν είναι να αποτελούν κομμάτι αυτού του κόσμου, κάτι που στην παρούσα φάση το στερούνται.

3. Θεσμός Επιτροπείας για ασυνόδευτα προσφυγόπουλα

Πλέγμα προστασίας των πλέον ευάλωτων προσφυγικών ομάδων, των ασυνόδευτων ανηλίκων που φτάνουν στη χώρα μας μέσα από πολέμους και καταστροφές, επιχείρησαν νομοθετικές ρυθμίσεις που θεσμοθετήθηκαν τον Ιούλιο του 2018 από το υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης⁹³.

Η βασική έννοια είναι αυτή της Επιτροπείας. Σε πρώτη φάση, ο κατά τόπους αρμόδιος εισαγγελέας ανηλίκων ή ο αρμόδιος εισαγγελέας Πρωτοδικών ενεργούν ως προσωρινοί επίτροποι και μεριμνούν για την άμεση ανάθεση της νομικής εκπροσώπησης του ασυνόδευτου ανηλίκου σε επίτροπο, που αναζητείται κυρίως από το περιβάλλον του ανηλίκου.

Σε περίπτωση που αυτό δεν καταστεί δυνατό, τότε ένας επαγγελματίας επί πληρωμή επίτροπος -που τον υποδεικνύει το ΕΚΚΑ (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης)- αναλαμβάνει το ανήλικο. Μάλιστα βάσει της

⁹³ <https://www.efsyn.gr/arthro/thesmos-epitropeias-gia-asynodeyta-prosfygoypoula>

έκθεσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η συνολική δαπάνη επιτρόπων ορίζεται στα 2,8 εκατομμύρια ευρώ.

Μεταξύ των βασικών αρμοδιοτήτων των επαγγελματιών επιτρόπων είναι να μεριμνούν για την κάλυψη των καθημερινών βασικών αναγκών επιβίωσης των ανηλίκων, να τους εκπροσωπούν και να τους συνδράμουν σε όλες τις δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες, όπως η χορήγηση ασύλου, η οικογενειακή επανένωση και η χορήγηση άδειας παραμονής.

Επίσης οφείλουν να φροντίζουν για την ψυχολογική υποστήριξη και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του ανηλίκου, να μεριμνούν για την εκπαίδευση και τη μόρφωσή του μέσω της εγγραφής του στην τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση καθώς και να προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάθεση της φροντίδας του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι θεσμοθετείται για πρώτη φορά στη χώρα μας η δυνατότητα διαβίωσης ανηλίκων, εφόσον αυτοί έχουν κριθεί ικανοί, σε μονάδες ημιαυτόνομης διαβίωσης σε κατάλληλα κέντρα φιλοξενίας, προστατευόμενα διαμερίσματα και ξενοδοχεία αλλά και σε ανάδοχες οικογένειες.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του θεσμού της Επιτροπείας, το σχέδιο νόμου προβλέπει μια σειρά οργάνων εποπτείας και καταγραφής. Πρώτα απ' όλα ορίζεται η τήρηση Μητρώου Ασυνόδευτων Ανηλίκων που αναλαμβάνει το ΕΚΚΑ.

Στο εν λόγω Μητρώο θα καταχωρίζονται τα στοιχεία όλων των ασυνόδευτων ανηλίκων προκειμένου η πολιτεία να έχει σαφή εικόνα και γνώση του αριθμού, της χώρας προέλευσης και των στοιχείων ταυτότητας των ασυνόδευτων ανηλίκων που βρίσκονται στη χώρα ανά πάσα στιγμή.

Παράλληλα, προβλέπεται η τήρηση Μητρώου Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων αλλά και η σύσταση Εποπτικού Συμβουλίου Ασυνόδευτων Ανηλίκων.

Πρόκειται για ένα ευέλικτο συμβούλιο αποτελούμενο από τρία μέλη που θα ορίζονται με απόφαση του υπουργείου Εργασίας και το οποίο θα ελέγχει την έκβαση των επιτροπειών.

Την εποπτεία όλων έχει η Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του ΕΚΚΑ, η οποία αναλαμβάνει μεταξύ άλλων την τήρηση των Μητρώων, την υλοποίηση της διαδικασίας επιλογής των επαγγελματιών επιτρόπων, τη διαχείριση των αιτημάτων στέγασης των ασυνόδευτων ανηλίκων αλλά και τη διαρκή επιμόρφωση και κατάρτιση των επιτρόπων και την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου τους.

4. Γενικότερες προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης για κοινωνική ένταξη των Ρομά, μέσω στέγασης και επιδοματικής πολιτικής

Η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Θεανώ Φωτίου, απηύθυνε στις 22/5/2018 χαιρετισμό κατά την έναρξη των εργασιών της 15ης συνάντησης Ολομέλειας της Ad Hoc Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για θέματα Ρομά και Ταξιδευτών (Ad Hoc Committee of Experts on Roma and Travelers Issues, CAHROM) του Συμβουλίου της Ευρώπης, που διεξήχθη στην Αθήνα από τις 22 έως τις 25 Μαΐου⁹⁴. Ακολουθούν βασικά σημεία της ομιλίας:

"Καλωσορίζω όλα τα κράτη- μέλη της CAHROM με τα οποία τις επόμενες ημέρες θα ανταλλάξουμε απόψεις και καλές πρακτικές σχετικά με τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης των Ρομά. Θα ενημερώσουμε για τους νεοτερισμούς που εφαρμόζουμε στην πολιτική ένταξης των πληθυσμών Ρομά, από το 2015", δήλωσε η Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Θεανώ Φωτίου, κατά την έναρξη των εργασιών της 15ης συνάντησης Ολομέλειας της Ad Hoc Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για θέματα Ρομά και Ταξιδευτών (Ad Hoc Committee of Experts on Roma and Travelers Issues, CAHROM) του Συμβουλίου της Ευρώπης, που διεξήχθη στην Αθήνα από τις 22 έως τις 25 Μαΐου.

Όπως σημειώνει η ίδια "Το 2015 καταθέσαμε την εθνική στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά. Χρειάστηκε όμως ένα ειδικό σώμα συντονισμού, και αυτό είναι η Ειδική Γραμματεία Ρομά, που συντονίζει όλα τα συναρμόδια Υπουργεία και υπηρεσίες. Έπειτα από έναν χρόνο λειτουργίας της Ειδικής Γραμματείας, τα συμπεράσματα είναι πολύ ενθαρρυντικά, όπως βεβαιώνουν και οι ίδιοι οι εκπρόσωποι των Ρομά που σήμερα βρίσκονται μαζί μας. Κάθε χρόνο η Ειδική Γραμματεία αποστέλλει στη Βουλή έκθεση πεπραγμένων, ώστε οι βουλευτές και τα κόμματα να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της πολιτικής για τους Ρομά.

Οι πληθυσμοί των Ρομά έχουν ενταχθεί σε ποσοστό 95% στο Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης – που αφορά βέβαια όλους τους νόμιμους κατοίκους

⁹⁴ <http://www.capital.gr/epikairota/3293938/th-fotiou-oi-plithusmoi-ton-roma-exoun-entaxthi-kata-95-sto-koinoniko-eisodima-allilegguis>

της Ελλάδας. Για πρώτη φορά έχουν έτσι ένα πάγιο εισόδημα για τις βασικές τους δαπάνες και απολαμβάνουν και τις υπηρεσίες που συνδέονται με το ΚΕΑ, τρόφιμα, ηλεκτρικό ρεύμα και νερό σε ορισμένους δήμους, θέσεις σε βρεφονηπιακούς σταθμούς. Η παροχή του ΚΕΑ δίνεται με την υποχρέωση να στέλνουν οι δικαιούχοι τα παιδιά στο σχολείο αλλά και να πηγαίνουν και οι ίδιοι σε σχολείο δεύτερης ευκαιρίας. Επίσης, σε όλες τις περιοχές που υπάρχουν καταυλισμοί Ρομά εφαρμόζουμε το πρόγραμμα παροχής δωρεάν ζεστών σχολικών γευμάτων για όλα τα παιδιά και όχι μόνο για τα παιδιά Ρομά. Είδαμε ότι είχε εξαιρετικά αποτελέσματα στη μείωση της σχολικής διαρροής και ότι τα παιδιά ξαναγυρίζουν στα σχολεία. Ακόμα, το σύνολο σχεδόν των Ελλήνων Ρομά έχει δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Για εμάς έχει μεγάλη σημασία ότι το 10% των άνεργων δικαιούχων του ΚΕΑ θα μπει στην εργασία. Δεν θέλουμε οι δικαιούχοι του ΚΕΑ, που είναι 650 χιλιάδες άτομα, να είναι εκτός εργασίας και να δημιουργηθεί έτσι μια παγίδα φτώχειας γι' αυτούς.

Στα 240 Κέντρα Κοινότητας, όπου με βάση μια ηλεκτρονική πλατφόρμα ο κάθε Έλληνας μαθαίνει τα δικαιώματά του, τα επιδόματα που δικαιούται, τις υπηρεσίες πρόνοιας που διατίθενται, τα προγράμματα στα οποία μπορεί να ενταχθεί, λειτουργούν ειδικά Κέντρα Ρομά, όπου οι Ρομά συμπολίτες μας εκθέτουν τα ιδιαίτερα προβλήματά τους και παίρνουν απαντήσεις.

Εξαιρετικά αποτελέσματα είχαμε στις κοινές κατασκηνώσεις παιδιών Ρομά και μη Ρομά, όπου τα παιδιά ζουν και διασκεδάζουν μαζί στις διακοπές τους.

Ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματά μας ήταν ότι καταγράψαμε για πρώτη φορά 375 οικισμούς- καταυλισμούς Ρομά σε όλη τη χώρα. Η καταγραφή αφορούσε τη χωρική συγκρότηση, τις υγειονομικές συνθήκες, τις σχολικές μονάδες.

Ειδικά για τους 70 καταυλισμούς όπου οι άνθρωποι ζουν σε εξαθλίωση, προχωράμε σε μετεγκαταστάσεις με τη συνεργασία των δήμων και των εμπλεκόμενων υπουργείων. Δηλαδή σε εκτάσεις που μας παραχωρούν οι δήμοι εγκαθιστούμε δικές μας κατοικίες για την προσωρινή μετεγκατάσταση των Ρομά, μέχρι να μπορέσουν να ενταχθούν στην κοινότητα και να διαμένουν πλέον με επιδότηση ενοικίου. Ειδικά για τα παιδιά, εγκαθιστούμε τα "Πολύκεντρα" κοντά στα σχολεία. Είναι λυόμενες κατασκευές με

εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, ώστε τα παιδιά να προετοιμάζονται κατάλληλα για το σχολείο, αλλά και χώροι στους οποίους οι γυναίκες Ρομά επιμορφώνονται και ενημερώνονται για τα κοινωνικά τους δικαιώματα.

Τα 11 άτομα της Ειδικής Γραμματείας Ρομά δουλεύουν με πολύ μεράκι και γνώση και πιστεύω ότι πολύ γρήγορα οι Έλληνες Ρομά θα βρουν τη θέση που τους αρμόζει στην ελληνική κοινωνία και εργασία. Γιατί αυτό είναι που μας ενδιαφέρει πρωτίστως: εκπαίδευση και εργασία για όλους, χωρίς αποκλεισμούς".

5. Χορήγηση ασύλου στον Turgut Kaya με την οποία αποτράπηκε η έκδοσή του στην Τουρκία

Στις 27 Ιουλίου 2018 οι οργανώσεις «Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες»(ΕΣΠ) και “Refugee Support Aegean”(«Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο»)-RSA, που παρέχουν νομική συνδρομή στον Turgut Kaya, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την χορήγηση ασύλου στον Τούρκο πολιτικό αντιφρονούντα, δημοσιογράφο και ιστορικό, που έχει υποστεί πολιτική δίωξη στην Τουρκία καθώς και βασανιστήρια και απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση από τις τουρκικές αρχές, για τις πολιτικές του πεποιθήσεις και τη φιλοκουρδική δράση του⁹⁵.

Ο Kaya ξεκίνησε απεργία πείνας την 31^η Μαΐου 2018, μία ημέρα μετά την απόφαση του Αρείου Πάγου που γνωμοδότησε υπέρ της έκδοσής του στην Τουρκία, με αίτημα προς τον αρμόδιο Υπουργό Δικαιοσύνης να αποφασίσει κατά της έκδοσής του και να αφεθεί ελεύθερος. Μετά από 54 ημέρες απεργίας πείνας, ανέστειλε την απεργία μέχρι την απόφαση του Υπουργού περί μη έκδοσής του και απελευθέρωσής του.

Οι δικηγόροι του ΕΣΠ και του RSA, που εκπροσώπησαν τον Kaya ενώπιον του Αρείου Πάγου αλλά και κατά τη διαδικασία ασύλου, θα ήθελαν να επισημάνουν τα εξής:

- του χορηγήθηκε προσφυγικό καθεστώς λόγω του βάσιμου φόβου δίωξης στη χώρα καταγωγής του, εξαιτίας των πολιτικών του πεποιθήσεων, παρά την αντίθετη απόφαση του Αρείου Πάγου
- η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου, που του χορηγεί προσφυγικό καθεστώς, είναι ανέκκλητη, έχει δε εκδοθεί από τις 18 Ιουλίου 2018, εντούτοις, ο Kaya εξακολουθεί να κρατείται, αφού ο αρμόδιος Υπουργός δεν έχει υπογράψει ακόμα την απόφαση περί μη έκδοσης και απελευθέρωσής του.

⁹⁵ Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 27/7/2018

6. Ελληνική υπηκοότητα σε τρεις μετανάστες για την αυτοθυσία τους στην πυρκαγιά στο Μάτι

Στις 4/9/2018 έγραψε ο πρωθυπουργός στο Twitter μετά την συνάντηση που είχε με τον Σύλλογο των ψαράδων της περιοχής το εξής : "Οι ψαράδες της Νέας Μάκρης, ντόπιοι και μετανάστες, έδωσαν ηρωική μάχη κατά τη διάρκεια της τραγωδίας, σώζοντας ζωές. Η πολιτεία αναγνωρίζει την αυτοθυσία τους. Τους ευχαριστούμε"⁹⁶.

Σε βίντεο που συνοδεύει την ανάρτηση του πρωθυπουργού, ο Αλ Τσίπρας εμφανίζεται να ευχαριστεί τους ψαράδες, μιλά για την αυτοθυσία τους και τονίζει ότι αυτό η Πολιτεία θα τους το αναγνωρίσει. Εξάλλου, μετά από αίτημα που έθεσαν οι ψαράδες να δοθεί υπηκοότητα για τρεις αλλοδαπούς συναδέλφους τους που ζουν στην Ελλάδα περισσότερα από 22 χρόνια και με κίνδυνο της ζωής τους ρίχτηκαν στη μάχη για να σώσουν ζωές, ο πρωθυπουργός δήλωσε ότι ήδη έχει δώσει σχετική εντολή στο υπουργείο Εσωτερικών. Όπως είπε, θα ακολουθηθούν οι σύμφωνες με το νόμο διαδικασίες για αλλοδαπούς με εξαιρετική συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο, «γιατί θεωρούμε αυτούς τους ανθρώπους ήδη συμπολίτες μας».

Δ)) Δικαστικές αποφάσεις, εκθέσεις, γνωματεύσεις και έρευνες για ζητήματα Στέγασης / Διαμονής

1. Έρευνα του ΕΣΠ αποκαλύπτει απορριπτικές αποφάσεις για άσυλο σε δεύτερο βαθμό σε ποσοστό 99%

Απορριπτικές σε ασυνήθιστα μεγάλο ποσοστό, 99%, ήταν οι αποφάσεις για άσυλο σε δεύτερο βαθμό που έβγαλαν οι νέες Επιτροπές Προσφυγών το πρώτο οκτάμηνο που λειτούργησαν, από τις 21 Ιουλίου 2016 μέχρι τις 31 Μαρτίου 2017⁹⁷.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε στις 15 Φεβρουαρίου 2018 η δικηγόρος Ελένη Κουτσουράκη από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες στη διημερίδα της οργάνωσης «Θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου και η εφαρμογή τους» στο Ιωνικό Κέντρο στην Πλάκα, οι

⁹⁶

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/09/05/%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%85%CF%80%CE%B7%CE%BA%CE%BF%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CF%84%CF%81%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83/>

⁹⁷ <http://www.efsyn.gr/arthro/99-epiasan-oi-aporriptikes-apofaseis-gia-asylo-se-deytero-vathmo>

Επιτροπές έκαναν δεκτό το αίτημα για άσυλο ή χορήγησαν άλλη μορφή διεθνούς προστασίας (επικουρική προστασία ή ανθρωπιστικό καθεστώς) μόνο στο 1% των υποθέσεων που εξέτασαν.

Συγκεκριμένα, από τις 1.216 αποφάσεις των Επιτροπών από τον Ιούλιο του 2016 μέχρι το τέλος του έτους, δόθηκε προσφυγικό καθεστώς σε πέντε περιπτώσεις, επικουρική προστασία σε μία και ανθρωπιστικό καθεστώς σε εννέα.

Το πρώτο τρίμηνο του 2017, από τις 868 αποφάσεις, δόθηκε προσφυγικό καθεστώς σε τρεις, επικουρική προστασία σε τέσσερις και ανθρωπιστικό καθεστώς σε τέσσερις.

Το χαμηλό ποσοστό συνιστά κάθετη μείωση σε σχέση με τις αποφάσεις των παλιών Επιτροπών Προσφυγών, πριν αλλάξει η σύνθεσή τους με τη συμμετοχή διοικητικών δικαστών. Εκείνες οι Επιτροπές είχαν χορηγήσει διεθνή προστασία σε ποσοστό 16,1% το 2014 και 15,9% το 2015.

Ανησυχητική χαρακτήρισε την εξέλιξη η κ. Κουτσουράκη, η οποία αναφέρθηκε επίσης στην περίπτωση Σύρου του οποίου απορρίφθηκε το αίτημα διεθνούς προστασίας σε δεύτερο βαθμό, αν και ήταν θύμα βασανιστηρίων, απάνθρωπης μεταχείρισης και ρατσιστικών επιθέσεων στην Τουρκία. Πρόκειται για χαρακτηριστικό παράδειγμα απόφασης των Επιτροπών, επισήμανε η κ. Κουτσουράκη.

Πηγές της Αρχής Προσφυγών, της υπηρεσίας που συντονίζει διοικητικά τον δεύτερο βαθμό ασύλου, σημειώνουν ότι το χαμηλό ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας οφείλεται αφ' ενός στο γεγονός ότι οι αποφάσεις αφορούν κυρίως χώρες με χαμηλό προσφυγικό προφίλ και αφ' ετέρου στο υψηλό ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό, που φτάνει το 50%.

2. Απόφαση μη έκδοσης Ιρανού πρόσφυγα λόγω επικείμενων βασανιστηρίων στη χώρα του

Απορρίφθηκε στις 5/2/2018 από το Τριμελές Συμβούλιο Εφετών Αθηνών το αίτημα έκδοσης Ιρανού αιτούντος διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα, που είχαν υποβάλει οι ιρανικές αρχές⁹⁸. Η εισαγγελική πρόταση αναγνώρισε ότι σε περίπτωση επιστροφής του στο Ιράν, θα υποστεί απάνθρωπη, εξευτελιστική μεταχείριση και βασανιστήρια.

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) υποστήριξε με τους δικηγόρους του τον Ιρανό πρόσφυγα ενώπιον του Εφετείου Αθηνών. Σημειώνεται ότι στη σημερινή συνεδρίαση εκδικαζόταν η τέταρτη κατά σειρά αίτηση έκδοσης στο Ιράν του συγκεκριμένου πρόσφυγα, ενώ ο Άρειος Πάγος

⁹⁸ Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 5/2/2018

έχει μέχρι σήμερα γνωμοδοτήσει κατά της έκδοσής του σε δύο αποφάσεις του.

Η σημασία της απόφασης έγκειται στο γεγονός ότι, στη συγκεκριμένη υπόθεση, πρώτη φορά το Συμβούλιο Εφετών γνωμοδοτεί απευθείας κατά της έκδοσης, χωρίς να αχθεί η υπόθεση ενώπιον του Αρείου Πάγου. Η έκβαση της υπόθεσης έρχεται να θωρακίσει το ελληνικό κράτος δικαίου κατά σοβαρών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βασανιστηρίων τρίτων χωρών.

3. Απόφαση του ΣτΕ ακυρώνει την επιβολή περιορισμών κυκλοφορίας των προσφύγων στο σύνολο της επικράτειας

Σημαντικές συνέπειες και νέα δεδομένα στη διακίνηση και την παραμονή των προσφύγων στη χώρα μας δημιουργεί απόφαση που εξέδωσε στις 16 Απριλίου 2018 το Συμβούλιο της Επικρατείας, σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στα νησιά Λέσβος, Σάμος, Χίος, Λέρος, Ρόδος και Κω, οι οποίοι διαμένουν εκεί σε καθεστώς περιορισμένης κυκλοφορίας, δηλαδή με την υποχρέωση να μένουν στα ειδικά κέντρα τα λεγόμενα Hot Spot⁹⁹.

Σύμφωνα με την απόφαση, που εκδόθηκε από το Δ Τμήμα του ανωτάτου δικαστηρίου με πρόεδρο τον αντιπρόεδρο Χρήστο Ράμμο, ο οποίος μειοψήφησε, η απόφαση της διευθύντριας ασύλου που έχει ληφθεί από το 2016 και επέβαλε τους περιορισμούς στην κυκλοφορία των προσφύγων στα παραπάνω νησιά θα συνεχίσει να ισχύει μόνον για όσους ήδη διαμένουν στα νησιά αυτά.

Ομως για τους μελλοντικούς πρόσφυγες, όσοι θα φθάσουν στα νησιά μετά τη δημοσίευση της απόφασης, και έως ότου ενδεχομένως ληφθεί νέα απόφαση από την κυβέρνηση η άλλο μέτρο, οι περιορισμοί αυτοί δεν θα υπάρχουν και θα μπορούν οι πρόσφυγες να κυκλοφορούν σε όλη την επικράτεια.

Η απόφαση ελήφθη κατά πλειοψηφία με τέσσερις ψήφους υπέρ και τρεις κατά και ακύρωσε την απόφαση με την οποία επιβλήθηκαν οι περιορισμοί στη διακίνηση των προσφύγων, διότι δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και επιπλέον ο νόμος πάνω στον οποίο στηρίχθηκε δεν περιλάμβανε- κατά την πλειοψηφία του Δικαστηρίου- όλα εκείνα τα στοιχεία που θα δικαιολογούσαν τον περιορισμό και την υποχρεωτική παραμονή των προσφύγων στα νησιά και στα ειδικά κέντρα (Hot spot)

Σε κάθε περίπτωση, επειδή το θέμα είναι σοβαρό και για πολλούς λόγους, δικαστικές πηγές τόνιζαν, ότι το Δικαστήριο έκρινε μεν ό,τι έκρινε με βάση το νόμο, αλλά οι συνέπειες της αποφάσεώς του μπορεί να αντιμετωπιστούν με νομοθετική ρύθμιση η άλλη απόφαση η οποία ενδέχεται να εκδοθεί

⁹⁹ <http://www.kathimerini.gr/959492/article/epikairothta/ellada/nea-dedomena-gia-toys-prosfyges-me-apofash-toy-ste>

προσεχώς.

Ειδικότερα, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες είχε προσφύγει στο Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο και ζητούσε να ακυρωθεί η απόφαση της διευθύντριας της υπηρεσίας ασύλου με οποία τέθηκε περιορισμός στην κυκλοφορία των προσφύγων στα επίμαχα έξι νησιά.

Οι σύμβουλοι Επικρατείας που πλειοψήφησαν, έκριναν ότι ο επίμαχος περιορισμός της κυκλοφορίας δεν απαγορεύεται από το Σύνταγμα ή από άλλη διάταξη υπερνομοθετικής ισχύος, αλλά για να επιβληθεί πρέπει να υπάρχουν λόγοι και να αιτιολογείται ένα τέτοιο μέτρο.

Ο περιορισμός στην κυκλοφορία που επιβλήθηκε στα άτομα που αιτούνται διεθνή προστασία έχει ως συνέπεια, τονίζεται στην απόφαση, το μη επιμερισμό των προσώπων αυτών σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια, αλλά αντιθέτως στην άνιση συγκέντρωση τους σε ορισμένες μόνο περιφέρειες, κάτι που επιφέρει σημαντική επιβάρυνση και υποβάθμιση τους σε σχέση τις άλλες περιοχές της χώρας.

Πράγματι, σημειώνουν οι σύμβουλοι Επικρατείας, τα έξι αυτά νησιά καλούνται να διαχειριστούν και να αντιμετωπίσουν με τις υπάρχουσες υποδομές και μάλιστα εν μέσω της σοβαρής δημοσιονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα, την είσοδο και παραμονή σε αυτές σημαντικού αριθμού προσώπων που αιτούνται διεθνή προστασία, με συνέπεια να υφίσταται σοβαρός κίνδυνος προκλήσεων κοινωνικών εντάσεων με επιπτώσεις στη δημόσια τάξη και την οικονομική ζωή των επίμαχων περιφερειών, οι οποίες αποτελούν και τουριστικούς περιορισμούς.

Σε άλλο σημείο, υπογραμμίζουν οι δικαστές ότι από πουθενά δεν προκύπτουν οι νόμιμοι λόγοι που υπαγορεύουν την επιβολή του περιοριστικού μέτρου της κυκλοφορίας, προκειμένου να μπορεί να κριθεί εάν βρίσκεται εντός των ορίων των διατάξεων του άρθρου 41 του νόμου 4375/2016 οι διατάξεις του οποίου «ερμηνευμένες υπό το φώς της Σύμβασης της Γενεύης, που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού συστήματος για την προστασία των προσφύγων», επιτρέπει την επιβολή στους αιτούντες διεθνή προστασία τα περιοριστικά αυτά μέτρα.

Σημειώνουν οι σύμβουλοι Επικρατείας ότι εφόσον δεν προκύπτουν οι σοβαροί και επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος και μεταναστευτικής πολιτικής, οι οποίοι θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επιβολή του περιορισμού κυκλοφορίας των αιτούντων διεθνή προστασία που εισέρχονται στην Ελληνική Επικράτεια μετά την 20η Μαρτίου 2016, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Η μειοψηφία (Χρήστος Ράμμος, Όλγα Παπαδοπούλου και Χριστίνα Μπολόφη) υποστήριξαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι νόμιμη, καθώς: 1) απαιτείται χρόνος για την εξέταση των αιτήσεων και 2) λόγω της κοινής δήλωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία για σχέδιο δράσης ενίσχυσης της συνεργασίας στον τομέα στήριξης των Σύριων υπηκόων.

Εξάλλου, ευθύνες στην ελληνική κυβέρνηση για το γεωγραφικό περιορισμό προσωρινής παραμονής των προσφύγων στα νησιά επέρριψε στις 14/3/2018 ο διευθυντής του ελληνικού τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, Γαβριήλ Σακελλαρίδης, ζητώντας την άρση του¹⁰⁰.

Σε εκδήλωση με αφορμή τα δύο χρόνια εφαρμογής της αμφισβητούμενης συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας στη Θεσσαλονίκη υπογράμμισε ότι η οργάνωση από την αρχή είχε εκφράσει την ανησυχία της και την κριτική της.

«Εμείς, αυτό που ζητούμε - και εκεί που πραγματικά επιρρίπτουμε και ευθύνες και στην ελληνική κυβέρνηση - είναι ότι ο γεωγραφικός αποκλεισμός πρέπει να αρθεί, είναι το λιγότερο» τόνισε για να πει ότι αυτό θα βοηθούσε στην αποσυμφόρηση των καταυλισμών στα νησιά και την βελτίωση της ζωής των προσφύγων, όσο εξετάζεται το αίτημα ασύλου τους.

Πρόσθεσε ότι προφανώς η κίνηση αυτή «δε θα έλυne όλα τα προβλήματα» της διαχείρισης του προσφυγικού, αλλά τουλάχιστον «θα βοηθούσε στοιχειωδώς αυτούς τους ανθρώπους να διαβιούν υπό καλύτερες συνθήκες, πιο αξιοπρεπείς συνθήκες». «Αυτό είναι το μήνυμα που θέλουμε να μεταφέρουμε από τα νησιά, αυτό είναι το μήνυμα που θέλουμε να το φέρουμε κι εδώ στη Θεσσαλονίκη».

Ο κ. Σακελλαρίδης χαρακτήρισε «άθλιες» και «δραματικές» τις συνθήκες διαβίωσης στον καταυλισμό της Μόριας στη Λέσβο και στους άλλους καταυλισμούς στα νησιά του Αιγαίου, εξαιτίας της υπερσυγκέντρωσης προσφύγων σε υποδομές με μικρότερες δυνατότητες. Ανέφερε, χαρακτηριστικά, ότι στη Μόρια, ενώ η υποδομή αντέχει έως τρεις χιλιάδες άτομα, σήμερα διαμένουν περίπου πεντέμισι χιλιάδες, ενώ έφτασε κάποια στιγμή στο παρελθόν να φιλοξενεί μέχρι και επτάμισι χιλιάδες άτομα.

«Προφανώς, οι ευθύνες της Ε.Ε. είναι τεράστιες» συνέχισε ο κ. Σακελλαρίδης, αναφερόμενος στο προσφυγικό. Ιδιαίτερα, εστίασε στο πρόγραμμα «relocation», τονίζοντας ότι «τελικώς, οι άνθρωποι που έφυγαν από την Ελλάδα και την Ιταλία δεν ξεπέρασαν ούτε το 30% της συνολικής στόχευσης αυτού του προγράμματος», λόγω της στάσης ορισμένων χωρών, που δεν επέδειξαν την απαιτούμενη «αλληλεγγύη» και στην ουσία «δε συμμορφώθηκαν με τις απαιτήσεις αυτού του προγράμματος».

«Πιστεύουμε ότι αυτό το πρόγραμμα πρέπει να ξεκινήσει πάλι και να λαμβάνει υπόψη και τους ανθρώπους, οι οποίοι έχουν φτάσει μετά τις 20 Μαρτίου του 2016, μετά δηλαδή από την αρχή της συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας, τους οποίους δεν συμπεριλάμβανε» είπε ο κ. Σακελλαρίδης.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης για τους πρόσφυγες ο Χ. από τη Δ. Αφρική μίλησε για τη δύσκολη εμπειρία της διαμονής του στον καταυλισμό της Μόριας περιγράφοντας μια κατάσταση διαβίωσης κάτω από δύσκολες συνθήκες, με πολλά προβλήματα, στο διάστημα ενός οκταμήνου που έζησε εκεί.

¹⁰⁰ -<http://www.efsyn.gr/arthro/na-arthei-o-geografikos-periorismos-prosfygon-zita-o-g-sakellaridis->

4. Ασυνόδευτοι ανήλικοι ως θύματα διακίνησης και εκμετάλλευσης

Ανάμεσα στις χαρακτηριστικές περιπτώσεις που ακούστηκαν στις 13 Ιουνίου 2018 στην ημερίδα της οργάνωσης ΑΡΣΙΣ στην κατάμεστη αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών με θέμα «Ασυνόδευτοι ανήλικοι θύματα διακίνησης και εκμετάλλευσης στην Ελλάδα - Ζητήματα προστασίας», ήταν αυτή ενός ασυνόδευτου ανήλικου, που μεταφέρθηκε ένα Σάββατο στη ΓΑΔΑ, όπου διαπιστώθηκε ότι είχε πέσει θύμα βιασμού το προηγούμενο βράδυ¹⁰¹.

Παραπέμφθηκε στη λεγόμενη «προστατευτική κράτηση» στην Αμυγδαλέζα, όπου το βρήκε την επόμενη Παρασκευή το κλιμάκιο της ΑΡΣΙΣ, χωρίς την κατάλληλη ιατρική φροντίδα.

Με παρέμβαση της οργάνωσης, τοποθετήθηκε σε νοσοκομείο μέχρι να βρεθεί θέση σε κατάλληλη δομή φιλοξενίας.

Άλλη περίπτωση, ο ασυνόδευτος ανήλικος που έμεινε κρατούμενος πέντε μήνες στο προαναχωρησιακό κέντρο του Φυλακίου. Σ' αυτό το διάστημα εξετάστηκε η προσφυγή του εναντίον της απόφασης της υπηρεσίας Ασύλου, που απέρριψε το αίτημά του για διεθνή προστασία, παρόλο που είχε χάσει τους γονείς του και χρειαζόταν εμφανώς ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Η προσφυγή του στη δευτεροβάθμια Επιτροπή απορρίφθηκε κι αυτή, και ο ανήλικος δεν παραπέμφθηκε να εξεταστεί για χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, μεταξύ άλλων με το μάλλον τραγελαφικό σκεπτικό ότι δεν διέμενε σε ξενώνα ανηλίκων.

Πράγματι, ο ανήλικος ήταν κρατούμενος στο Φυλάκιο, κάτι που βέβαια δεν το είχε επιλέξει, ενώ αποφυλακίστηκε λίγες μέρες μετά την ενηλικίωσή του, γεγονός που τον απέκλειε από τη μελλοντική φιλοξενία του σε ξενώνα.

Ο ανήλικος πέρασε τους επόμενους τέσσερις μήνες εργαζόμενος σε απαράδεκτες συνθήκες στα χωράφια της Νέας Μανωλάδας, χωρίς να εξεταστούν οι συνθήκες αυτές από τις αρμόδιες αρχές.

Εξίσου τραγελαφική απόφαση αυτή του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, που έκρινε απαράδεκτη την αίτηση ακύρωσης ασυνόδευτου ανήλικου εναντίον της δευτεροβάθμιας απορριπτικής απόφασης, με το σκεπτικό ότι δεν έφερε την υπογραφή του Επιτρόπου του παιδιού, τη στιγμή που δεν είχε οριστεί Επίτροπος.

Το μάλλον αβίαστο συμπέρασμα από όσα ακούστηκαν στη χτεσινή ημερίδα είναι πως, αντί οι ελληνικές αρχές να εξασφαλίζουν ένα πλαίσιο προστασίας

¹⁰¹ <https://www.efsyn.gr/arthro/asynodeytoi-anilikoi-thymata-kai-ton-ellinikon-arhon>

για τους ασυνόδευτους ανήλικους, στην πραγματικότητα αφήνουν τους περισσότερους απ' αυτούς απροστάτευτους, αν όχι έκθετους σε βιώματα κακοποίησης και εκμετάλλευσης, μεταξύ των οποίων εργασιακή και σεξουαλική εκμετάλλευση.

Στον χαιρετισμό του ο υφυπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής Γιάννης Μπαλάφας σημείωσε ότι πολιτική του υπουργείου είναι ότι προέχει το κριτήριο της ηλικίας κατά τις διαδικασίες υποδοχής και ασύλου των ασυνόδευτων ανήλικων, όπως και ότι μέριμνα του υπουργείου είναι να απολαμβάνουν οι ανήλικοι την προστασία που τους αναλογεί ανεξάρτητα από την εθνική τους καταγωγή.

Ωστόσο τα πράγματα φαίνεται ότι εξελίσσονται διαφορετικά. Σημειώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην καταγραφή των αιτημάτων ασύλου, όπως και στην ανταπόκριση στα αιτήματα στέγασης, που μπορεί να φτάνει το ένα έτος.

Από τα 160 αιτήματα στέγασης, που υπέβαλε η ΑΡΣΙΣ τους τελευταίους 12 μήνες μέχρι το τέλος Μαΐου, απαντήθηκαν 8 το 2017 και 19 το 2018.

Οι θέσεις φιλοξενίας σε ειδικούς ξενώνες, για τους οποίους δεσμευόταν ο πρώην υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι θα φτάσουν τις 2.500 στο τέλος του 2017, στην πραγματικότητα έχουν συρρικνωθεί σε περίπου 1.100 αντί να αυξάνονται, γεγονός που επισήμανε ο ίδιος ο πρόεδρος του αρμόδιου Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης Περικλής Τζιάρας.

Ο αριθμός των θέσεων φιλοξενίας σε ξενώνες είναι σήμερα λίγο μεγαλύτερος από αυτόν που υπήρχε πριν από την κρίση διαχείρισης της ροής των προσφύγων το 2015.

«Τα βασικά διεθνή κείμενα που διέπουν την εξέταση του αιτήματος ασύλου των ασυνόδευτων ανηλικών είναι η Σύμβαση της Γενεύης και η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που, σε συνδυασμό με την οικογενειακή κατάσταση των ανήλικων και των χωρών προέλευσης, δικαιολογούν την χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Ωστόσο, υπάρχουν αποφάσεις σε β' βαθμό που, ενώ αναγνωρίζουν την κακοποίηση και τη βλάβη του παιδιού, δεν το υπάγουν σε διεθνή προστασία και επιπλέον, δεν εξετάζουν, ή απορρίπτουν, τη χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, η οποία, κατά τη γνώμη μας, αποτελεί υποχρέωση των αρχών», σημείωσε η Ελένη Σπαθανά, συντονίστρια της νομικής υπηρεσίας του Κέντρου Υποστήριξης Νέων της ΑΡΣΙΣ.

Τα κενά του πλαισίου αξιολόγησης της ηλικίας στα κέντρα υποδοχής σημείωσε η Συνήγορος του Παιδιού Θεώνη Κουφονικολάκου, που επισήμανε ότι η αξιολόγηση της ηλικίας πρέπει να βασίζεται σε ψυχοκοινωνική εκτίμηση και όχι σε αυθαίρετη εκτίμηση γιατρού, όπως συμβαίνει.

Όπως σημείωσε η Δώρα Τσοβίλη από την Υπατη Αρμοστεία, εντοπίζονται περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλικών που πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή εμπλέκονται σε διακίνηση ουσιών τόσο στους

περισσότερους από 1.200 ανήλικους που μένουν εκτός των επίσημων δομών, στον δρόμο ή σε καταλήψεις, όσο και στους 1.100 που μένουν σε ξενώνες ή σε προστατευτικό περιβάλλον και επίσης στους άλλους 1.000 που μένουν σε ανοιχτές δομές, όπως τα ξενοδοχεία του ΔΟΜ και οι λεγόμενες ασφαλείς ζώνες των καμπ.

«Όταν όλα στη ζωή σου δείχνουν ότι δεν αξίζεις κάτι καλύτερο, μπορεί να νιώθεις κι εσύ ο ίδιος ότι δεν αξίζεις τίποτα καλύτερο. Πρέπει να δομήσουμε κοινωνικά προστατευτικό περιβάλλον γι'αυτά τα παιδιά», σημείωσε.

Από την πλευρά του, ο Απόστολος Καψάλης, ερευνητής του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, επισήμανε ότι σήμερα στην Ελλάδα καταγράφονται 39.000 εργαζόμενοι ανήλικοι, οι 1.700 από τους οποίους είναι μετανάστες ή πρόσφυγες.

Αντιστοίχως, σημείωσε ότι στα περίχωρα του Βερολίνου και του Μονάχου, ανήλικοι πρόσφυγες εργάζονται με αμοιβή 80 λεπτά την ώρα.

Υπογράμμισε ότι το νομικό πλαίσιο είναι επαρκές, σαφές και προβλέπει αυστηρές ποινές, αλλά δεν τολμούν οι εισαγγελείς να εντοπίσουν τις υποθέσεις εργασιακής εκμετάλλευσης εκεί όπου συμβαίνουν.

5. Έρευνα του ΕΣΠ σχετικά με επαναλαμβανόμενες αναφορές για συστηματικές επαναπροωθήσεις στον Έβρο

Στις 6 Φεβρουαρίου 2018 το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) παρουσίασε έρευνά του σύμφωνα με την οποία είναι σταθερές και με αυξανόμενο ρυθμό οι αναφορές και οι καταγγελίες για τις παράνομες επαναπροωθήσεις προσφύγων στον Έβρο. Σύμφωνα με αυτές τις καταγγελίες, άτομα χρήζοντα διεθνούς προστασίας, αιτούντες αλλά και αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, αφού διέλθουν των συνόρων μέσω Έβρου, συλλαμβάνονται επί ελληνικού εδάφους, κρατούνται και οδηγούνται με αστυνομική συνοδεία στα σύνορα, όπου και επαναπροωθούνται στην Τουρκία¹⁰².

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) έλαβε επαναλαμβανόμενες σχετικές καταγγελίες, ορισμένες εκ των οποίων δημοσιεύονται σήμερα, και οι οποίες καταδεικνύουν μια παγιωμένη πρακτική των αρχών, κατά τη διαχείριση των πληθυσμών των πολιτών τρίτων χωρών που επιδιώκουν παράτυπη είσοδο στη χώρα.

¹⁰² Δελτίο Τύπου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 6/2/2018

Ο τρόπος και οι συνθήκες υπό τις οποίες λαμβάνουν χώρα προσθέτουν έτι περαιτέρω στην, ούτως ή άλλως, αυθαίρετη και αντίθετη στο εθνικό και διεθνές δίκαιο, πρακτική. Το πλέον ανησυχητικό, όμως, ζήτημα είναι πως, το τελευταίο διάστημα, τα σχετικά αναφερόμενα περιστατικά φαίνεται να αυξάνονται και να συστηματοποιούνται.

Πολυμελείς οικογένειες, εγκυμονούσες, θύματα βασανιστηρίων αλλά και ανήλικοι είναι μερικά από τα θύματα των επαναπροωθήσεων, που μιλούν μέσα από τις προσωπικές τους ιστορίες και τις τραγικές αναμνήσεις τους από κάποια επιχείρηση επαναπροώθησης στον Έβρο. Κοινός παρονομαστής των μαρτυριών τους, η αυθαίρετη σύλληψή τους σε αστυνομικά κρατητήρια, υπό άθλιες, μάλιστα, συνθήκες υγιεινής, η χρήση βίας, και η εν συνεχεία μεταφορά τους, στοιβαγμένοι σε βανάκια, στη μία όχθη του ποταμού, απ' όπου με βάρκες με υπεράριθμους επιβάτες, μεταφέρονται στην άλλη όχθη του ποταμού, θέτοντας εκ νέου τη ζωή τους σε κίνδυνο, κατά παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η αναφερόμενη αυτή πρακτική επαναπροωθήσεων, όπως αναδεικνύεται μέσα από πληθώρα μαρτυριών που βρίσκονται στη διάθεση του ΕΣΠ, παραβιάζει βασικές διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, ήτοι το δικαίωμα μη επαναπροώθησης, όπως αυτό κατοχυρώνεται μεταξύ άλλων από τη Σύμβαση της Γενεύης (1951), το δικαίωμα πρόσβασης στο άσυλο, το οποίο ρητά προβλέπεται, μεταξύ άλλων από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, και την απόλυτη απαγόρευση της έκθεσης σε κίνδυνο βασανιστηρίων, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης οποιουδήποτε προσώπου βρίσκεται εντός της ελληνικής επικράτειας, ανεξαρτήτως του καθεστώτος παραμονής του, σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ.

Υπενθυμίζεται ότι, ήδη από τον Ιούνιο του 2017, ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, με αφορμή αναφερόμενες επαναπροωθήσεις από τα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα, είχε καλέσει τις ελληνικές αρχές να σταματήσουν τις επιχειρήσεις επαναπροώθησης και να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους με βάση τα

ανθρώπινα δικαιώματα, ότι όλοι οι άνθρωποι που φτάνουν στην Ελλάδα μπορούν να ασκήσουν μέχρι τέλους το δικαίωμά τους να ζητήσουν και να απολαύσουν το δικαίωμα στο άσυλο.¹⁰³ Αντίστοιχα, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, είχε καλέσει τις ελληνικές αρχές να διερευνήσουν διεξοδικά τα αναφερόμενα περιστατικά.¹⁰⁴

Λαμβάνοντας υπόψη τις επαναλαμβανόμενες και αυξανόμενες αναφορές σχετικά με πρακτικές επαναπροωθήσεων στον Έβρο, το ΕΣΠ κάλεσε τις ελληνικές αρχές να εξετάσουν τις αναφορές αυτές με τρόπο ενδεδεγμένο, υπενθυμίζοντας δε, ότι τόσο οι εν λόγω πρακτικές, εφόσον επιβεβαιωθούν, όσο και η αποτυχία αυτές να εξεταστούν αποτελεσματικά και στο πλαίσιο μιας ανεξάρτητης διαδικασίας, συνιστούν παραβίαση του εθνικού δικαίου και των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας.

6. Δήλωση της ΕΕΔΑ για την κατάσταση του συστήματος υποδοχής και ασύλου στη χώρα

Στις 18 Ιανουαρίου 2018 η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) έδωσε στη δημοσιότητα το ακόλουθο κείμενο¹⁰⁵ :

"Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οφείλει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της αναγνωρίζει ο ιδρυτικός της νόμος, να παρακολουθεί θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, να φροντίζει για τη δημόσια ενημέρωση και να αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, να εξετάζει την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εκφέροντας σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας.

Εξάλλου, με την Δήλωση του Βελιγραδίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 οι Εθνικοί Θεσμοί για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου δεσμεύθηκαν ρητώς να καταδικάζουν και να αντιτίθενται δημόσια στην προσβολή των δικαιωμάτων των μεταναστών και των προσφύγων.¹ Η ΕΕΔΑ παρακολουθεί με ιδιαίτερη ανησυχία τις αυξανόμενες αναφορές για εκ νέου όξυνση των προβλημάτων

¹⁰³Council of Europe, Commissioner for Human Rights, 7 June 2017, <http://bit.ly/2EgrsjC>.

¹⁰⁴ Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Η Υ.Α. εκφράζει την έντονη ανησυχία της για τις αναφορές για άτυπες αναγκαστικές επιστροφές από την Ελλάδα στην Τουρκία, 8 Ιουνίου 2017, <http://bit.ly/2EqVmnG>.

¹⁰⁵ http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/Dilos_i_EEDA_Asylo.pdf

των προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα και ειδικότερα τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου: απολύτως ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης, αποτυχία εντοπισμού των ευάλωτων ατόμων, σημαντική επιδείνωση της ψυχικής υγείας των αιτούντων διεθνή προστασία, μεγάλη συχνότητα περιστατικών σεξουαλικής βίας. 2 Αναφέρεται επίσης ότι «η πρόσφατη αύξηση αφίξεων ανδρών, γυναικών και παιδιών έχει αυξήσει την ασκούμενη πίεση στα ήδη υπερπλήρη κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης που είναι γνωστά ως hotspot Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα κρίσιμη στη Σάμο και τη Λέσβο, όπου οι συνολικά 8.300 και πλέον αιτούντες άσυλο και μετανάστες ζουν σε εγκαταστάσεις hotspot χωρητικότητας μόλις 3.000 ατόμων.

Με τον χειμώνα που των πυλών για τρίτη φορά από τότε που άρχισαν οι αφίξεις μεγάλης κλίμακας στα νησιά, είναι προφανές ότι οι ελληνικές αρχές δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις βασικές ανάγκες και να προστατέψουν τους αιτούντες άσυλο όσο αυτοί παραμένουν στα νησιά». 3 Υπενθυμίζεται ότι όλοι οι μηχανισμοί υποδοχής και προστασίας στη χώρα υφίστανται τρομακτική πίεση, λόγω του εγκλωβισμού στην ελληνική επικράτεια και ιδίως στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου, μεγάλου αριθμού αιτούντων προστασία ως αποτέλεσμα κυρίως της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας για την οποία η ΕΕΔΑ έχει κατ' επανάληψη εκφράσει τις αντιρρήσεις της. 4 Συνεπώς με την πάγια αυτή θέση της, η ΕΕΔΑ παρακολουθεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την μεταφορά 5000 αιτούντων άσυλο από τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου στις αρχές Δεκεμβρίου 2017 και ταυτόχρονα επισημαίνει την ανάγκη επανεξέτασης της πολιτικής γεωγραφικού περιορισμού στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, η οποία πολλές φορές λαμβάνει χώρα χωρίς τις απαιτούμενες δικαιοκρατικές εγγυήσεις. Η ΕΕΔΑ παρακολουθεί στενά τα ζητήματα της παροχής διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα και έχει εκδώσει τα τελευταία χρόνια σειρά σχετικών Αποφάσεων και Συστάσεων. Ελέγχοντας συνολικά την πορεία του συστήματος παροχής προστασίας στους προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς στη χώρα, η ΕΕΔΑ εντοπίζει δύο σημεία ιδιαίτερης σημασίας, όπως αυτά αναδεικνύονται και από τις πρόσφατες υπ' αριθμ. 2347/2017 και 2348/2017 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, που χρήζουν της αντίστοιχης

Παραλλήλως και ως προς την κατάσταση των συνθηκών φιλοξενίας αιτούντων διεθνή προστασία στην ενδοχώρα, η ΕΕΔΑ προτείνει τα ακόλουθα βήματα με στόχο την ανακούφιση των προβλημάτων των αιτούντων διεθνή προστασία: 1. Την επιτάχυνση των διαδικασιών μετακίνησης των προσφύγων, ιδίως δε όσων ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, εντός των οικιστικών ιστών με ενίσχυση των προγραμμάτων ενοικίασης διαμερισμάτων. 2. Την εξασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας, ιδίως με την ενίσχυσή τους με σταθερό ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, προσωπικό διοικητικής μέριμνας (διερμηνείς, πολιτισμικοί διαμεσολαβητές, υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, προσωπικό καθαριότητας και υποστήριξης της καλής λειτουργίας των εγκαταστάσεων) αλλά και αστυνομικό προσωπικό για την ασφάλειά τους. 3. Την άμεση αναβάθμιση της Υπηρεσίας Ταυτοποίησης και Υποδοχής από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής με επαρκές προσωπικό και πόρους, προκειμένου η Υπηρεσία αυτή να αναλάβει το συντομότερο δυνατό την πλήρη διοίκηση και τη συνολική διοικητική μέριμνα όλων των λειτουργούντων

κέντρων φιλοξενίας με αντίστοιχη απεμπλοκή των ένοπλων δυνάμεων από τη διοίκησή τους, κατά τα οριζόμενα στον Νόμο 4375/2016, ο οποίος παραμένει πρακτικά ανεφάρμοστος ως το σημείο αυτό. 4. Την έκδοση το συντομότερο δυνατό του Γενικού Κανονισμού Λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης των Οργανισμών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των Κέντρων Φιλοξενίας. 5 Την εξέταση και εφαρμογή εναλλακτικών της κράτησης μέτρων, σε περίπτωση που συντρέχει νόμιμος λόγος κράτησης, και τον τερματισμό της κράτησης ασυνόδευτων παιδιών, οικογενειών και ευάλωτων προσώπων. 6. Την επείγουσα αποκατάσταση του κενού και την ουσιαστική ρύθμιση της αρμοδιότητας επί των ασυνόδευτων ανηλίκων, η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί από την υιοθέτηση του Νόμου 4375/2016 μέχρι και σήμερα. Επισημαίνουμε ότι, με τον νόμο αυτό, είχε προβλεφθεί η μεταφορά της αρμοδιότητας από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε ειδικό τμήμα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, το οποίο δεν έχει στην ουσία «αναλάβει» την ως άνω αρμοδιότητα μέχρι σήμερα.

Η ασάφεια ως προς την αρμοδιότητα των δημοσίων φορέων σε έναν τόσο ευαίσθητο και απαιτητικό τομέα που αφορά την προστασία ανηλίκων δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα και δραματικές καθυστερήσεις, τόσο σε πρακτικά ζητήματα καθημερινής διαχείρισης (παραπομπή παιδιών από σημεία εισόδου, χώρους κράτησης, συνοδείες κ.α.) όσο και σε θεσμικά ζητήματα, τα οποία έχουν απόλυτη ανάγκη άμεσης ρύθμισης, και συγκεκριμένα την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας για τον θεσμό της Επιτροπείας, την υιοθέτηση 13 κανονιστικού πλαισίου για τις δομές φιλοξενίας, τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των χρηματοδοτήσεων".

7. Έκθεση AIDA : μείωση θέσεων για ανήλικους πρόσφυγες και αύξηση κρατούμενων αιτούντων άσυλο

Τα στοιχεία της υπηρεσίας Ασύλου για τα δύο χρόνια από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής συμφωνίας, που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 9/4/2018, δείχνουν ότι οι καθυστερήσεις και τα προβλήματα στη διαδικασία ασύλου στα νησιά δεν οφείλονται τόσο σε διαχειριστική ανεπάρκεια των ελληνικών αρχών όσο σε κακό σχεδιασμό της ευρωπαϊκής πολιτικής στο προσφυγικό¹⁰⁶.

Οι ελληνικές αρχές κλήθηκαν τον Μάρτιο του 2016, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση, να εφαρμόσουν μια ριζικά διαφορετική διαδικασία ασύλου.

¹⁰⁶<http://www.efsyn.gr/arthro/meiothikan-oi-theseis-filoxenias-ayxithike-o-arithmos-kratoymenon>

Η έκθεση AIDA επισημαίνει τις έντονες ενστάσεις της υπηρεσίας Ασύλου, που προειδοποιούσε για το αδιέξοδο.

Όπως δείχνουν σήμερα τα στοιχεία της υπηρεσίας, το σοκ άρχισε να απορροφάται το 2017, ενώ είχαν ήδη συσσωρευτεί προβλήματα.

Το 2016 υποβλήθηκαν στα νησιά 10.552 αιτήσεις, ενώ η υπηρεσία διεκπεραίωσε 7.959 αφήνοντας σε εκκρεμότητα περίπου 2.500. Το 2017 υποβλήθηκαν 26.305 αιτήσεις και διεκπεραιώθηκαν 25.743 μειώνοντας σημαντικά τη διαφορά.

Τους πρώτους μήνες του 2018 κατατέθηκαν 5.568 αιτήματα ασύλου και διεκπεραιώθηκαν 5.948. Αλλάζει δηλαδή η αναλογία και, για πρώτη φορά, οι αποφάσεις είναι περισσότερες από τα αιτήματα.

Σημειώνεται δηλαδή τάση μείωσης της καθυστέρησης και διόρθωσης των προβλημάτων.

Όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της κυβέρνησης να λειτουργούν 2.500 θέσεις φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες στο τέλος του 2017, αλλά οι θέσεις μειώθηκαν σε σχέση με το 2016.

Αυξήθηκαν αντιθέτως οι θέσεις στα κέντρα κράτησης και ο αριθμός όσων κρατήθηκαν, ενώ σημειώθηκαν καθυστερήσεις και προβλήματα στη διαδικασία ασύλου, εξαιτίας της μεγάλης αύξησης των αιτημάτων αλλά και των αλληπάλληλων εσπευσμένων τροποποιήσεων της διαδικασίας ασύλου, προκειμένου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής συμφωνίας.

Το αποτέλεσμα ήταν να επιδεινωθούν τα προβλήματα σε όλη την αλυσίδα της διαχείρισης του προσφυγικού, όπως δείχνουν τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης AIDA (Asylum Information Database) που καταγράφει τις εξελίξεις σχετικά με το άσυλο σε 23 χώρες υπό τον συντονισμό του δικτύου οργανώσεων Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προσφύγων και Εξορίστων (ECRE). Την έκθεση για την Ελλάδα εκπόνησε το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες.

Καταγράφει σημαντική μείωση των αφίξεων στα νησιά, 29.718 το 2017 από 173.450 το 2016.

Η μεγάλη πλειονότητα συνέχισε να προέρχεται από χώρες με προσφυγικό προφίλ, τη Συρία σε ποσοστό 42% και το Ιράκ σε ποσοστό 20%, ενώ μεγάλο ήταν το ποσοστό προέλευσης από το Αφγανιστάν.

Αυξημένες κατά 15% ήταν οι αιτήσεις ασύλου, φτάνοντας τις 58.661. Ο αριθμός αντιστοιχεί στο 8,5% των αιτήσεων σε όλη την Ε.Ε.

Αναλογικά με τον πληθυσμό η Ελλάδα δέχτηκε 5.295 αιτήσεις ανά ένα εκατομμύριο πληθυσμού, τις περισσότερες στην Ευρώπη.

Τις περισσότερες τις υπέβαλαν Σύροι, 16.396 αιτήσεις, και ακολούθησαν στις πρώτες θέσεις Πακιστανοί με 9,923, Ιρακινοί με 7.924, Αφγανοί με 7.567.

Αυξημένες ήταν οι αιτήσεις Τούρκων, που έφτασαν τις 1.827 το 2017 έναντι 189 το 2016.

Η διεκπεραίωση των αιτήσεων διήρκεσε 48 μέρες κατά μέσο όρο το 2017, από τη στιγμή της πλήρους καταγραφής της αίτησης μέχρι την απόφαση σε πρώτο βαθμό.

Όμως ο χρόνος αναμονής των ενδιαφερόμενων ήταν πολύ μεγαλύτερος. Από τη διαδικασία προκαταγραφής μέχρι την πλήρη καταγραφή χρειάστηκαν άλλες 34 μέρες, ενώ είναι άγνωστο πόσο χρειάστηκε μέχρι να καταφέρουν οι ενδιαφερόμενοι να ενταχθούν στη διαδικασία προκαταγραφής στην ενδοχώρα, όπου η μόνη πρόσβαση για τους περισσότερους ήταν μέσω του εξαιρετικά υποστελεχωμένου τμήματος της υπηρεσίας Ασύλου που δέχεται τις κλήσεις Skype.

Εκτιμάται ότι στο μέλλον θα αποτυπωθούν πολύ μεγαλύτερες καθυστερήσεις. Στα τέλη του 2017 4.052 υποθέσεις παρέμεναν ανοιχτές περισσότερο από ένα χρόνο.

Μέχρι τα τέλη του Ιανουαρίου το 74,1% των υποθέσεων δεν είχε φτάσει στο στάδιο της συνέντευξης. Το ραντεβού για τη συνέντευξη ορίζονται ύστερα από ένα χρόνο ή και περισσότερο από την πλήρη καταγραφή.

Συνολικά 22.513 αιτήσεις διεκπεραίωσε η υπηρεσία Ασύλου το 2017.

Προσφυγικό καθεστώς αναγνωρίστηκε σε 9.323 περιπτώσεις, ποσοστό 41,4%, και καθεστώς επικουρικής προστασίας σε 1.041, ποσοστό 4,6%. Απορρίφθηκαν 12.149 αιτήσεις, ποσοστό 54%. Πολύ μικρότερο είναι ωστόσο το ποσοστό αναγνώρισης των ασυνόδευτων ανηλίκων, 27,5%.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαδικασία που ακολουθήθηκε για τους Σύρους στα νησιά.

Εξετάστηκαν 1.276 αιτήσεις Σύρων με το ερώτημα αν αποτελεί γι' αυτούς ασφαλή τρίτη χώρα η Τουρκία. Θετική ήταν η απάντηση σε 912 περιπτώσεις, ποσοστό 71,4%, και αρνητική σε 364 περιπτώσεις, ποσοστό 28,6%.

Πολύ διαφορετική είναι η εικόνα στις δευτεροβάθμιες επιτροπές. Η αναγνώριση προσφυγικού καθεστώτος από τις νέες Επιτροπές Προσφυγών, στις οποίες συμμετέχουν δικαστές, δεν ξεπέρασε το ποσοστό του 1,84%, ενώ δόθηκε ανθρωπιστική προστασία σε ποσοστό 3,54% και επικουρική προστασία σε 0,99%.

Οι απορρίψεις έφτασαν το ασυνήθιστα μεγάλο ποσοστό του 93,63%.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η έκθεση κάνει λόγο για ανησυχητική εξέλιξη από την πλευρά της αποτελεσματικότητας και του κράτους δικαίου, καθώς προκύπτει εύλογα το ερώτημα αν οι δικαστές προτάσσουν κριτήρια πολιτικής σκοπιμότητας.

Η έκθεση σημειώνει ότι κατά τη διάρκεια της χρονιάς ασκήθηκε πίεση, προφανώς από τις ευρωπαϊκές και ελληνικές αρχές, να μειωθεί ο αριθμός όσων αναγνωρίζονται ευάλωτοι στα νησιά.

Υπογραμμίζει ωστόσο ότι όχι μόνο δεν είναι υπερβολικός ο αριθμός, αλλά ότι αντιθέτως πολλοί ευάλωτοι παραμένουν χωρίς αναγνώριση και χωρίς την ενδεδειγμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ανθρωπιστική φροντίδα.

Διαπιστώνεται τάση επιστροφής της κράτησης, χωρίς να τηρούνται οι δικονομικές εγγυήσεις και οι προϋποθέσεις του νόμου.

Από τις 46.124 αποφάσεις απέλασης που βγήκαν το 2017, οι 25.810 συνοδεύτηκαν με απόφαση κράτησης έναντι 14.864 αποφάσεων κράτησης το 2016. Οι κρατούμενοι που ζητούν άσυλο αυξήθηκαν σε 9.534 έναντι 4.072 το 2016.

Πολλές συλλήψεις αφορούν την παραβίαση του αμφιλεγόμενου γεωγραφικού περιορισμού.

Στην περίπτωση αυτή οι συλληφθέντες τέθηκαν σε αυτόματη κράτηση, χωρίς καμία άλλη προϋπόθεση και εγγύηση, γεγονός εξαιρετικά προβληματικό, και επιστράφηκαν στα νησιά.

Οι θέσεις φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες ανέρχονταν σε 1.530 τον Ιανουάριο του 2018, μειωμένες σε σχέση με τις 1.896 θέσεις που υπήρχαν τον Ιανουάριο του 2017, παρά τον διακηρυγμένο στόχο του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής να λειτουργούν 2.500 θέσεις φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων μέχρι το τέλος του 2017.

Την ίδια περίοδο από τους 3.350 ασυνόδευτους ανήλικους, οι 2.290 βρίσκονταν σε λίστα αναμονής για μία θέση σε ενδεδειγμένη δομή φιλοξενίας.

Στα νησιά οι δομές συνέχισαν να φιλοξενούν πολύ μεγαλύτερο αριθμό από τη χωρητικότητά τους, με αποτέλεσμα να σημειώνονται σοβαρές ανεπάρκειες και δυσλειτουργίες στην εξυπηρέτηση των καθημερινών αναγκών των προσφύγων όπως και στην ιατροφαρμακευτική τους φροντίδα.

Στην ενδοχώρα η έκθεση επισημαίνει ότι παραμένουν κακές οι συνθήκες σε έναν αριθμό δομών, ενώ σημειώνει ότι δεν υπάρχει διορισμένο εποπτικό όργανο των δομών ούτε μηχανισμός υποβολής παραπόνων.

Σύμφωνα πάντως με πρόσφατη άτυπη ενημέρωση του νέου υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, Δημήτρη Βίτσα, στόχος του υπουργείου είναι να ανατεθεί η λειτουργία κάθε δομής σε διοικητικό συμβούλιο, με συμμετοχή αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τέλος, εξαιρετικά προβληματικός είναι ο τρόπος που αντιμετωπίζει η Ελλάδα τις αιτήσεις των οικογενειών των προσφύγων που θέλουν να ζήσουν με τους δικούς τους στη χώρα μας.

Υπήρξαν 245 αιτήσεις οικογενειακής επανένωσης στην υπηρεσία Ασύλου, για τις οποίες δεν υπάρχει ενημέρωση.

Σε 13 συγγενείς δόθηκε βίζα για εξαιρετικούς ανθρωπιστικούς λόγους ύστερα από θετική εισήγηση της υπηρεσίας Ασύλου.

Υπήρξαν επίσης 17 αιτήσεις στη διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, που απορρίφθηκαν.

8. Έρευνα σύμπραξης ΜΚΟ σχετικά με τις δομές για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες

Σύμφωνα με στοιχεία του προγράμματος «Ακολουθώντας τα βήματά τους» σύμπραξη των οργανώσεων Faros, SolidarityNow, Μέριμνα (Merimna), CIVISplus και Κέντρο Ημέρας Βαβέλ, που δημοσιεύτηκαν στις 25 Απριλίου 2018, στην Ελλάδα βρίσκονταν μέχρι τις 15 Απριλίου 2018 3.050 ασυνόδευτα παιδιά, όπως αναφέρει το ΑΠΕ¹⁰⁷.

Από τα παιδιά αυτά, μόλις το ένα τρίτο μπορεί να τοποθετηθεί σε δομές φιλοξενίας ενώ 1.272 παιδιά, δηλαδή λίγο λιγότερο από το μισό του συνόλου, είναι άστεγα ή βρίσκονται σε άτυπη στέγαση ή φιλοξενία

Συγκεκριμένα, από τα 3.050 παιδιά αυτά, το 96,2% είναι αγόρια και μόλις το 3,8% είναι κορίτσια. Από τον αριθμό αυτών, μονάχα τα 1.099 παιδιά μπορούν να διαμείνουν σε 49 ξενώνες, οι οποίοι λειτουργούν κυρίως από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

¹⁰⁷<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/04/26/%CF%83%CE%B5-3-050-%CE%B1%CE%BD%CE%AD%CF%81%CF%87%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%B1-%CE%B1%CF%83%CF%85%CE%BD%CF%8C%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC-%CF%83/>

Σύμφωνα με την ερευνήτρια Μαρία Γκιάκα η πλειοψηφία ασυνόδευτων ανηλίκων που έφθασαν στην Ελλάδα το 2015 και το 2016 προέρχονται από το Αφγανιστάν, τη Συρία, το Ιράκ και το Πακιστάν, σύμφωνα με την ίδια πηγή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 72% των ασυνόδευτων παιδιών, δηλαδή 2.200 παιδιά, βρίσκονται σε λίστα αναμονής για να τοποθετηθούν σε δομές φιλοξενίας. Επίσης, 103 παιδιά είναι υπό καθεστώς προστατευτικής φύλαξης, 186 παιδιά βρίσκονται σε κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης στα νησιά και 369 παιδιά σε ανοιχτούς χώρους φιλοξενίας, 272 σε 6 ξενοδοχεία που έχει νοικιάσει ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης.

Από τα 3.050 ασυνόδευτα παιδιά, το 42%, δηλαδή 1.272 παιδιά είναι, είτε άστεγα, είτε σε άτυπη στέγαση/φιλοξενία, ή σε άγνωστη τοποθεσία. Η εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, Θεοδώρα Τσοβιλή, ανέφερε κάποιους από τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα ασυνόδευτα παιδιά, όπως τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την έκθεση σε πιθανή παράνομη εμπορία και διακίνηση.

«Όσο δεν έχουμε σωστές κι αρκετές δομές φιλοξενίας, τόσο θα αυξάνεται κι ο αριθμός των παιδιών που βρίσκονται πιθανώς στο δρόμο, ή σε άλλες ύποπτες δομές φιλοξενίας», υπογράμμισε η εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας.

«Παλεύουμε για έναν μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό κι εφαρμογή του εθνικού σχεδίου δράσης για το παιδί, θεσμοθετημένες διαδικασίες όπως η αξιολόγηση και ο καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Επιπλέον, επιθυμούμε τη βελτίωση της συνεργασίας με τις εθνικές χρηματοδοτικές πηγές (πχ, AMIF) καθώς και τη διεύρυνση των εναλλακτικών μορφών φροντίδας για τα ασυνόδευτα παιδιά. Τέλος, επιδιώκουμε τη βελτίωση του ρυθμού ολοκλήρωσης των διαδικασιών που αφορούν τις οικογενειακές επανενώσεις, καθώς και τον καταμερισμό του αριθμού των ασυνόδευτων παιδιών με άλλες ευρωπαϊκές χώρες», επισήμανε.

9. Ετήσια Έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας για τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στην Ελλάδα

Στο φως της δημοσιότητας ήρθε στις 22 Φεβρουαρίου 2018 η ετήσια έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η αντιμετώπιση των προσφύγων ήταν στο επίκεντρο του κεφαλαίου που αφορά την κατάσταση στην Ελλάδα¹⁰⁸.

¹⁰⁸<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/02/22/dw-%CE%AC%CE%B8%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%82-%CE%BF%CE%B9-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B2%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CF%81/>

Η έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα σκιαγραφεί μια ζοφερή εικόνα. Σε παγκόσμιο επίπεδο ρατσιστικές και ξενοφοβικές ιδέες εκφράζονται μέσα από εθνικιστικές και λαϊκιστικές πολιτικές, προκαλώντας φόβο στους πολίτες. Την ίδια ώρα όμως οι συντάκτες της έκθεσης διαπιστώνουν μια όλο και πιο ενεργή δράση της κοινωνίας των πολιτών υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας είναι η αναλυτικότερη και πληρέστερη για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που δημοσιεύεται κάθε χρόνο. Η φετινή έκθεση έθεσε στο μικροσκόπιο την κατάσταση σε 159 χώρες του κόσμου και διαπίστωσε σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν σοβαρότατες ελλείψεις στην προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Αναλυτικό είναι και το κεφάλαιο που δημοσιεύει σχετικά με την κατάσταση στην Ελλάδα. Σε αυτό εμβαθύνει μεταξύ άλλων στο προσφυγικό, την καταναγκαστική εργασία, την κακοποίηση αλλά και το ρατσισμό.

Η έκθεση εστιάζει στις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στην Ελλάδα και αναφέρεται συγκεκριμένα στο Ελληνικό, όπου οι χώροι υποδοχής και προσωρινής διαμονής προσφύγων έπαψαν να λειτουργούν τον Ιούνιο του 2017. «Οι συνθήκες στο Ελληνικό (...) ήταν άθλιες και μη ασφαλείς. ΜΚΟ εξέφρασαν την ανησυχία τους όσον αφορά την ασφάλεια στο Ελληνικό και ιδιαίτερα σχετικά με την ασφάλεια των γυναικών και κοριτσιών. Πολλές γυναίκες δήλωσαν ότι έπεσαν θύματα λεκτικής αλλά και σεξουαλική βίας. Σε διάστημα μιας εβδομάδας, τον Ιανουάριο του 2017, τρεις άντρες έχασαν τη ζωή τους στο προσφυγικό κέντρο στη Μόρια στο νησί της Λέσβου. (...) Οι αρχές δεν ήταν σε θέση μέχρι το τέλος της χρονιάς να εξασφαλίσουν στα νησιά συνθήκες υποδοχής που να ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προδιαγραφές που προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία».

Στην έκθεση γίνεται λόγος και για καταναγκαστική εργασία, όπως καταγράφηκε στη γνωστή υπόθεση της Μανωλάδας. «Τον Μάρτιο του 2017, στην υπόθεση Chowdury κ.α. εναντίον της Ελλάδας, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε σε μια άνευ προηγουμένου απόφαση ότι 42 οικονομικοί μετανάστες από το Μπανγκλαντές έπεσαν θύματα καταναγκαστικής εργασίας και δουλεμπορίου καθώς εργάζονταν σε φυτείες φράουλας στο χωριό Μανωλάδα. Το δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι η Ελλάδα δεν έλαβε κανένα μέτρο για να παρεμποδίσει το εμπόριο ανθρώπων και να προχωρήσει σε αποτελεσματική εξέταση των αξιόποινων πράξεων».

Αναφορικά με τα φαινόμενα ρατσισμού στην Ελλάδα η έκθεση αναφέρεται σε συγκεκριμένα περιστατικά: «Σύμφωνα με μαρτυρίες το διάστημα μεταξύ Αυγούστου 2016 και μέχρι το τέλος του 2017 φέρεται να σημειώθηκαν περισσότερες από 50 επιθέσεις κατά οικονομικών μεταναστών από το Πακιστάν από νεαρούς ντόπιους στον Ασπρόπυργο».

Στα στοιχεία σχετικά με τον ρατσισμό γίνεται και αναφορά στις δίκες που εκκρεμούν κατά μελών του ακροδεξιού κόμματος της Χρυσής Αυγής, μεταξύ των οποίων βρίσκεται και ο πρόεδρος του κόμματος αλλά και βουλευτές όπως γράφει η έκθεση, επισημαίνοντας ότι «τον Οκτώβριο του 2017 το Εφετείο της Αθήνας ολοκλήρωσε τις ακροάσεις όλων των μαρτύρων».

Τέλος, η έκθεση αναφέρεται και στη νέα νομοθεσία για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, επισημαίνοντας ωστόσο ότι παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις.

10. Νέα έκθεση της CPT για τις συνθήκες στα κέντρα κράτησης προσφύγων.

Νέα έκθεση με προκαταρκτικές παρατηρήσεις από την αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την πρόληψη των Βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης και τιμωρίας (CPT), που επισκέφθηκε την Ελλάδα από τις 10 έως τις 19 Απριλίου 2018, μόλις είδε το φως της δημοσιότητας την 1η Ιουνίου 2018¹⁰⁹.

Τρία χρόνια μετά την τελευταία επίσκεψη της Επιτροπής στην Ελλάδα το, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζει βήματα προόδου, εξακολουθεί να καταγράφει σοβαρότατες ελλείψεις, άθλιες συνθήκες και κατάφωρη παραβίαση σε ορισμένες περιπτώσεις, επικαλούμενη το άρθρο 8 παρ. 5 της ΕΣΔΑ για την πρόληψη της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, στις δημόσιες ψυχιατρικές κλινικές, στα κέντρα κράτησης προσφύγων και μεταναστών όπως και σε αστυνομικά τμήματα της χώρας.

Ανάμεσα στο μακρύ κατάλογο ελέγχων ξεχωρίζουν οι αρνητικές παρατηρήσεις και διαπιστώσεις μεταξύ άλλων για το Δρομοκαϊτείο, το Ψυχιατρικό Τμήμα του Ευαγγελισμού, την Ψυχιατρική Κλινική των Φυλακών Κορυδαλλού, το Κέντρο Κράτησης της Μόριας στη Μυτιλήνη, το Κέντρο Κράτησης στην Αμυδαλέζα, το Κέντρο Υποδοχής και Αναγνώρισης στον Έβρο καθώς επίσης και για τα αστυνομικά τμήματα Ομόνοιας, Κολωνού και Δραπετσώνας.

Δυστυχώς άλλη μια φορά από τις προκαταρκτικές παρατηρήσεις και επικριτικές διαπιστώσεις της Επιτροπής, προκύπτουν σειρά πολλών παραβάσεων της Σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφορικά με τις συνθήκες κράτησης, τον υπερπληθυσμό, τις ελλείψεις προσωπικού, τις ελλείψεις ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης άλλα και την απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση, τόσο στις δημόσιες ψυχιατρικές κλινικές, στα

¹⁰⁹ <https://anemosantistasis.blogspot.com/2018/06/cpt.html>

αστυνομικά τμήματα, όσο και στα κέντρα κράτησης προσφύγων και μεταναστών.

Ανατριχιαστικές είναι οι αναφορές για την ψυχιατρική κλινική του Κορυδαλλού, αφού η αντιπροσωπεία της Επιτροπής επικαλείται πάλι το άρθρο 8 παράγραφος 5 της Σύμβασης για την πρόληψη της απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης προτρέποντας τις ελληνικές αρχές να εγκαταλείψουν άμεσα την τρέχουσα πρακτική, όσον αφορά τη χρήση των «μπλε» ή προστατευτικών κελιών στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο.

Στην έκθεση αναφέρεται χαρακτηριστικά το γεγονός ότι είναι εντελώς απαράδεκτο να βρίσκονται άνθρωποι γυμνοί, χωρίς προστατευτική επίβλεψη ή συνεχή ιατρική παρακολούθηση για μεγάλες περιόδους, σε κελιά και σε συνθήκες απάνθρωπου εγκλεισμού.

Σύμφωνα δε, με τα ιατρικά πρότυπα όπως ισχύουν, εφόσον υπάρχει ανάγκη για αποκλεισμό ασθενών για λόγους προστασίας, αυτό πρέπει να γίνεται για το μικρότερο δυνατό χρονικό διάστημα και κατά το διάστημα αυτό οι ασθενείς επιβάλλεται να βρίσκονται υπό παρακολούθηση από εξειδικευμένο προσωπικό φύλαξης και ιατρική παρακολούθηση.

Είναι ανεπίτρεπτο σήμερα να σαπίζουν απαξιωμένοι συνάνθρωποί μας ασθενείς ψυχικών νοσημάτων, πεταμένοι πίσω από στοιχειωμένα κελιά, στερούμενοι όχι μόνο την ελευθερία τους αλλά και το αναφαίρετο δικαίωμα της θεραπείας και την αξιοπρεπή ζωή.

Η επίσκεψη της αντιπροσωπείας στην Ψυχιατρική Μονάδα του Γενικού Νοσοκομείου Ευαγγελισμού, διαπιστώνει πέρα από την παραβίαση του άρθρου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την πρόληψη της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, καλεί τους υπεύθυνους του Υπουργείου Υγείας και τη διοίκηση του Νοσοκομείου να σταματήσουν άμεσα την πρακτική, τοποθέτησης ασθενών στους διάδρομους του νοσοκομείου καθώς χρειάζονται αυξημένη, εντατική ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα ή διαρκή επίβλεψη.

Οι συγκεκριμένοι ασθενείς θα πρέπει να βρίσκονται σε νοσοκομειακά δωμάτια, υπό στενή παρακολούθηση από το προσωπικό, και υπό συνθήκες σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της αξιοπρέπειάς τους και όχι πεταμένοι σε κοινή θεά, ουσιαστικά εγκαταλελειμμένοι στα ράντζα των διαδρόμων.

Ακατάλληλες επίσης κρίνονται σύμφωνα με την προκαταρκτική έκθεση οι συνθήκες διαβίωσης στα Κέντρα υποδοχής ή κράτησης προσφύγων και μεταναστών όπως και στα αστυνομικά τμήματα.

Ταυτόχρονα τραγικές είναι και οι διαπιστώσεις σε ό,τι αφορά την ποσοτική και ποιοτική ανεπάρκεια που διαπιστώνει σε ιατρική και υγειονομική περίθαλψη, στις κάκιστες συνθήκες υγιεινής, στην βία εξαιτίας του υπερπληθυσμού, στην ανεπάρκεια προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων καθώς και στη στέρηση

ελευθερίας και των βασικών δικαιωμάτων τους με βάση τη προστατευτική νομοθεσία για τους αλλοδαπούς.

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά στη προκαταρκτική έκθεση όπου μεταξύ άλλων αναφέρει: «Όσον αφορά την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα κέντρα αναγνώρισης, υποδοχής και αναχώρησης που επισκέφθηκε η αντιπροσωπεία διαπίστωσε ότι οι διαθέσιμοι πόροι είναι εντελώς ανεπαρκείς σε σύγκριση με τις παρατηρούμενες ανάγκες.

Ο αριθμός του προσωπικού της υγειονομικής περίθαλψης σε κάθε κέντρο είναι ανεπαρκής. Σε ορισμένα κέντρα, δεν υπάρχει γιατρός ενώ ανύπαρκτος είναι ο βασικός ιατρικός εξοπλισμός. Υπάρχει επίσης μια συνολική έλλειψη αποτελεσματικής ιατρικής εξέτασης των νέων αφίξεων, συμπεριλαμβανομένων των έλεγχων για ευπαθής ομάδες.

Με λίγα λόγια, ακόμη και τις πιο βασικές ανάγκες υγειονομικής περίθαλψης των κρατουμένων δεν τηρούνται».

Εντυπωσιακές επίσης είναι οι αναφορές αρχικά για το Κέντρο Υποδοχής και Αναγνώρισης του Φυλακίου στον Έβρο, όπου ή ίδια η αντιπροσωπεία αντίκρισε ετοιμοθάνατο βρέφος 13 μηνών, λόγω οξείας αναπνευστικής νόσου και επέβαλλε την άμεση και κατεπείγουσα μεταφορά του σε νοσοκομείο.

Επιπλέον, η αντιπροσωπεία ζήτησε για άλλες δύο περιπτώσεις ατόμων στο κέντρο της Μόριας να μεταφερθούν άμεσα σε νοσοκομείο καθώς η κατάσταση της υγείας τους κρίθηκε κρίσιμη.

Αξιοσημείωτες είναι και οι παρατηρήσεις για τις συνθήκες κράτησης όπως καταγράφονται στο πόρισμα πέρα από τις ακατάλληλες και ανθυγιεινές συνθήκες, το γεγονός ότι κρατούνται για μία ή και περισσότερες νύχτες άνθρωποι σε λιγότερο από 2μ² χώρου ανά άτομο.

11. Παρέμβαση Διεθνούς Αμνηστίας για τους πρόσφυγες στα νησιά

Στις 6 Φεβρουαρίου 2018 στο πλαίσιο της εκστρατείας της οργάνωσης για την άρση του γεωγραφικού περιορισμού για τους αιτούντες άσυλο και τη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής, ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης, Διευθυντής της Διεθνούς Αμνηστίας Ελλάδας, δήλωσε¹¹⁰:

«Οι συνθήκες διαμονής των αιτούντων άσυλο στην Μόρια και τη ΒΙΑΛ αποτελούν ανοιχτή πληγή για την Ελλάδα και την Ευρώπη και για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι ζωές των ανθρώπων αυτών έχουν τεθεί σε αναμονή για διάστημα που φτάνει μέχρι και τα δύο χρόνια με αποτέλεσμα να πληθαίνουν τα κρούσματα απόγνωσης και ψυχικών διαταραχών. Οι

¹¹⁰<https://www.dropbox.com/s/46ppbrn803f24e2/AMNESTY%20INTERNATIONAL%20LESBOS.m4v?dl=0>

άνθρωποι αυτοί, πολλοί μαζί με τις οικογένειες τους, εγκατέλειψαν τις πατρίδες τους και τις ζωές τους κατατρεγμένοι και κυνηγημένοι για να ζήσουν με ασφάλεια και αξιοπρέπεια. Η υποδοχή που τους επιφύλαξε η Ευρώπη μέσω της Ελλάδας ήταν να τους περιορίσει στα νησιά του Αιγαίου, τα οποία έχουν μετατραπεί από νησιά αλληλεγγύης σε ανοιχτές φυλακές με βάση τη Συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας.

Αυτό που ζητάμε ως Διεθνής Αμνηστία από την ελληνική κυβέρνηση είναι να αρθεί ο απαράδεκτος γεωγραφικός περιορισμός των ανθρώπων αυτών στα νησιά και να μεταφερθούν άμεσα στην ηπειρωτική Ελλάδα ώστε να καταγραφούν, να τους εξασφαλισθεί η κατάλληλη υποδοχή και διαμονή και να εξετασθούν οι αιτήσεις ασύλου τους με ασφάλεια και αξιοπρέπεια».

Εκπρόσωποι του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας επισκέφθηκαν τους καταυλισμούς της ΒΙΑΛ στην Χίο και της Μόριας στη Λέσβο, συνομίλησαν με δεκάδες πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, κατέγραψαν τις συνθήκες διαμονής τους και ενημερώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές. Επιπλέον, ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης συναντήθηκε με το Δήμαρχο Λέσβου, Σπύρο Γαληνό καθώς και με εκπροσώπους της δημοτικής αρχής Χίου με σκοπό τόσο την ενημέρωσή τους για την εκστρατεία της Διεθνούς Αμνηστίας όσο και την πληροφόρηση της οργάνωσης για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες. Τέλος, εκπρόσωποι της οργάνωσης ήρθαν σε επαφή με τοπικές συλλογικότητες αλληλεγγύης στους πρόσφυγες και τους μετανάστες με σκοπό να συντονιστούν οι δράσεις θεσμικής πίεσης.

12. Πορίσματα από δημόσια εκδήλωση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν στα κέντρα κράτησης για πρόσφυγες

Με τις «δοκιμές» ευρωπαϊκών πολιτικών και συστημάτων ασύλου στον «δοκιμαστικό σωλήνα» Ελλάδα και τα νέα όρια που θέτει η Ε.Ε. στην προστασία των προσφύγων, των οποίων τα θεμελιώδη δικαιώματα πλήττονται, ασχολήθηκε η διημερίδα του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) με θέμα τη διοικητική κράτηση, το άσυλο και το ρατσιστικό έγκλημα που έγινε στις 17 Ιανουαρίου 2019¹¹¹.

Η διημερίδα αυτή έρχεται λίγες ώρες μετά τις εξελίξεις στην υπόθεση του Τούρκου αξιωματικού, τον οποίο εκπροσωπεί το ΕΣΠ. «Σας διαβεβαιώνω, ως δικηγόρος, ότι η απονομή ασύλου είναι μία βεβαιωτική πράξη και δεν μπορεί να ανακληθεί» σχολίασε ο πρόεδρος του ΕΣΠ Κωνσταντίνος Μαυροειδής σχετικά με την προσωρινή άρση, από το Διοικητικό Εφετείο, του καθεστώτος

¹¹¹<http://www.avgi.gr/article/10836/8654254/kratese-e-nea-tase-ste-diacheirise-tou-prosphygikou>

ασύλου στον έναν από τους οκτώ Τούρκους αξιωματικούς. Ο Βασίλης Παπαδόπουλος, συντονιστής της νομικής υπηρεσίας του ΕΣΠ και πρώην γενικός γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής, σημείωσε ότι «ειδικά στο θέμα των Τούρκων η κράτηση είναι ανεπίτρεπτη. Υπάρχουν και άλλες λύσεις, όπως η υποχρεωτική διαμονή τους σε ορισμένη κατοικία».

Όπως προέκυψε από την πρώτη ημέρα της ημερίδας ουσιαστικά η συμφωνία της Ε.Ε. ολοκλήρωσε τη στροφή προς την επιστροφή της διοικητικής κράτησης αιτούντων άσυλο και μεταναστών, που αποτελεί για άλλη μια φορά την πρώτη επιλογή της ελληνικής διοίκησης, παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία ορίζει ότι η διοικητική κράτηση πολίτη τρίτης χώρας θα πρέπει να εφαρμόζεται ως έσχατο μέτρο και μετά από εξατομικευμένη κρίση, όπως τόνισαν σχεδόν όλοι οι εισηγητές νομικοί του ΕΣΠ.

Αυτή τη στιγμή λειτουργούν οκτώ προαναχωρησιακά κέντρα κράτησης (ΠΡΟΚΕΚΑ), όπως ανέφερε ο γενικός γραμματέας Συντονισμού στο υπουργείο Εσωτερικών επί θεμάτων αλλοδαπών Τζανέτος Φιλιππάκος προσθέτοντας ότι σε αυτά κρατούνται 2.304 άτομα. Σε αυτόν τον αριθμό πρέπει όμως συνυπολογιστούν και περίπου 1.300 ακόμη που κρατούνται υπό το καθεστώς της διοικητικής κράτησης σε αστυνομικά τμήματα (Α.Τ.) σε όλη τη χώρα, όπως επισήμανε ο Β. Παπαδόπουλος τονίζοντας ότι ο συνολικός αριθμός των διοικητικά κρατούμενων στη χώρα μας είναι ίσως ο μεγαλύτερος στην Ε.Ε. αυτή τη στιγμή.

Επιπλέον, σχετικά με την «προστατευτική φύλαξη» ασυνόδευτων ανηλίκων, που δεν είναι τίποτε άλλο από την κράτηση των ασυνόδευτων παιδιών όταν δεν υπάρχει θέση σε δομή, ο Β. Παπαδόπουλος υπογράμμισε ότι η ελληνική νομοθεσία δεν εμπεριέχει την «προστατευτική φύλαξη» και ότι πρόκειται για παράνομη πρακτική.

Και τι σημαίνει κράτηση σε Α.Τ. ή ΠΡΟΚΕΚΑ; Σύμφωνα με την έρευνα της δικηγόρου του ΕΣΠ Σίας Γεωργοπούλου από τις επισκέψεις της ομάδας του ΕΣΠ σε Α.Τ. και ΠΡΟΚΕΚΑ σε όλη τη χώρα, οι συνθήκες είναι «απερίγραπτες». Στα Α.Τ. έχουμε παντελή έλλειψη προαυλισμού, κακές συνθήκες υγιεινής, ανεπαρκή ή βρώμικα κλινοσκεπάσματα, ανεπαρκή σίτιση, προβληματική παροχή ή πλήρη απουσία ιατρικών υπηρεσιών και απουσία διερμηνείας και κοινή κράτησή τους με ποινικούς κρατούμενους, όπως σημείωσε.

Στα ΠΡΟΚΕΚΑ υπάρχει προαυλισμός, ωστόσο ισχύουν όλα τα παραπάνω, ενώ η έντονη αίσθηση αποκλεισμού από τον έξω κόσμο -όπως στο κέντρο κράτησης της Κορίνθου- οδηγεί συχνά σε εντάσεις. Το ίδιο κέντρο, με πληθυσμό άνω των 780 ατόμων, τον Αύγουστο του 2017 πνιγόταν στα σκουπίδια καθώς είχε λήξει η σύμβαση με το συνεργείο καθαριότητας, ενώ γιατρό έβλεπαν ανά 15 ημέρες, όπως ανέφερε.

Όπως επισήμανε η Σ. Γεωργοπούλου, στα νησιά αλλά και στην ενδοχώρα βρήκαν ευάλωτους υπό κράτηση ενώ χαρακτηριστικό είναι ότι γυναίκες και οικογένειες κρατούνταν στο ΠΡΟΚΕΚΑ της Κω μαζί με άνδρες, όπου οι

γυναίκες ζητούσαν από τους αστυνομικούς να τις κλειδώνουν στα κοντέινερ γιατί φοβόντουσαν για την ασφάλειά τους.

Επιπλέον τόνισε ότι η κράτηση παρατείνεται μετά την κατάθεση αιτήματος ασύλου, κάτι που είναι πολλές φορές δύσκολο για έναν διοικητικό κρατούμενο και μπορεί να χρειαστεί και παρέμβαση δικηγόρου. Η διαπίστωση δε της ευαλωτότητας, σημείο κλειδί για το αν ένας άνθρωπος υπόκειται στη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας, παραμένει προβληματική σε πολλά επίπεδα, ενώ η τάση είναι για γενικευμένη κράτηση στα νησιά, επισήμανε και η δικηγόρος του ΕΣΠ Κλειώ Νικολοπούλου.

Στα νησιά υπάρχει ένα διαφορετικό μοντέλο κράτησης, γιατί τι άλλο είναι εκτός από κράτηση το ότι 13.000 πρόσφυγες είναι εγκλωβισμένοι στα νησιά υπό τον γεωγραφικό περιορισμό, χωρίς να ξέρουν μέχρι πότε και γιατί, αναρωτήθηκε ο διευθυντής Προγραμμάτων των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (ΓΧΣ) Απόστολος Βεΐζης.

Ο Α. Βεΐζης αναφέρθηκε στις άθλιες συνθήκες στην υπερπληθή Μόρια, με διαλυμένο το σύστημα αποχέτευσης, διαλυμένες τουαλέτες, διακοπές νερού, αλλά και στον αντίκτυπο που έχουν πια πάνω στα κορμιά και στις ψυχές των προσφύγων η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας και ο εγκλωβισμός τους σε άθλιες συνθήκες.

Ανέφερε επίσης ότι στήνεται τον τελευταίο καιρό μια «δεύτερη άτυπη Μόρια» στον ελαιώνα δίπλα στο ομώνυμο κέντρο, όπου οι πρόσφυγες, μη αντέχοντας την κατάσταση μέσα στον επίσημο καταυλισμό, στήνουν δίπλα τον δικό τους με ίδια μέσα, αγοράζοντας βάσεις για τις σκηνές και πληρώνοντας συμπατριώτες τους για να παίρνουν ρεύμα από τις δικές τους σκηνές.

Φυσικά δεν υπάρχουν τουαλέτες εκεί με αποτέλεσμα όλη η περιοχή αλλά και η Μόρια με τη διαλυμένη αποχέτευση να μυρίζει ούρα και κόπρανα, όπως επισήμανε.

13. Συνέντευξη τύπου οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων σχετικά με την κατάσταση των εγκλωβισμένων προσφύγων στην Ελλάδα το Μάρτιο του 2018

Δύο χρόνια μετά την υπογραφή της ευρωτουρκικής συμφωνίας για το προσφυγικό, επιβεβαιώνονται με τον χειρότερο τρόπο οι δυσοίωνες προβλέψεις για τα αποτελέσματα της εφαρμογής της στην Ελλάδα: χιλιάδες πρόσφυγες παραμένουν εγκλωβισμένοι στα νησιά, σε απελπιστικές συνθήκες, με σοβαρά προβλήματα υγείας και σοβαρές παραβιάσεις της νομιμότητας, όπως υπογράμμισαν οργανώσεις και φορείς σε συνέντευξη Τύπου στις 21 Μαρτίου 2018 στην ΕΣΗΕΑ¹¹².

¹¹²<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/03/23/%CE%B7-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BA%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

Όπως σημείωσε ο Γαβριήλ Σακελλαρίδης από το ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας, η ευρωτουρκική συμφωνία δείχνει την παταγώδη αποτυχία της Ε.Ε. να δώσει ουσιαστική λύση στο προσφυγικό.

«Η πραγματική λύση που μπορεί να δώσει διέξοδο είναι να διασφαλιστούν νόμιμοι και ασφαλείς δίοδοι για τους ανθρώπους αυτούς προς τα κράτη-μέλη, που θα επιμεριστούν την ευθύνη, διασφαλίζοντας ότι δεν θα ορίζουν οι δουλέμποροι τις συνθήκες ασφάλειας του ταξιδιού και ότι θα είναι σεβαστά τα δικαιώματά τους. Η μόνη ρεαλιστική πολιτική σήμερα είναι αυτή που έχει στον πυρήνα της την αξιοπρέπεια, τη ζωή και τα ανθρώπινα δικαιώματα» υπογράμμισε.

Ο Βασίλης Παπαδόπουλος από το ΕΣΠ επισήμανε τον αμφιλεγόμενο στόχο της συμφωνίας να απελαύνονται στην Τουρκία οι Σύροι πρόσφυγες που φτάνουν στα ελληνικά νησιά μετά τις 20 Μαρτίου 2016, ημέρα εφαρμογής της συμφωνίας, και το τέχνασμα που αναγκάστηκε να εφαρμόσει για πρώτη φορά η Ελλάδα, τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας», παρόλο που βρίσκεται σε φάση αποσταθεροποίησης η γειτονική χώρα όπως είπε.

«Πρέπει να εφαρμοστεί ο νόμος, όχι ένα κοινό δελτίο Τύπου των ηγετών των κρατών -μελών της Ε.Ε. και της Τουρκίας, που έγινε στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων και παζαριού με μια χώρα που δεν πληροί τα εχέγγυα του κράτους δικαίου» σημείωσε.

Ο εγκλωβισμός των προσφύγων και μεταναστών στα ελληνικά νησιά, σε απελπιστικές συνθήκες, επιδεινώνει την ψυχική τους υγεία και δυσχεραίνει κατά πολύ την περίθαλψη και τη θεραπεία τους, σημείωσε ο Άγις Τερζίδης, αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΚΕΕΛΠΝΟ, το οποίο παρέχει εδώ και ένα χρόνο ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

«Νιώθουμε αδύναμοι» σημείωσε. «Όταν κάνουμε διάγνωση ότι κάποιος είναι ευάλωτος, δεν γίνεται να τον στέλνουμε πίσω στις συνθήκες αυτές. Θεωρούμε ανήθικο από ιατρικής πλευράς να κάνεις διάγνωση χωρίς να μπορείς να εγγυηθείς περίθαλψη ή καλύτερες συνθήκες. Πρέπει να γίνεται άμεσα άρση του γεωγραφικού περιορισμού για τους ευάλωτους, διαφορετικά δεν μπορούμε να συνεχίσουμε έτσι».

Σημείωσε ότι το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει αναπτύξει μια μέθοδο εντοπισμού των ευάλωτων, αντιστεκόμενο σε πιέσεις που υπήρξαν για να μειωθεί ο αριθμός όσων χαρακτηρίζονται ευάλωτοι.

Εφιαλτικές εικόνες από πρόσφατη επίσκεψή του στη Μόρια περιέγραψε ο συντονιστής του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων, Γιονούς Μοχαμαντί: άνθρωποι με σοβαρό πρόβλημα υγείας παρέμεναν μέρες κατάχαμα σε σκηνή, παρά τη διάγνωση του νοσοκομείου ότι πρέπει να μεταφερθούν άμεσα για νοσηλεία. Μια οικογένεια της οποίας το παιδί έπαθε κρίση επιληψίας έψαχνε επί μία ώρα πού να απευθυνθεί, χωρίς να βρίσκει βοήθεια.

Η Εύα Κοσσέ από τη Human Rights Watch υπογράμμισε πως η κατάσταση είναι χειρότερη από ό,τι το καλοκαίρι του 2015, καθώς σήμερα παραμένουν εγκλωβισμένοι για μεγάλες περιόδους οι πρόσφυγες και βρίσκονται σε απόγνωση.

Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με πρόσφατο δημοσίευμα της γερμανικής εφημερίδας Die Welt, που ισχυρίζεται ότι η Ελλάδα τερπιλίζει την εφαρμογή της συμφωνίας επειδή μεταφέρει μεγάλο αριθμό ευάλωτων στην ενδοχώρα, ενώ πραγματοποιεί μικρό αριθμό απελάσεων στην Τουρκία, σημείωσε ότι σωστά κάνουν οι ελληνικές αρχές και θα έπρεπε να το κάνουν πολύ περισσότερο.

«Για να εφαρμοστεί η συμφωνία όπως θα την ήθελαν, θα έπρεπε να μην προστατεύονται οι ευάλωτοι και να ανακηρυχτεί η Τουρκία ασφαλής τρίτη χώρα. Η Ελλάδα πρέπει δηλαδή να παραβιάζει τα δικαιώματα των ανθρώπων για να κάνει τη βρόμικη δουλειά της Ε.Ε.» υπογράμμισε.

14. Ειδική στρογγυλή τράπεζα για το θέμα της ανεξάρτητης διαβίωσης των ασυνόδευτων ανηλίκων

Πάνω από εξήντα ειδικοί και εκπρόσωποι φορέων συμμετείχαν σε στρογγυλή τράπεζα, που διοργανώθηκε στην Αθήνα στις 29 - 30 Ιανουαρίου 2018 από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), την υποστήριξη της UNICEF και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και τη συμβολή της Ειδικής Ομάδας για την Εναλλακτική Φροντίδα των Ασυνόδευτων Παιδιών για να στηρίξουν ένα νέο μοντέλο εναλλακτικής φροντίδας για τα ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα¹¹³. Οι συμμετέχοντες τόνισαν τη σημασία της Υποστηριζόμενης Ανεξάρτητης Διαβίωσης για τα ασυνόδευτα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας ως μοντέλου φροντίδας, που μπορεί να προσφέρει στους εφήβους στέγη, επίβλεψη καθώς και πρόσβαση σε μια σειρά από υπηρεσίες προστασίας.

«Μέσω του διαλόγου και της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, θα είμαστε σε θέση να βελτιώσουμε τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας και να προσεγγίσουμε περισσότερο το εναλλακτικό αυτό πρότυπο διαβίωσης, το οποίο θα ανταποκρίνεται στην ελληνική πραγματικότητα και στις τρέχουσες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες της χώρας», τόνισε η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, κα Ξένη Δημητρίου, ανοίγοντας τη διήμερη συνάντησή.

¹¹³ Δελτίο Τύπου Ύπατης Αρμοστείας ΟΗΕ , 1/2/2018

Η συνάντηση έφερε κοντά εκπροσώπους από αρμόδια Υπουργεία, εισαγγελείς, το Βοηθό Συνήγορο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ιθύνοντες, διεθνείς και εθνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις καθώς και εξειδικευμένους επαγγελματίες στην προστασία των παιδιών από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Με περισσότερα από 3.350 ασυνόδευτα παιδιά πρόσφυγες αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα και μόλις 1.101 διαθέσιμες θέσεις παραμονής σε δομές φιλοξενίας, η διημερίδα ανέδειξε την ανάγκη για άμεση εύρεση και εφαρμογή μακροπρόθεσμων λύσεων για τη διαμονή, προστασία και κοινωνική ένταξη των παιδιών αυτών στην ελληνική κοινωνία.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, εμπειρίες και καλές πρακτικές από την εφαρμογή μοντέλων Υποστηριζόμενης Ανεξάρτητης Διαβίωσης σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, δυνατότητες βελτίωσης της σχετικής νομοθεσίας και των διαδικαστικών πλαισίων και προτύπων για την υλοποίηση ενός τέτοιου μοντέλου στην Ελλάδα, καθώς και κίνδυνοι και στρατηγικές έγκαιρης αποτελεσματικής παρέμβασης. Τη δεύτερη ημέρα, οι ομάδες εργασίας επικεντρώθηκαν σε διαδικαστικά ζητήματα υλοποίησης, στην πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου στην Ελλάδα καθώς και στον συντονισμό των αρμόδιων φορέων.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στις εισαγγελικές εντολές και εξουσιοδοτήσεις για την τοποθέτηση και την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και στα πρακτικά ζητήματα λειτουργίας του εναλλακτικού μοντέλου και στους επιμέρους ρόλους των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Ο Συντονιστής της Ομάδας Ανταπόκρισης της UNICEF για το Προσφυγικό και Μεταναστευτικό Ζήτημα στην Ελλάδα, κ. LucioMelandri, καθώς και ο Αντιπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, κ. PhilippeLeclerc, τόνισαν την ανάγκη επέκτασης των μοντέλων φροντίδας για τα ασυνόδευτα παιδιά με βιώσιμο τρόπο και σεβασμό στο βέλτιστο συμφέρον τους, ενώ αναφέρθηκαν στα οφέλη της Υποστηριζόμενης Ανεξάρτητης Διαβίωσης τόσο για την κοινωνική ένταξη των παιδιών όσο και για τις τοπικές κοινωνίες υποδοχή τους.

«Είναι προφανές ότι αυτή η αλλαγή μοντέλου στην οποία προχωράμε οφείλεται στην αλλαγή των συνθηκών. Η χώρα μας παύει πλέον να είναι μια χώρα διέλευσης και ακόμα και αν δεν έχει χαρακτηριστεί ως μια χώρα προορισμού, η παραμονή των προσφύγων και μεταναστών έχει επιμηκυνθεί σοβαρά. Η Υποστηριζόμενη Ανεξάρτητη Διαβίωση αποτελεί μοντέλο ενσωμάτωσης ώστε τα παιδιά αυτά να καταστούν λειτουργικά μέλη της ελληνικής κοινωνίας» δήλωσε ο κ. Ηλίας Ζαγοραίος, Αντεισαγγελέας Εφετών και Προϊστάμενος Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών. Υπογράμμισε παράλληλα ότι για την εφαρμογή των παραπάνω είναι απαραίτητο να προχωρήσουν άμεσα οι νομοθετικές πρωτοβουλίες ρύθμισης της αναδοχής και επιτροπείας.

«Η ανάγκη ρύθμισης του θεσμού των επιτρόπων για τα ασυνόδευτα παιδιά είναι επιτακτική. Κατά την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος Υποστηριζόμενης Ανεξάρτητης Διαβίωσης, οι εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι ανηλίκων θα ασκούν αρμοδιότητες αντίστοιχες με αυτές που θα προβλέπονται στην επερχόμενη νομοθεσία για τους επιτρόπους», δήλωσε ο κ. Περικλής Τζιάρας, Πρόεδρος του ΕΚΚΑ.

«Η προστασία κάθε παιδιού το οποίο ζει στην Ελλάδα, αποτελεί βασική ευθύνη και κύριο μέλημα της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας», τόνισε κατά το χαιρετισμό του στην εκδήλωση, ο Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης, κ. Δημήτριος Καρέλλας.

Η Υποστηριζόμενη Ανεξάρτητη Διαβίωση θα προσφέρει ευκαιρίες στα ασυνόδευτα παιδιά να αναπτύξουν δεξιότητες διαβίωσης και ικανότητες βιοπορισμού με σκοπό την ομαλή μετάβασή τους στην ενηλικίωση μέσα στην τοπική κοινότητα. Η εναλλακτική αυτή μορφή φροντίδας εφαρμόζεται ήδη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και είναι κατάλληλη για μεγαλύτερους εφήβους με υψηλότερο επίπεδο προσωπικής επάρκειας. Έχει επίσης αποδειχθεί ότι είναι περισσότερο βιώσιμη από άποψη κόστους σε σχέση με την ιδρυματική φροντίδα.

15. Άμεση βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης προσφύγων και εργαζομένων ζήτησε η ΑΔΕΔΥ

Στις 31 Αυγούστου 2018 η Εκτελεστική Επιτροπή της ΑΔΕΔΥ αναφερόμενη στις συνθήκες κράτησης των προσφύγων αλλά και στις συνθήκες διαβίωσης των εργαζομένων στα κέντρα κράτησης εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση¹¹⁴ :

”Η αδιαφορία και η αδιαλλαξία της Πολιτικής Ηγεσίας του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής συνεχίζεται.

Οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων όσο και το εργασιακό περιβάλλον στο οποίο καλούνται οι εργαζόμενοι να προσφέρουν τις Υπηρεσίες τους δημιουργούν ένα εκρηκτικό μείγμα που μέρα με την μέρα είναι πιθανόν να πυροδοτήσει καταστάσεις που απειλούν την ασφάλεια και την υγιεινή προσφύγων και εργαζομένων.

Παρά τις συνεχείς οχλήσεις προς τους αρμοδίους (φυσική και πολιτική ηγεσία), τα προβλήματα συσσωρεύονται και οι συνθήκες ζωής και εργασίας στα κέντρα και τις Δομές Φιλοξενίας χειροτερεύουν.

¹¹⁴ http://ergasianet.gr/2018/08/31/%CE%B1%CE%B4%CE%B5%CE%B4%CF%85-%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CE%B2%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B9/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

- Ο υπερπληθυσμός προσφύγων που ολοένα και αυξάνεται στις Δομές Πρώτης Υποδοχής στο σύνολό τους, που φτάνει σε αριθμό διπλάσιο και τριπλάσιο από τον αριθμό που μπορεί μια Δομή να εγγυηθεί στοιχειωδώς συνθήκες καλής και ομαλής διαβίωσης. Άμεσα πρέπει να βρεθούν τρόποι αποσυμφόρησης στο σύνολο των δομών.
- Η Υποστελέχωση των Κέντρων και των Δομών Φιλοξενίας σε μόνιμο και ειδικευμένο προσωπικό και η επείγουσα ανάγκη για προσλήψεις και πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων στο σύνολό τους (σήμερα η πληρότητα σε προσωπικό αγγίζει το 45% των οργανικών θέσεων).
- Η ανυπαρξία φύλαξης των Δομών σε βαθμό που ούτε πρόληψη αλλά και ούτε καταστολή παραβατικών φαινομένων μπορεί κάποιος να εγγυηθεί με ότι αυτό συνεπάγεται για τους κινδύνους που υπάρχουν για την ανθρώπινη ζωή προσφύγων και εργαζομένων καθώς και την προστασία των δομών σε κτηριακές και υλικοτεχνικές υποδομές.
- Η έλλειψη στοιχειωδών κανόνων Υγιεινής τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους ίδιους τους Πρόσφυγες, κανόνων που αφορούν τόσο την Προσωπική Υγιεινή όσο και την Ιατροφαρμακευτική κάλυψη.

Τα τέσσερα παραπάνω βασικά ζητήματα σε συνδυασμό α) με την ανυπαρξία Κανονισμών Λειτουργίας ανά δομή και τις δυνατότητες που μπορεί να έχει βάση δυναμικότητας και υποδομών και β) την Διοικητική αρρυθμία που παρατηρείται σε όλες τις Υπηρεσίες του Υπουργείου λόγω υποστελέχωσης και μη εφαρμογής του Εργατικού και Δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα, την ολοένα αυξανόμενη «μύδα» της προφορικής εντολής και όχι της γραπτής, των ασαφών καθηκοντολογιών των υπαλλήλων και όχι του ξεκάθου και καθορισμένου ανά ειδικότητα και θέση, αποτελούν το «φυτίλι» στην βραδύκαυστη βόμβα του Μεταναστευτικού που μπορεί να αμαυρώσει την όποια καλή προσπάθεια της Χώρας μας να φερθεί με αξιοπρέπεια έναντι του Μεταναστευτικού ρεύματος που δέχεται τα τελευταία χρόνια.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΑΔΕΔΥ καλεί την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής να λάβει σοβαρά υπ' όψιν τα όσα καταγγέλλει ο Σύλλογος των εργαζομένων και να λάβει όλα τα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών στις Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων Περιφερειακά και Κεντρικά για να προστατέψει την υγιεινή και ασφάλεια των προσφύγων και των εργαζομένων".

16. Έρευνα της οργάνωσης "Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο" (RSA) σχετικά με την παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κέντρα κράτησης στα νησιά του Αιγαίου

Στη συστηματική παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κέντρα κράτησης στα νησιά του Αιγαίου αναφέρθηκε στις 11/10/2018 η "Υποστήριξη

Προσφύγων στο Αιγαίο" (RSA) παραθέτοντας παράλληλα μαρτυρίες προσφύγων, οι οποίοι μιλούν για τις απάνθρωπες συνθήκες που ζουν¹¹⁵.

Η οργάνωση υπογραμμίζει ότι παρά την ανθρώπινη δυστυχία που προκάλεσε ο «γεωγραφικός περιορισμός», οι ελληνικές αρχές επιμένουν στην επιβολή του ως μέσο για την υλοποίηση της ευρωπαϊκής συμφωνίας για το προσφυγικό.

Επίσης, στην ανακοίνωση εκφράζεται η ανησυχία για την αύξηση ξενοφοβικών ανταντακλαστικών στις τοπικές κοινωνίες ως συνέπεια της κατάστασης, που έχει δημιουργηθεί στα νησιά λόγω της αμφισβητούμενης συμφωνίας.

Ακολουθεί ολόκληρη η ανακοίνωση:

"Μετά την εφαρμογή της τοξικής συμφωνίας Ε.Ε-Τουρκίας τα hotspots στα νησιά του Αιγαίου απέκτησαν χαρακτηριστικά πολύ διαφορετικά από εκείνα που είχαν αρχικά ανακοινωθεί όσον αφορά τη λειτουργία τους και τις εγγυήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό συνέβη κυρίως λόγω της επιβολής της πολιτικής του «γεωγραφικού περιορισμού», η οποία δεν επιτρέπει στην πλειονότητα των προσφύγων να ταξιδεύουν στην ηπειρωτική χώρα.

Τα hotspots έχουν μετατραπεί σε χώρους όπου παραβιάζονται συστηματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα υπό το βλέμμα διεθνών οργανισμών, όπως προκύπτει από τις συνεχείς αναφορές για την κατάσταση που επικρατεί εκεί.

Παρά την ανθρώπινη δυστυχία που προκάλεσε ο γεωγραφικός περιορισμός, οι Ελληνικές αρχές επιμένουν στην επιβολή του ως μέσο για την υλοποίηση της συμφωνίας Ε.Ε -Τουρκίας. Παράλληλα, για την πολιτική ευρωπαϊκή ελίτ το μοντέλο των hotspots εξακολουθεί να θεωρείται επιτυχές. Σε πρόσφατη ευρωπαϊκή διάσκεψη κορυφής, παρουσιάστηκε μάλιστα ως μια καλή πρακτική που πρέπει να εφαρμοστεί και στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης.

«Είναι ανάγκη να δοθεί τέλος στο απάνθρωπο πείραμα που διεξάγεται στο Αιγαίο. Είναι απαράδεκτο ότι η Ευρώπη και η Ελλάδα δημιουργούν αυτή τη γκρίζα ζώνη για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι συστηματικές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των προσφύγων και οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης στα hotspots της Ε.Ε. αποτελούν ένα δείγμα όσων θα αντιμετωπίσουν οι πρόσφυγες στα μελλοντικά «ελεγχόμενα κέντρα», δήλωσε ο KarlKopp, διευθυντής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της PROASYL.

115

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/10/11/%CF%83%CF%85%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD/>

Στην αναφορά με τίτλο «Το πείραμα των hotspot: βάζοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα στην άκρη», η Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA) και το ProAsyl παρουσιάζουν την τρέχουσα κατάσταση στα hotspots της Λέσβου, Χίου, Σάμου, Λέρου και Κω.

Από τα ευρήματα της έρευνας και τις μαρτυρίες προσφύγων που διαμένουν σε αυτά, προκύπτει μεταξύ άλλων η απομάκρυνση από τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημιουργία γκρίζων ζωνών όπου επικρατούν οι απάνθρωπες και επικίνδυνες συνθήκες στις οποίες είναι αναγκασμένοι να διαβιούν οι πρόσφυγες λόγω του υπερπληθυσμού .

«Όταν φτάσαμε ήμουν 7 μηνών έγκυος. Έπρεπε να μείνουμε σε μία σκηνή μέχρι που πήγα στο νοσοκομείο να γεννήσω. Ηζέστη, τα ποντίκια και η έλλειψη νερού ήταν μερικές από τις δυσκολίες που είχα να ξεπεράσω, αντί να ζω κάπου όπου να μου παρέχεται ασφάλεια και φροντίδα». Με τα λόγια αυτά περιγράφει την κατάσταση στο hotspot της Βιάλ, Χίου η Rahima* μία Σύρια πρόσφυγας που έφτασε τον περασμένο Μάιο στη Χίο.

Ο 18 χρονος Hoger Miro* από το Αφρίν της Συρίας περιγράφει έως εξής τις απάνθρωπες συνθήκες στις οποίες είναι αναγκασμένοι να ζουν πρόσφυγες στο hotspot στο Βαθύ της Σάμου: «Τώρα μένω στο δάσος έξω από την περίφραξη του hotspot γιατί μέσα δεν υπάρχει χώρος. Ζω χωρίς ρεύμα και πρόσβαση σε τρεχούμενο νερό. Τα βράδια με τρομοκρατούν οι θόρυβοι των ζώων. Πρέπει να κάθομαι στην ουρά για να κάνω ένα ντούζ με κρύο νερό, σε ένα βρώμικο μπάνιο. Είμαι αλλεργικός σε κάποια φαγητά και μπορώ σπάνια να τρώω αυτά που μας δίνουν, με αποτέλεσμα τις περισσότερες φορές να πεινάω. Όλα εδώ με σπρώχνουν να γυρίσω πίσω στη χώρα μου. Εκεί φοβάμαι τον θάνατο και εδώ ζω όπως ζουν τα ποντίκια».

«Ένας ακόμη χειμώνας πλησιάζει και οι ελληνικές αρχές φαίνεται πως είναι και πάλι απροετοίμαστες. Τις τελευταίες εβδομάδες εστιάζουν στην μεταφορά λίγων χιλιάδων προσφύγων στην ηπειρωτική χώρα ενώ οι υπόλοιποι θα παραμείνουν στις απάνθρωπες συνθήκες των hotspots στα νησιά. Η φωνή των προσφύγων, των ακτιβιστών και των οργανώσεων που βρίσκονται στο πεδίο, πρέπει να εισακουστούν. Η συμφωνία έχει καταστροφικά αποτελέσματα για χιλιάδες πρόσφυγες και αποσταθεροποιεί τις τοπικές κοινωνίες», δήλωσε η Νατάσα Στραχίνη, δικηγόρος της Υποστήριξης Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA).

Η περιορισμένη πρόσβαση στην ιατρική βοήθεια και στην διερμηνεία καθώς και οι επακόλουθες καθυστερήσεις στην αξιολόγηση της ευαλωτότητας και κατά συνέπεια και ένα σύστημα αξιολόγησης της ευαλωτότητας που καταρέει είναι επίσης ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στα περισσότερα hotspots.

Στα τέλη Αυγούστου 2018, η Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο και το ProAsyl συνάντησαν τον Mohamed* έναν πρόσφυγα από το Αφγανιστάν που ζούσε με τον 14 χρόνο γιο του Fardi* -άτομο με αναπηρία- και τα υπόλοιπα μέλη στο hotspot της Μόριας. Ο Fardi* δεν μπορούσε να κινήσει τα πόδια, τα χέρια του, να περπατήσει ή να μιλήσει. Η οικογένεια έφτασε στη Μόρια τον

Μάιο, αλλά απαιτήθηκε ένας μήνας για να καταγραφεί η ευαλωτότητα του παιδιού.

Οι αιτήσεις ασύλου τους καταγράφηκαν στα τέλη Ιουνίου και οι συνεντεύξεις ασύλου τους προγραμματίστηκαν 10 μήνες αργότερα. Στα μέσα Σεπτεμβρίου, η οικογένεια εξακολουθούσε να ζει σε δύσκολες συνθήκες στη Μόρια παρά την διαγνωσμένη και σοβαρή αναπηρία του Fardi και την δυσμενή επίδραση που είχαν αυτές οι συνθήκες στην υγεία του. «Τις τελευταίες εβδομάδες ο γιος μου δεν θέλει να φάει, δεν κοιμάται και έχω ζητήσει επανειλημμένα να τον εξετάσει κάποιος ειδικός γιατρός», τονίζει ο Mohamed*.

Τις τραγικές συνθήκες στη Μόρια για τους ευάλωτους τονίζει και ο David* από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. «Κάποιος που είναι άρρωστος στη Μόρια μπορεί να πεθάνει, γιατί είναι σχεδόν αδύνατο να έχει πρόσβαση στη κλινική, σε τέτοιο σημείο ώστε οι άνθρωποι να σταματούν ακόμα και να προσπαθούν να έχουν πρόσβαση. Όσο άρρωστος και αν είσαι πρέπει να ξυπνήσεις στις 4 το πρωί να περιμένεις στη σειρά να σου δώσουν ένα σημείωμα για να μπορέσεις να δεις την ίδια μέρα γιατρό. Αν είναι ήδη πολλοί άνθρωποι στην ουρά, δεν θα μπορέσεις να δεις κάποιον γιατρό».

Η αύξηση ξενοφοβικών αντανάκλαστικών στις τοπικές κοινωνίες ως συνέπεια της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στα νησιά λόγω της τοξικής συμφωνία προκαλεί επίσης σοβαρή ανησυχία. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η αύξηση των ξενοφοβικών εκδηλώσεων και των ρατσιστικών επιθέσεων στην Λέσβο, η συστηματική αντίδραση μεγάλης μερίδας γονέων στην Χίο για την λειτουργία απογευματινών μαθημάτων υποδοχής παιδιών προσφύγων (ΔΕΥΠ) στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τα αυξανόμενα ξενοφοβικά περιστατικά στη Σάμο".

17. Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις συνέπειες του προσφυγικού ζητήματος στην Ελλάδα

Σύμφωνα με την Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης που δόθηκε στη δημοσιότητα στις 5 Νοεμβρίου 2018, η Ελλάδα πρέπει επείγοντως να λάβει μέτρα και να υιοθετήσει μακροπρόθεσμες πολιτικές, αφενός για τη βελτίωση της υποδοχής και της ένταξης των μεταναστών και αφετέρου, για την αντιστροφή των δυσμενών επιπτώσεων των μέτρων λιτότητας στην πρόσβαση τους στην υγειονομική περίθαλψη και στην εκπαίδευση Δικαιώματα¹¹⁶.

Η Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κ. Μιγιάτοβιτς σημειώνει τις αξιόπαινες προσπάθειες του ελληνικού λαού και των αρχών της Ελλάδας για υποδοχή μεταναστών, επισημαίνει ωστόσο ότι οι συνθήκες υποδοχής παραμένουν κατώτερες των αποδεκτών προτύπων, ειδικά στα νησιά. Αναφέρεται σε κακές συνθήκες υγιεινής, τη ψυχική

¹¹⁶ <http://www.iefimerida.gr/news/456690/kolafos-i-ekthesi-toy-symvoylioy-tis-eyropis-gia-tin-ellada-gia-tis-synepeies-tis?fbclid=IwAR2EJXcrAcACPBculyY77STpz9OWrr7VVBPUQLEISVm4Ox3bqPolGtPHIE8>

ταλαιπωρία και την αβεβαιότητα που απειλούν την υγεία των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο στα νησιά και σημειώνει ότι οι αρχές θα πρέπει να επιταχύνουν τις μεταφορές στην ηπειρωτική χώρα.

Επίσης, εκφράζει τη βαθιά ανησυχία της για τις ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης και την έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα ασυνόδευτα παιδιά μετανάστες στην Ελλάδα, καθώς και για τη στέρηση της ελευθερίας των κρατούμενων υπό καθεστώς «προστατευτικής κράτησης» (protective custody). «Οι ελληνικές αρχές πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και ειδικότερα να σταματήσουν αμέσως την κράτηση των ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών. Τα παιδιά μετανάστες πρέπει επίσης να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, ώστε να αυξήσουν τις πιθανότητες ενσωμάτωσής του», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Στην έκθεση σημειώνεται, ωστόσο, ότι η ελληνική κυβέρνηση αποφάσισε να δημιουργήσει τρία νέα κέντρα υποδοχής στην ηπειρωτική χώρα, που παρέχουν στέγαση σε διαμερίσματα και ξενοδοχεία πράγμα που θα μειώσει περαιτέρω την πίεση στις υπάρχουσες δομές. Έτσι, 20.441 άνθρωποι στεγάζονται σε ανωτέρω δομές βάσει του προγράμματος ΕΣΤΙΑ (από 18 Σεπτεμβρίου 2018).

Τονίζεται επίσης ότι οι Ευρωπαίοι εταίροι της Ελλάδας πρέπει να επιδείξουν την αλληλεγγύη τους υποστηρίζοντας την Ελλάδα στις προσπάθειές της να βελτιώσει τις συνθήκες υποδοχής.

Επισημαίνεται ότι ως αποτέλεσμα του κλεισίματος των χερσαίων συνόρων, η Ελλάδα γίνεται de facto χώρα προορισμού και δεν είναι πλέον απλώς χώρα διέλευσης. Ως εκ τούτου αναδεικνύεται η ανάγκη συνολικής και μακροπρόθεσμης πολιτικής που θα εστιάζει στην οικογενειακή επανένωση, τη μακροχρόνια διαμονή και την ιδιότητα του πολίτη (citizenship), την επαγγελματική κατάρτιση, την εκμάθηση της γλώσσας, την ένταξη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων κατά των μεταναστών.

6. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

A) Κρούσματα παραβιάσεων του δικαιώματος σε υγεία και Πρόνοια

1. Υπερσυγκέντρωση, επικίνδυνες συνθήκες και εντελώς ανεπαρκής πρόσβαση υγείας: Ο καταυλισμός της Μόριας σε οριακό σημείο

Στις 3/5/2018 οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα προειδοποίησαν ότι η κατάσταση στη Λέσβο είναι για άλλη μια φορά οριακή¹¹⁷. Εξαιτίας της συνεχιζόμενης πολιτικής που ακολουθεί η ελληνική κυβέρνηση για περιορισμό των μεταναστών και προσφύγων στα νησιά, χιλιάδες άνθρωποι, άντρες, γυναίκες και παιδιά στη Λέσβο ζουν σε άθλιες συνθήκες, με ανεπαρκή πρόσβαση σε αναγκαία ιατρική βοήθεια. Καθώς γύρω στους 500 ανθρώπους φτάνουν στη Λέσβο κάθε εβδομάδα, η υπερσυγκέντρωση και η αυξανόμενη ζήτηση για ιατρικές και άλλες υπηρεσίες έχουν φέρει τον καταυλισμό της Μόριας για άλλη μια φορά σε οριακό σημείο. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα απευθύνουν έκκληση στις ελληνικές αρχές για άμεση μεταφορά των ανθρώπων από τη Λέσβο στην ηπειρωτική χώρα, καθώς και για άμεση κλιμάκωση της παροχής υγείας στο νησί.

Στον καταυλισμό της Μόριας ζούσαν τη συγκεκριμένη περίοδο περισσότεροι από 7.000 άνθρωποι, σε μια δομή με μέγιστη χωρητικότητα 2.500 ατόμων. Οι συνθήκες διαβίωσης και η περιορισμένη παροχή ιατρικής βοήθειας αποτελούν μεγάλο κίνδυνο για την υγεία και τη ζωή των ανθρώπων που είναι εγκλωβισμένοι στο νησί.

«Οι συνθήκες στον καταυλισμό της Μόριας είναι επικίνδυνες και εντελώς ανθυγιεινές, ιδίως για τα παιδιά», αναφέρει ο παιδίατρος και ιατρικός συντονιστής των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, Ντέκλαν Μπάρου. «Καθημερινά αντιμετωπίζουμε πολλά προβλήματα υγείας που συνδέονται με την έλλειψη υγιεινής, όπως εμετό και διάρροια, λοιμώξεις του δέρματος και άλλα λοιμώδη νοσήματα, και στη συνέχεια αφού τα αντιμετωπίσουμε, οι ασθενείς πρέπει να επιστρέψουν στις ίδιες κακές συνθήκες. Είναι ένας αφόρητος φαύλος κύκλος. Ο συνδυασμός των ανθυγιεινών και επικίνδυνων συνθηκών που αυξάνουν τις παιδικές ασθένειες, η απουσία κατάλληλων συνθηκών ανάρρωσης για τα άρρωστα παιδιά και η ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας είναι ολέθρια για την υγεία των παιδιών».

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα παρέχουν παιδιατρική και αναπαραγωγική υγεία έξω από τον καταυλισμό της Μόριας από τα τέλη του 2017. Η ζήτηση για παιδιατρικές υπηρεσίες έχει διπλασιαστεί τους δύο τελευταίους μήνες, ενώ η ζήτηση για υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας είναι διπλάσια συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα. Τις τελευταίες εβδομάδες, οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα περιθάλλουν 60 παιδιά τη μέρα, ενώ αδυνατούν να δουν περίπου 15 επιπλέον ασθενείς καθημερινά. Αυτό είναι εξαιρετικά ανησυχητικό, δεδομένου ότι η πρόσβαση σε φροντίδα υγείας είναι πολύ περιορισμένη το βράδυ και τα σαββατοκύριακα στον καταυλισμό της Μόριας και τα παιδιά που χρειάζονται ιατρική φροντίδα είναι πολύ ευάλωτα.

¹¹⁷<https://msf.gr/magazine/ypersygkentrosi-epikindynes-synthikes-kai-entelos-aneparkis-prosvasi-ygeias-o-kataylismos>

Επιπλέον, η παροχή βασικής φροντίδας υγείας για ενήλικες στον καταυλισμό της Μόριας είναι εξαιρετικά περιορισμένη, καθώς λιγοστές άλλες ιατρικές οργανώσεις παρέχουν φροντίδα υγείας στη διάρκεια της εβδομάδας, ενώ μόνο μία εθελοντική οργάνωση παρέχει περιορισμένη φροντίδα υγείας το βράδυ και τα σαββατοκύριακα. Το νοσοκομείο της Λέσβου είναι ήδη υπερπλήρες και υποστελεχωμένο και οι ασθενείς αγωνίζονται για πρόσβαση στις εξειδικευμένες υπηρεσίες που παρέχει.

«Εδώ και μήνες έχουμε προειδοποιήσει για τη δραματική επιδείνωση της κατάστασης σωματικής και ψυχικής υγείας στη Λέσβο. Οι αρχές δεν έχουν ανταποκριθεί σε αυτή την ξεκάθαρη ανάγκη και το μαρτύριο των ανθρώπων συνεχίζει να μεγαλώνει. Καθημερινά βλέπουμε στην κλινική μας ασθενείς με επείγουσες ανάγκες, πολλοί από τους οποίους έχουν αυτοτραυματιστεί ή διαπράξει απόπειρες αυτοκτονίας», λέει η Κατερίνα Κατωπόδη, νοσηλεύτρια των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα απευθύνουν έκκληση στην ελληνική κυβέρνηση να σταματήσει αυτή την απάνθρωπη και μη βιώσιμη πολιτική του εγκλεισμού στα νησιά και να αυξήσει άμεσα την παροχή ιατρικής φροντίδας για αυτούς τους ανθρώπους.

Τον κώδωνα κινδύνου για την κατάσταση που επικρατεί στον καταυλισμό προσφύγων στη Μόρια της Λέσβου έκρουσαν ξανά στις 17 Σεπτεμβρίου 2018 με ανακοίνωσή τους, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα¹¹⁸.

Όπως τονίζουν ο καταυλισμός στη Μόρια βρίσκεται σε κατάσταση πρωτοφανούς έκτακτης ανάγκης όσον αφορά στη σωματική και ψυχική υγεία χιλιάδων ανδρών, γυναικών και παιδιών που συνωστίζονται σε άθλιες συνθήκες.

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα απευθύνουν έκκληση για την επείγουσα μεταφορά όλων των ευάλωτων ατόμων, ειδικά των παιδιών, σε ασφαλή στέγη στην ηπειρωτική χώρα ή/και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με την ΜΚΟ η πολιτική της υπερσυγκέντρωσης των μεταναστών και των προσφύγων στα ελληνικά νησιά έχει οδηγήσει στον επ' αόριστον εγκλωβισμό περισσότερων από 9.000 ανθρώπων (το 1/3 είναι παιδιά) στον καταυλισμό της Μόριας, που έχει μέγιστη χωρητικότητα 3.000 ατόμων

Όπως τονίζεται, κάθε εβδομάδα, οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα βλέπουν περιστατικά εφήβων που έχουν κάνει απόπειρα αυτοκτονίας ή έχουν αυτοτραυματιστεί. «Προσφέρουν, επίσης, βοήθεια σε σοβαρά περιστατικά βίας και αυτοτραυματισμούς. Η έλλειψη πρόσβασης σε επείγουσα ιατρική

118

<http://ergasianet.gr/2018/09/17/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%AF-%CF%87%CF%89%CF%81%CE%AF%CF%82-%CF%83%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%AD%CE%BA%CF%84/>

φροντίδα, δείχνει τα σημαντικά κενά που υπάρχουν στην προστασία των παιδιών και άλλων ευάλωτων ομάδων», σημειώνεται στην ανακοίνωση.

Παράλληλα, αναφέρεται πως «από τον Φεβρουάριο έως τον Ιούνιο, στο πλαίσιο δραστηριότητας ψυχικής υγείας για παιδιά (6-18 ετών), οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα διαπίστωσαν ότι σχεδόν το 1/4 των παιδιών (18 από τα 74) είχαν αυτοτραυματιστεί ή είχαν κάνει απόπειρα ή είχαν σκέψεις αυτοκτονίας. Άλλοι ανήλικοι ασθενείς παρουσιάζουν επιλεκτική βωβότητα, κρίσεις πανικού, άγχος, εκρήξεις επιθετικότητας και συνεχείς εφιάλτες».

«Αυτά τα παιδιά προέρχονται από χώρες που βρίσκονται σε πόλεμο, που έχουν υποστεί ακραία επίπεδα βίας και ψυχικού τραύματος. Αντί να λάβουν φροντίδα και προστασία στην Ευρώπη, βιώνουν διαρκή φόβο, στρες και επεισόδια νέας βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας» τονίζει ο Ντέκλαν Μπάρρι, παιδίατρος και ιατρικός συντονιστής των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στην Ελλάδα, προσθέτοντας πως «το περιβάλλον χαρακτηρίζεται από έλλειψη ασφάλειας και υγιεινής, με αποτέλεσμα να βλέπουμε πολλά περιστατικά υποτροπιάζουσας διάρροιας και δερματικών λοιμώξεων σε παιδιά όλων των ηλικιών. Με τέτοια υπερσυγκέντρωση και απουσία υγιεινής, ο κίνδυνος επιδημιών είναι πολύ μεγάλος»

«Μόνο τις δύο πρώτες εβδομάδες του Σεπτεμβρίου, έφτασαν στη Λέσβο περισσότεροι από 1.500 άνθρωποι», τονίζεται στην ανακοίνωση της ΜΚΟ, οι οποίοι, «δεν έχουν στέγη, δεν έχουν αρκετό φαγητό και η πρόσβασή τους σε ιατρική φροντίδα είναι εξαιρετικά περιορισμένη».

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα αναφέρουν πως έχουν περιθάλψει πολλά παιδιά για τα οποία το τοπικό νοσοκομείο έκρινε ότι χρειάζονται φροντίδα στην Αθήνα. Ωστόσο, προσθέτουν, «εξαιτίας της έλλειψης στέγης στην ηπειρωτική χώρα, τα παιδιά αυτά είναι αναγκασμένα να ζουν σε ένα περιβάλλον όπου τα ιατρικά προβλήματα και η ψυχική υγεία τους επιδεινώνονται».

«Εδώ και τρία χρόνια είμαστε μάρτυρες των άθλιων συνθηκών κάτω από τις οποίες ζουν χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες που έχουν εγκλωβιστεί στη Μόρια. Απευθύνουμε ακόμη μια φορά έκκληση στις ελληνικές αρχές και την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να εφαρμόσουν βιώσιμες λύσεις για να σταματήσει αυτή η τραγική κατάσταση. Είναι καιρός πια να δοθεί τέλος στις απάνθρωπες συνέπειες της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας. Είναι ώρα για άμεση μετεγκατάσταση των πλέον ευάλωτων προσφύγων σε ασφαλείς συνθήκες σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη» τονίζει ο Απόστολος Βεΐζης, διευθυντής προγραμμάτων του ελληνικού τμήματος των Γιατρών Χωρίς Σύνορα.

B) Καλές πρακτικές

1. Εμβολιασμοί 1000 παιδιών από τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα στη Λέσβο

Επείγουσα εκστρατεία εμβολιασμού παιδιών κατά της ιλαράς έλαβε χώρα στις 15/2/2018¹¹⁹. Μέσα σε δύο ημέρες οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα εμβολίασαν συνολικά 975 παιδιά που ζουν στους καταυλισμούς της Μόριας, του Καρά Τεπέ και σε άλλες δομές στην πόλη της Μυτιλήνης

Η εκστρατεία αυτή πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) με αφορμή τέσσερα επιβεβαιωμένα κρούσματα ιλαράς (ακόμη δύο περιστατικά αναμένουν επιβεβαίωση) σε παιδιά στη Μόρια και το Καρά Τεπέ.

«Μεταξύ των προσφύγων και των μεταναστών που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στη Λέσβο, οι ομάδες μας είδαν πολλές οικογένειες με παιδιά. Αυτά τα παιδιά πρέπει να προστατευτούν και να εμβολιαστούν κατά κοινών ασθενειών» λέει η Σοφί Σαμπατιέρ, συντονίστρια της επείγουσας παρέμβασης των Γιατρών Χωρίς Σύνορα. «Πολλές οικογένειες στη Μόρια εξακολουθούν να ζουν σε υπερπλήρη κοντέινερ και σε μικρές σκηνές. Υπό αυτές τις συνθήκες, όλα τα παιδιά που δεν είχαν εμβολιαστεί κινδύνευαν να νοσήσουν και εμείς χρειάστηκε να κινηθούμε ταχύτατα για να περιορίσουμε την εξάπλωση της νόσου».

Κατά τη διάρκεια της περασμένης χρονιάς, το ΚΕΕΛΠΝΟ είχε αναφερθεί σε κρούσματα ιλαράς μεταξύ μη εμβολιασμένων πληθυσμών σε διάφορα μέρη της χώρας. Αυτά τα πρόσφατα κρούσματα ιλαράς στη Λέσβο είναι τα πρώτα που αναφέρθηκαν στον πληθυσμό των αιτούντων άσυλο. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα με μακρά εμπειρία σε επείγουσες εκστρατείες εμβολιασμών σε πολλές περιοχές του κόσμου, κατάφεραν να εξασφαλίσουν τον απαιτούμενο αριθμό εμβολίων (2.576 εμβόλια MMR) και ανέλαβαν την πρωτοβουλία να οργανώσουν την εκστρατεία, υποστηρίζοντας τις υγειονομικές αρχές.

«Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν οι πρόσφυγες επηρεάζουν ιδιαίτερα την εξάπλωση νοσημάτων. Γι' αυτό το λόγο θεωρήσαμε ότι η παρέμβασή μας

119

<https://liberationpolular.wordpress.com/2018/02/15/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF%CF%80%CE%BF%CF%85-1-000-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC-%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B1%CE%BD-%CE%BF%CE%B9-%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF/>

θα πρέπει να είναι εξαιρετικά άμεση. Η ομάδα δούλεψε όπως έπρεπε, διαχειριστήκαμε ένα πολύ μεγάλο αριθμό ατόμων σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς κανένα πρόβλημα» λέει η νοσηλεύτρια των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, Κατερίνα Κατωπόδη.

Οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα ξεκίνησαν να εμβολιάζουν παιδιά την Τετάρτη 7 Φεβρουαρίου στην κινητή παιδιατρική μονάδα έξω από τη Μόρια και στο Καρά Τεπέ. Τη δεύτερη ημέρα, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα εμβολίασαν ασυνόδευτα ανήλικα και παιδιά που ζουν σε δομές στην πόλη της Μυτιλήνης. Συνολικά οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα εμβολίασαν 975 παιδιά από 6 μηνών έως 16 ετών, ενώ οι ιατρικές ομάδες του ΚΕΕΛΠΝΟ και των Γιατρών του Κόσμου που επίσης συμμετείχαν στην εκστρατεία, εμβολίασαν 60 και 190 παιδιά αντίστοιχα. Συνολικά, εμβολιάστηκαν 1.314 παιδιά κατά τη διάρκεια της εμβολιαστικής εκστρατείας.

«Οικογένειες προσφύγων και μεταναστών συνεχίζουν να φτάνουν στο νησί. Όσο οι οικογένειες στους καταυλισμούς εξακολουθούν να ζουν σε άθλιες συνθήκες μέσα σε υπερπλήρη κοντέινερ, πιστεύουμε ότι ο καλύτερος τρόπος για να εμποδίσουμε το ξέσπασμα επιδημιών στο μέλλον και να συνεισφέρουμε στην υγεία των παιδιών είναι να βελτιώσουμε τις συνθήκες διαβίωσης και να εμβολιάσουμε όλα τα παιδιά που φτάνουν στο νησί» λέει η Σοφί Σαμπατιέρ. «Αυτοί οι άνθρωποι δεν πρέπει να εγκλωβίζονται σε ακατάλληλες συνθήκες στα νησιά. Είναι αναγκαίο να έχουν τουλάχιστον πρόσβαση σε επαρκή ιατρική βοήθεια και σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης».

2. Πρόσληψη μεταφραστών σε Νοσοκομείο Παίδων

Έπειτα από παρέμβαση του νεοεκλεγέντος Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματίου Εργαζομένων στο Νοσοκομείο Παίδων «Αγλαΐα Κυριακού», η Διοίκηση του Νοσοκομείου προχώρησε στις 10/4/2018 στην πρόσληψη μεταφραστών προκειμένου να καλυφτεί η ανάγκη επικοινωνίας των μεταναστών με το προσωπικό του Νοσοκομείου¹²⁰.

Όλοι γνωρίζουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το προσωπικό των Νοσοκομείων όταν χρειάζεται να εξυπηρετήσει αλλοδαπούς και ιδιαίτερα μετανάστες.

120

http://ergasianet.gr/2018/04/10/%CE%B1%CE%B3%CE%BB%CE%B1%CE%90%CE%B1-%CE%BA%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CF%86%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AD%CF%82-%CF%8D%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%81/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Η δυσκολία δεν περιορίζεται μόνο στη λήψη ολοκληρωμένου ιστορικού από το Γιατρό αλλά επεκτείνεται στη συνεργασία του ασθενούς ή των οικείων του με τους τεχνολόγους, τους νοσηλευτές και όλο το προσωπικό. Η αδυναμία επικοινωνίας επιπλέον δυσχεραίνει στη σωστή και ολοκληρωμένη νοσηλεία και αποθεραπεία του ασθενούς, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για μικρά παιδιά.

Ειδικότερα στα παιδιατρικά Νοσοκομεία, το πρόβλημα είναι πιο έντονο λόγω της μεγαλύτερης προσέλευσης μεταναστών και προσφύγων. Το αποτέλεσμα είναι – εκτός των άλλων – να επιφορτίζεται το ελάχιστο προσωπικό και τη συνοδεία των γονιών στα διάφορα τμήματα του Νοσοκομείου.

Η παρουσία των μεταφραστών εκτός από το ότι είναι αναγκαία για όλους τους παραπάνω λόγους, είναι και μια απάντηση στην ξενοφοβία και το ρατσισμό και συμβάλλει στην υλοποίηση του δικαιώματος των μεταναστών και των προσφύγων για ασφαλή και ισότιμη νοσηλεία και περίθαλψη.

Η πρωτοβουλία που πήρε το Σωματείο στο «Αγλαΐα Κυριακού» είναι ένα θετικό παράδειγμα για τις δράσεις που πρέπει να αναπτύσσουν τα Σωματεία ώστε να αντιμετωπίζονται τα καθημερινά προβλήματα εργαζομένων και ασθενών.

3. Πρόσληψη ιατρονοσηλευτικού προσωπικού για τις ανάγκες περίθαλψης προσφύγων και μεταναστών

Στις 9/10/2018 το ΚΕΕΛΠΝΟ ανακοίνωσε την πρόσληψη 1.575 θέσεων ιατρονοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών περίθαλψης προσφύγων και μεταναστών αλλά και του γενικού πληθυσμού¹²¹. Το νέο αυτό πρόγραμμα κάλυψης των υγειονομικών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών στη χώρα μας διαδέχεται μια σειρά προγραμμάτων που έχουν υλοποιηθεί από το 2015 και έχουν χρηματοδοτηθεί με απόλυτη διαφάνεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το νέο PHILOS, διάρκειας 18 μηνών, χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και αναμένεται να συμβάλλει ουσιαστικά στην προάσπιση της υγείας των ευάλωτων αυτών πληθυσμών με παράλληλη ενίσχυση του γενικού πληθυσμού. Επιπλέον κίνητρα, οικονομικά και προϋπηρεσίας, θα δοθούν σε γιατρούς και οδοντιάτρους.

4. Πρόγραμμα φροντίδας προσφύγων με αναπηρία

Την ανάγκη να ενταθεί η διαδικασία εντοπισμού των προσφύγων με αναπηρία στην Ελλάδα και η ένταξή τους στο εθνικό σύστημα υγείας και στο εθνικό προνοιακό σύστημα επισημάνανε τον Οκτώβριο του 2018 οι φορείς που εμπλέκονται στην παροχή υπηρεσιών για τους πρόσφυγες¹²².

¹²¹ <http://www.ipaideia.gr/eidiseis/keelpno-me-egkrisi-asep-oi-proslipseis>

¹²² <https://www.efsyn.gr/arthro/oi-anapiro-i-prosfyges-hreiazontai-frontida>

Σύμφωνα με τα στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν στις 19/10/2018 σε εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων για την παρουσίαση του προγράμματος «Κοινωνικό ΕΚΑΒ», ένα πρόγραμμα φροντίδας προσφύγων με αναπηρία με χρηματοδότηση της Υπατης Αρμοστείας, έχουν καταγραφεί 1.897 πρόσφυγες με αναπηρία στο σύστημα καταγραφής αναπηρίας της Υπατης Αρμοστείας «Progress», 490 παιδιά και 1.407 ενήλικοι.

Οι 1.158 ζουν σε ανοιχτές δομές υποδοχής και οι 739 στο πρόγραμμα στέγασης σε διαμερίσματα.

Ο αριθμός αντιστοιχεί σε ποσοστό μεταξύ 16% με 20% του πραγματικού αριθμού ανάπηρων προσφύγων στην Ελλάδα. Αυτό σημαίνει ότι ποσοστό μεγαλύτερο από 80% δεν έχει επαρκή φροντίδα, σύμφωνα με τον υπεύθυνο του «Κοινωνικού ΕΚΑΒ» Οδυσσέα Βουδούρη.

Από την πλευρά της, η Ξένια Πασσά, από τον τομέα Προστασίας της Υπατης Αρμοστείας, επισήμανε την ανάγκη να βελτιωθεί ο εντοπισμός των ευάλωτων προσφύγων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα νησιά, σημείωσε τον υψηλό κίνδυνο να πέσουν οι πρόσφυγες με αναπηρία θύματα βίας, συμπεριλαμβανομένης της έμφυλης βίας, και διακρίσεων, και την ανάγκη να βελτιωθεί η πρόσβασή τους σε υπηρεσίες.

Όπως σημείωσε, υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τους 10.000 οι πρόσφυγες με σοβαρά προβλήματα υγείας, συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων ψυχικής υγείας. Οι ασθενείς με χρόνιες παθήσεις ξεπερνούν τους 2.000, ενώ σε κρίσιμη κατάσταση βρίσκονται λίγο λιγότεροι από 400.

Από τον Νοέμβριο του 2017, όταν ξεκίνησε να λειτουργεί το ετήσιο πρόγραμμα του «Κοινωνικού ΕΚΑΒ» στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, βοήθησε να δεχτούν πρώτες βοήθειες και να ενταχθούν στο εθνικό σύστημα υγείας και στο προνοιακό σύστημα 313 πρόσφυγες, που έκαναν συνολικά 887 ιατρικά ραντεβού. Από αυτούς, 11 παραπέμφθηκαν σε νοσοκομεία για νοσηλεία, ενώ σε αρκετούς δόθηκαν παραϊατρικά βοηθήματα, όπως προσθετικά μέλη.

Το πρόγραμμα βασίστηκε στη φιλοσοφία του αντίστοιχου προγράμματος που λειτουργεί στο Παρίσι για άστεγους – πρόκειται για κινητές μονάδες, αποτελούμενες από γιατρό, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό και φυσιοθεραπευτή, που επισκέπτονται τους ανάπηρους πρόσφυγες στο σημείο όπου βρίσκονται, παρέχουν τις πρώτες βοήθειες, σχεδιάζουν ένα ατομικό θεραπευτικό πρόγραμμα και τους συνδέουν με τα συστήματα υγείας και πρόνοιας, σε συντονισμό με άτομα από την εθνική ομάδα στην οποία ανήκουν.

«Γι' αυτό τον λόγο ενσωματώσαμε φροντιστές, πρόσφυγες διαφόρων εθνικοτήτων, που βοηθούν στην ενσωμάτωση των ανθρώπων αυτών στην εθνική τους κοινότητα, η οποία λειτουργεί σαν ευρύτερη οικογένεια για τους ανάπηρους πρόσφυγες», τόνισε ο κ. Βουδούρης.

Ανέπτυξε το όραμα να δημιουργηθεί αναλυτική βάση δεδομένων για τους πρόσφυγες με αναπηρία στην Ελλάδα, σε έναν ενοποιημένο οργανισμό διαχείρισης στα πρότυπα του αντίστοιχου σουηδικού, που έχει υπό την εποπτεία του περίπου 186.000 πρόσφυγες με αναπηρία.

«Μετά το 2015, τα πράγματα είναι καλύτερα, λόγω της αλληλεγγύης που έδειξε η ελληνική κοινωνία. Νωρίτερα δεν υπήρχε καμία δομή και καμία ευαισθησία για θέματα αναπηρίας, όχι μόνο για τους πρόσφυγες, αλλά και για τους Έλληνες ανάπηρους», επισήμανε ο Γιονούς Μοχαμαντί, πρόεδρος του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων.

Τη σημερινή ανεπάρκεια του κράτους να καλύψει τις ανάγκες επισήμανε ο εκπρόσωπος της Υπατης Αρμοστείας Φιλίπ Λεκλέρκ, που ζήτησε, μεταξύ άλλων, να συμπεριληφθούν οι πρόσφυγες με αναπηρία στην επιδοματική πολιτική του υπουργείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

«Δεν έσκασε καμία υγειονομική βόμβα, διαψεύσαμε τους κακόπιστους που το περίμεναν», είπε ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Υγείας Γιάννης Μπασκόζος, επισημαίνοντας ότι το επόμενο βήμα είναι η πλήρης ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία, που θα αποτελέσει έναυσμα για την αναβάθμιση των πολιτικών δημόσιας υγείας τόσο για τους Έλληνες όσο και για τους πρόσφυγες.

Την ανάγκη να ενταθεί η προσπάθεια προστασίας των ευάλωτων προσφύγων, ιδίως αυτών με ψυχικά προβλήματα, καθώς αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο παραβίασης των δικαιωμάτων τους ή κίνδυνο να πέσουν θύματα άλλων καταστάσεων, όπως η εμπορία ανθρώπων, επισήμανε ο πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ.

«Δεν πρέπει να αντιμετωπίζουμε το ζήτημα από την πλευρά της ανθρωπιστικής βοήθειας, αλλά της ισονομίας», είπε ο αντιδήμαρχος Αθηναίων και πρόεδρος των Συμβουλίου Ενταξης Μεταναστών του δήμου, Λευτέρης Παπαγιαννάκης.

Η δήμαρχος Λιβαδειάς Γιώτα Πούλου παρατήρησε ότι δυσχεραίνεται η καθημερινότητα των προσφύγων λόγω έλλειψης πόρων, υποδομών και τεχνογνωσίας, ωστόσο στη Λιβαδειά, τον πρώτο επαρχιακό δήμο που ξεκίνησε να υλοποιεί πρόγραμμα φιλοξενίας προσφύγων σε διαμερίσματα, είναι ισότιμη για πρόσφυγες και ντόπιους η πρόσβαση στις τοπικές δομές υγείας.

5. Εκστρατεία εμβολιασμού παιδιών από τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα στη Χίο

Νέα εκστρατεία εμβολιασμού παιδιών κατά της ιλαράς, της παρωτίτιδας και της ερυθράς (MMR) πραγματοποιήσαν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης

Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) στον καταυλισμό της ΒΙΑΛ στη Χίο, την Τετάρτη 31 Οκτωβρίου 2018 και την Πέμπτη 1η Νοεμβρίου 2018¹²³.

Στόχος ήταν να εμβολιαστούν περίπου 200 παιδιά, ηλικίας από 6 μηνών έως 15 ετών που διαμένουν στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) της ΒΙΑΛ και σε δομές στέγασης στη Χίο με το εμβόλιο MMR και χορηγήθηκε η δεύτερη δόση στα παιδιά που έλαβαν την πρώτη δόση στην εκστρατεία εμβολιασμού του Μαρτίου του 2018. Ακόμη, χορηγήθηκε το εμβόλιο IPV κατά της πολιομυελίτιδας στα παιδιά που δεν έχουν εμβολιαστεί.

Στα τέλη Οκτωβρίου 2018, περίπου 19.700 πρόσφυγες ήταν εγκλωβισμένοι στα νησιά εξαιτίας της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας και ζουν σε άθλιες συνθήκες, έχοντας εγκαταλείψει τη χώρα τους εξαιτίας του πολέμου ή της βίας. Περίπου ο μισός πληθυσμός του καταυλισμού της ΒΙΑΛ, συμπεριλαμβανομένων εκατοντάδων παιδιών, ζει σε καλοκαιρινές σκηνές, όπου οι συνθήκες είναι απάνθρωπες και οι λοιμώξεις συχνές.

«Τα παιδιά αυτά ζουν ακόμη σε άθλιες συνθήκες και δεν θα πρέπει να πληρώσουν με την υγεία τους το ότι έφυγαν από την χώρα τους για να σωθούν. Ο εμβολιασμός των παιδιών δεν είναι πολυτέλεια, είναι ανάγκη. Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να εμβολιαστούν για θανατηφόρες ασθένειες» τονίζει ο Αντώνης Ρήγας, συντονιστής των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στη Χίο.

Έξω από τον καταυλισμό της ΒΙΑΛ, οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα φροντίζουν καθημερινά παιδιά με λοιμώξεις του ανώτερου αναπνευστικού, δερματικές λοιμώξεις και διάρροια, καθώς και με προβλήματα ψυχικής υγείας. Όλα αυτά είναι συνέπειες των άθλιων συνθηκών που επικρατούν στον καταυλισμό, καθώς και της ελλιπούς φροντίδας υγείας.

Δεν είναι η πρώτη φορά που οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα πραγματοποίησαν εκστρατεία εμβολιασμού στην Ελλάδα. Το 2016 και το 2017 πραγματοποίησαν επείγουσες εκστρατείες εμβολιασμού σε καταυλισμούς στην Αττική, την κεντρική Ελλάδα, τη Βόρεια Ελλάδα, τη Σάμο και τη Λέσβο. Συνολικά 10.500 παιδιά ηλικίας από 6 εβδομάδων έως 15 ετών εμβολιάστηκαν κατά 10 ασθενειών. Τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2018 οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα εμβολίασαν κατά της ιλαράς 975 παιδιά στο νησί της Λέσβου και 300 παιδιά στη Χίο. Επίσης, έχουν εμβολιάσει ήδη πάνω από 150 παιδιά στο κέντρο υποδοχής στα σύνορα του Έβρου από τον Αύγουστο, ενώ τον Νοέμβριο θα συνεχίσουν τον εμβολιασμό στους καταυλισμούς της Σάμου και της Λέσβου, όπου χιλιάδες παιδιά ζουν σε επισφαλείς συνθήκες που διαρκώς επιδεινώνονται.

123

https://liberationpolular.wordpress.com/2018/11/01/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%AF-%CF%87%CF%89%CF%81%CE%AF%CF%82-%CF%83%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B1-%CE%B5%CE%BA%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%BF/?fbclid=IwAR2VepQggK_ThA7IeCv4LssL4ty5zz6zVt6n-cknTIwxuUI7DwoY800T3fQ

